

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

88'inci Birleşim 1 Nisan 2015 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	218
II.- GELEN KÂĞITLAR	223
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	225
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>225:229</i>
1.- Kütahya Milletvekili Vural Kavuncu'nun, Kütahya iline yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	225:226
2.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, okullardaki madde bağımlılığı ve sonuçlarına ilişkin gündem dışı konuşması	227:228
3.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, muhtarların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	228:229
IV.- AÇIKLAMALAR	229,254,266,272
1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehlin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması	229:230

- 2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 230
- 3.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'le birlikte locada kendilerini izleyen gençlik kollarına selam gönderdiğine ve Malatya'nın Yamaç Mahallesi'nde yapılması düşünülen kentsel dönüşüm projesine ilişkin açıklaması 230:231
- 4.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve sağlık personelinin özlük haklarıyla ilgili düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 231
- 5.- Samsun Milletvekili Ahmet Yeni'nin, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 231
- 6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 231:232
- 7.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 232
- 8.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, Halkların Demokratik Partisi olarak, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve Orta Doğu ile Afrika'da yaşanan terör olaylarına ilişkin açıklaması 232:233
- 9.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 233
- 10.- İstanbul Milletvekili Kadir Gökmen Ögüt'ün, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve Balyoz davasında beraat edenlerin zararlarının tazmin edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 234
- 11.- Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdinç'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 234
- 12.- Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 234:235
- 13.- Yalova Milletvekili Temel Coşkun'un, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 235
- 14.- Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 235

- 15.- İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 235:236
- 16.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 236
- 17.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 236:237
- 18.- Ardahan Milletvekili Orhan Atalay'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 237
- 19.- Adıyaman Milletvekili Muhammed Murtaza Yetiş'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 237
- 20.- Karaman Milletvekili Mevlüt Akgün'ün, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve parti tüzükleri gereği yeniden aday olamayacağı için helallik dilediğine ilişkin açıklaması 237
- 21.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 238
- 22.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 238
- 23.- Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu'nun, MHP Grubu olarak, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması 238:239
- 24.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Balyoz davasında beraat edenler için Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği iadeyiitibar teklifinin yasalaştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 239
- 25.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, gölge Başbakanın, Berkin Elvan'ın acılı anısı üzerinden gelişen terör hadisesinin faturasını Cumhuriyet Halk Partisi liderine kesmeye kalkıştığına ilişkin açıklaması 240
- 26.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Antalya Milletvekili Mehmet Günal'ın (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 254:255
- 27.- Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan'ın, İzmir Milletvekili İlknur Denizli'nin (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 266

28.- Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan'ın, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

272:273

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

240

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

240:245

1.- Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan ve 21 milletvekilinin, tarımsal üretimin kadın istihdamı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1284)

240:242

2.- Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün ve 20 milletvekilinin, Türkiye'de yaşayan Alevilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1285)

242:243

3.- Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova ve 26 milletvekilinin, öğretmenlerin çalışma şartları ile eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen sayısı, öğretmen açığı sayısı ve ataması yapılan öğretmen sayısı arasındaki dengesizliğin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1286)

244:245

VI.- ÖNERİLER

246

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

246

1.- CHP Grubunun, (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerin Genel Kurulun 1 Nisan 2015 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına; İçişleri eski Bakanı Efkân Ala hakkındaki (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi'nin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve Meclis soruşturması açılıp açılmaması konusundaki görüşmelerin Genel Kurulun 1 Nisan 2015 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

246

VII.- GENSORU

246,255,266,273

A) ÖN GÖRÜŞMELER

246:254,255:266,266:271,273

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55)

246:254,255:266,266:271,273

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

271,284,289

1.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

271:272

2.- İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

284:285

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, İçişleri eski Bakanı Efkan Ala'nın (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna ve CHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

289:291

4.- İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, İçişleri eski Bakanı Efkan Ala'nın (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

291:294

IX.- MECLİS SORUŞTURMASI

274,286,301

A) ÖN GÖRÜŞMELER

274:284,286:289,301:302

1.- İstanbul Milletvekili Umut Oran ve 57 milletvekilinin, başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere muhalefeti etkisiz kılmaya, muhalefet partisi üyelerinin parlamenter denetim haklarını engellemeye ve bunları karalamaya yönelik girişimlerde bulunduğu, muhalefeti karalayarak suç işleyen medya kuruluşları mensuplarını kayırdığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanunu'nun 114, 257, 283 ve 311'inci maddelerine uyduğu iddiasıyla Anayasa'nın 100'üncü ve TBMM İçtüzüğü'nün 107'nci maddeleri uyarınca İçişleri eski Bakanı Efkan Ala hakkında Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/13)

274:284,286:289,301:302

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

294

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Şükran Güldal Mumcu'nun, (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi'nin ön görüşmeleri sırasında İçişleri eski Bakanı Efkan Ala'ya sataşma nedeniyle söz vermesi yönündeki tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

294:301

XI.- KANUN TASARILARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

303

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

303:323

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

303

2.- Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (S. Sayısı: 287)

303

3.- Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (S. Sayısı: 616)

303

4.- Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1008) (S. Sayısı: 685)

304

5.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2746) (S. Sayısı: 704)

304:323

6.- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Burdur Milletvekili Hasan Hami Yıldırım ve İzmir Milletvekili Aydın Şengül ile 50 Milletvekilinin; Adana Milletvekili Ali Demirçalı ve İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in; İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in; Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın; İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun; Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın; Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün; Manisa Milletvekili Hasan Ören ve 2 Milletvekilinin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ile 2 Milletvekilinin; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (1/1006, 2/1449, 2/1511, 2/1664, 2/1670, 2/1691, 2/1788, 2/2068, 2/2182, 2/2183, 2/2205, 2/2235, 2/2295, 2/2534, 2/2541, 2/2546) (S. Sayısı: 687)

323

XII.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

324

1.- 01/07/2014-31/12/2014 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2014 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, tasarılar, teklifler, tezkereler

324

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

325

1.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2005-2015 yılları arasında yurt dışından satın alınan mal ve hizmetlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık Yakut'un cevabı (7/59405)

325:329

2.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında TBMM ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık Yakut'un cevabı (7/60927)

330:334

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, TBMM Kreşi ile ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık Yakut'un cevabı (7/61260)

335:337

4.- Bilecik Milletvekili Bahattin Şeker'in, bir fabrikadaki işçilerin yaşadığı iddia edilen mağduriyete ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/61538)

338:340

5.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, bir kurumun internet sitesinde kadınları aşağılayıcı ifadeler bulunduğu iddialarına ilişkin sorusu ve Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş'un cevabı (7/62527)

341:344

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak sekiz oturum yaptı.

(Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci ve Altıncı Oturumlar)

Samsun Milletvekili Tülay Bakır, ülkemizde görülen H1N1 vakalarına,
Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri, Orta Doğu'daki tehlikeli gelişmelere,
Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Malatya ilinin sorunlarına,
İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin yaptığı gündem dışı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Bursa Milletvekili Hüseyin Şahin, tüm vatandaşları 7-12 Nisan tarihlerinde yapılacak İnegöl Mobilya ve Dekorasyon Fuarı'na davet ettiğine,

Kütahya Milletvekili Alim Işık, domuz gribi konusunda Sağlık Bakanlığını gerekli tedbirleri almaya davet ettiğine ve Türkiye genelinde yaşanan elektrik kesintisiyle ilgili Hükümetin acilen Meclise bir açıklama yapması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Kadir Gökmen Öğüt,

Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı,

Ankara Milletvekili Levent Gök,

Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan,

Antalya Milletvekili Mehmet Günal,

Ankara Milletvekili Levent Gök, tekraren,

Hakkâri Milletvekili Adil Zozani,

Türkiye genelinde yaşanan elektrik kesintisiyle ilgili Hükümetin acilen Meclise bir açıklama yapması gerektiğine;

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, emeklilerin, milletvekillerinin özlük hakları ve maaşları düzeltilirken kendi özlük haklarının da düzeltilmesini istediklerine,

Aydın Milletvekili Mehmet Erdem, Aydın'da selden zarar gören çiftçilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğu ve çiftçilerin zararlarının tespiti konusunda Hükümet yetkililerinin hassasiyetle çalıştığına,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Elâzığ'daki kapatılan sulama birliklerinde çalışan işçilerin durumuna,

Denizli Milletvekili Mehmet Yüksel, Denizli'de don ve taşkın olayları nedeniyle zarar gören çiftçilere geçmiş olsun dileğinde bulunduğu,

Adana Milletvekili Ali Halaman, çiftçilerin kullandığı gübre ve ilaç fiyatlarındaki artışa,

Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut, ülkenin enerjide dışa bağımlı olmaktan kurtarılması gerektiğine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü'ne,

Ağrı Milletvekili Halil Aksoy, 30 Mart Kızıldere olayının yıl dönümüne,

Tokat Milletvekili Reşat Doğru, Tokat'ın Reşadiye ilçesindeki minibüsçülerin sorunlarına, Samsun Milletvekili Cemalettin Şimşek, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek hakkındaki iddialara,

Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin Türkoğlu, özel güvenlik personelinin sorunlarına, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 1915 olaylarının 100'üncü yıl dönümüne ilişkin parlamenter diplomasi faaliyetleri çerçevesinde Belçika'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesi Genel Kurulun 24/3/2015 tarihli 82'nci Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturan isimlere ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Mersin Milletvekili Ali Öz ve 20 milletvekilinin, ülkemizde adli tıp sistemi ve sorunlarının (10/1281),

Kars Milletvekili Mülkiye Birtane ve 21 milletvekilinin, besicilerin ve hayvancılık yapan köylülerin sorunlarının (10/1282),

Diyarbakır Milletvekili Altan Tan ve 21 milletvekilinin, darbe yapan ve darbeye teşebbüs eden kişilerin isimlerinin okullar, caddeler ve sokaklar ile kamu tesisleri içerisinde hangi yerlere verildiğinin belirlenmesi ve bu isimlerin kaldırılması için yapılması gerekenlerin (10/1283),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, (2/569) esas numaralı Özel Tüketim Vergisi ve Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156),

2'nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporlarının (1/484) (S. Sayısı: 287),

3'üncü sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (1/742) (S. Sayısı: 616),

4'üncü sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (1/1008) (S. Sayısı: 685),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

5'inci sırasında yer alan, Balıkesir Milletvekili Mehmet Cemal Öztaylan ve 2 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Mehmet Şandır ile 19 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda ve Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Hatay Milletvekili Mevlüt Dudu'nun; 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Namık Havutça'nın; 17 Eylül Bandırma Üniversitesi Kurulması Hakkındaki Kanun Teklifi, Hatay Milletvekili Orhan Karasayar ve 4 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Antalya Milletvekili Mevlüt Çavuşoğlu ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ile 4 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut'un; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/2743, 2/1083, 2/1119, 2/2433, 2/2438, 2/2744, 2/2747, 2/2765) (S. Sayısı: 706), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Şükran Güldal Mumcu'nun, raporun eksik olduğu itirazına rağmen 706 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine devam edilmesi yönündeki tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı konusunda bir usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Millî Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Türkiye genelinde yaşanan elektrik kesintisi nedeniyle bir kriz masası oluşturulduğuna ve arızanın nedenleri konusunda teknik çalışmaların sürdürüldüğüne,

Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Çağlayan Adliyesi'nde bir savcının rehin alınması olayına ve terörün her türlüşüne karşı olduklarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturuma 23.12'de son verildi.

Şükran Güldal MUMCU

Başkan Vekili

Mine LÖK BEYAZ

Dilek YÜKSEL

Fehmi KÜPÇÜ

Diyarbakır

Tokat

Bolu

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Kâtip Üye

(Yedinci ve Sekizinci Oturumlar)

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

6’ncı sırasında yer alan, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/794, 1/867, 1/965) (S. Sayısı: 654), görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra,

7’nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1004) (S. Sayısı: 673), görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra,

8’inci sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Arasında Üçüncü Taraf Maliyet Paylaşımı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/998) (S. Sayısı: 679), yapılan açık oylamasından sonra,

Kabul edildi.

9’uncu sırasında yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun (2/2746) (S. Sayısı: 704),

10’uncu sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Burdur Milletvekili Hasan Hami Yıldırım ve İzmir Milletvekili Aydın Şengül ile 50 Milletvekilinin; Adana Milletvekili Ali Demirçalı ve İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin’in; İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel’in; Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan’ın; İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli’nin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku’nun; Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’ın; Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş’ün; Manisa Milletvekili Hasan Ören ve 2 Milletvekilinin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın; İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ile 2 Milletvekilinin; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı Tezkerelerinin (1/1006, 2/1449, 2/1511, 2/1664, 2/1670, 2/1691, 2/1788, 2/2068, 2/2182, 2/2183, 2/2205, 2/2235, 2/2295, 2/2534, 2/2541, 2/2546) (S. Sayısı: 687),

Görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Millî Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı’nın 654 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir konuşma yaptı.

Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Bülent Turan’ın 654 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nda oyunun rengini belli etmek üzere yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 1 Nisan 2015 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 05.33'te birleşime son verildi.

Sadık YAKUT

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Dilek YÜKSEL

Tokat

Kâtip Üye

Mine LÖK BEYAZ

Diyarbakır

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 117

1 Nisan 2015 Çarşamba

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan ve 21 Milletvekilinin, tarımsal üretimin kadınlar üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1284) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2012)

2.- Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün ve 20 Milletvekilinin, Alevilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1285) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2012)

3.- Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova ve 26 Milletvekilinin, Eğitim Fakültesi mezunları ve öğretmenlerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1286) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2012)

1 Nisan 2015 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Şükran Güldal MUMCU

KÂTİP ÜYELER: Dilek YÜKSEL (Tokat), Mine LÖK BEYAZ (Diyarbakır)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşimini açıyorum.

Görüşmelere başlıyoruz.

Bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.01

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.02****BAŞKAN: Başkan Vekili Şükran Güldal MUMCU****KÂTİP ÜYELER: Dilek YÜKSEL (Tokat), Mine LÖK BEYAZ (Diyarbakır)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kütahya ilinde yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Kütahya Milletvekili Vural Kavuncu’ya aittir.

Buyurunuz Sayın Kavuncu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Kütahya Milletvekili Vural Kavuncu’nun, Kütahya iline yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24’üncü Yasama Döneminin bu son çalışma günlerinde Kütahya’da yapılan yatırımlar konusunda gündem dışı söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce, dün şehit edilen Savcımız Mehmet Selim Kiraz’a Allah’tan rahmet, ailesine ve tüm milletimize başsağlığı diliyorum.

Bir sevdadır Kütahya. Anadolu Beylerbeyliği, Germiyan’ın başkenti, şehzadeler şehri Kütahya tarihin, doğanın, kaplıcanın, sanatın kentidir.

Osmanlı İmparatorluğu Domaniç yaylalarında kuruldu, Türk milletinin kaderi Dumlupınar’da Başkomutanlık Meydan Muharebesi’nde çizildi. Kütahya tarihi, sanatı, doğası ve termaliyle saklı kalmış bir güzelliştir.

Devletine, milletine yürekten bağlı güzel Anadolu insanları yaşar Kütahya’ımızda. Elbette Kütahya her şeyin en iyisini hak ediyor. Buna karşın, Kütahya’mız AK PARTİ öncesinde pek çok yatırım yönünden ihmal edilmiş ve çevre illerle kıyaslandığında gelişmişlik makası açılmış durumdaydı. Şimdi, AK PARTİ olarak Kütahya’mızın gelişimi ve kalkınması için anahtar hamleleri birer birer yapıyor, insanlarımızın refahı ve geleceği için önemli yatırımları hayata geçiriyoruz.

“Ne yapıldı?” diyenlere: 2002 den 2014’e Kütahya’ya yaklaşık 6 milyar TL, eski parayla yaklaşık 6 katrilyon tutarında tarihinin en büyük kamu yatırımı ve transfer harcamaları yapıldı. Kütahya doğal gazla AK PARTİ sayesinde tanıştı. TOKİ’yle 8 bin aile konut sahibi oldu, yeni projeler geliyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla kentsel dönüşüm başladı, şehrimize 100 milyon TL kaynak aktarıldı. Köylerimiz kilitli taş ile çamurdan kurtuldu. Kütahya il genelinde kanalizasyon yapım oranı yüzde 98’e ulaştı. İçme suyu olmayan hiç bir köyümüz kalmadı. DSİ tarafından onlarca baraj, gölet, sulama, taşkın koruma ve dere ıslahları yapıldı.

Kütahya'nın dört bir yana yollarını AK PARTİ açtı. Kütahya'dan Afyon'a, Bozüyük'e, Tavşanlı'ya, Altıntaş-Dumlupınar'a, Çavdarhisar-Aslanapa'ya kadar yollarımız artık bölünmüş yol ve BSK sıcak asfalt. Çavdarhisar-Gediz-Abide-Uşak yolu yapılıyor. Abide-Simav arası da projelendirildi, yapımına başlanacak. Simav-Dağardı yolunu yapıyoruz. Kırk senedir bitmeyen Balıkesir yolumuzu açmak bize nasip oldu. Simav'dan Tavşanlı-Domaniç'e kadar uzanan yolun tamamı yapılıyor.

AK PARTİ'yle yapılan Zafer Havalimanı Kütahya'mızın dünyaya açılan kapısı oldu. Hac ve umre dönemlerinde vatandaşlarımızı kutsal topraklara artık kendi havalimanımızdan uğurluyoruz. Haftalık Avrupa ve Kıbrıs seferleri de başlamak üzere.

Kütahya'ya yüksek hızlı tren geliyor. Kütahya-Balıkesir demir yolu yenileniyor. Anadolu illerinden limanlara, Avrupa'ya Kütahya üzerinden ulaşılacak.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ'yle Kütahya'da on üç sene içerisinde 50 bin yeni çalışmamız oldu, 130 bin aktif çalışmamız var. Teşvik sisteminde 4'üncü bölge, organize sanayilerimizde ise 5'inci bölge teşviki alıyor. Toplam 4 organize 100'e yakın fabrikada 11 bin kişi çalışıyor.

Yürütülen olumsuz propaganda ve dedikodu siyasetine karşılık, geçtiğimiz günlerde 1'i rehabilitasyon merkezi olmak üzere 2 adet 5 yıldızlı otel düzeyinde şehir hastanesi ihale sürecine başlandı bilgisini verdik. AK PARTİ'yle Tavşanlı Devlet Hastanesi, Hisarcık ve Çavdarhisar Hastaneleri, Kütahya Ağız ve Diş Sağlığı, Evliya Çelebi Acil Ünitesi, Domaniç Diyaliz Merkezi, 16 adet sağlık ocağı yaptık. Gediz ve Emet'te hastanelerimizi yapıyoruz. Simav Hastanesine başlıyoruz. Üniversite içindeki atıl bina 400 yataklı hastaneye dönüştürülüyor. Geçmişte en basit tetkik ve tedaviler için bile komşu şehirlere gidilir, bir MR için üç ay sıra beklenilirdi. Şu anda ilimizde senede yüzlerce açık kalp ameliyatı yapılır düzeye geldik.

2002'den bu yana Kütahya ve ilçelerimizde 100 okul, 1.700 derslik yaptık. Dumlupınar Üniversitesinde öğrenci sayısı 23 binden 50 bine ulaştı. Öğretim üyesi sayısı on yılda ikiye katlandı. Sadece son dört yıl içerisinde Kütahya merkezde SGK binası, Zafer Kalkınma Ajansı, acil çağrı merkezi, il özel idare binası, tugay içinde 6 bin kişilik yeni binalar, gençlik merkezi, il kapalı spor salonu yapılıyor veya tamamlandı. Yeni cezaevi, adliye binası, emniyet müdürlüğü, il tarım müdürlüğü yeni hizmet binaları yatırım programına alındı. İlçelerimizde hükûmet konakları, spor salonları, sentetik çim sahalar, bunlar yapılıyor.

Değerli milletvekilleri, Kütahya'da AK PARTİ'yle yapılan yatırımları anlatmaya saatler yetmez. Ancak geçmişten gelen açığımızı kapamak ve hızlı adımlarla ilerlemek adına daha çok proje üreteceğiz.

Son olarak "Kütahya'ya yatırım yapan kazanır." diyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kavuncu.

Gündem dışı ikinci söz, okullardaki madde bağımlılığı ve sonuçları hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Reşat Doğru'ya aittir.

Buyurunuz Sayın Doğru. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, okullardaki madde bağımlılığı ve sonuçlarına ilişkin gündem dışı konuşması

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Okullarda uyuşturucu kullanımıyla ilgili söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında -tabii, dönemin sonuna geliyoruz- 23'üncü ve 24'üncü Dönemde gündem dışı söz vermesinden dolayı Sayın Başkanımız Güldal Mumcu Hanımefendi'ye teşekkür ediyorum. Ayrıca, İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesine göre bizlere –ben de çoğu zaman kullandım- birer dakikalık söz veriyor, ondan dolayı da tüm arkadaşlarım adına müteşekkirdiğimi ve teşekkürlerimi sunmak istediğimi de bildirmek istiyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; çeşitli sivil toplum kuruluşları ve emniyet yetkililerinin yaptığı araştırmalar, okullarda ve gençler arasında, başta uyuşturucu olmak üzere, madde bağımlılığının gittikçe artmakta olduğu yönündedir. Millî Eğitim, narkotik, AMATEM merkezleri ve üniversiteler acil önlemler alınması gerektiği noktasında müteaddit defalar açıklamalarda bulundular. Okullarda, başta 8'inci sınıflar olmak üzere, lise öğrencilerinin tamamının tehlike altında, risk altında olduğu ifade ediliyor.

Yapılan araştırmalar, uyuşturucu kullanan her 10 çocuk ve gençten 9'unun düşük ve orta gelirli ailelerden geldiğini gösteriyor. Bu gençlerin büyük bir kısmı da parçalanmış aileden değil, ailesiyle yaşayan çocuklardan oluşuyor. Ayrıca, en kötü durum da, her 2 çocuktan 1'i uyuşturucuya arkadaşlığı yüzünden başlıyor ve çoğunlukla da tedaviyi reddediyor. Ancak Türkiye genelinde okullarda madde bağımlılığı istatistiklerini, maalesef, bilmiyoruz. Hâlbuki istatistiki bilgilerin bilinmesinin mücadelesi için çok önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Avrupa ülkelerinde yapılan ESPAD (Alkol ve Uyuşturucu Kullanımına Yönelik Avrupa Okul Anketi Projesi) bizde, maalesef, uygulanmıyor. Avrupalılar ESPAD projesine göre sonuçlar alıp ona göre tedavi ve mücadele ediyorlar. Ancak bu proje her nedense ülkemizde 2003 yılı sonrasında itibaren uygulanmıyor. Sonuçta biz ülkemizde tam olarak sonuçların ne olduğunu bilmiyoruz. Millî Eğitim Bakanlığı bu projenin uygulanmasını -anlayamayacağımız bir şekilde- istemiyor ve uygulattırmıyor. Bu durum doğru değildir. Avrupa Birliğinde sorulan sorular değiştirilebilir, yeni sorular ilave edilerek bununla ilgili çalışmalar yapılabilir.

Artan uyuşturucu ve madde kullanımında tam olarak okulların durumunu bilmenin mücadelede çok farklı bir yeri olduğu da mutlaka kabul edilmelidir. Millî Eğitim Bakanlığının yapmadığı çalışmayı TÜRK EĞİTİM-SEN 40 ilde 9-17 yaş grubunda 13.430 çocuk üzerinde yapmış ve ankete katılan öğrencilerin yüzde 16'sının sigara, yüzde 11'inin alkol -enteresandır- yüzde 2,9'unun da uyuşturucu ve benzer maddeyi en az bir kere kullandığını ifade ettiği ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, Polis Akademisi Güvenlik Yönetimi Araştırma Merkezince batı bölgeleri illerinde yapılan bir araştırmada 4 okulda 500 öğrenci çalışmaya katılıyor. Yaş ortalaması 16,4. Bu öğrencilerin yüzde 56,5'u kız, yüzde 43,5'u da erkek öğrencilerden oluşuyor. Sorulan soruların en önemlisi “Liseye başladığınızdan beri uyuşturucu kullandınız mı?” şeklindedir. Öğrencilerin -enteresandır- bu ilde yüzde 6,3'ü “Evet.” diyor, yüzde 93,7'si de “Hayır.” diyorlar. Ancak, okul öğrencilerinin, okul idarecilerinin uyuşturucu kullanımını fark etme ihtimaline ise yüzde 17,5'u “Kesinlikle hayır.” diyor, yüzde 45,42'si ise “Çok büyük bir olasılıkla, belki.” diyor, “Bir ihtimal.” diyenlerin oranı da yüzde 26,6'dır. Yani okullarda, maalesef, idareciler bu konuyu yakinen takip etmiyorlar. Sonuçta madde bağımlılığı her geçen gün artmakta ve de tedavi edilmeyi beklemektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, konu ailelerden başlayarak devletin bütün kurumlarını ilgilendirmektedir. “Bizim ailemize, çocuğumuza bir şey olmaz.” demek doğru değildir. Aileler çocuklarıyla ilişkilerinin kalitesini mutlaka çok iyi bir şekilde artırmalıdır. Çocuklarıyla kuvvetli sevgi ilişkisi olan, doğru ve yanlışları öğreten, davranışları için uygulanabilir kurallar koyan, bunların uygulanmasını sağlayan ve çocuklarını gerçekten dinleyen ebeveynlerin çocuklarına çok iyi bir şekilde sahip çıktıklarını ve bu konuda da koruyucu bir şekilde davrandıklarını ifade etmek istiyorum. Aile sosyal, ailesel ve dinî doğruları ortaya koyarak “Alkole ve maddeye hayır.” demelerini çocuklarına mutlaka vermelidir yani çocuklar “Hayır.” diyebilmelidir.

Ayrıca, bunun yanında, yurt dışındaki çocuklarımızda da bu konuyla ilgili çok ciddi oranlarda, büyük sıkıntılar vardır ki birçok yerde de insanlarımızın madde bağımlılığından, uyuşturucudan cezaevlerinde, hapisanede yatmakta olduğu görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

REŞAT DOĞRU (Devamla) – Sonuçta ailenin yanı sıra okul yöneticilerine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, Millî Eğitim ve Sağlık Bakanlıklarına çok önemli görevler düşüyor diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Doğru.

Gündem dışı üçüncü söz, muhtarların sorunları hakkında söz isteyen Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt’e aittir.

Buyurunuz Sayın Ögüt.

3.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt’ün, muhtarların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ENSAR ÖĞÜT (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; muhtarların sorunlarıyla ilgili söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, konuşmama başlamadan önce, Doğu Anadolu’nun sorunlarını gündeme getiren başta Veli Ağbaba’ya ve bütün arkadaşlara, hepinize çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar) CHP’nin getirmiş olduğu önerileri de desteklemenizi istedim ama olmadı. İnşallah, gelecek dönemde Cumhuriyet Halk Partisi iktidar olacak.

Değerli arkadaşlar, Elâzığ’da Beritan aşireti var. Beritan aşiretinin 30 üyesi var, 500 bin can koyunları var, bunlara 3 milyon lira para cezası gelmiş. Sizden, ilgililerden rica ediyorum, bu Beritan aşiretinin para cezasını lütfen kaldırsınlar yoksa hayvancılık bitiyor.

Değerli arkadaşlar, Ardahan, Kars illerinde, Doğu Anadolu Bölgesi’nde yaşamak çok zor; kış ağır, iklim şartları ağır, yaşam şartları ağır; bu nedenle bizim bölgedeki esnafımızdan vergi alınmaması lazım. Esnaf siftah yapmadan dükkân kapatıyor, hakikaten vergisini ödeyemiyor, çekini ödeyemiyor, kirasını ödeyemiyor ve perişan bir durumda. Köylü daha da perişan durumda. Köylü bankadan 3 bin-5 bin kredi almak için gidiyor, banka kredi vermiyor. Bir de bankalardan rica ediyorum, buradan duysunlar: Bu, Ziraat Bankası ve diğer bankalar köylüden “dosya parası” adı altında para alıyorlar. Bu dosya paralarını almasınlar.

Değerli arkadaşlar, muhtarlara gelecek olursak, Türkiye genelinde 53 bin muhtarımız var. Bu muhtarların daha doğru dürüst bir kanunu yok. 1924’te çıkan, bir de 1944’te çıkan kanunlar var, bu kanunlarla muhtarlar idare ediyor. Muhtar, ölümümüzden doğumumuza kadar her şeyimize karışıyor,

her şeyimizle ilgileniyor. O anlamda, muhtarların maaşlarının iyileştirilmesi lazım. Muhtarlar şu anda 870 lira civarında maaş alıyorlar, 400 lira civarında sosyal güvenlik primi ödüyorlar. Yani elinde 470 lira para kalıyor, bu adam nereye harcasın?

Şimdi, şehir muhtar ile köy muhtarını birbirinden ayırmak lazım. Şehir muhtarının geliri var, para alıyor ama köy muhtarı para alamıyor. Alamadığı zaman da köyden şehre gidip gelmesi için dolmuş parası, yemek parası, oradaki harcama, para adamın cebinden gidiyor. Onun için, devlet olarak biz... Muhtarlarımızın maaşlarının dışında sosyal güvenlik primlerini devletin ödemesi lazım. Niçin? Çünkü elinde beş kuruş parası kalsın. Yani 870 lira, 900 lira para alan muhtarımız hiç olmazsa bu parayla masraflarını giderir ama sosyal güvenlik primi olan 400 lira civarındaki parayı da devlet öderse muhtarlarımız daha iyi hizmet yapar.

Bu anlamda, bir de muhtarlarla ilgili bir teklifim var: Değerli arkadaşlar, emekli muhtarlarımız var. Daha önce muhtarlık yapmış bu insanların muhtarlık yaptığı dönemde BAĞ-KUR borçları var. Bunların BAĞ-KUR borçları silinsin ve devlet ödesin o eski muhtarların primlerini de. Ve onların da emekli olması sağlanırsa bir adalet sağlanır.

Adaletli bir şey daha söylüyorum: Şu anda bizim, milletvekillerinin, hepimizin emekli maaşı var ama muhtarlarımızın emekli maaşı yok. Emekli olan veya muhtarlığı bırakan muhtarlarımıza da emekli maaşı bağlansın az veya çok, hiç olmazsa, çünkü o da sonuçta muhtar, o da masraf ediyor, o da köyüne masraf ediyor. Şehirli ile köylüyü bir tutmamak gerekiyor diye düşünüyorum değerli arkadaşlar.

Bir de değerli arkadaşlar, bu dönem, hepimiz, mümkün mertebe milletin faydası, köylünün, çiftçinin faydası için konuştuk. Başta köylü olmak üzere, çiftçi, köylü, işçi, memur, esnaf, bütün herkesin sorunlarını tartıştık ama köylünün, çiftçinin sorunlarını, burada, kanun teklifleri getirmemize rağmen kabul etmediler.

Ben çiftçimize, köylümüze şuradan sesleniyorum ve diyorum ki... Bu şapkayı da başıma sembolik olarak takacağım. Evet, buradan selam veriyorum köylümüze, çiftçimize, esnafımıza. (CHP sıralarından alkışlar) Herkese diyorum ki: Gelin, 7 Haziranda Cumhuriyet Halk Partisini iktidar yapalım, köylümüzü milletin efendisi yapalım. Köylü milletin efendisi olursa Türkiye kalkınır, Türkiye’de çiftçi kalkınır.

Bu anlamda, herkese selamlarımı, saygılarımı sunuyorum. Allah’a ısmarladık, hoşça kalın ama köylüyü, çiftçiyi, işçiyi, esnafı, sanayiciyi unutmayın diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ögüt.

Gündeme geçmeden önce, sisteme giren sayın milletvekillerine birer dakika söz vereceğim.

İlk söz Sayın Tüzel’e ait.

Buyurunuz Sayın Tüzel.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel’in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün memleket her bakımdan karanlığa gömüldü, hem çöken bir enerji sistemi ve politikası hem de çöken bir adalet mekanizmasını gördük. Üzgünüz, onaylanmayacak şekilde Çağlayan Adliyesinde

kendilerince Berkin Elvan için adalet arayışını silahlı rehin eylemiyle yapan gençler ve savcı polis operasyonu sonucu öldürüldü. Adliye camiasına ve hepsinin ailesine başsağlığı diliyorum.

Kim bu ölümlerin sorumlusu? Kan akması için uğraşanların görüşü “Böyle bitmeyebilirdi.” şeklinde. Sağ yakalanmaları ve eylemin sonuçlanması mümkünken bu tercih edilmemiştir. Yaşam hakkını hiçe sayan yaklaşım Cumhurbaşkanının ağzından çıkmıştır. Ortada bir başarı varmış gibi polisler kutlanmış, avukatlar hedef gösterilmiştir. Bu kabul edilemez.

MUHAMMET BİLAL MACİT (İstanbul) – Hiç utanmıyorsunuz!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İnsan biraz utanır, cenaze devam ediyor.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Operasyon memleket gibi karanlıkta kalmamalı, gerçekler aydınlatılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tüzel.

Sayın Tanal...

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, yargı camiasına sabırlar diliyorum.

Berkin gibi tertemiz bir gencin adı kullanılarak yapılan iğrenç bir provokasyondur bu. Bu, siyasal iktidarın baskı yasaları için kullanacağı bir provokasyondur. Bu anlamda, halkımızı sağduyuya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

Sayın Ağbaba...

3.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'le birlikte locada kendilerini izleyen gençlik kollarına selam gönderdiğine ve Malatya'nın Yamaç Mahallesi'nde yapılması düşünülen kentsel dönüşüm projesine ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim.

Öncelikle, Manisa'da ön seçime girerek aramıza katılan, şu anda yukarıda, locada gençlik kollarıyla bizleri izleyen Özgür Özel'e ve gençlik kollarına buradan selamlarımı gönderiyorum.

Değerli arkadaşlar, Malatya'da bir mahalleden bahsedeceğim size. Mahallenin yüzde 65'i sosyal yardımla geçiniyor, yüzde 35'i iş bulursa yaz aylarında inşaatlarda çalışıyor. En zenginiyse yüzde 10, emekli kesim; onlar da emekli maaşıyla geçinmeye çalışıyorlar. Malatya'nın Beydağı yamaçlarındaki Yamaç Mahallesi'nden bahsediyorum. İşte bu mahalleye TOKİ diye bir talih kuşu kondu. “Kentsel dönüşüm yapacağız.” deyip hiç geliri olmayan mahalle sakinlerinden ortalama 40 bin lira istiyorlar. Bahçeli, iki kat olan evleri alıp 100 metrekaarelik evlere hapsedmek istiyorlar. Üstelik bunun için üzerine de para alıyorlar, buna da “sosyal devlet” diyorlar. Maalesef, Yamaç Mahallesi'nde yüzde 90'a yakın AKP'ye oy veriyorlar ama verdikleri oyları helal etmiyorlar. Bir an önce bu mağduriyetin giderilmesini istiyorlar. Ben de yüce Meclisin dikkatine sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ağbaba.

Sayın Doğru...

4.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve sağlık personelinin özlük haklarıyla ilgili düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a yapılan saldırıyı ben de kınıyorum. Allah'tan rahmet diliyorum, mekânı cennet olsun diyorum.

Ülkemizde sağlık personeli çok fedakâr şekilde çalışmaktadır. Yalnız, sağlık personelimizin en önemli sorunları özlük hakları ve emeklilik konusuyla ilgilidir. Emekliliği gelen sağlık personelimiz, maalesef, bununla ilgili çeşitli defalar konuşulmuş olmasına rağmen bir türlü emeklilik hakkını alamamışlardır, bundan dolayı da emekli olmaya korkmaktadırlar. Bilhassa, döner sermaye primlerinin tam olarak emekliliğe yansımamış olması onları büyük bir mağduriyete sevk etmekte ve beraberinde de emeklilikten vazgeçmektedirler.

Önümüzdeki günlerde görüşülecek torba kanunlar içerisine -belki girebilir mi bilmiyorum ama- girmezse bile önümüzdeki dönemde yani bundan sonraki milletvekilliği seçimlerinden sonraki dönemde gelecek olan konuların başında bunun olmasını bekliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Doğru.

Sayın Yeni...

5.- Samsun Milletvekili Ahmet Yeni'nin, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

AHMET YENİ (Samsun) – Sayın Başkan, dün İstanbul Çağlayan Adliyesinde teröristler tarafından şehit edilen Savcı Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet; ailesine, adalet camiasına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Savcı Mehmet Selim Kiraz'ı şehit eden teröristlerin arkasında, yanında kimlerin olduğu, sözcülüğünü kimlerin yaptığı mutlaka bulunup cezalandırılmalıdır. Canilerin, katillerin çirkin görüntülerini yayınlayan basını da şiddetle ve nefretle kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SONER AKSOY (Kütahya) – Kahrolsun caniler!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yeni.

Sayın Hamzaçebi...

6.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

MEHMETAKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. İstanbul Çağlayan'daki Adliye Sarayına gerçekleştirilen hain saldırı sonucunda görevi başında hayatını kaybederek şehit olan Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum. Eşine, çocuklarına, yakınlarına, yargı mensuplarına ve milletimize sabır ve başsağlığı diliyorum.

Avrupa'nın en modern sarayı olarak isimlendirilen bu Adliye Sarayına adı geçen terör örgütünün mensupları nasıl girmişti? Bu mutlaka araştırılmalı ve ortaya çıkarılmalıdır. Arkasında kimler vardır,

nasıl bir provokasyondur, nasıl bir eylemdir? Bu büyük acının arkasından şimdi milletimizin bunu bilme ihtiyacı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak her türlü terörü, buradan, kınadığımızı bir kez daha ifade ediyorum. Savcımız Sayın Kiraz’a Allah’tan rahmet diliyorum tekrar, ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.

Sayın Bostancı...

7.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Çağlayan’daki hain saldırıyı kınıyorum. Orada şehit edilen savcımız için milletimizin başı sağ olsun, öncelikle bunu belirtiyim.

Türkiye terörden çok çekmiş bir ülke. Burada 80 öncesini yaşamış olan insanlar da var. Terörün nasıl bir şiddet sarmalı oluşturduğu ve tüm toplumda bir çılgınlık atmosferi inşa ettiği iyi biliniyor. Daha sonraki dönemlerde de Türkiye bu dramı yaşadı.

Bizim gördüğümüz şudur: Terör eylemi her zaman topluma takdim ettiği amaçla esasen gizli ve saklı amaçlarını, ilişkilerini örter; topluma takdim ettiği amaç ile ulaşmak istediği amaç arasında kesinlikle fark vardır.

Burada da bu eylemde rahmetli Berkin Elvan’ın adı kullanılmıştır ama Berkin Elvan’ın ailesinin, babasının tavrı açıkça ortadadır. Yapılan eylem, bunu bir vesile olarak kullanıp toplumsal bütünlüğe yönelik bir suikasttır ve Sayın Hamzaçebi’nin dediği gibi bunun arkasındaki ilişkiler mutlak surette açığa çıkartılarak, hangi bağlar, hangi ilişkiler, hangi arka plan böyle bir terör eylemini oluşturuyor, bütün bunların açıklığa kavuşturulması yararlı olacaktır. İnsanların akliselime, dayanışmaya, birliğe ihtiyacı vardır.

Türkiye çok sıkıntılı bir coğrafyada. Bir toplumsal birliği parçalamak için bir kibrit yeter ama onu inşa etmek için çok alın teri, emek ve akıl gerekir. Unutmayalım, aklın bir sınırı var, akılsızlığın yok. Terör, insanları akılsızlığa çağırır, asıl amacı budur. Bu hususa tüm kesimlerin, toplumun dikkatini çekiyor, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bostancı.

Sayın Baluken...

8.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, Halkların Demokratik Partisi olarak, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ın rehin alınarak öldürülmesine ve Orta Doğu ile Afrika’da yaşanan terör olaylarına ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, dün İstanbul Çağlayan Adliye Sarayında son derece acı ve vahim bir olay meydana gelmiştir. Hepimiz tarafından ölümlerin olmaması temennisiyle yakından takip edilen bu olayda ne yazık ki AKP Hükümetinin yürüttüğü –altını çizerek söylüyorum- başarısız bir operasyon sonucunda Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz ve 2 eylemci yaşamını yitirmiştir.

Biz Halkların Demokratik Partisi olarak bu ölümlerden kaynaklı üzüntümüzü tüm halkımızla paylaşıyoruz, ailelerine sabırlar diliyoruz. Hukukun anayasal teminat altına alındığı rejimlerde adaletin

hızlı ve etkin bir şekilde tesis edilmesinin zaruri olduğunu düşünüyoruz. Bu zaruretin gerçekleşmemesi durumunda demokratik protesto ve meşru muhalefet kapılarının kullanılması gerektiğini ve hukuk içerisinde çözüm aranması gerektiğini tekrar belirtiyoruz. Berkin Elvan'ın vurulması ve vuranların cezalandırılmaması gerekçesiyle demokratik muhalefetin bugüne kadar konuyu hassasiyetle takip ettiği sürecin devam ettiğini ifade etmek istiyoruz.

Dün pek çok kısmı açıklanmaya muhtaç olan bu olayın gerekçe gösterilerek de bu soruşturmanın üzerinin kapatılamayacağını ve hızla bununla ilgili çalışmalarda AKP Hükûmetinin gerekli tavrı ortaya koyması gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkan, ayrıca, Türkiye'de olduğu gibi Orta Doğu ve Afrika'da da son derece vahim olaylar yaşanmaktadır. IŞİD terör örgütü, Suriye'nin Hama kentine bağlı Mabuca'ya baskın düzenleyerek 2 çocuğun da aralarında bulunduğu en az 40'in üstünde Alevi Suriye yurttaşını katletmiştir. Kafa kesmek ve yakmak suretiyle gerçekleştirilen bu katliamları ve IŞİD destekçilerini buradan kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Tamamlayabilir miyim Sayın Başkan bir yarım dakika?

BAŞKAN – Siz söyleyin o zaman.

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Aynı şekilde Nijerya'da da insanlığa karşı vahşi suçlar işleyen Boko Haram örgütünün lideri de kendi halifeliğini ilan etmiş ve Gwoza bölgesindeki bütün kadınları katliamdan geçirdiğini bütün dünyaya duyurmuştur. Başta hamile kadınlar ve çocuk yaştaki kız çocukları olmak üzere şu anda oradaki kadınlar üzerinde uygulanan bu vahşeti de kınadığımızı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

Sayın Güneş...

9.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Çağlayan Adliyesi'nde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün İstanbul Çağlayan Adliyesinde görevi başında şehit edilen Mehmet Selim Kiraz kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum. Teröristleri ve teröristlere eylemleriyle, söylemleriyle, “tweet”leriyle destek verenleri lanetle kınıyorum, nefretle kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye artık eski Türkiye değildir. Faili meçhul cinayetlerin olduğu, sıkıyönetimlerin olduğu, özgürlüklerin kısıtlandığı Türkiye geride kalmıştır. Terörle hareket edenler asla başarıya ulaşamayacaktır. Yeni Türkiye'de kardeşlik ve barış galip gelecek diyorum. Tekrar kardeşimizin ailesine başsağlığı diliyorum, tekrar milletimizin başı sağ olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Güneş.

Sayın Ögüt...

10.- İstanbul Milletvekili Kadir Gökmen Öğüt'ün, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve Balyoz davasında beraat edenlerin zararlarının tazmin edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şehidimiz Savcı Selim Kiraz'a rahmet diliyorum, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum. Arkasındaki tüm karanlık olayların aydınlığa çıkarılmasını istiyorum, sürüncemede bırakılmaması gerektiğini düşünüyorum. Berkin'in adının kirletilmesine izin vermeyeceğimizi burada bir kez daha belirtiyorum.

Yıllarca süren Balyoz davasında 2 onur intiharı, 1 ölüm; günlerce, aylarca hücre cezaları; ailelerin, anne babaların manevi işkenceleri, gözyaşları dün beraatla sonuçlandı ama bu arkadaşlarımızın, işlerinden güçlerinden olanların, terfi atlayamayanların, ailelerinde çoluk çocuklarının okullarından oluşlarının, ekonomik zorluklara girişlerinin bu Hükûmet tarafından nasıl tazmin edileceğini görmek istiyoruz. Arkalarından timsah gözyaşı dökenleri, “Kumpasa uğradılar.” diyenleri, bunların tüm haklarının geri verilmesi için bu arkadaşlarımızı tekrar göreve çağırıyorum. Hükûmet ve Meclis bu konuda daha girişken olmalıdır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öğüt.

Sayın Erdinç...

11.- Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdinç'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan, dün şehit edilen Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Rabb'imden rahmet, ailesine ve sevenlerine sabırcemil niyaz ediyorum. Bizler şehidimizi güzel bir şekilde hatırlamak istiyoruz. Şehidimizin hatırlamak istemediğimiz o fotoğrafını gazetelerinde yayınlayanlar, bir kadına kocasını, evlada babasını, anne ve babasına da oğlunu bu şekilde gösterdiler ya bu gazetecilik yerin dibine batsın diyorum.

Savcımızı şehit eden teröristleri, o katillere destek olanları, onları meşrulaştırmaya çalışanları lanetliyor, şanı şerefi yüce Rabb'imden, onları O'nun kahhar sıfatına havale ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Erdinç.

Sayın Özdağ...

12.- Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Dün Çağlayan Adliyesinde bir terör örgütünün aşağılık eylemiyle Savcı Mehmet Selim Kiraz şehit edildi. Savcımıza yüce Yaradan'dan rahmet diliyorum.

Bu eylemin mesajları ise örgütün, çok iyi korunduğu varsayılan bir adliye binasını basarak güç gösterisi yapması ve Berkin Elvan'ın ölümü üzerinden toplumun büyük çoğunluğunu kin ve nefretle doldurarak mezhep farklılığını çatışmaya döndürme isteğidir. Berkin Elvan'ın ölümü üzerinden siyaset, kan emiciliği, terör eylemi yapmak, yapılan terör eylemlerini desteklemek, teröristlerin eylemlerine meşruiyet kazandırmak ve mezhep farklılığını derinleştiren bir araç hâline getirmek alçaklıktır. Dünden beri üzülerek görmekteyiz ki meslekleri gazeteci, televizyoncu, sanatçı, siyasetçi olan bazı gafiller terörü ve teröristleri kınamak yerine kinlerini devlete kusmak aymazlığını göstermektedirler. Unutmasınlar ki terör bumerang gibidir.

DHKP-C'nin uzun zamandır PKK'yla iş birliği içinde olduğunu, PKK'nın çözüm süreci münasebetiyle kimi eylemlerini DHKP-C'ye yaptırabileceği ihtimalini gözden kaçırmamalıyız. Öteden beri PKK ile Marksist sol arasında "yüzüklerin kardeşliği"ne benzer bir kardeşlik vardır. Terör örgütleri bir elmanın iki yarısı gibidirler. Bu eylemi kınamayanlar insanlıktan nasibi olmayanlardır.

Şehit savcımıza tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, milletimizin başı sağ olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özdağ.

Sayın Coşkun...

13.- Yalova Milletvekili Temel Coşkun'un, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

TEMEL COŞKUN (Yalova) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de şehit Savcımız Mehmet Selim Kiraz'ı rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum.

Bu menfur cinayeti işleyen terör örgütünü ve onlara destek verenleri şiddetle ve nefretle kınıyorum. Ülkemizin huzurunu, istikrarını bozmak ve bu ülkeyi kaosa ve eski karanlık günlere götürmek isteyenler bilsinler ki bu millet onlara bu fırsatı vermeyecektir. Ölen teröristler ile şehit savcımızı aynı kefeye koyanları da şiddetle kınıyorum. Tekrar savcımıza Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Coşkun.

Sayın Tayyar...

14.- Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

ŞAMİL TAYYAR (Gaziantep) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Dün Çağlayan Adliyesinde gerçekleştirilen terör eylemini ben de arkadaşlarım gibi şiddetle kınıyorum. Şehit olan, hayatını kaybeden savcı kardeşimize, Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum. Bu süreçte iyi sınav veremeyen, gazetecilik kisvesi adı altında terör eylemini masumlaştıran ve teröristleri kutsallaştıran sözde gazetecileri de bu vesileyle kınamak istiyorum.

İlave olarak, şehidimizin, savcımızın o görüntüsünü yayınlayan, bugün birinci sayfadan, manşetten yayınlayan Hürriyet, Taraf, Yurt, Today's Zaman, Sözcü, Ortadoğu ve Vatan gazetelerini de buradan kınadığımı bildirmek istiyorum.

Tekrar şehidimize Allah'tan rahmet diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tayyar.

Sayın Özgündüz...

15.- İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz'ün, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dün İstanbul Adliyesinde şehit olan meslektaşımıza, cumhuriyet savcısı arkadaşımıza Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, yakınlarına, tüm yargı camiasına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Bu bir terör eylemidir, kınıyoruz ancak yapılan operasyon da tam bir fiyaskodur. Çağlayan Adliyesindeki cumhuriyet savcısı arkadaşlarımla sabahtan beri irtibat hâlindeyim. Arkadaşlarımdan aldığım bilgilere göre, içeriden silah sesinin gelmesi üzerine yaklaşık sekiz on dakika geçtikten sonra kapı ve duvar patlatılarak içeriye bir operasyon düzenleniyor. Bu, tam bir fiyaskodur, tam bir beceriksizliktir. Orada, aslında, silah sesi gelmeden içeriye havalandırma sistemi ya da başka yöntemlerle uyutucu, uyuşturucu gaz verilerek bu teröristler etkisiz hâle getirilebilir ve cumhuriyet savcısı arkadaşımız sağ salim kurtulabilirdi. Burada tam bir beceriksizlik vardır, bu beceriksizliği de birilerinin üstlenmesi lazım. Yani, evet, ölü, şehidimiz var ancak bu beceriksizliğin Hükümet tarafından üstlenilmesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özgündüz.

Sayın Tunç...

16.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz'ın görevinin başındayken hain ve alçakça bir saldırı neticesinde şehit edilmesi hepimizi derinden sarsmıştır. Tek amaçları milletimizi huzursuz etmek olan terör örgütünü ve teröristleri şiddetle ve nefretle kınıyorum. Rehin alma olayını ve saldırıyı “eylem” olarak ve teröristleri de “eylemci” olarak nitelemenin, teröristler tarafından servis edilen görüntülerin basın ahlakına aykırı bir şekilde manşetlere taşınmanın teröristlerin amacına hizmet etmek anlamına geleceğini belirtmek istiyorum.

Şehit savcımıza Allah'tan rahmet; ailesine, yargı camiamıza ve milletimize başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tunç.

Sayın Çavuşoğlu...

17.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün menfur bir saldırı neticesinde şehit düşen Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a ben de Allah'tan rahmet diliyor, ailesine sabır niyaz ediyorum; milletimizin ve adalet camiamızın başı sağ olsun.

Sayın milletvekilleri, bu tür olayların akabinde yapılacak açıklamalar birleştirici, bütünleştirici ve teskin edici olduğu takdirde milletçe acımızın hafiflediğini hissedeceğiz, terörle ulaşılmak istenen amaçlar da akamete uğramış olacaktır. Hâl böyle olmasına karşın, yaşanan bu menfur hadiseyle ilgili olarak çeşitli kesimler tarafından âdeta terörü meşrulaştıracak manalara gelecek tarzda yapılan açıklamalar ve paylaşımlar da ne yazık ki milletimiz tarafından ibretle izlenmiştir. Milletlini yekpare olup yaşadığı acı ve üzüntüyü, birlik ve beraberlik ruhunu yaşayamayan bu nasipsiz kimseler tarihin kirlili saygılarından hiçbir zaman silinmeyecektir. Yine, milletimizin kendisine bu manada sorumluluk düştüğü zaman da her zaman olduğu gibi vakarlı ve makuliyet çerçevesinde cevabını verecektir diyorum.

Tekrardan şehidimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çavuşoğlu.

Sayın Atalay...

18.- Ardahan Milletvekili Orhan Atalay'ın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

ORHAN ATALAY (Ardahan) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bugün bir hak arama yöntemi veya aracı olarak şiddetin hiçbir meşru dayanağının kalmadığı Türkiye'nin yürüyüşünü kesmek isteyenler bilsinler ki barışa, özgürlüğe ve kardeşliğe irade koymuş bu yürüyüş asla durdurulamayacaktır. Terör ve şiddetten siyasi nema bekleyişin bu çağda artık hiçbir şekilde mazur görülemeyeceği gerçeğine dikkat çekerken merhum Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a rahmet diler, kederli ailesine ve yargı camiasına başsağlığı dileklerimi iletirken saldırıyı da lanetle kınıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Atalay.

Sayın Yetiş...

19.- Adıyaman Milletvekili Muhammed Murtaza Yetiş'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sayın Başkan, Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum. Terörü şu ya da bu şekilde mazur gösterenleri de kınıyorum, yazıklar olsun diyorum.

Milletimiz dün darbeciye “darbeci” diyemeyenlerin, bugün de teröriste “terörist” diyemediğini ibretle izliyor. Maalesef, yine, milletimiz, dün ülkeyi kaosa sürüklemek için birtakım vesayet odaklarından medet umanların, bugün de terörden medet umduğunu ibretle izliyor. Onları da lanetliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yetiş.

Sayın Akgün...

20.- Karaman Milletvekili Mevlüt Akgün'ün, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ve parti tüzükleri gereği yeniden aday olamayacağı için helallik dileğine ilişkin açıklaması

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Dün Çağlayan Adliyesinde görevi başında terör örgütüne kahpece şehit edilen Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum. Aziz milletimizin, ailesinin ve adalet camiasının başı sağ olsun diyorum.

Sayın Başkanım, bu vesileyle 3 Kasım 2002'den beri millî iradenin temsil edildiği Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapmanın onur ve şerefini yaşıyoruz. 24'üncü Dönemin sonuna geldiğimiz bugünlerde, partimizin tüzüğü gereği yeniden aday olamamam hasebiyle, bütün arkadaşlarımızdan helallik diliyor ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akgün.

Sayın Özdemir...

21.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de dün Çağlayan Adliyesinde bir terör eyleminde hayatını kaybeden Savcı Mehmet Selim Kiraz'a Rabb'imden rahmet diliyorum, ailesine de başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Dün şunu gördük: Türkiye'de maalesef demokratik eylemleri ve demokratik hakları kendilerine perde edinerek, şiddete başvurarak, terör eylemlerine başvurarak başka insanların ve Türkiye'deki toplumun mağduriyetine alet olanları nefretle, lanetle kınıyorum. Demokratik eylemlerde, insan haklarında herkes elbette ki demokratik eylem hakkını kullanmalıdır ama şiddete alet olanları lanetle kınıyorum.

Ve bugünkü gazetelerde de maalesef IŞİD'in şiddetinden hiç farkı olmayan resimleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özdemir.

Sayın Kaynarca...

22.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Terörü ve teröristleri lanetliyorum. Hain saldırıda şehit olan Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet; ailesine, aziz milletimize, adalet camiasına da başsağlığı diliyorum.

Baş silah dayayan teröriste “eylemci” diyen, bu görüntüyü gazetelerinde yayınlayıp terörün ekmeğine yağ süren sorumsuz medyayı da şiddetle kınadığımı belirtmek istiyorum.

Ve gün, teröre karşı bir olma, omuz omuza olma günüdür diyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaynarca.

Sayın Halaçoğlu...

23.- Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu'nun, MHP Grubu olarak, Çağlayan Adliyesinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın rehin alınarak öldürülmesine ilişkin açıklaması

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Her şeyden önce, dünki elektrik kesintisinin de içerisinde bulunması sebebiyle Çağlayan Adliyesinde meydana gelen ve teröristlerin nasıl girdiklerinin ve onlarla ilgili kayıtların da alınmadığı bir ortamda şehit Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a yapılan hain saldırıyı şiddetle, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, tekrar kınıyorum.

Ancak, teröristleri ve terörü lanetlemek yetmiyor, bununla ilgili önceden istihbari bilgileri almak gerekiyor. Ayrıca, şehidimizin herhangi bir otopsiye tabi tutulmaksızın kimler tarafından kurşunlandığının da tespit edilmemesi... Çünkü içinde bulunduğu odada üzerinin de birçok farklı tozlarla kaplanmış olması birtakım şüpheleri ortaya çıkarıyor. Muhakkak ki bunun sonuna kadar araştırılması Hükümetin birinci derecede borcudur.

Bu vesileyle, başta ailesi olmak üzere, Türk milletine başsağlığı diliyorum. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum. Sevenlerine, yakınlarına ve hukuk camiasına yine başsağlığı diliyorum. Bir daha böyle olayların yaşanmaması için gerekli tedbirlerin öncelikle alınması, havaalanına bile girerken herkesin kontrol edildiği bir ortamı göz önüne alacak olursanız adliye girişlerin de muhakkak, kim olursa olsun, aynı şekilde kontrol altına alınması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Halaçoğlu.

Sayın Hamzaçebi, tekrar sisteme girmişsiniz.

Buyurunuz.

24.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Balyoz davasında beraat edenler için Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği iadeyiitibar teklifinin yasalaştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu hak ihlali kararından sonra İstanbul'daki mahkeme tarafından yeniden görülen Balyoz davasında, mahkeme, sanıkların tümüyle ilgili olarak beraat kararı vermiştir.

Esasen, davanın başlangıcından bu yana, biz, bu davanın uydurma delillerle yürütüldüğünü söylemiştik, “Bu dava haksız, hukuksuz bir davadır.” diye ifade etmiştik ve söylediklerimiz gerçek çıktı.

Tüm sanıkların beraat kararı almış olmasından elbette ki mutluyuz ama buruk bir mutluluk bu çünkü o davada yargılanan Türk Silahlı Kuvvetlerinin çok değerli komutanlarının hayatları çalınmıştır, gelecekleri karartılmıştır, büyük bir umutsuzluğun içerisine düşmüşlerdir, ya emekli olmuşlar ya tasfiye edilmişlerdir, emekli olmak zorunda kalmışlardır; böyle bir acının içerisindeyler. Zamanın Başbakanı, şimdinin Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan “Biz aldatıldık.” demiştir bu davayla ilgili olarak.

Şimdi o zaman yapılması gereken yani mahkemenin beraat kararı vermesinden sonra yapılması gereken, bu komutanlarımıza itibarlarını iade etme yönünde bir yasa çıkarma olacaktır. Bunu mutlaka yapmak gerekir. “Aldatıldık.” demek yetmez, özür dilemek kanunla olur. Hiçbir özür, o komutanlarımızın çalınan hayatlarını, yaşadıkları acıları geri getirmez, intihar eden kişilerin o hayatlarını geri getirmez, onların ailelerinin acılarını hafifletmez ama bunu mutlaka yapmak gerekir, bir demokratik devlet bunu mutlaka yapmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisinin konuya ilişkin olarak vermiş olduğu kanun teklifi, geçen hafta salı günü Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun oylarıyla reddedilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi kapanmadan, Cumhuriyet Halk Partisinin iadeyiitibar teklifini yasalaştırmayı, başta iktidar partisi grubu olmak üzere tüm Genel Kurula, Parlamentoya öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.

Son olarak Sayın Çıray...

25.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, gölge Başbakanın, Berkin Elvan'ın acılı anısı üzerinden gelişen terör hadisesinin faturasını Cumhuriyet Halk Partisi liderine kesmeye kalkıştığına ilişkin açıklaması

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, gölge Başbakanın Berkin Elvan'ın acılı anısı üzerinden gelişen terör hadisesinin faturasını, ahlak dışı bir tutumla Cumhuriyet Halk Partisi liderine kesmeye kalkışması ve bunu da Türkiye'yi mutlak bir polis devletine dönüştürecek iç güvenlik yasasını savunarak yapması, bir ipucu oluşturmaktadır. Bu olayı araştırarak olanların bilgisine sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çıray.

Gündeme geçiyoruz.

Sayın milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan ve 21 milletvekilinin, tarımsal üretimin kadın istihdamı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1284)

Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığına

Tarımsal üretimle sanayi üretimi arasında köprü kuran tütün üretimi de hem kadın istihdamının yoğunlaştığı alandır hem de esas olarak kadın emeğine dayalı tarımsal üretime örnek oluşturmaktadır. Kadınlar zahmetli ve uzun tütün üretiminin hemen bütün aşamalarında başlıca üretici güç olmanın yanı sıra, endüstriyel tütün işleminde de istihdamın asli bir bileşenini oluşturmaktadır. Tarımsal üretimin kadınlar üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması ve önlem alınması için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

1) Hasip Kaplan	(Şırnak)
2) Pervin Buldan	(İğdır)
3) İdris Baluken	(Bingöl)
4) Sırrı Sakık	(Muş)
5) Murat Bozlak	(Adana)
6) Halil Aksoy	(Ağrı)
7) Ayla Akat Ata	(Batman)
8) Hüsametdin Zenderlioğlu	(Bitlis)
9) Emine Ayna	(Diyarbakır)
10) Nursel Aydoğan	(Diyarbakır)
11) Altan Tan	(Diyarbakır)
12) Adil Zozani	(Hakkâri)
13) Esat Canan	(Hakkâri)
14) Sırrı Süreyya Önder	(İstanbul)
15) Sebahat Tuncel	(İstanbul)

16) Mülkiye Birtane	(Kars)
17) Erol Dora	(Mardin)
18) Ertuğrul Kürkcü	(Mersin)
19) Demir Çelik	(Muş)
20) İbrahim Binici	(Şanlıurfa)
21) Nazmi Gür	(Van)
22) Özdal Üçer	(Van)

Gerekçe:

Türkiye’de tarımsal üretim kadın istihdamı bağlamında iki bakımdan büyük önem taşımaktadır: Bir yandan son yıllara kadar kadınların başlıca istihdam alanı olagelmıştır; ikinci olarak, tarımsal üretim kadın emeği yoğunluklu bir üretim sürecidir. Tarımsal üretim ile sanayi üretimi arasında köprü kuran bütün üretimi de hem kadın istihdamının yoğunlaştığı alandır hem de esas olarak kadın emeğine dayalı tarımsal üretime örnek oluşturmaktadır. Kadınlar, zahmetli ve uzun bütün üretiminin hemen bütün aşamalarında başlıca üretici güç olmanın yanı sıra, endüstriyel bütün işleminde de istihdamın asli bir bileşenini oluşturmaktadır. Bununla birlikte, 2000’li yıllar boyunca tarımsal üretimin gerilemesine koşut olarak kadın istihdamının bu önemli alanı daralmaya başlamıştır. Son on yıldır Türkiye’de kadınların istihdama katılımındaki düşüşün başlıca nedeni de tarımsal istihdamın gerilemesidir. Tütün sektörü bu sürece en iyi örneklerden birini teşkil etmektedir. 2002’de kabul edilen ve tütün sektörünü özelleştirmeyi, tütün için destekleme alımlarını giderek kaldırmayı amaçlayan ve TEKEL’in varlıklarının satışına olanak sağlayan Tütün Yasası’yla Türkiye’de tütün ekimi büyük oranda gerilemiştir. TEKEL’in bütünüyle özelleştirilmesinin ardından tütün üretimi bitme noktasına gelmiş durumdadır. Tütün üretimi azaldıkça kadın işsizliği büyümekte, büyük kentlere göç tek çare olarak belirmektedir.

Türkiye’de kadın istihdamının erkek istihdamıyla karşılaştırılması kadınlar ile erkekler arasındaki toplumsal kaynaklara erişimdeki eşitsizliği açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Erkeklerin istihdama katılımı yüzde 62,7 iken kadınların istihdama katılımı yüzde 22’dir. Gelişmiş Batı ülkelerinde kadın nüfusunun yarısından fazlasının istihdam edildiği düşünüldüğünde Türkiye’de kadın istihdamının karanlık resmi daha açık hâle gelmektedir. Türkiye’de 100 kadından sadece 22’si istihdama katılmaktadır. 1990’lardan bu yana kadınların istihdama katılım oranı 12 puan gerilemiştir. 1990’da 100 kadından 34’ü istihdama katılırken 2004’te 27’si istihdama katılmaktadır.

Türkiye’de kadın istihdamının yönelimini belirleyen başlıca etkenlerden biri tarımsal üretimdir. Türkiye’de tarım, kadın istihdamının en yoğun olduğu alan olagelmıştır. 2000’lere kadar ekonomi içindeki ağırlığını muhafaza eden tarımsal üretim, kadınların başlıca emek etkinliklerinden biri olduğu gibi, tarımsal üretimin kendisi de kadın emeği yoğunluklu gerçekleşmiştir. Genellikle küçük üreticilik biçiminde yürütülen tarımsal üretimde, kadınlar, ücretsiz aile işçisi olarak sosyal güvencesiz bir biçimde çalışmaktadır. Kadın istihdamında son dönemde baskın eğilim olan gerilemenin başlıca nedeni tarımda yaşanan dönüşüme bağlı olarak kırsal istihdamın gerilemesidir.

Tarımda sübvansiyonların kaldırılması, çiftçiye dolaysız ya da dolaylı yapılan desteklemenin sona erdirilmesi Türkiye tarımında üreticileri ve özellikle aile emeğine dayalı küçük işletmeleri hızlı bir

erime sürecine sokmuştur. Tarımsal üretim geriledikçe kırsal alanda istihdam olanağı kalmayan ve gittikçe artan yoksullukla baş edemeyen yığınlar süratle kentlere göç etmektedir. Kırdan kente göç, istihdamdan barınmaya bir dizi olumsuz sonuç yaratan karmaşık bir süreçtir. Kırdan kente göç, erkekler için iş gücüne katılımda küçük bir düşüşe neden olurken kadınların neredeyse tamamının istihdam dışında kalması sonucunu doğurmaktadır. Kente göç etmek zorunda kalan nüfus içerisinde genç erkekler kadınlara oranla daha kolay iş bulabilmektedir. Kadınlar ise çoğu durumda ya işsiz kalmakta ya da olumsuz koşullarda çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Tarımsal üretimin kadın istihdamı üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması ve önlem alınması için araştırma komisyonu kurulmasında yarar bulunmaktadır.

2.- Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün ve 20 milletvekilinin, Türkiye’de yaşayan Alevilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1285)

Türkiye Büyük Milleti Meclisi Başkanlığına

Alevi toplumunun temel talepleri olan, cemevlerinin ibadethane sayılması, zorunlu din derslerinin kaldırılması, Alevi mal varlıklarının iade edilmesi, varlığı tarafsız devlet ilkesine aykırı olan Diyanet İşleri Başkanlığının lağvedilmesi, Alevi köylerine cami yaptırma politikalarından vazgeçilmesi, nüfus cüzdanlarındaki din hanesinin tamamen çıkartılması; ders kitapları, sözlükler, ansiklopediler ve Millî Eğitim Bakanlığınca önerilen yardımcı kitaplardaki Aleviliği ve Alevileri aşağılayan tanımlamaların düzeltilmesi ve benzeri hususlarda bazı düzenlemelerin yapılması ve girişimlerde bulunulması devlet ve hükûmet olmanın temel görev ve sorumluluğu iken bu görev ve sorumluluk alanlarıyla ilgili bugüne kadar herhangi somut bir adımın atılması bir yana, Şubat 2012 tarihinden beri Adıyaman’da Alevi evlerinin işaretlenmesi, kapılarının boyanması ve çeşitli biçimlerde tehdit işaretlerinin konulması; Erzincan ve İçel’in Tarsus ilçesinde okul ve cemevi duvarına tehditkâr ifadelerin yazılması; Didim, İstanbul Kartal ve Gaziantep’te Alevi evlerinin işaretlenmesi; Malatya ili Doğanşehir ilçesine bağlı Sürgü beldesinde 26 Temmuz 2012 Cuma günü gece saat 01.30 sıralarında ramazan dolayısıyla Evli ailesinin linç edilmeye kalkışılması, daha sonra Evli ailesine yönelik tehdit, baskı, tecrit, tahammülsüzlük ve toplumsal baskının hâlen devam etmesi; Ankara ili Altındağ ilçesi Battalgazi İlköğretim Okulunun imam-hatibe dönüştürülmesine karşı imza toplayan velilerin 6/9/2012 tarihinde düzenlemiş oldukları basın açıklaması sonrasında mahalle sakinlerinden Yılmaz ailesinin ev ve iş yerine gece saat 01.20 sularında kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından pompalı tüfekte dört el ateş açılması vb. olayların meydana gelmesi, Türkiye’de yaşayan Alevi yurttaşların can güvenliğinin gittikçe ortadan kaldırdığı yönünde kaygıları artırmıştır.

Öte yandan, yaşanan bu olayların, Başbakan ve bakanların seçim kampanyalarında ve çeşitli toplantılarda Türkiye’deki Alevileri hedef alan, Aleviliği yok sayan, küçümseyen ve aşağılayan açıklamalar yaptığı bir döneme denk gelmesi rastlantı değildir.

Şubat 2012 tarihinden beri meydana gelen bu olaylarla ilgili yürütülen soruşturmalarda, ev ve okul duvarlarına yazılan yazıların veya yapılan işaretlemelerin çocuk işi olduğu, abartmamak gerektiği yönündeki resmî açıklamalar, başta Alevi toplumu olmak üzere, kamuoyunda oluşan kaygı ve endişeleri artırmaktadır. Endişeleri giderecek herhangi bir adım atılmamıştır.

Devlet ve ilgili kurumlarının öncelikli görev ve sorumluluğu yaşanan bu olayların aydınlatılması ve kamuoyunu ikna edecek bir politika izlenmesi bir yana dursun, Emniyet tarafından hazırlanan rapora göre, “Olayların çocuklar ve ideolojik amaç gütmeyen şahıslar tarafından yapıldığı” tespitine yer verilmesi durumun vahametini daha da arttırmıştır. Aslında bunun açık anlamı, Türkiye’de Alevilere yönelik sistematik olarak yapılan ayrımcılığın çocukların belleklerine dahi işlendiğidir. Normal şartlarda çocuklar masumiyetin ve saflığın temsilcisi, toplumsal yaşamın en kırılgan halkası, korunmayı ve şefkati en fazla hak eden ve geleceğin umudu olarak resmedilir. Fakat ülkemizde çocukların “tinerci vahşeti”, “kapkaç canavarı”, “suç makinesi”, “kentin kâbusu”, “taş atan çocuklar”, “çocuk işi” gibi dehşet verici ifadelerle anlatılması ya da damgalanması, masumiyeti kâbusa dönüştürmektedir. Devlet ve ilgili kurumlarının öncelikli görev ve sorumluluğu, meydana gelen bir olayın aydınlatılması ve kamuoyunu ikna edecek bir politika izlenmesidir. Bunun yerine suçlu olarak çocukların işaret edilmesi onları yetişkinler gibi davranmaya zorlamaktan öte bir davranış değildir.

Alevi evlerinin işaretlenmesi, duvarlarının çizilmesi, cemevi ve okul duvarlarına Alevilere yönelik hakaret ve tehdit içeren ifadelerin yazılması iddia edildiği gibi, çocuklar tarafından yapılıyorsa yarının Türkiye’sinde Alevilerin can güvenliğinin olmayacağı sonucuna varılır. Çünkü yarının yöneticileri, toplumsal aktörleri ve kamu görevlileri bugünün çocuklarıdır. Bu nedenle, Anayasa’nın 98’inci ve TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereği Meclis araştırması açılmasını arz ederim. 23/10/2012

1) Hüseyin Aygün	(Tunceli)
2) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
3) Hasan Akgöl	(Hatay)
4) Hülya Güven	(İzmir)
5) İhsan Özkes	(İstanbul)
6) Mehmet Ali Ediboğlu	(Hatay)
7) Kadir Gökmen Öğüt	(İstanbul)
8) Haluk Eyidoğan	(İstanbul)
9) Tolga Çandar	(Muğla)
10) Ramazan Kerim Özkan	(Burdur)
11) Sakine Öz	(Manisa)
12) Ahmet İhsan Kalkavan	(Samsun)
13) Namık Havutça	(Balıkesir)
14) Hasan Ören	(Manisa)
15) Mustafa Serdar Soydan	(Çanakkale)
16) Mahmut Tanal	(İstanbul)
17) Selahattin Karaahmetoğlu	(Giresun)
18) Ramis Topal	(Amasya)
19) Aytuğ Atıcı	(Mersin)
20) Mevlüt Dudu	(Hatay)
21) Veli Ağbaba	(Malatya)

3.- Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret Akova ve 26 milletvekilinin, öğretmenlerin çalışma şartları ile eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen sayısı, öğretmen açığı sayısı ve ataması yapılan öğretmen sayısı arasındaki dengesizliğin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1286)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Öğretmenlerimizin bugün yetiştirdikleri öğrenciler çağdaş, demokratik ve bağımsız Türkiye'nin yapı taşlarını oluşturacaktır. Geleceğimizi yetiştiren öğretmenlerimizin yaşadıkları sorunlar, mesleklerini daha iyi yapmalarının önünde engel oluşturmaktadır. Öğretmenlerin özür grubu atamalarında yaşanan sıkıntılar, ailelerin parçalanmışlığı, öğretmenler için gerekli sayıda kadro çıkarılmaması ve sözleşmeli öğretmenlerin iş ve gelecek güvencesiz ağır çalışma koşullarının incelenmesi; eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen sayısı, öğretmen açığı sayısı ve ataması yapılan öğretmen sayısı arasında var olan dengesizliğin araştırılması ve gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereği, bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla. 28/11/2012

1) Ayşe Nedret Akova	(Balıkesir)
2) Hülya Güven	(İzmir)
3) Recep Gürkan	(Edirne)
4) Tolga Çandar	(Muğla)
5) Metin Lütfi Baydar	(Aydın)
6) Haluk Eyidoğan	(İstanbul)
7) Mehmet Hilal Kaplan	(Kocaeli)
8) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
9) Sakine Öz	(Manisa)
10) İhsan Özkes	(İstanbul)
11) Ramazan Kerim Özkan	(Burdur)
12) Ali Haydar Öner	(Isparta)
13) Kamer Genç	(Tunceli)
14) Namık Havutça	(Balıkesir)
15) Hasan Ören	(Manisa)
16) Emre Köprülü	(Tekirdağ)
17) Mustafa Serdar Soydan	(Çanakkale)
18) Malik Ecder Özdemir	(Sivas)
19) Ali İhsan Köktürk	(Zonguldak)
20) Mahmut Tanal	(İstanbul)
21) Selahattin Karaahmetoğlu	(Giresun)

22) Ramis Topal	(Amasya)
23) Oğuz Oyan	(İzmir)
24) Ayтуğ Atıcı	(Mersin)
25) Mevlüt Dudu	(Hatay)
26) Ahmet İhsan Kalkavan	(Samsun)
27) Veli Ağbaba	(Malatya)

Gerekçe:

Eğitimin yapı taşı öğretmenlerimiz ülkemizin geleceğini şekillendirirlerken her türlü zorluklara rağmen inançlarını kaybetmeden üstlerine düşen sorumlulukları büyük bir özveriyle yerine getirmektedirler.

Öğretmenlerimizin bugün yetiştirdikleri öğrenciler çağdaş, demokratik ve bağımsız Türkiye'nin yapı taşlarını oluşturacaktır. Nesiller iyi bir şekilde yetiştirilmeden geçmişin birikimi ve deneyimi geleceğe aktarılamaz. Öğretmenlerimiz ülkemizin ayakta durması için kilit taşı yerleştirirler. Öğretmenlerimizin yeni nesillerin yetiştirilmesinde gördükleri köprü görevinin daha başarılı olması için, sorunlarının acilen bir çözüme kavuşturulması gereklidir. Geleceğimizi yetiştiren öğretmenlerimizin yaşadıkları sorunlar mesleklerini daha iyi yapmalarının önünde engel oluşturmaktadır.

Özür grubu atamalarında yaşanan sıkıntılar, ailelerin parçalanmışlığı, öğretmenler için gerekli sayıda kadro çıkarılmaması, sözleşmeli öğretmenlerin iş ve gelecek güvencesiz ağır çalışma koşulları Millî Eğitimde yeniden yapılanmanın gerekliliğini açık bir şekilde göstermektedir.

Eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen sayısı, öğretmen açığı sayısı ve ataması yapılan öğretmen sayısı arasında bir dengesizlik olduğu bilinmektedir. Ancak hâlen bu dengesizliği gidermek için Millî Eğitimde rasyonel bir yapılanma sürecine gidilmemiş, gerekli politikalar üretilmemiştir.

Öğretmenlerin özür grubu atamalarında yaşanan sıkıntılar, ailelerin parçalanmışlığı, öğretmenler için gerekli sayıda kadro çıkarılmaması ve sözleşmeli öğretmenlerin iş ve gelecek güvencesiz ağır çalışma koşullarının incelenmesi; eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen sayısı, öğretmen açığı sayısı ve ataması yapılan öğretmen sayısı arasında var olan dengesizliğin araştırılması ve gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve daha sonra oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- CHP Grubunun, (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerin Genel Kurulun 1 Nisan 2015 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına; İçişleri eski Bakanı Efkân Ala hakkındaki (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi'nin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve Meclis soruşturması açılıp açılmaması konusundaki görüşmelerin Genel Kurulun 1 Nisan 2015 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

01/04/2015

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 01/04/2015 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisini İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Levent Gök

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

(11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerin Genel Kurulun 01/04/2015 Çarşamba günü (bugün) birleşimde yapılması, İçişleri Eski Bakanı Efkân Ala hakkındaki (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi'nin; gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 2'nci sırasına alınması ve Meclis soruşturması açılıp açılmaması konusundaki görüşmelerin TBMM Genel Kurulunun 01/04/2015 Çarşamba günü (bugün) birleşimde yapılması önerilmektedir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Şimdi, alınan karar gereğince gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına geçiyoruz.

Bu kısmın 1'inci sırasına alınan Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında bir gensoru açılmasına ilişkin (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelere başlıyoruz.

VII.- GENSORU**A) ÖN GÖRÜŞMELER**

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55)

BAŞKAN - Hükûmet? Yerinde.

Önerge daha önce bastırılıp dağıtıldığı ve Genel Kurulun 26/3/2015 tarihli 84'üncü Birleşiminde okunduğu için tekrar okutmuyorum.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 99'uncu maddesine göre bu görüşmede önerge sahiplerinden bir üyeye, siyasi parti grupları adına birer milletvekiline ve Bakanlar Kurulu adına Başbakan veya bir bakana söz verilecektir. Konuşma süreleri önerge sahibi için on dakika, gruplar ve Hükûmet için yirmişer dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Önerge sahibi olarak Bingöl Milletvekili İdris Baluken; gruplar adına, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Mehmet Günal, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili İlknur Denizli; Hükümet adına Başbakan Yardımcısı Ali Babacan.

Şimdi ilk söz olarak önerge sahibi Bingöl Milletvekili İdris Baluken'e söz vereceğim.

Süresi on dakikadır.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ekonominin kötü yönetilmesi dolayısıyla ekonomik konularda genel koordinasyon sorumlusu Sayın Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında vermiş olduğumuz gensoruda önerge sahibi olarak söz almış bulunmaktayım.

Tabii, bu konuyla ilgili düşüncelerimizi ifade edeceğiz ancak öncelikle bu gensorunun görüşülme tekniğiyle ilgili bir eleştirimizi burada ifade etmek istiyorum.

Aslında son iki aydır Meclisin çalışma usulünde bu eleştirilerimizin neredeyse tamamının haklılık kazandığı bir pratikle karşılaştık. Biz bu gensoruyu verdiğimizde, bu gensorunun görüşülme günüyle ilgili olarak özellikle AK PARTİ grup başkan vekilleriyle bir diyalog içerisinde olduk ve “Nevroz” haftasına denk gelmesi nedeniyle grubumuzun büyük çoğunluğunun “Nevroz” kutlamalarında halkımızla birlikte yapılacak etkinliklerde olması nedeniyle bunun zamanlamasının bizimle ortaklaşarak Genel Kurula getirilmesini özellikle rica etmiştik. Bu gensorunun Genel Kurula getirildiği günden bir gün önce de yine AK PARTİ grup başkan vekillerini aradık ve burada bulunan, Mecliste bulunan arkadaşlarımızın da çözüm süreci kapsamında yürütülen zorunlu bazı görüşmelerden dolayı bir gün sonra Mecliste olamayacaklarını ve o nedenle bu gensorunun görüşülme gününün bizimle ortaklaşılması gerektiğini ifade ettik. Bütün bu söylemlerimize rağmen, maalesef, çözüm süreci kapsamında yürüttüğümüz çalışmalar ve “Nevroz” kutlamalarında alanda olduğumuz bir günde bu gensoru Genel Kurulun gündemine getirildi ve biz de böyle bir durum olduğu için gensoruyu geri çekmek zorunda kaldık. Tabii, o günlerde basın bunu farklı bir şekilde yansıttı, sanki Halkların Demokratik Partisi Sayın Ali Babacan'la ilgili gensoruyu geri çekmiş gibi flaş bir haberle duyurdu. Gerçi biz basına gerekli açıklamayı yapmıştık ama bu açıklamanın bugün de kamuoyu tarafından bilinmesi açısından yapılmasını önemsiyoruz. Tamamen, Meclisteki siyasi etik kuralların, siyasi nezaket kurallarının hiçe sayıldığı, grubumuzun büyük çoğunluğunun burada olmadığı bir güne denk getirildiği için biz gensoruyu geri çekmiştik ve nitekim bu gensoruyu tekrar Genel Kurulun gündemine getirdik.

Çünkü şundan dolayı, yani biz bu gensoruyu verirken dolar kurunda hızlı bir artışın olması, Merkez Bankasına dışarıdan müdahalelerin yapılması ve mevcut siyasi istikrarsızlığın ekonomik krize yol açabilecek bir ekonomik istikrarsızlığı tetiklediği gerekçesiyle biz bu gensoruyu vermiştik. Bu süreç içerisinde bu bahsettiğimiz parametrelerden hiçbirinde bir düzelme olmadı. Eğer bir düzelme olsaydı o zaman gensorunun geri çekilmesiyle ilgili farklı bir inisiyatif kullanabilirdik ama dolar kurunda aynı istikrarsızlık, aynı dalgalanmalar devam ederken, siyasi konjonktür ekonomik istikrarsızlığı tetiklerken tabii ki Halkların Demokratik Partisi olarak bu gensoruyu tekrar Genel Kurula getirmenin, Genel Kurul

gündemine getirmenin doğru olacağını düşündük. Bu konuda da AK PARTİ Grubunun çekinmemesi gerektiğini, Hükûmetin çekinmemesi gerektiğini, eğer memlekette yanlış giden bazı şeyler varsa ilgili bakanların Meclise gelerek hesap verebilirlik ilkesine uygun olarak burada Meclis Genel Kurulunu bilgilendirmesi yoluna başvurması gerektiğini tekrar hatırlatmak istiyoruz.

Ekonomik istikrarsızlıkla ilgili, grubumuz adına yapılacak konuşmada, mevcut ekonomik veriler ayrıntılı bir şekilde zaten detaylandırılacak. Ancak, ben, özellikle işin direkt ilişkili olması vesilesiyle, siyasi istikrarsızlığın nereden kaynaklandığı boyutuyla ilgili görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi Sayın Cumhurbaşkanının Merkez Bankasına müdahale eden açıklamalarından sonra dolar kurunda hızlı bir dalgalanma ve gün içerisinde neredeyse tarihî rekorlara varan birtakım uygulamalarla karşı karşıya geldik. Sayın Cumhurbaşkanının bu müdahalesinden sonra maalesef Hükûmet bu konuda büyük bir suskunluk içerisine girdi, bir tavır bile ortaya koyamadı. Bağımsız olması gereken bir kuruma, bu konuda yetkisi olmayan bir Cumhurbaşkanının yapmış olduğu müdahaleyle ilgili ne ilgili Bakanın ne Başbakanın ne de kabinedeki herhangi bir bakanın, biz, herhangi bir şey söylediğine ya da herhangi bir tutum belirlediğine tanıklık etmedik. Hatta, bırakın bu konuda bir siyasi tavır geliştirmeyi, tam tersine, öylesi iddialar dolaştı ki Cumhurbaşkanının müdahale etmesi normalmiş de bu müdahaleye yol açan ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı istifa ediyormuş haberleri dolaşmaya başladı.

Yine, Merkez Bankasının Başkanıyla ilgili, aynı şekilde görevinden alındığına ya da istifa ettirildiğine dair haberler dolaşıma sokuldu ve bütün bunlarla ilgili de Hükûmetin tek bir açıklamasına, Başbakanın bu konuda kamuoyunu tatmin edecek tek bir açıklamasına biz rastlamadık.

Dolayısıyla, mevcut bu istikrarsızlık, dolarda -dediğim gibi- 2,60'ları geçen birtakım dalgalanmaları beraberinde getirdi ve dolar üzerinden borçlanmış olan şirketlerin veya çevrelerin büyük oranda zarar etmesiyle ilgili çok vahim bir durum ortaya çıktı.

Aslında, Cumhurbaşkanının müdahalesi sadece ekonomiyle ilgili değildi, salt Merkez Bankasıyla ilgili müdahaleler söz konusu değildi. Cumhurbaşkanı o günlerde -hâlen de devam ettiriyor- miting miting dolaşarak 400 milletvekili istediğini ve AK PARTİ'ye âdeta oy istediğini açık bir şekilde kamuoyuna deklare ediyor. Bu konuda yapmış olduğu konuşmaların, vermiş olduğu beyanatların hepsi ortadayken, kendi tarafsızlığıyla ilgili ciddi bir tartışma söz konusuysa bir de hepimizin zekâsını, halkımızın zekâsını âdeta alaya alır şekilde, "Ben parti ismi zikretmedim." şeklinde özü kabahatinden beter birtakım açıklamalarda bulundu.

Yine, bu Cumhurbaşkanı, tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanı, AK PARTİ listelerinden kimin milletvekili olup olmayacağına dair görüşlerini pervasız bir şekilde kamuoyu önünde hepimizle paylaştı. Milletvekili adaylığı için başvurup da Cumhurbaşkanının şerhinden, muhalefetinden dolayı başvurusunu geri alan bürokratların durumunu hepimiz biliyoruz.

Yine, bütün bunlar yetmiyormuş gibi AK PARTİ'nin hazırlamış olduğu seçim bildirimlerini okuduğunu ve bu konuyla ilgili, başkanlık sisteminin seçim bildirgesinde nasıl yazılması gerektiğiyle ilgili görüşlerini de yine aynı şekilde tarafsız olması gereken Cumhurbaşkanı ortaya koydu.

Çözüm süreciyle ilgili yapmış olduğu açıklamalar da Hükûmetin tüm yaptıklarını ya da tüm söylemlerini âdeta yalanlayacak bir boyutta maalesef gündemleştirdi ve kopan fırtına da hem çözüm sürecine hem siyasi istikrara hem de ekonomik istikrara muazzam bir zararı beraberinde getirdi.

İşte, bütün bu konularla ilgili aslında tavır koyması gereken Hükûmet ve belki de en önemli bakanlardan olan ekonominin koordinasyonundan sorumlu Başbakan Yardımcısından biz hiçbir şey duymadık. Çünkü, Sayın Ali Babacan da defalarca yapmış olduğu konuşmalarda, bir ülkedeki siyasi istikrarın ekonomik istikrarla doğrudan ilişkili olduğunu, demokratikleşme ile ekonomik göstergelerin iyileşmesinin birbiriyle direkt ilişkili olduğunu defalarca ifade etmişti. Şimdi ortada böyle bir siyasi istikrarsızlık varsa, tarafsızlığını yitirmiş bir Cumhurbaşkanının ekonomik alana yönelik müdahaleleri varsa, göstergeler de kötüye gidiyorsa, e, bu konudan sorumlu Sayın Bakan olarak bugüne kadar net bir tavır ortaya koymanız gerekirdi. Maalesef, dediğim gibi, bu konuda başarılı bir kriz yönetilmemiştir. Gerek siyasi istikrar gerek ekonomik istikrar açısından durumun daha kötüye gittiği, dolar kuruyla ilgili mevcut durumun da hâlâ belirsizliğini koruduğu ve dolayısıyla da Türkiye’de ekonomik kriz ve siyasi krizlerle ilgili kaygıların arttığını biz ifade ediyoruz.

Dolayısıyla, bu gensorumuzu, gerekçeleriyle ilgili grup adına yapmış olduğumuz konuşmada ekonomik verilerle destekleyeceğimizi ifade ediyor ve bu konuda bütün Meclisten destek beklediğimizi tekrar belirtiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Mehmet Günal.

Buyurunuz Sayın Günal.

MHP GRUBU ADINA MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, sözlerime başlamadan önce, ben, Sayın Babacan’a teşekkür ediyorum öncelikle, yukarıda da etmiştim. Teşekkürümün birinci nedeni, kendisinin üçüncü döneminin sonuna doğru bizim yıllardır söylediğimiz bazı gerçekleri hafif daha yüksek sesle -olabildiği kadar- yani fırça yemeyecek şekilde itiraf etmeye başlamış olması. Onun için, çok da fazla arkadaşlar tebessüm ediyor ama haklıyım çünkü kabinenin içinde 1-2 kişi bir şey deyince hemen Başbakan dâhil fırçayı yiyorlar yani bu gerçek.

Şimdi, biz, az önce Komisyonda son bir toplantı yaptık, arkadaşlarımızla helalleştik ama söyleyeceğimizin tamamını söyledik. Sayın Bakan da gocunmasın, aslında bir taraftan iltifat ediyoruz ama durum da maalesef böyle. Sizin söyleyemediğinizi de biz söylemiş olalım böylece.

Şimdi, diyor ki Sayın Babacan: “Sanayiye geçmemiz lazım, inşaat ile AVM’yle olmaz.” Doğru, bir tane çek attık. Ama biz hep söylüyorduk, böyle olmaz, yapısal önlem alalım arkadaşlar.

İki: “Yapısal önlemler alalım.” diye hatta işi tatlıya bağladıktan sonra o ara toplantıda yine söylemiş. Birazdan değineceğim ama neden teşekkür ettiğimi önce söyleyeyim.

Üçüncü bir teşekkürüm de bu kadar eleştiriye rağmen, çok fazla bir şey söylemeden “soru-cevap” kısmını geçiştirip her zaman usuletle gitmesinden dolayı. Bu konudaki becerisini de tebrik ediyorum. Çok ağır sorulara hiç cevap vermeden gidebiliyor, bir şekilde kendi bildiğini anlatıyor.

Tabii, teşekkür etmemin nedeni de... Haklı olduğu o konuları neden bu kadar yavaş sesle söylediğini ve cevap vermediğini biz kendimiz de Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın çıkışlarından anlamış oluyoruz. Bu ortamda, bundan daha fazlasını ne Sayın Şimşek’in ne Sayın Babacan’ın söylemesini, biz, zaten, görünce, beklemiyoruz. Öncelikle bunu yapmamız lazım. Ama üçüncü dönemin sonuna doğru olduğu

için de “günaydın” diyoruz Sayın Bakanım, giderayak oluyor yani bunu daha önceden yapsaydık şimdi burada çok kanunları, yapısal önlemler gerektiren düzenlemeleri çıkarmış olacaktık.

Sürekli söylediğimiz bir husus olduğu için tekraren bunları söylemek durumundayım. İşte, biz yukarıda söyledik; aynen sizin dediğiniz gibi inşaat lobisiyle bu iş olmaz, AVM’yle olmaz. Arkadaşlarımız son anda gene getirdiler torbaya. Neyse ki aşağıda, çok sıkışınca burada arkadaşlarımız bazı maddeleri çektiler. İnşaata yine teşvik veren düzenlemelerimiz vardı, süresini uzatan, onları canlandırmaya çalışan. Bizim inşaatla ilgili bir sorunumuz yok. Ama ekonomiyi sadece inşaat sektörünün yatırımlarına dayalı hâle getirirseniz ve bunu da konut stoku şişmesiyle sağlarsanız...

Sürekli uyardık Türk usulü bir “mortgage” krizi çıkabilir diye. Çünkü bankalar hepsine ipotek koymuş. Yarın geriye ödeyemediği zaman ne olacak? Hepsi bir sürü ev sahibi olacak. Bir ara bazı bankalarımız vardı, Sayın Babacan biliyor, sağa sola ipotekli şeyleri dağıtınca, geri ödenemeyince bir sürü turizm şirketi sahibi olan bankamız var mesela yani otel sahibi oldular, otel işletmeciliği yapıyorlar; normalde bankacılık yapmaları gerekiyordu. Ama kredileri sağa sola verip dikkatli bir kredi değerlendirmesi yapmadıkları için aktiflerin arasında bir sürü otel işletmesi olur; örnek söylüyorum. Şimdi, böyle bir ortamda, bu kadar bankanın vermiş olduğu konut kredileri geri dönmediği zaman ne olacak? Vatandaş elindeki konutu teslim etmiş olacak daha az değere, banka da onu, o gün piyasa doluyorsa daha düşük değerden ya satacak ya bekleyecek, zarar yazacak. Dolayısıyla, bu konularda biz sizi çok uyardık.

Şimdi, sizinle ilgili diğer konu, teşekkür etmemizin nedeni: Çok yumuşak başlı, yumuşak huylu bakanlarımızdan bir tanesi Sayın Babacan. Şimdi merak ediyorum Sayın Cumhurbaşkanının söylediği sözden dolayı size burada birinci elden sorma şansımız var. Sayın Başçı’yla, Sayın Babacan’la ilgili defalarca hakarete varan laflar söyledi. Yani, ben kendim, muhalefet milletvekili olarak hicap duydum o lafların söylenmesinden, hele eski bir Merkez Bankacı olarak, Merkez Bankası Başkanı o lafların söylenmesinden üzüntü duydum. Yani vatan hainliğine varan suçlamalar oldu. Sonra da “Denmedi.” diyor. Ya, “Faizi yüksek tutmak vatana ihanettir.” demek, ne demek? “Yüksek tutan”dan sorumlu kim? Ben merak ediyorum. Size üç yıl önceki bütçede, burada, bir A3 kâğıdında tutup göstermişim “Faiz lobisi içeride mi, dışarıda mı?” diye -yeni başlamadı Sayın Cumhurbaşkanının bu lafı, siz de biliyorsunuz- buradaydınız bütçe konuşmasında. Hâlâ yandaş olarak yayın hayatına devam eden gazetelerden birisi hem sizi hem Sayın Başçı’yı hem Sayın Şimşek’i koyarak -aynen içinde de faiz lobisi var- faiz rantı yaratmakla suçlamışlardı. Ne zaman sıkışsa Sayın Erdoğan hep birilerini suçlamaya çalıştı. Ama benim derdim o değil. Nasıl oluyor da “vatan haini” dediği kişilerle sonra buluşuyor ve ondan önce de diyor ki size: “Kendinize çekidüzen verin, böyle olmaz.” bir de uyarıyor, “Dinlemediler, faizi düşürmediler.” diye yurt dışına gidip gelirken bir daha mesaj veriyor; sonra, geliyoruz, “Efendim, biz tatlıya bağladık.” diyor. Merkez Bankası Başkanı ile Sayın Babacan gitmiş. Merak ediyorum, tatlı yiyip, tatlı mı konuştunuz? Nasıl tatlıya bağladınız? Bu laflardan sonra, insan bu kadar ağır konuştuktan sonra, sadece bir brifing almayla tatlıya nasıl bağlanıyor, hakikaten merak ediyorum. Yani açıkçası, sizin verdiğiniz özete bakınca, Merkez Bankası Başkanımız da sunum yapmış, aslında, kibarca “Sayın Cumhurbaşkanı, arkadaşlarımızın sunumu o. Kusura bakmayın, siz hiddetleniyorsunuz ama bir sürü uluslararası gelişme var. Bu kurlardaki artışın şu kadarı şundan, uluslararası faizler burada, bizim dış ticaret açığımız var, biz sıcak paraya muhtacız. Biz sıcak paraya muhtaçken, cari açığımız böyleyken de, kusura bakmayın, bu faizleri bu şartlarda, enflasyon düşmeden düşüremeyiz.” diyor. Sayın Cumhurbaşkanı ne diyor?

Kalkıyor, diyor ki: “Bu da benim teorim. Onlar enflasyonla faizin sebep-sonuç ilişkisini ters söylüyor. Ben de diyorum ki: ‘Faizi düşürmezseniz bu iş olmaz.’” Hâlâ teoriye devam ediyor.

Şimdi, arkadaşlar, bu kadar laf söylendikten sonra bunu nasıl tatlıya bağlayacağız? Şimdi, faizleri yükselten eğer vatan hainiyse... Sayın Cumhurbaşkanı konuşmadan önce -onlar Merkez Bankası faiziyle uğraşılıyor ama- gösterge faizler 6,5 civarındaydı yanlış hatırlıyorsam, bir anda 8’in üzerine çıktı; 8,25’lere çıkmıştı. Ee, kim sebep oldu o zaman? Ben de diyorum: O zaman bu faizcilere hizmet eden kim? Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri.

Sayın Cumhurbaşkanı Başbakan olduğu dönemde Gezi olaylarıyla ilgili, hatırlarsanız, tartışırken ne dedi? Hepsine kızdı. “Dün bizim dönemimizde 5 kat zengin olduğunu söyleyip bize gelenler bugün karşımıza geçti.” dedi. Bakın, bu, Sayın Erdoğan’ın cümlesidir. Gezi’de o “faiz lobisi” diye kızdığı kişilere söylediği cümle bu. 5 kat zengin olmuşlar. Kimin döneminde? Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde.

İsterseniz... Sıkça, bize burada, biliyorsunuz, hep oranları söylüyorlar; “İşte şöyle oldu, faizler buraya düştü, oradan buraya çıktı, hopladı, zıpladı.” diyorlar. Ortalama her sene 50 milyardan fazla -48, 50, 53, 56, böyle gidiyor- 2003’ten itibaren 2014 sonuna kadar toplamda 612 milyar lira faiz ödemişiz; faiz gideri arkadaşlar. Yani şimdi borcu siz alıp 129 milyardan 400 milyarın üzerine çıkardığınız zaman buna faiz ödüyorsunuz. 100 milyarın borcu ayrı, 400 milyarın borcu ayrı; toplamda faiz lobisine ödediğiniz faiz bu. Miktarın büyümüş olması ve oranın düşüyor olması bizim derdimizi çözmemiyor ki. Ödediğimiz faiz budur, her sene ortalama 50 milyar civarında, 2 eksik 3 fazla, 5 fazla faiz gideri ödüyoruz. Milyar bu, eski parayla katrilyon.

Şimdi, peki, bunun üzerine ne oluyor? Bu faizleri kime ödedik? Yani Sayın Erdoğan bu hükümetlerin Başbakanı değil miydi arkadaşlar? Şu anda da Cumhurbaşkanı olarak bunlarla uğraşmıyor mu? Hâlâ yukarıdan söylevler vermeye bakıyor. Ee, tabii, ona da bir şey demiyoruz çünkü değerli arkadaşlar, ben daha önce de söyledim “Eğer kılavuzunuz jöleli olursa burnunuz krizden kurtulmaz.” diye. Burada Ekonomi Bakanı varken, ekonomi bürokratları varken, Maliye Bakanı varken, Ekonomi Koordinasyon Kurulu varken, sizin kişiye göre oluşturduğunuz 4-5 tane ekonomiyle ilgili bakanlık varken siz 2 tane danışmanınızın söylediğiyle bunlara karar verir, herkesi ihanetle suçlarsanız o ekonomi düzelmez. Ee, siz kendiniz o zaman bu istikrarsızlığın başnedeni olursunuz. Şu anda en büyük siyasi riskimiz Sayın Cumhurbaşkanının kendisidir, ben size söylüyorum. Ekonomik anlamda siyasi riskler önemlidir. Evet, haksız reytingler olabilir, şimdi de olmuştur, geçmişte de olmuştur ama önemli olan “Onlar siyasi değerlendirme yapıyor.” demek değil, siyasi anlamda bu tartışmaları sonlandırmak, Hükümet arasında bir şey varsa Bakanlar Kurulunda, eğer bankayla sorun varsa ilgili bakanla sorun varsa da brifing alarak onu çözersiniz. Bir Cumhurbaşkanı kalkıp medya üzerinden polemiklerle böyle bir şey yapamaz. Onun nedenini söyledim, Sayın Bakan da biliyor; dediğim gibi teşekkür etmemin nedeni de o, hepsine girmiyor polemiklerin. “Frenciler, gazcılar” dedik yani siz dediniz, biz de onu kavramsallaştırdık; sonra o, siyasi olarak “Gülcüler, Erdoğancılar” oldu. Ondandır da kalktı hem yandaş basının bir kısmı hem de kendisi frencilere çakmaya başladı; Sayın Arınç’ın tabiriyle söylüyorum. Ya, böyle bir yönetim olabilir mi? Böyle bir ekonomi anlayışı olabilir mi? Daha sorunda anlaşıyoruz yani anlaşıyoruz derken anlaşıyorsunuz, yönetim olarak söylüyorum. Ortadaki sorun nedir, bunda anlaşıyoruz. Ekonomi yönetiminin birbiriyle koordinasyonuna ilişkin bir kurum var, bir Başbakan Yardımcısı var,

Sayın Cumhurbaşkanı onu vatan haini ilan ediyor. Şimdi nasıl çözeceğiz bu meseleyi? Yani bir gün toplanıp sonra tatliya bağlamakla olacak mı bu iş? Bu söylediğimiz sözler nerede kalacak? Burada tarihte duruyor.

Şimdi, arkasından, Sayın Babacan bir toplantıda söylüyor. Ee, diyoruz bütün bu kurun hesabı ne olacak? Üç ay içerisinde kur zararı 80 milyarı bulmuş. Özel sektör, firmalar, bir sürü, şimdi ithalata bağımlı olan -ki Türkiye ekonomisinin geneli ithalata bağımlı olduğu için- özel sektör de doğal olarak yaptığı ithalattan dolayı kur zararı yazıyor. Yani işin garibi daha önce avantajımızaydı, euroylaydı şeyimiz, eurodaki değerlenme tersine dönünce bir de oradan, pariteden zarar ediyoruz şimdi. Ekonomik olarak biz çok etkilenmiyorduk diye onu söylüyoruz çünkü alışımız satışımız farklıydı, kur düşüktü, euro yüksekti, şimdi tersine dönünce yine zarar etmeye başladık.

Peki, bu tartışmalı ortamda nasıl yapacağız? Sürekli olarak frencilere çakan, gazcıların savunucusu daha önce Sayın Çağlayan vardı, artık o yok. Sayın Zeybekci aynı şekilde o bile itiraf etmek zorunda kalmış “Sayın Cumhurbaşkanının çıkışı da kurlarda etkili olmuş olabilir.” diye biraz böyle çekingen bir edayla. Şimdi, siz burayı karıştırıyorsunuz, kurlar yükseliyor, faizler yükseliyor. Peki, o zaman herkes dönüp size “faiz ve kur lobisi” dese, Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı’na, olacak mı? Yani nereye gittiğini söylediğimizin önce oturup bir tartmamız lazım, hele sorumluluk makamında olan kişilerin bunları yaparken çok daha dikkatli olması lazım. Bu iktidarın ekonomisi değil, tüm vatandaşlarımızı, tüm kesimleri ilgilendiren bir ekonomik yapı. O geminin içinde hepimiz varız, su almaya başladığı zaman “Efendim, onlar yanlış yaptı, o oldu.” diye bakamayız çünkü bu sorunlar birikecek ve vatandaşlarımızın üzerine, dar gelirlerinin üzerine çökecek. O sorun buraya geliyor.

Şimdi, ben tekrar baktım, sonra Sayın Babacan ne demiş diye. Uludağ Ekonomi Zirvesi’nde üçlü sacayağı üzerinden ülkelerin ekonomisinden bahsediyor.

Bir: Maliye politikaları. Soruyorum, burada bir mali kural gelmişti geçen dönem, apar topar kayboldu. IMF’yle, Dünya Bankasıyla, bütün sivil toplum kuruluşlarla, uluslararası kuruluşlarla yapılan şeyde konuştuğumuz bir uygulamaydı, yok.

Mali kuralla ilgili aklıma gelmişken bir şey daha söyleyeyim. Sayın Başbakan şeffaflık paketi açıkladı, Sayın Cumhurbaşkanı ona da müdahale etti. Hem de sadece ekonomik gerekçeyle değil. Bakın “Yahu, bunun zamanlaması manidar, seçim öncesinde böyle şey olur mu kardeşim, bunu geriye çektin.” Neden manidarmış? “İlçe başkanlığı, il başkanlığı yapacak adam bulamayız.” diyor. Ya bu basına yansıdı, perde arkasında değil bakın. Bu ne demek? “Bizim adamlar mal varlığı beyanını verirse sebepsiz zenginleşme olabilir.” demek. Böyle bir itiraf olur mu? En azından bunu çağırıp kendisiyle konuşsanız da basın da bunlar yer almasa. Bunlar utanç verici şeyler. Yani, bunlar bütün arkadaşlarımızı töhmet altında bırakır. Hepsinin de mal varlığı o kadar zenginleşmemiştir; tabii ki olmuştur, sebepsiz olan da olmuştur, ticaret yapan da olmuştur. Ama siz “Şeffaflık paketi partiye zarar verir.” dersiniz aleni olarak o zaman kendi partinizin başkanlarını da suçlamış olursunuz. Ama biz yadırgamıyoruz artık, Sayın Erdoğan’ın gözü görmüyor, 17-25 Aralık sonrası bakanlarına da Başbakan Yardımcısına da, Merkez Bankası Başkanına da, il, ilçe başkanlarına da hepsine yükleniyor. Böyle bir şey olmaz.

Üçüncü ayağın ikincisi, Sayın Babacan’ın sözünde: “Para politikaları ve Merkez Bankası” diyor. Kaldı mı? Merkez Bankasının ne tüzel kişiliği kaldı ne bağımsızlığı kaldı ne ihanet etmediği kaldı, hepsi oldu bitti. Sonra da hiçbir şey olmamış gibi devam ediyoruz. Ben bunu anlayamıyorum. Ya taraflardan birinde bir sorun olması lazım. “Yeniden brifing alırsız.” diyor Sayın Cumhurbaşkanı.

Açıkcısı anlamıyorum, bir brifingle düzeliyorsa... Ki brifingin içeriğine de baktık, az önce söyledim. “Vallahi bizim söylediğimiz doğru.” diye masum bir şekilde arkadaşlarımız göstergelerle ikna etmişler.

Üçüncüsüne bakıyorsunuz: Yapısal reformlar. Yani günaydın diyoruz. Bakın, burada defalarca konuştuk. Sayın Bakanım, bir Onuncu Kalkınma Planı’mız var, iki sene önce çıktı. Hâlen, daha, onun öncelikli dönüşüm programlarını alıp bize 1, 2, 3 diye eylem planı yapıyorsunuz. Defalarca söyledim, “Bakanı gitti, planı kaldı yadigâr.” diye. Hiçbir maddesine dokunulmadan beş yıl geçip strateji belgesi uygulama planı gitti. E, bu da aynısına benziyor. Ya, ne zaman yapacaksınız? Bir tanesini, iki tanesini yapın bari ya! 1.200 tane, 1.400 tane tedbir olur mu Sayın Bakan? Hiç olmazsa baştan 50’sini bir yapın da görelim. Gösterdim size, burada var istiyorsanız, arkadaşların bazısı soru sorar gibi bakıyor da.

En önemli maddelerden biri cari açıkla ilgili GİTES sistemiymi. Baktım, 2013-2015 -şimdi uğraşmayayım diye, özeti söylüyorum size- stratejisi hazırlanacak, uygulanacak sonra da revize edilecek. E, 2015 bitiyor yani bunu ne zaman uygulamaya koyacağız? Ortada bir şey yok.

Onun için, şimdi, burada çok şeyler söylemek mümkün Sayın Bakanım ama “Şu plandan vazgeçin, bir an önce uygulamaya geçin.” dedik. Plan zaten var, sürekli olarak dönüşüm programını, planları yaparken biz maalesef uygulamaya vakit bulamadık. Ne yapıyoruz burada? Sürekli olarak birtakım çalışmaları getirip dayatmayla, muhalefeti çoğunluk kararıyla zorlayarak, gereksiz, lüzumsuz, tartışmalı, hiç olmaması gereken torba kanunlarının içine rant düzenlemelerini, siyasi birtakım bölücü örgütle yapılan pazarlıkları, çözülme süreci çerçevesindeki siyasi kanun tasarısı ve tekliflerini görüşerek burada Meclisin üç ayını, dört ayını sizin dayatmanızla gece yarısına kadar yedik. Ne olurdu bu yapısal önlemlerin hiç olmazsa onda 1’ini çıkarsaydık? Ama, artık, bu, dediğim gibi, bir veda konuşması, Sayın Bakanım da üçüncü dönem, maalesef, sizden artık bunları yapmanızı beklemiyoruz.

İnşallah, Allah izin verirse 7 Haziranda milletimiz desteklediği zaman yeni dönemde, Milliyetçi Hareket Partisinin iktidarında böyle 5 tane ayrı bakanlık birbirine çakan, öbürü gazcı, biri frenci olan değil; güçlü bir Ekonomi Bakanlığı, bütün kurumların toplandığı bir yapı içerisinde temel yapısal sorunları öncelikli olarak ele alacak; üreten, sanayiye, imalat sanayisine, öncelikli alanlara destek veren; yüksek teknoloji, yüksek katma değerli sektörlerle önem veren; girişimciliği, yenilikçiliği ve AR-GE’yi destekleyen bir Hükümet içerisinde bu sorunları inşallah milletimiz çözme yetkisini bize verecek.

Bunları, geçmiş dönemde yaşanan, cumhuriyet döneminin on iki yıllık reklam arasını ekonomik anlamda bir durum tespiti olarak sizlerle paylaşmaya çalıştım.

Biz, MHP olarak hem üretimi, istihdamı destekleyen, istihdam dostu bir üretim ekonomisi içerisinde ülkemizin ihracatının ve üretiminin ithalata bağımlılığını azaltacak gerçekçi politikalarla, yapısal önlemlerle desteklenen sektörel ve dar bölgeli teşvik sistemleriyle ve bu bahsettiğimiz öncelikli sektörleri destekleyecek bir anlayışla yatırım ve istikrar ortamını da belli bir seviyeye getirerek hem yurt dışından yatırımcıların, doğrudan yabancı sermayenin hem de yurt içindeki yatırımcılarımızın güvenini sağlayacak bir ekonomik program uygulayacağız. İnşallah, üretime öncülük eden, yenilikçiliğe, girişimciliğe öncülük eden bir ekonomi anlayışı içerisinde de ülkemizin sorunlarını çözerek şimdiye kadar mağdur edilmiş olan tüm sosyal kesimleri de kucaklayacak bir şekilde, sosyal destek projeleriyle halkımızın sorunlarını çözeceğiz diyorum.

Şimdiden hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Maalesef, bu dönemin sonunda da böyle bir şeyle karşılaştık. Sayın Bakanın istifa etmesi gerekir diyeceğiz ama zaten dönemi sona eriyor, onun için saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Günal.

Sayın Bostancı, bir açıklamanız mı vardı?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Evet, bir açıklamam olacak.

BAŞKAN - Buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Antalya Milletvekili Mehmet Günal'ın (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Değerli konuşmacı konuşmasının içinde, Sayın Başbakanın AK PARTİ adına, Hükûmet adına şeffaflık paketine ilişkin bir çalışmayı kamuoyuyla paylaştığı süreç içerisinde, Sayın Cumhurbaşkanının buna itiraz ettiği “Eğer bu paket çıkarsa il ve ilçe başkanı yapacak kimseyi bulamayacağız.” dediği şeklinde bir yorumda bulundu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yorumda bulunmadım, doğrudan bilgi aktardım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bir yorumda bulundu, şöyle ki: Evet, bir gazetede böyle bir haber çıktı, gazetelerde çok çeşitli haberler çıkıyor. Biz gazetelerde çıkmış olan haberleri “Yorumda bulunmadık, bir tespitte bulunduk.” şeklinde takdim etmeye başlarsak burada herkes birbirine ilişkin olarak söyleyecek çok söz bulur. Dolayısıyla, gazete haberlerini bir tür hakikatın kaynağıymış gibi, birinci elden bir bilgiymiş gibi, mukayese edilebilir objektif bir bilgiymiş gibi sunmak ve bu bilgi üzerinden insanları töhmet altında bırakmak doğru bir değerlendirme olmaz. Bunu arz etmek için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, şeffaflık paketi ne oldu Sayın Bostancı, bir de onu söyleyin. Çekilmedi mi?

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Gelecek gelecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nereye gelecek? Günaydın!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Herhâlde. Getiren kim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de onu diyorum, biz getireceğiz onu.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Getiren kim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu biz getireceğiz, siz geri çektiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Gelecek merak etme.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Olur mu burada?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – 7 Hazirandan sonra.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geri çekmediniz mi?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Hangi gazetede yazıyor, cacık gazetesinde mi yazıyor haber?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, gösteririm şimdi.

BAŞKAN – Sayın Halaçoğlu, buyurun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkanım, şimdi, şeffaflık paketinin bir gazetede çıktığını söyledi. Evet, Taraf gazetesinde çıkmıştı ama hiçbir zaman tezip edilmedi oradaki yazı onu özellikle belirtmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Halaçoğlu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İkincisi de şeffaflık paketi geri çekildi Sayın Başkanım. Yani, söylüyor Sayın Bostancı ama orasını söylemiyor. Şeffaflık paketi geri çekildi mi, çekilmedi mi?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Üzerinde çalışıyoruz, gelecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir de Sayın Babacan söylesin, G20’nin gündem maddelerinden birisi şeffaflık değil mi? Onu da söylesin.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Çekiyor muydunuz eğer Cumhurbaşkanı karşı çıkmasaydı?

VII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55) (Devam)

BAŞKAN – Peki.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan.

Buyurun Sayın Kaplan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, salona bakıyorum, yani üzülüyorum doğrusu. Sayın Babacan tam on iki sene Türkiye ekonomisinden sorumlu, elbette ki başarılı çalışmaları da oldu. Son zamanlarda müdahaleler oldu ve bu müdahaleler sonucu da ekonomide bazı durumlar oluştu. Bununla ilgili bir gensoru verdik ama Hükûmetin Başbakan Yardımcısının gensorusunu konuşurken şu salona bakıyorum, -2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16- 17 AK PARTİ milletvekili var salonda. Bu tablo bile başlı başına “Hükûmetin sorumluluğuna gitmenin bir anlamı var mı, yok mu?” sorusunu da gündeme getiriyor. Eğer, cumhurbaşkanlarının Parlamente’ye karşı sorumluluğu olsaydı hiç tereddüdümüz olmadan anayasal denetim hakkını kullanarak parti grubumuz Cumhurbaşkanıyla ilgili ekonomi, Merkez Bankası kavgasında bir gensoru veya denetim mekanizmasını hayata geçirirdik. Ancak, cumhurbaşkanlarının sorumsuzluğu var, bir tek vatana ihanetten yargılanıyorlar, onun için de 417 milletvekilinin oyu gerekiyor. Hükûmet ise Parlamente’ye karşı yürütme olarak sorumlu ve tabii ki ekonomi söz konusu olduğu zaman, “Ekonomide kimi sorumlu tutacağız?” sorusunu sordüğümüz zaman kendimize, bir bakıyoruz ki Kalkınma Bakanı var “Ben ekonominin patronuyum.” diyor, bir bakıyorsunuz Ekonomi Bakanı var “Ben de patronum.” diyor, sonra Maliye Bakanı çıkıyor “Ben de onlardan patronum.” diyor. E, bütün bu ekonomiden direkt sorumlu bakanların bir de koordinasyonundan sorumlu Başbakan Yardımcısı Sayın Babacan var “Ben

de hepsinin başındayım.” diyor ve tabii ki böyle olunca da bu dolar-faiz kavgasında doğal olarak gensoruyu Sayın Babacan hakkında verdik. Sanıyorum on iki yıllık görev sürenizde ilk defa millî olacaksınız, ilk gensoru bu, Bakanlar Kurulunun tümü üzerinde verilenler hariç.

Fakat, sizlerin -üç yıllık dönemde zaten Plan ve Bütçe Komisyonunda da bakıyordum iktidar milletvekilleri arazi oluyordu, kalmıyorlardı ama yeni gelen bakanlar olunca hepsi oturuyordu- son bir toplantıdaki sözlerinizden yola çıkarak buradan sizden samimi birkaç söz duymak istiyoruz Sayın Babacan. Yani, gerçekten çok önemli bir toplantıda söylediğiniz sözler var ve söylediğiniz sözler o kadar önemli ki ekonomideki verimlilik için, istikrar için, mali disiplin için diyorsunuz ki: “Adalet çok önemlidir, hukuk çok önemlidir.” Bakın, dikkat edin arkadaşlar, bir hukuk devleti olmak çok önemlidir; adalet, bağımsız yargı çok önemlidir ve özellikle de buna dikkat çekilirken -sanıyorum, KONFED’in bir toplantısıydı bu- burada söylenen sözlerle bakıldığında asgari bir hukuk devleti olmak yatırımların gelmesi için de son derece gerekli bir konu.

Şimdi, sadece sıcak paranın dökümüne bakacağım, likidite. 131 milyar doların 62 milyar doları hisse senetlerinde, 52 milyar doları hazine bonosunda, 17 milyar doları da piyasada. Şimdi, herkes FED’in faiz artırmasına bakıyor. Yani sıcak para miktarı aslında tam olarak bilinmiyor, bu varlık dışı kazanılan kara paralar ayrıca bir konu ama burada bir faiz lobisi, bir dolar lobisi olayı ortaya çıkıyor. Şimdi, niye çıkıyor? Cumhurbaşkanı Erdoğan -Cumhurbaşkanının görevleri içinde ekonomiden sorumludur diye bir şey yazmıyor- çıkıyor mitinglerde, meydanlarda Merkez Bankası Başkanına anayasal olarak, yasal olarak bağımsız olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Başçı’ya diyor ki: “Siz vatan hainisiniz.” Sayın Babacan, Hükûmete de, sizlere de söyledi; siz vatan hainiymişsiniz! Mümkün mü, on iki yıl beraber yürüdünüz bu yollarda, beraber ıslandınız yağmurlarda? Yani, sizleri biz çok iyi tanıyoruz ve samimi olarak da sizler yeri geldiği zaman da sözlerinizi çok kibarca esirgemiyorsunuz ve burada “Vatanı satmak, yüksek faizle, kötü yönetimle emeği heba etmekle olur.” diyen bir Cumhurbaşkanı karşı Sayın Başçı’nın ve sizlerin de dâhil olduğunuz 130 sayfalık bir brifing sunumu oldu. Saraya gittiniz ve nezaketsiz bir şekilde sizin karşınıza 2 danışman çıkardılar; biri Yiğit Bulut, diğeri de Cemil Ertem. Sizler orada da onurlu bir duruş gösterdiniz, dediniz ki: “Ben buraya Cumhurbaşkanı brifing vermeye geldim.” Sonradan haber gönderdiler “Başlayın, ben geliyorum.” diye. Bu şekilde durumu idare ettiniz. Doğru, eğri; yazıldı bunlar.

Şimdi, Cumhurbaşkanının, on iki yıl boyunca ekonominin sorumluluğunu üstüne almış, ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısına çok rahatlıkla “Kendine çekidüzen ver.” demesi basının önünde, ekonomik konularda ne kadar doğru? Tabii ki bunu bizzat Cumhurbaşkanı sormak isterdik ama diyorum, muhalefet partilerinin denetimi hükûmete oluyor ve Hükûmet adına da sizlerden buradan bazı sözler duymak istiyoruz, çok açık şeyler. Mesela brifing sonrası nasıl ikna oldu Cumhurbaşkanı, nasıl tatlıya bağlandı? Yani tatlıya bağlanması için bunca kavganın dışarıda sürmesi ve doların birdenbire 2,62’yi bulması mı gerekiyordu?

Şimdi, 2,62’yi gören dolar Merkez Bankası-Cumhurbaşkanı tartışmalarında... 10.750 dolar olan kişi başına millî gelir 2013’te, 2014’te 10.500’e düştü. Yani 10.500’e düşen -ekonomik açıdan- kişi başına düşen gayrisafi millî hasıla, bu döviz artışı, bu doların fırlamasıyla birlikte tam 8.500 dolara düştü, yani 12 Mart itibarıyla -en sıcak 2 Mart-12 Mart arasında bu tartışma- 8.500’e. Yani yurttaş, kişi başına tam tamına 2 bin dolar yoksul duruma düştü.

Şimdi, 2 bin dolar yoksul duruma düşerken Türkiye artık 16'ncı büyük ekonomi değil G20 zirvesi içinde, en kırılgan ekonomiye sahip; büyümesi düşmüş, cari açığı artmış, enerji politikaları sonucu bir yandan "IMF'nin borcunu kapattık, IMF'ye borç vereceğiz." derken IMF'den tekrar borç ister konuma gelen bir ekonomiden bahsediyoruz. Çünkü Türkiye'deki dış borcun toplamı sadece özel sektör bazında 400 milyar dolar, 390 küsur buna 400 diyoruz. Şimdi, 400 milyar dolar borcu olan sektöre, şirketlere, bu dolar yükseldiği zaman tabii ki ne oluyor? Borçları artıyor. Peki, bu borçları artarken yurttaşın parası ne oluyor? Bunun yansıması geliyor yurttaşta oluyor.

Bakın, 929 TL alan asgari ücretli, Türk lirasının doların yükselişi karşısında erimesi nedeniyle, 140 TL zarar etmiş bu arada. Sonra, emekli olan biri, 1.000 TL alan emekli biri 147 TL kaybetmiş bu faiz kavgasında. Şimdi, Hükümet kalkmış 1.000 liranın altında emekli maaşı olanlara 100 lira verecek. İşte, vatandaş eşeğini kaybettirip buldurma buna denir biliyor musunuz. 147 lira kaybettir, değerini düşür, sonra 100 lira ver, üstelik seçim öncesi bunu yap, seçim malzemesi olarak kullan. Bu, asla kabul edilir bir şey değil. Son iki ay içinde doların 2,30'dan -bizim gensoru önergesi verdiğimizde 2,62- şimdilerde 2,64'e çıktığı dikkate alındığı zaman, 396 milyar dolarlık dış borçla beraber bu kavgadan sonra borç stokunda 135 milyar TL artıştan bahsediliyor.

Şimdi, kim kazanıyor? Bu faiz lobisi kim? Sayın Babacan, son döneminiz ve 78 milyon yurttaşımız sizlere bakıyor şu an. Kim kazanıyor? Dolar lobisi kim, faiz lobisi kim; kimin parası artıyor, kiminki azalıyor? Bunu gerçekten sizden dinlemek doğru olacaktır. Çünkü Maliye Bakanı dolar artışını ABD'nin iç işine bağlıyor. Ekonomi Bakanı Sayın Zeybekci diyor ki: "Beklenen dalgalanma." Sizlerin açıklamalarınız farklı Sayın Babacan.

Burada şunu çok açık ifade etmek istiyorum ki, 130 sayfalık yaptığınız sunumda Cumhurbaşkanını ne ikna etti, bunu öğrenmek istiyoruz burada.

Ekonomik verimlilik için bağımsız yargı güçlendirilmelidir dedik. Arkadaşlar, hangi bağımsız yargıdan bahsediyoruz Allah aşkına, söyler misiniz? Dün üç olay yaşandı. Sayın Babacan'ın son açıklamalarıyla birlikte almak istiyorum. Balyoz davasında 280 subay, general önce beş sene yatırıldı, sonra beraat ettirildi. Kim yanlış yaptı burada?

Dün bütün Türkiye'de elektrikler kesildi; sanayi durdu, yatırımlar durdu, fabrikalar durdu, metrolar durdu, hastaneler durdu, ameliyathaneler durdu, her yer durdu ve kayıp oldukça yüksek. Nasıl oldu bu?

Dün, yine Türkiye'nin ve Avrupa'nın en büyük adliyesi olan Çağlayan Adliyesinde -Çağlayan Adliyesinde, bakın, dikkat çekiyorum- AVM tarzında yapılan; beton, demir ve camdan oluşan bu binada daha önce yaşanan birçok toplumsal olaydan ders alınmamış, birçok avukat saldırıya uğramış ama bu adliyede ne hâkimin ne savcının ne de avukatın hiçbir güvenliği düşünülmemiş. Neden? 2005 yılında Türk Ceza Kanunu ve CMK'da "Adli kolluğu getireceğiz." diyen Hükümet bugüne kadar adli kolluğu getirmedi; adli kolluğu getirmediği gibi, en son, 17 Aralık operasyonundan sonra Adli Kolluk Yönetmeliği'ni çıkardı, bu yönetmelik baroların dava açması sonrası iptal edildi. İşte, savcılar o zaman isyan etti, dedi ki: "Bizi zabıtaya çevirdiniz." Hatta hâkimler çıktı dedi ki: "Adli kolluk değil bu; adli kulluktur, adli kulluktur." Avukatlar çıktı güvenlik paketini getirdiğiniz zaman; savcıların yetkisini valilere, kaymakamlara ve Emniyet müdürlerine verdiğiniz zaman 79 baro, bütün barolar, bütün farklı görüşler yürüdüler, şu Kızılay Meydanı'ndan Meclisin önüne kadar geldiler. Şimdi orada bir elim olay yaşanıyor; yine çarpıtılıyor, yine avukatlar hedef gösteriliyor, yine savunma makamı hedef gösteriliyor, yine yargının üçlü sacayağında olan avukatlar bu olayın sorumlusu olarak gösteriliyor Cumhurbaşkanı tarafından. Allah'tan korkun!

Şöyle bir şey düşünün: Orada yüzlerce resmî polis girişte görev yapıyor ve bütün katlarda özel güvenlik görevlileri var. Özel güvenlik görevlilerinin katlarda olduğu o yerde o kapıdan hem hâkim giriyor hem savcı giriyor hem özel güvenlik giriyor hem resmî polis giriyor, personel hariç binlerce kişi giriyor. Siz orada bu koşullarda; savcının, hâkimin emrinde olmayan adli kolluğun olduğu bir adliye binasında hangi güvenliği sağlayabilirsiniz, söyler misiniz? Düşünebiliyor musunuz, o adliyenin içindeki polis başsavcının emri altında değil, Adalet Komisyonu Başkanının hiçbir hükmü yok, barolar ve başkanlarının hiçbir hükmü yok. Her geçen, orada Hükûmetin talimatları doğrultusunda oraya müdahale ediyor. Bu müdahalenin sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması çok önemlidir. Ama inanın ki, Sayın Babacan'ın dediği, bu ekonomik dalgalanmada bağımsız yargının önemi açısından son derece önemli ve kötü bir görüntü vermiştir Hükûmet. Sadece Hükûmet değil, Cumhurbaşkanı kutsal olan savunma hakkını, avukatları hedef alarak... Zaten güvenlik paketinde, yargı paketinde avukatların dosya incelemesini bile kaldırdınız. Şimdi, böyle bir ortamda, sıcak paranın bu ülkede durması mümkün müdür arkadaşlar; herhangi bir şirketin gelip burada, bu yargı koşullarında yatırım yapması mümkün müdür? Bu koşullarda elbette mümkün değildir arkadaşlar.

Şimdi, doların gayrisafi millî hasıla üzerindeki kaybına baktığımız zaman, vatandaşların bankalara borcu 2002'de 6 milyardı, 2015'te 357 milyar. Evet, bu da gelişen rakamlardır.

Şimdi, Sayın Bakanın bizzat açıkladığı büyüme oranları var, enflasyon oranları var, işsizlik oranları var. Ne denmiş 2015-2019 için? "Yüzde 2-4 arası büyüme öngörülmektedir." Şu an büyüme 2,1 düzeyindedir. "İlımlı ama dengeli büyüme; 2014'te yüzde 3,3." denildi, tutturulmadı. "2015'te yüzde 4 büyüme olacak." denildi, hiçbir dilim tutmuyor.

Şimdi enflasyona bakın arkadaşlar: "Bu yıl sonu yüzde 6,8 olacak." denildi, "2015'te yüzde 5,3 olacağı tahmin edilmektedir." denildi. Enflasyonun yıl sonu, 2014'te yüzde 9,4 olarak gerçekleştiği görüldü. 2015'te de enflasyon, orta vadede, değil 6,3'ün altına düşmesi, yüzde 10'lara, çift rakamlara doğru seyrediyor. Burada bir yanlış var arkadaşlar. Bu yanlışın ve cari açık olarak artışlarda, maliyette, bütçenin 56,7 milyar... Şu an, sadece Orta Doğu'daki gelişmeler, petroldeki dalgalanmalar dikkate alındığı zaman, petrol düştüğünde Sayın Babacan'ın bahsettiği cari açık yüzde 7 azalıyor; bugün tam tersine döndü, döviz artarken bu sefer de 60-70 milyar dolar ek yük gelmeye başladı.

Şimdi, buradan, Türkiye yüzde 74 dışa bağımlı enerjisiyle... Dün burada nükleer santral projeleri geçti ama nükleer santral projesi -Japonlarla- geçerken bütün Türkiye karanlıktaydı. Bütün Türkiye karanlıktayken bu Mecliste bir sorumlu arandı; bir tek sorumlu çıkıp bu kürsüde Hükûmet adına doğru bir bilgi vermedi.

Sayın Babacan, sizlere bu son uğurlanışı bir gensoruyla yapmak istemezdim ama Türkiye'nin size ihtiyacı var, Türkiye'nin açıklamalarınıza ihtiyacı var, Türkiye'nin o brifing sırasında yaşananları anlatmanıza ihtiyacı var; Türkiye'nin yeniden bağımsız yargıya, hukuk devletine, insan haklarına, hukuka, demokrasiye ihtiyacı var; ekonomik açıdan bunu açıklamanıza ihtiyacı var. Siz, bu son deminizde, son görev anlarınızda... Belki bu kürsüye son çıkışınız olacak. Sayın Babacan, size kürsü fırsatı tanıyoruz. Sizi kürsüye davet edeceğiz tabii ki grup konuşmalarından sonra.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Faiz Öztrak.

Buyurunuz Sayın Öztrak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına verilen, Sayın Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkındaki gensoru üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yine, konuşmama başlarken, dün menfur bir terör saldırısı sonucunda kaybettiğimiz Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’a Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve ulusumuza başsağlığı ve sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, dün Sayın Davutoğlu’nun grup konuşmasını dinliyordum. Büyüme rakamlarını veriyordu, baktım, “Büyüme rakamı 1 trilyon 749 milyar Türk lirası oldu, bir sene önce 1 trilyon 567 milyar Türk lirasıydı.” gibi giden bir konuşma vardı. Allah Allah, ne oluyor dedim. Normal olarak AKP sözcülerinin temel alışkanlığı bu rakamları dolar olarak kullanmaktır. Neden dolar olarak kullanmıyorlar diye döndüm, baktım, tabii, dolar olarak kullanamıyorlar. Çünkü 2014 yılında 800 milyar dolar olan gayrisafi yurt içi hasıla 2013 yılında 823 milyar dolarmış yani AKP’nin yanlış politikaları bir yılda Türkiye’deki vatandaşlarımıza 23 milyar dolar kaybettirmiş. Yine, dönüp, her zaman söylemekle övündükleri kişi başına gelire baktığımız zaman -dolar olarak- 10.404 dolar. Geçen sene kaçmış? 10.822 dolar yani bu ülkedeki her bir fert 400 dolar geçen yıl para kaybetmiş. Neden? Yanlış politikalar yüzünden ama daha vahimi var. Baktığımızda, 10.404 dolar, 2008 yılında Türkiye’nin kişi başına ortalama geliri olan 10.444 doların da 40 dolar altında. Yani 2014 yılında altı yıl geriye gitmişiz.

Değerli milletvekilleri, aslında dün akşam da Sayın Babacan “2015 yılında tüm ekonomik göstergeler 2014 yılından daha iyi olacak.” demiş. 2015 yılı başladı, sahne açıldı. Şimdi, bakın, ekonomik güven endeksi 2012’de yayınlanmaya başladı, şubat ayında 2012’den bu yana en düşük seviyesinde. Tüketici güven endeksi 2009 Mart ayındaki seviyesine inmiş. Şunu hatırlatmak isterim: 2009 Mart ayı Türk ekonomisinin yüzde 15 daraldığı bir aydır, tüketici güven endeksi burada. Yine, dönüp baktığımız zaman imalat sanayisindeki satın alma yöneticileri endeksi –ki önemli bir göstergedir sanayi bakımından- Nisan 2009’dan bu yana en düşük seviyesine inmiş. Nisan 2009 dediğimiz dönem, Türkiye’nin son dönemde yaşadığı en derin krizlerden birinin gerçekleştiği dönem, ekonominin tüm yıl boyunca yüzde 5 daraldığı bir dönemdir. Mart ayı ihracat verileri eksi 13,4; TİM’in verileri. Şimdi ben burada sormak istiyorum: Sayın Bakan, nasıl 2015’in 2014’ten daha iyi olacağını iddia edebiliyorsunuz? 2015’in 2014’ten daha iyi olması ihtimali artık ortadan kalkmıştır. 2015, 2014’ten daha kötü olacaktır.

Bakınız, yılbaşından itibaren dolara dönüp baktığımız zaman, dolar 16 Ocak ile 31 Mart arasında yaklaşık yüzde 11,75 değer kazanmış, Türk lirası dolar karşısında yüzde 11,75 değer kaybetmiş. Peki, başka ülkelerin paraları dolar karşısında ne kadar değer kaybetmiş aynı dönemde? Yüzde 4,6. Niye bizimki onlarınkinin yaklaşık 3 katı? Bizim gibi olan bir tane daha ekonomi var, o da Brezilya ekonomisi. Her iki ekonomi de yolsuzlukla malul ekonomi, açıkça söyleyeyim.

Şimdi, bakın, 12 Marttan bu yana yine -hani “İşler tatlıya bağlandı.” falan dendi- benzer ülkelerin paraları yüzde 0,9, yüzde 1’e yakın değer kazanmış, Türk lirası yüzde 0,6 değer kaybetmiş. Türkiye’de işler iyi gitmiyor. Aslında, dolar denizinin kabarık olduğu dönemde tüm hataları gizleyen likidite artık

bu hataları gizlemiyor. 2013'ten bu yana, bu ekonominin, aslında dünyada likiditenin bol olduğu dönem de dâhil olmak üzere, çok kötü yönetildiği açıkça ortaya çıkmış vaziyette.

Şimdi, bakın, 16 Ocak 2015'te Cumhurbaşkanı kükredi: "Ey Merkez Bankası, faizi indirmek için daha neyi bekliyorsun? Şimdi diyebilirler Merkez Bankası bağımsızdır, ben de bağımsızım." Ne demekse? "Çağırıp kendileriyle konuşacağız, bu iş böyle yürümez." Ondan sonra iş giderek yükseldi, vatan hainlikleri, vatani satmalar devreye girdi. En sonunda, size kendinize çekidüzen vermeniz gerektiği söylendi, sonra da ne olduysa oldu, sizi kırk beş dakika kapıda beklettiler, yanına da 2 danışmanını aldı yani "Sizin muhatabınız onlardır." dedi, Merkez Bankası Başkanı ile sizin verdiğiniz brifingi 2 danışmanı ile dinledi. Ondan sonra "İşi tatlıya bağladık." dedi ama danışmanlardan biri "Ya, başkanlık sistemine geçeceğiz, bunlar zaten değişecek. Merkez Bankasının elinde bir reçete var, onu da zaten değiştireceğiz." dedi. Bakınız, Merkez Bankasının araç bağımsızlığının sorgulandığı bir ülkede, işte, bugün yaşadığımız manzaraları yaşıyoruz.

Peki, bu, dolarda meydana gelen artışın bu millete hiç mi faturası yok? Yılbaşından itibaren 27 kuruş olarak bugüne kadar hesaplırsak Türkiye'nin döviz açık pozisyonu 431 milyar dolar, çarpın 27 kuruşla, zarar 116 milyar Türk lirası. Reel sektörün açık pozisyonu 183 milyar dolar, çarpın 27 kuruşla, zarar 49,5 milyar Türk lirası. Şimdi, şuna açıkça bir bakmamız lazım: Bu zarar nasıl kapanacak? 31 Martı da geçtik. Bu zarar bilançolara girdi, ilk üç aylık bilançolara bu zarar yazıldı. Şu anda bankalar şirketlerin bilançolarına baktıkları zaman bu zararı görüyorlar. Ne yapacaklar? Açık söyleyeyim, bankalar, bir kere, krediyi kısma kalkacak, şirketler de ya işçi çıkaracaklar ya zam yapacaklar ya da şirketlerini kapatacaklar. Her üç hâlde de bu işin faturası vatandaşa çıkacak ve çıkıyor da zaten.

Bakınız "Faizi düşür, faizi düşür." Hakikaten, faizi düşürdüğümüz zaman işler düzelecek mi? Bu konuda da fikirlerimi sizlerle paylaşmak isterim. Bakın, 3 tane ülke var: Türkiye, Hindistan, Endonezya. Her 3'ünde de politika faizi yüzde 7,5 ama Türkiye'de işsizlik yüzde 10,7 iken yani 11'e yaklaştıkça Hindistan'da yüzde 5, Endonezya'da yüzde 6. Nasıl oluyor? Neden yüzde 7,5 faizde bizde işsizlik yüzde 11 de onlarda bizim yarımız kadar? Enflasyon bizde 7,6; onlarda yüzde 5,1; yüzde 6,3; faizler aynı. Yine, büyüme, baktığımız zaman, bizde 2,9 -son çeyrekte 2,6- Hindistan'da son çeyrekte yüzde 7,5; Endonezya'da yüzde 5.

Şimdi, Sayın Bakan, bu nedir? Faizi düşürmekle bu iş olmaz. Anlatmadınız mı orada? "Bu iş faiz işi değil. Biz bu ülkeyi kötü yönettik, döviz havuzu da kuruyunca, dünyada döviz denizi de kuruyunca şimdi biz dünyanın en kırılgan ekonomilerinden biri olduk. Artık bu ekonomi bizim yönetimimizde dikiş tutmaz." demeliydiniz.

Bakınız, bunlar aslında neden oldu? Bir: Görünen, yakın dönemdeki sorunlardan bir tanesi Cumhurbaşkanı ile Merkez Bankası Başkanı arasındaki kavga. Neden? Çünkü bu, ülkede bir yönetim sorunu olduğunu gösterir. Yönetimde Türkiye'nin kurumsal olarak risk yaratan problemleri var yani Cumhurbaşkanı her an devreye girip ekonominin işleyişine müdahale edebilir ve bu gidişi bozabilir, yetkisiz olarak bozabilir.

Ama, bence bundan daha önemli bir şey daha var: 16 Haziran 2009 tarih ve 15082 sayılı Kararname. Bu kararnamede sizin imzanız var, bu kararnamede önceki dönemin Başbakanının imzası var yani Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzası var, bu kararnamede Dışişleri Bakanı olarak Sayın Davutoğlu'nun da imzası var. Bu kararname ne diyor? Bu kararname şunu diyor: Eskiden Türkiye'de döviz geliri elde eden şirketler dövizle borçlanabiliyordu, onu kaldırdılar. Artık, şirketlerin döviz geliri elde edip etmemelerine bakmadan şirketler dövizle borçlanabiliyorlar 2009 tarihinden itibaren.

Peki, ne oldu? 2008 yılında 71,2 milyar dolar olan şirketlerin açık pozisyonu 2014 yılı sonunda 183 milyar dolara ulaştı. Bu, korkunç bir artış. Bu, Türkiye’de şirketlerin çok hızlı bir biçimde dövizle borçlandığını gösteriyor.

Peki, bugün dünyanın en kırılgan ekonomisi olarak ilan edilen ekonomiler ya da bugün dünyada doların değer kazanması sonucunda sorunlu olduğu söylenen ekonomiler hangileri? Döviz cinsinden en hızlı borçlanan ekonomiler. Bunların başında da Türkiye geliyor.

Sayın Bakanım, o zaman –hatırlarsınız- çıkıp demiştik ki: Bakın, bunu böyle yaparsanız Türk ekonomisinin rekabet gücü gider, üretemezsiniz, sanayi üretimi düşer, geliri artıramaz hâle gelirsiniz. Ama siz bize dediniz ki: “Artık bitti, o paradigmlar değişti, o paradigmları bıraktık; artık tüketim zamanı, inşaat ve alışveriş merkezi zamanı, şimdi artık, borcu artırma zamanı. Dünyada çünkü çok bol para var.” Yani böyle bir paradigma değişikliği olmaz. Dünyada bir tek kural değişmez; tedbir almayan bizim gibi ekonomilerde dolar yağmuru başladığında sel olur, yağmur durduğunda çöl olur. Şimdi Türkiye çölü yaşıyor, çok açık söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

Yani bugün Türkiye’ye dönüp baktığımız zaman, Türkiye, gerçekten, cari açığıyla -ne kadar “Düzeldi.” dersiniz deyin- yine çok ciddi sorunlar yaşayan bir ekonomi. Döviz rezervlerimizin kısa vadeli borçlara oranına baktığımız zaman... Bir rezervimiz var, şimdi rezervlerimiz çok yüksek, rezervlerimiz çok yüksek diyoruz. Rezervleri kısa vadeli borçlara oranladığınız zaman yani kısa vadeli borçların ne kadarına tekabül ediyor diye baktığınız zaman, her 100 dolarlık kısa vadeli borç karşısında 96 dolar rezervimiz var. Peki, 2002’de size bu ekonomiyi devredenler her 100 dolarlık kısa vadeli borç karşılığında ne kadar rezerv bıraktılar? 176 dolar. 176 dolar nerede, 96 dolar nerede?

Açık söyleyeyim, Türk ekonomisi şu anda gerçekten çok sıkıntılı bir süreci yaşamaktadır, büyüme hızı alarm vermektedir, işsizlik rakamları alarm vermektedir. Yani, yüzde 10,9’a çıkmış işsizlik rakamı, 3 milyon 145 bin kişi işsiz. Son dört beş aydır işsizlerin sayısı her ay 500 bin artıyor. Bu ekonominin iyi yönetildiğini söylemek mümkün mü? Geniş tanımlı işsizlik 5 milyon 700 bin kişiye ulaşmış. Genç işsizliği: Her iş arayan 5 gençten 1’i işsiz. İşsizlik sigortasından yararlananlar şubat ayında yüzde 25 artarak 324 bine dayanmış. Ve siz ne yaptınız? İşsizlikle mücadele etmek için, geçtiğimiz ay Meclise Türkiye’de yabancıların çalışmasını kolaylaştıracak yasa tasarısını Başbakanın imzasıyla sundunuz. Yani, kendi çocuklarımız işsizken bu ülkede yabancıların çalışmasına imkân sağlayacak bir yasa tasarısını hangi gerekçeyle getirdiğinizi gerçekten merak ediyorum. Bu, bir şeyi gösterir; bu, ekonomiyi yönetemediğinizi gösterir.

Yani, çok açık söyleyeyim, “Ekonomik Özgürlük Endeksi” diye bir endeks yayınlandı. Bakın, 2015’te 178 ülke içinde 70’inci sıraya gerilemişsiniz, 64’üncü sıradaymışsınız 2014 yılında. Peki, alt endekslerde düşen ne? Mülkiyet hakları. Mülkiyet haklarına saygı yok bu ülkede, hukukun üstünlüğü bitti, kuvvetler ayrılığı bitti. Böyle bir ekonomiye kimse gelip yatırım yapmaz, yapmıyor da zaten. Yatırımlarınız, reel olarak baktığınızda, özel yatırımlar 2011 seviyesinin altında. Bakın, bu ülke gerçekten potansiyeli olan bir ülke. Bulunduğu yere, coğrafyaya baktığınız zaman, işte, bir tarafta Afrika, bir tarafta Asya, Avrupa, Orta Doğu; bütün bunlar bir arada, etrafımızda. Normal olarak böyle bir ekonominin senede 40 milyar dolar yabancı sermaye çekmesi lazım, 6 milyar doları geçemedik. Neden? Çünkü güven yok. Yani, güven endekslerine –biraz önce söyledim- baktığınız zaman, hepsi diplerde sürünüyor. Yani, mali özgürlükler düşmüş, kamu harcamalarıyla ilgili şey düşmüş, iş hayatında

özgürlük düşmüş, emek özgürlüğü düşmüş, yatırım özgürlüğü düşmüş; her şey düşmüş. Yani, bu endekse baktığımız zaman Türkiye'nin çok ciddi sıkıntıları var.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Bloomberg bir endeks yayınladı: Sıkıntı endeksi. Sıkıntı endeksine dönüp baktığımız zaman, 2015 yılında sıkıntı çekecek ilk 15 ekonomi arasında Türkiye 9'uncu sırada. İyi yönetilen bir ekonomide bu olur mu? Olmaz. Aslında önünüzde fırsat da vardı, maalesef, Cumhurbaşkanının müdahalesiyle o fırsatı kaçırdınız. Petrol fiyatları düşmeye başlamıştı, bu büyümeyle enflasyonun, cari açığın görünümünü düzeltecekti, "Türkiye bu işlerden en fazla yararlanacak ekonomi" diye yabancılar hikâyeler yazmaya başlamışlardı, ocak ayında 2 milyar dolarlık cari açığa karşılık memlekete 7,5 milyar dolar para geldi; tam piyasalar istikrara kavuşurken o emirle faiz düşürme operasyonunun sonucunda her şey altüst oldu. Merkez Bankasının siyasi baskılara dayanıp dayanamayacağı gücü sorgulandı ve maalesef Merkez Bankası Başkanı da önceden "Enflasyon şu çıkarsa toplantı yapıp faizi düşüreceğim." gibi bir yanlış adım atarak çok ciddi hata yaptı ve siyasi baskı altında kaldığı görünümünü verdi. Oysa, bakın, Hindistan'da Merkez Bankası Başkanı da faiz indirdi. O, Merkez Bankasının Cumhurbaşkanına yaptığı sunumda yazmıyor ama 7,75 yazmışlar orada faizi, 7,5; 0,25 indirim ve dünyanın en başarılı faiz indirme operasyonlarından bir tanesi. Ne oldu? Yeni hükümet orada bütçesini getirdi, onunla beraber yapacağı yapısal reformları ilan etti, Merkez Bankası Başkanı Rajan çıktı, "Tamam, bu işi halledeceğiz şimdi. O zaman ben faizleri düşürüyorum. Enflasyon düşecek, faizleri onun için düşürüyorum." dedi ve çok başarılı bir faiz indirimi yaşandı. Hayırlısıyla, 7 Hazirandan sonra Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında da böyle başarılı faiz indirimlerini inşallah ülkemiz yaşayacak. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, şunu söyleyeyim: Küresel yarışma gücü olmayan bir ekonomi ayakta duramaz. Bu ekonomiye küresel yarışma gücünü kazandıracak yapısal reformları 2007 yılından bu yana ertelediniz, ötelediniz, milleti oyaladınız.

Nimetlerinden herkesin yararlandığı bir büyüme yoksa o ülkede o büyümenin sürdürülebilir olmadığını artık bugün Amerika Birleşik Devletleri bile kabul etti ama dönüp Türkiye'ye baktığınız zaman, sizin döneminizde, en zengin yüzde 1 bu memleketin servetinin yüzde 9'una sahipken 2002 yılında, 2014 yılında yüzde 55'ine sahip hâle geldi. Yani, gelir dağılımını, servet dağılımını ciddi şekilde bozdunuz. Şimdi, tabii, şunu diyebilirsiniz: "Efendim, 2002 ile 2014'ü karşılaştırdığında biz 2 doların altında geliri olanları şu kadar düşürdük, bu kadar düşürdük." Size tavsiyem şudur: O rakamları bir de diğer ülkelerin rakamlarıyla karşılaştırın.

Şimdi, bir başka önemli olay sürdürülebilirlik meselesidir. Bu sürdürülebilirlik meselesinde, yapılan, elde edilen kazanımları korumak gerekir. Ama en son ve en önemli konu, bu ülkede demokrasidir, hukuk devletidir, saydamlıktır, hesap verebilirliktir. Bunlar olmadığı zaman -açık söyleyeyim- vatandaşın cebi yanar, büyüme de olmaz, borçlar ödenmez. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, sizin bu reformları falan yapma imkânınız yok ama uygulamanız gereken bir acil eylem planı olduğuna inanıyorum. Ekonomide yitirilen bu güveni tekrar sağlamak için bir an önce herkes anayasal çizgisine çekilmeli, Kamu İhale Yasası gösterge olarak yeniden uluslararası normlara kavuşmalı, kamu-özel iş birliğinde hazine garantileri mutlaka şeffaflaşmalı, yeni projelerde otomatik garantiler sınırlandırılmalı. Yani, bakın, 167 tane projeniz var, 88 milyar hazine garantisi var, bu kurla bu garantileri her an çağırabilirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Evet, sözlerimi bitirirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztrak.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili İlknur Denizli.

Buyurunuz Sayın Denizli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP Grup Başkan Vekili Sayın İdris Baluken tarafından, ekonominin kötü yönetildiğine ilişkin olarak verilen gensoruya yönelik grubum adına söz almış bulunuyorum. Meclisinizi saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce, dün terörist bir saldırıyla kaybettiğimiz şehidimiz, Cumhuriyet Savcımız Mehmet Selim Kiraz’a Allah’tan rahmet, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Ben konuşmamda öncelikle Hükûmetimiz döneminde makroekonomik istikrarı sağlama ve sürdürmeye yönelik atılan adımlar ve elde edilen kazanımlara değinmek, ardından küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisindeki son gelişmelere ilişkin değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, son on üç yıllık dönemde AK PARTİ hükûmetleri tarafından, amaca yönelik, açık, tutarlı ve zamanında uygulanan makroekonomik politikalar ve gerçekçi bir anlayışla hazırlanan orta vadeli politika çerçeveleri ekonomideki öngörülebilirliği artırmış, güven ortamını da güçlendirmiştir.

Türkiye, sağlam makroekonomik temellere sahiptir. 2002 yılı sonrasında ekonomi politikaları özel sektörün önderliğinde, güçlü, istikrarlı, dinamik, verimli ve rekabetçi bir piyasa ekonomisi yaratmak hedefi üzerine inşa edilmiştir. Yüksek kamu açıkları, kronik enflasyon ve istikrarsız büyüme yapısıyla mücadeleye yönelik olarak uygulanan makroekonomik politikalar ve yapısal reformlar Türkiye’yi istikrarlı, güçlü ve dünyayla bütünleşmiş, rekabet edebilir bir piyasa ekonomisi hâline getirmiştir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, özür dilerim.

Hakkında gensoru verilen bir bakana bir başka bakan vekâlet edemez. İhtiyaç varsa ara verelim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Zozani, Hükûmet adınadır bu.

Sayın Denizli, buyurunuz konuşmanıza devam ediniz.

İLKNUR DENİZLİ (Devamla) – Türkiye ekonomisi büyürken aynı zamanda gelir dağılımı da iyileştirilmiştir. Hükûmetlerimiz döneminde ivedilikle hayata geçirilen ve büyük kararlılıkla uygulanan yapısal reformların katkısıyla Türkiye, 2004 yılında alt orta gelir grubundan üst orta gelir grubuna geçmiş ve takip eden dönemde grubun üst sıralarına yükselmiştir.

2013 yılı sonu itibarıyla, 2002 yılına göre kişi başına düşen millî gelir 3.500 dolarlardan 10.000 dolarların üzerine yükselmiştir. Kişi başına düşen millî gelir bu dönemde 3 katından fazla artmakla birlikte ülkemizin küresel ekonomideki yeri de güçlenmeye devam etmiştir. Daha da önemlisi, yüksek istihdam oluşumu, gelir dağılımındaki hızlı iyileşme ile sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimdeki iyileşmeler sayesinde ekonomik büyüme çok daha kapsayıcı olmuştur. Türkiye, OECD ülkeleri arasında son on yılda Gini katsayısını en hızlı düşüren ülke olmuştur.

Yoksullukla mücadelede de büyük mesafeler katedilmiştir. 2006 yılından itibaren, kişi başı günlük 1 doların altında yaşayan vatandaşımız kalmamıştır. Kişi başı günlük 2,15 doların altında yaşayan nüfusun oranı ise 2002 yılında yüzde 3,04 seviyesinden, 2013 yılı sonunda yüzde 0,06 seviyesine inmiştir. Diğer bir yoksulluk sınırı olarak kabul edilen kişi başı günlük 4,3 dolar gelir seviyesinin altında bulunan nüfusumuz 2002 yılında yüzde 30,3 seviyesindeyken 2013 yılı sonunda yüzde 2,06'lara inmiştir.

Değerli milletvekilleri, iş gücüne katılımda ve istihdamda artış devam etmektedir. 2014 yılı genelinde yıllık bazda yüzde 5,4 oranıyla güçlü istihdam artışı da devam etmiştir. İş gücüne katılım ve istihdam oranları 2014 yılı genelinde sırasıyla yüzde 50,5 ve yüzde 45,5 seviyelerinde gerçekleşerek son beş yıllık artış eğilimini sürdürmüştür. Diğer yandan, iş gücü piyasasındaki arzın yüksek artışı sebebiyle işsizlik oranı geçen yıl bir miktar artarak yüzde 9,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İhracattan bahsetmek gerekirse, 4 kattan fazla artış kaydedilmiştir. 2002 yılında 36,1 milyar dolar olan ihracatımız, 2014 yılında 157,6 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye 2014 yılı itibarıyla 239 ülke ve gümrük bölgesine ihracat yapar duruma gelmiştir.

Aynı dönemde turizm gelirleri ve turist sayısı da önemli ölçüde artmıştır. 2002 yılında 12,4 milyar dolar olan turizm geliri, 2014 yılında 34,3 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye'ye gelen turist sayısıysa 2002 yılında 12 milyonken 2014 yılında 36 milyona yaklaşmıştır.

Ayrıca, Türkiye'de cumhuriyet tarihi boyunca 2002 yılı sonuna kadar 14,6 milyar dolar doğrudan yabancı yatırım gerçekleşirken 2003-2014 yılları arasında ülkeye 148,7 milyar dolar yabancı sermaye girişi sağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, güçlü kamu maliyesi duruşu da sürdürülmektedir. 2014 yılında gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1,4'ü seviyesinde gerçekleşmesi beklenen merkezî yönetim bütçe açığı, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere kıyasla oldukça düşük seviyede olup, bununla birlikte yüzde 33,1 seviyesindeki Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı da bu alandaki Maastricht Kriterlerinin yaklaşık yarısı düzeyindedir. Kamu borç yükü ve yapısındaki iyileşme ekonomiyi dış şoklara karşı çok daha dayanıklı hâle getirmektedir. Kamu dengelerindeki iyileşme ve borçlanma gereğindeki düşüş, bütçeden faiz giderleri için ayrılan kaynağın azalmasını da beraberinde getirmektedir. Böylece, yatırımlar ve sosyal harcamalar için daha fazla mali kaynak oluşturulmaktadır.

Enflasyon da tek haneli seviyelerde. Geçtiğimiz yirmi yılda yaşadığımız yüksek ve kalıcı enflasyon döneminden sonra, Türkiye ihtiyatlı maliye ve para politikaları sayesinde 2004 yılında tek haneli enflasyon rakamlarına ulaşmış, 2012 yılındaysa enflasyon son kırk dört yılın en düşük değerine inerek yüzde 6,2 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında Türk lirasındaki değer kaybı ve yüksek seyreden gıda fiyatları nedeniyle, enflasyon yüzde 8,2 seviyesine yükselmiştir. 2015 yılı Şubat ayı itibarıyla yıllık enflasyon yüzde 7,6 seviyelerine gerilemiştir.

Değerli milletvekilleri, Hükümetimiz döneminde makroekonomik politikaların ve yapısal reformların eş güdüm içinde yürütülmesine büyük önem verilmektedir. Bu amaç doğrultusunda, 2009 yılında Ekonomik Koordinasyon Kurulu, 2011 yılında Finansal İstikrar Komitesi oluşturulmuştur. Başbakan Yardımcımız Sayın Ali Babacan Başkanlığında ilgili bakanların katılımıyla toplanan Ekonomik Koordinasyon Kurulu, ekonomik istikrarla ilgili gelişmeleri izlemekte ve değerlendirmekte, ekonomi politikaları ile plan ve programların tespitinde, uygulamasında koordinasyonu temin ederek

gerekli adımların hızlı bir biçimde atılmasını sağlamaktadır. Benzer biçimde, Başbakan Yardımcımız Sayın Ali Babacan'ın Başkanlığında Hazine Müsteşarı, Merkez Bankası Başkanı, BDDK Başkanı, SPK Başkanı ve TMSF Başkanının katılımıyla Finansal İstikrar Komitesi toplanmakta, yurt içi ve yurt dışı ekonomik ve finansal gelişmeleri yakından takip ederek ayrıntılı değerlendirmeler yapmakta, mikro ve makro tedbirleri bütüncül bir yaklaşımla ele almaktadır. Bu çerçevede, ekonomi yönetiminiz ve ilgili kurumlarımız uyum içinde çalışmalarını devam ettirmektedir.

Türkiye'de makroekonomik hedefler ve politikalar hükûmetler tarafından belirlenir. Bu hedeflerin önemli ayaklarından biri de enflasyondur. Merkez Bankası Kanunu'nda belirtildiği üzere, enflasyon hedefini Hükûmet Merkez Bankasıyla birlikte tespit eder. Bu hedef belirlendikten sonra, Merkez Bankası makroekonomik hedefleri de dikkate alarak enflasyon hedefine ulaşmada çalışmalarını sürdürür. Merkez Bankası Kanunu'yla para politikasının büyüme ve istihdamı göz önünde bulundurmak suretiyle makroekonomik istikrara katkı sağlaması da mümkün kılınmıştır. Ayrıca, Merkez Bankası, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri gereğince, enflasyon hedeflerinden sapılması ya da sapılma olasılığı ortaya çıkması hâlinde söz konusu sapmanın nedenleri ve alınması gereken önlemleri kamuoyuyla da paylaşmaktadır. Türkiye'de 2001 yılı ekonomik krizi sonrasında güçlendirilen Merkez Bankası, enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde para politikasını ülkenin makroekonomik temelleriyle uyumlu bir biçimde uygulamaktadır.

Değerli milletvekilleri, finansal piyasalarda son dönemde gözlenen dalgalanmalar, daha ziyade yurt dışı gelişmeler kaynaklı hareketler olarak dikkat çekmektedir. Bilindiği üzere, 2013 yılı Mayıs ayında para politikasında normalleşme sürecini başlatan Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankasının (FED) 2015 yılında faiz artırımına başlaması beklenmektedir. Böylece, Amerikan doları gerek gelişmiş gerek gelişmekte olan ülke para birimlerine karşı değer kazanmaktadır. Hemen hemen tüm gelişmiş ülkeler de bu süreçten olumsuz etkilenmektedir. Türkiye'de, güçlü makroekonomik temelleri sayesinde, finansal piyasalarda gözlenen bu dalgalanmaların konjonktürel nitelikte olduğu ve reel ekonomi üzerinde kayda değer bir etki yaratmadığı görülmektedir. Bu alandaki gelişmeler ekonomi yönetiminiz tarafından yakından takip edilmekte, gerekli adımlar da gecikmeksizin atılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, 2023 hedefleri doğrultusunda kararlı adımlarla ilerlemektedir. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin önünde ulaşması gereken önemli hedefler bulunmaktadır. Bunların başında, Türkiye'nin orta gelir tuzağına düşmeden üst gelir grubu ülkeler arasına yükselmesi ve 2023 yılında Hükûmetimizin hedeflediği dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girmesi gelmektedir. Küresel rekabetin her gün arttığı son yıllarda, Türkiye'nin 2023 hedefleri doğrultusunda uluslararası rekabet gücünü artırması amacıyla Hükûmetimiz ekonomide üretkenliğin ve verimliliğin artırılması, kaynak dağılımının iyileştirilmesine yönelik makro ve mikro bazda gerekli adımları da atmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisi, 2008 küresel finans krizi sürecinde ve sonrasında büyük bir sınav vermiş ve bu sınavı başarıyla tamamlamıştır. Ekonomi yönetiminiz bu süreçte riskleri azaltmak ve küresel dalgalanmaların olumsuz etkilerini asgariye indirmek amacıyla gerekli tedbirleri almıştır. Böylece, ekonomimiz sağlam hedefler üzerinde büyümeye devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, bu duygu ve düşüncelerle Başbakan Yardımcımız Sayın Ali Babacan hakkında verilen gensorunun gündeme alınmaması gerektiğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Denizli.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kaplan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan'ın, İzmir Milletvekili İlknur Denizli'nin (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın hatip bir noktada vurgu yaparken -gensorumuzun konusunu sanırım tam anlayamamış- “Makroekonomik politikalar Hükûmetin sorumluluğundadır.” dedi. Doğru, zaten biz de bunu diyoruz, Cumhurbaşkanı niye müdahale etti? Bizim söylemek istediğimiz bu. On yıllık plan revize edildi, orta vadeli program revize edildi. Sayın Başbakan ekonomiden sorumlu 11 bakanı arkasına aldı, bütün bu revizeleri yaptı ve en son yetmedi, GAP'a gitti, yeni bir plan revize etti. Şimdi, burada 8 bine düşmüş olan gayrisafi millî hasıla 2023'te nasıl 25 bin olacak, biz iktidar partisinin bunu anlatmasını ve Cumhurbaşkanı'na karşı “İşin değil kardeşim, karışma.” demesini beklerdik. Bizim temel şeyimiz bu. Artık, Sayın Babacan, bunu inşallah uygun bir şekilde anlatır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

VII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55) (Devam)

BAŞKAN - Hükûmet adına Başbakan Yardımcısı Ali Babacan.

Buyurunuz Sayın Babacan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarafıma yöneltilen gensoru önergesine ilişkin şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında dün hain bir saldırı sonucunda şehit olan İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyor, ailesine ve tüm yargı camiasına başsağlığı diliyorum. Bu saldırıyla ilgili yargı ve Emniyet birimlerimiz geniş bir çalışmayı başlatmış durumdalar ve yakın bir zaman içerisinde olayın bütün cepheleriyle aydınlanması için yoğun bir çabanın olduğunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya ekonomisine şöyle bir bakacak olursak henüz geneli kapsayan dengeli ve sürdürülebilir bir toparlanmayı göremiyoruz, 2008 krizinin etkileri hâlâ devam etmekte. Bölgeler ve ülkeler arasında ekonomik aktivite önemli ölçüde değişiklik göstermekte.

Gelişmiş ülkelerden Amerikan ekonomisi nispeten hızlı toparlanırken avro bölgesi ve Japonya'da büyüme yavaş ve düzensiz seyretnmekte. Gelişmekte olan ülkelerde ise büyüme rakamlarında genel olarak bir yavaşlama söz konusu. Latin Amerika'nın geçen yılki büyümesi ortalama yüzde 1,3'e düşmüş durumda ve Avrupa'nın tümünün geçen seneki büyümesi yüzde 1,3. Avro bölgesinde, Almanya'nın ve Fransa'nın da içinde bulunduğu avro bölgesinde de sadece yüzde 0,8'lik bir büyüme var.

Dünyaya şöyle baktığımızda, Asya'da -Çin'in biraz da lokomotifliğini yaptığı- daha hızlı büyüme rakamları görüyoruz ancak orada da yavaşlama var. Çin için dahi artık yüzde 9'luk, 10'luk rakamlar mümkün görünmüyor, yüzde 7'nin de altında bir rakama doğru bu yıl seyretmekte Çin ki tasarruf oranı millî gelirin yüzde 52'si olan bir ülkeden burada bahsetmekteyiz.

Türkiye'yi çevreleyen coğrafyaya şöyle bir baktığımız zaman, Ukrayna ile Rusya arasında savaş diyebileceğimiz noktaya gelen ciddi sıkıntılar var. Suriye'de bir iç savaş var. Yemen'e karşı 10 ayrı ülkeden oluşan bir koalisyon gücü yeni bir operasyon başlatmış durumda. Irak hâlâ istikrarını sağlayabilmiş değil, Irak'ın üçte 1'i bir terör örgütü tarafından fiilen işgal altında.

Avrupa'daki bu ciddi ekonomik sıkıntılar ve hemen ülkemizin yanı başındaki çok ciddi jeopolitik risklere rağmen Türkiye ekonomisi büyümeye devam ediyor ve geçen yıl yakalamış olduğumuz yüzde 2,9'luk rakam, aslında bütün bu şartlarda olumlu bir rakam. Biraz önce saydığım problemlerden herhangi bir tanesi dahi Türkiye'yi resesyona sürükleyebilecek güçte olaylar. Hemen sınırında savaş yaşayıp da bir şey yokmuş gibi büyümeye devam edebilen bir ülke Türkiye. Yine, Avrupa'yla bunca yoğun ticaret ve finansman bağlarına rağmen, Avrupa'daki krizin 2008 yılından bu yana bütün şiddetiyle devam etmesine rağmen Türkiye olumlu bir şekilde ayrılmış durumda ve büyümeye devam etmekte.

Bu geçtiğimiz dönemde yaşanan kriz küçümsenecek bir kriz değil, son yüzyılın en büyük ekonomik ve finansal krizi, maliyeti İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği maliyetten daha fazla. Pek çok ülkenin parlamentosu bu dönem içerisinde çok zor kararlar almak zorunda kaldı, çok acı reçeteler uygulamak zorunda kaldı. Çok yüksek vergi artışları, memurları işten çıkartma, fiilen maaşları azaltma, emekli maaşlarına vergi getirme gibi çok ciddi ve zor tedbirler Avrupa ülkelerinin parlamentolarında tartışıldı ve mecburiyetten alınmak zorunda kalındı. Biz, çok şükür, Türkiye'de bu tür olumsuzlukların hiçbirini yaşamadık, bunca sıkıntılı tabloya rağmen topyekûn kalkınmaya devam ettik. Nereden bakarsak bakalım, 230 milyar dolardan 800 milyar dolara ulaşmış bir ekonomimiz var. İhracatımız 36 milyar dolardan 160 milyar dolara çıktı. Dünya Bankasının sınıflandırmasına göre alt orta gelir grubundan üst orta gelir grubuna resmen yükseldik. 2002 yılında Türkiye'nin ortalama geliri Avrupa Birliği ortalamasının yüzde 35'indeydi, henüz 2014 rakamları açıklanmadı ama 2013'te bu oran yüzde 53'e çıktı. Yani, Avrupa Birliği ortalamasının yüzde 35'inden yüzde 53'üne yükselen bir refahımız var ve bunlar satın alma gücü paritesine göre hesap edilmiş rakamlar, günlük kur hareketlerinden etkilenmeyen rakamlar. Türkiye'de gelir dağılımı bu süre içerisinde düzeldi. Günlük 1 doların altında geliri olan vatandaşımız kalmadı, günlük 2 doların altında geliri olan bir vatandaşımız kalmadı. 4,3 dolara dahi baktığımızda bunun oranı yüzde 30'dan yüzde 2,06'ya düştü. Dünyada şu anda 7 milyar nüfusun tam 1 milyarı 1 doların altında bir parayla geçinmeye çalışıyor. Bizde böyle bir nüfus hamdolsun yok. Tüm OECD ülkeleri içerisinde gelir dağılımının en hızlı düzeldiği ülke olduk. Dünya Bankasının son raporlarına göre, son on yılda Türkiye'de orta sınıfın büyüklüğü tam 2 kat arttı. Nüfusumuzun yüzde 22'si uluslararası standartlarda "orta sınıf" diye tanımlanırken şu anda bu yüzde 44'e yükselmiş durumda.

Türkiye'nin son birkaç yıldır büyüme rakamlarında tüm Avrupa'ya ve tüm gelişmekte olan ülkelere paralel olarak, benzer olarak bir düşüş olsa da Türkiye'de istihdam artmaya devam ediyor. 2009'dan bu yana 6 milyon kişi toplam çalışan sayımızda artış var ve son açıklanan 2014 istihdam rakamlarına göre de 2013 yılından 2014 yılına toplam 1 milyon 332 bin kişi istihdam artışımız var. Çalışan iş gücü yüzde 5,04 artmış durumda bir yılda yani yüzde 2,9 büyümeye yüzde 5,04'lük bir istihdam artışı var. Bir

yandan da iş gücüne katılım oranımız hızla artıyor. Bir yılda tam 3 puanlık artış var iş gücüne katılım oranında. Başta kadınlarımız olmak üzere artık nüfusumuz, halkımız daha çok iş dünyasına, çalışma hayatına katılmak istiyor. Bunun sonucu olarak da istihdam artmasına rağmen işsizlik oranlarımızda da belli miktarlarda, belli oranlarda artış söz konusu. Ama Türkiye kadar yüksek istihdam üreten bir başka ülke, şu anda, ne gelişmekte olan ülkeler içerisinde ne de gelişmiş ülkeler içerisinde yok. Yani 2009'dan bu yana toplam istihdamdaki artışımızın yüzdesine bakarsanız başka ülkede böylesine bir rakamı kolay kolay göremiyorsunuz.

Bütün bu büyümeyi biz mali disiplinle sağladık. Bir yandan büyürken bir yandan borç stokumuzu düşürdük. Kısa vadeli sürelerde büyüme kolaydır; bazen para basarak, bazen bütçe açıklarını alabildiğince yükselterek ülkeler kısa vadede büyümeyi elde edebilir. Bizim büyümemiz böyle bir büyüme değil; dengeli bir büyüme, sıhhatli bir büyüme, kaliteli bir büyüme. Büyümeyle beraber, bizde enflasyonla mücadele devam ediyor. Büyümeyle beraber, bütçe disiplini devam ediyor ve son açıklanan rakamlara göre de borcumuzun millî gelire oranı yüzde 33,5'a düşmüş durumda, en son açıklanan millî gelir rakamlarına göre hesap ettiğimizde, 2014 sonu itibarıyla yüzde 33,5 ve borç stokunun kur, faiz ve likidite risklerine karşı duyarlılığı da önemli ölçüde azalmış durumda.

Güçlü bir bankacılık sektörümüz var. Yüzde 16 sermaye yeterliliği olan ve sadece yüzde 2,9'luk bir takibe geçen alacak oranı olan bir bankacılık sistemimiz var. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumumuz sektörü yakından izliyor ve sektörün dengeli ve sağlam bir şekilde büyümesi için gerekli her türlü tedbiri alıyor.

Para politikalarında Merkez Bankamızın temel amacı fiyat istikrarını sağlamak. Merkez Bankamız, Hükûmetle birlikte enflasyon hedefini tespit ediyor ve bu hedefle uyumlu olarak fiyat istikrarını sağlayıcı para politikasını belirliyor. Merkez Bankasının uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisinin belirleme yetkisi bulunmakta. Merkez Bankası, geleneksel araçların yanı sıra yeni politikası çerçevesi dâhilinde faiz koridoru, rezerv opsiyon mekanizması gibi araçlardan da yararlanıyor. Ayrıca, Merkez Bankamıza, fiyat istikrarını sağlama amacıyla çalışmamak kaydıyla, Hükûmetin büyüme ve istihdam politikalarını da destekleme ve finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasalarıyla ilgili düzenleyici tedbirleri alma görevi de tevdi edilmiş bulunmakta.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerek 2008 yılı küresel finansal krizinde gerekse 2013 yılında Amerikan Merkez Bankasının almış olduğu kararlar ya da ilan ettiği, atacak olduğu adımlar kuşkusuz küresel piyasalar açısından son derece önemli ve özellikle, geçtiğimiz son aylarda bir yandan Amerikan Merkez Bankasının sıkılaştırma yönünde atacağı adımların etkisi, bir yandan da Avrupa Merkez Bankasının gevşetici yönde attığı, atacağı adımların etkisiyle euro/dolar paritesinde çok önemli değişiklikler oldu ve dolar pek çok para birimi karşısında değer kazandı. Euro/dolar paritesi son bir yıl içerisinde son derece oynak oldu.

“Peki, Türk lirası bu dönemde ne oldu?” diye bakacak olursak: Kısa vadeli dönemlere bakarsak çok farklı sebeplerden inişler çıkışlar olabilir. Bir yıllık dönemi ele alıp şöyle bir incelediğimizde yani 31 Mart 2015 ile 31 Mart 2014 arasındaki on iki aylık döneme baktığımızda öncelikle şunu görüyoruz: Amerikan doları pek çok para birimi karşısında değer kazanmış durumda ve pek çok ülkenin para birimi de dolayısıyla dolar karşısında değer kaybetmiş durumda. Euro, son bir yılda Amerikan dolarına karşı tam yüzde 28 değer kaybetmiş on iki aylık dönemde, Türk lirası ise yüzde 21 değer kaybetmiş.

Bu, şu demek: Almanya’da ya da Fransa’da yaşayanlar için ya da euronun kullanıldığı 19 ülkede yaşayanlar için dolar kuru bizdekinden çok daha fazla artmış bu on iki aylık dönemde. Bizdeki artış yüzde 21,9; euro bölgesindeki artış yüzde 28,2. Aynı dönemde Türk lirası, dolar karşısında yüzde 21,9 değer kaybederken euro karşısında yüzde 5,4’lük değer kazanmış durumda. Yani geçen sene, 31 Martta bakıyoruz, euro kuru 2,95 –belki o günleri unuttuk ama- bugün 2,79. Dolayısıyla, değerlendirmelerimizi yaparken sadece Türkiye’ye özgü koşullara bakmayacağız, tüm dünyadaki koşullara da dikkat edeceğiz.

Şu anda Türkiye dışa açık bir ekonomi, sermaye hesabının açık olduğu bir ekonomi, sermaye hareketlerinin serbest olduğu bir ekonomi. Dışa açık bir ekonomi kuşkusuz küresel dalgalanmalardan etkilenir ama burada önemli olan, bizlerin ekonomi yönetimi olarak küresel dalgalanmaların Türkiye üzerindeki etkisini minimumda tutabilmek. Bu sıfır olmaz, mutlaka hissedersiniz. Bir gemiyle yolculuğa çıktığınızda nasıl hava şartlarını ya da denizin, okyanusun dalgalarını belli nispette geminin içinde hissederseniz bunu da hissedeceğiz kuşkusuz. Bunu mutlaka görmek lazım ve Türkiye’deki piyasa göstergelerini değerlendirirken hem dış koşullara bakmak lazım hem de bizim kendi iç şartlarımıza mutlaka bakmak lazım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de pek çok gösterge çok şükür olumlu yönde ilerliyor ve şöyle bir baktığımızda orta vadeli programı da biliyorsunuz ekim ayında açıkladık ve en önemli amaçlarımızın enflasyonla mücadele, cari açıkla mücadele olduğunu söyledik; üçüncü amacımızın da Türkiye’nin potansiyel büyümesinin artırılması olduğunu söyledik ve bunun da yapısal reformlar eliyle mutlaka olması gerektiğini söyledik. O günden bugüne yani ekim ayından bugüne baktığımızda çok şükür hem enflasyonda hem de cari açıktaki orta vadeli programımızda öngördüğümüz gelişmeler sağlanmakta hatta cari açıktaki petrol fiyatlarının da katkısıyla orta vadeli programda öngördüğümüzden daha iyi bir tabloyu bu yıl sonu itibarıyla inşallah göreceğimizi tahmin ediyoruz.

Türkiye, kim ne derse desin, son on iki yılda ekonomide büyük bir başarı tablosu çizdi ve dünyada yükselen bir ülke olarak ve aynı zamanda yükselen bir donör ülke olarak tescil edildi. Türkiye’nin bu başarısının temeline baktığımızda siyasi istikrarı görüyoruz ve Türkiye’nin siyasi istikrarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın Genel Başkanlık, Başbakanlık döneminde başlattığı ve on iki yıllık bir dönemde Türkiye Cumhuriyeti’nin Başbakanı olarak ülkemize getirdiği güven ve istikrar ortamının bir sonucu.

Geçtiğimiz yıl biliyorsunuz yerel seçimleri yaptık, Cumhurbaşkanlığı seçimlerini yaptık. Gayet düzenli bir şekilde, siyasi istikrara en küçük bir zarar gelmeden yeni Cumhurbaşkanımızı ilk defa halkın oyuyla seçtik, AK PARTİ olarak yeni Genel Başkanımızı seçtik, yeni Başbakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu görevine başladı başarıyla ve Türkiye, siyasi istikrarından en ufak bir taviz vermeden yoluna devam etti. İnşallah bundan sonraki dönemde de bu istikrar ortamını koruyacağız. Güven ve istikrar, Türkiye’nin en önemli varlığı. Bizim petrol konusunda büyük zenginliklerimiz yok, doğal gaz desanız daha 1 metre küp yok, bizim ülkemizin tek zenginliği güven ve istikrar ortamı. Güven ve istikrar ortamı korunduğu sürece Türkiye’nin önü açık, yolu açık. Zaten güven ve istikrar olmayınca da ekonomi politikasıyla ilgili ne yaparsanız yapın sonuç almanız mümkün değil. Hemen yanı başımızdaki Avrupa’da görüyoruz, trilyonlarca dolar, euro basıyorsunuz, piyasaya sürüyorsunuz, işe yaramıyor; yüzde 10-12 bütçe açığı veriyorsunuz, “Devlet borçlansın, para harcasın ki piyasa canlansın.” diyorsunuz, yine olmuyor; illa güven, illa istikrar. İşte bunu hamdolsun Türkiye’de yakalamış durumdayız.

Bu arada, benden önce söz alan değerli konuşmacıların bahsettiği konulara da çok kısa kısa girip çıkmak istiyorum.

Sayın Günal'ın, özellikle yapısal reformlarla ilgili “Çok geç kaldınız.” ifadeleri... Aslında bizim, yapısal reformlar konusunda on iki yıldır yaptıklarımızı herkes biliyor, bütün dünya görüyor. Pek çok alanda Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen sıfırdan yazılmış yasalarımız var, yepyeni kurumlarımız var. Ama biz ne yaptık? 2008'e kadar detaylı bir yapısal programımızı ortaya koyduk ve bu, Sayın Başbakanımızın 4 ayrı basın toplantısında yaptığı açıklamalarla kamuoyuyla paylaşıldı ve bu 25 öncelikli dönüşüm programı günü gününe uygulandığında Türkiye'nin asıl önemli olan potansiyel büyümesini artıracaktır. Dediğim gibi, geçici dönemler için büyüme kolay. Bir yılda biraz yüksek büyümeyi elde edersiniz ama ileriye sıkıntılı, hasarlı bir tablo bırakabilirsiniz. Sürekli, sürdürülebilir ve sıhhatli bir büyüme ancak yapısal reformlarla, büyümenin potansiyelini artırmakla mümkün, bunu da bu şekilde inşallah gerçekleştireceğiz.

Yine, Sayın Başbakanımızın şeffaflıkla ilgili açıklamış olduğu çalışmanın teknik detayları önemli ölçüde tamamlandı ama takdir ediyorsunuz ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma takviminin artık sonuna geliyoruz. Dolayısıyla, bu çalışma her şeyiyle hazır oluyor birkaç hafta içerisinde ve önümüzdeki dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldığında inşallah AK PARTİ Hükûmetinin o dönemde bunu Meclisin gündemine getirmesini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Hasip Kaplan'ın, Sayın Cumhurbaşkanımızla yapmış olduğumuz görüşmenin içeriğiyle ilgili değindiği bazı hususlar var, bazı medyada çıkan haberlerle ilgili hususlar var. Öncelikle, teyit edilmediği sürece bu haberlerin hiçbirisine güvenmemek lazım, itimat etmemek lazım. Burada esas olan nedir? Başbakanımızın Başkanlığında bir toplantı yapılmıştır o günlerde ve Başbakanlıktan yazılı resmî bir açıklama yapılmıştır, Sayın Cumhurbaşkanımızla yaptığımız toplantının ardından da Cumhurbaşkanlığı makamından yazılı resmî bir açıklama yapılmıştır; referans onlardır, asıl görüşmelerin içeriği, verilen kararlar, geline nokta orada açık açık yazmaktadır. Bunun dışındaki hiçbir habere güvenmemenizi ben özellikle istirham ediyorum.

Yine, bir başka konu: Bu faiz lobisi ve döviz lobisinin tanımını ya da “Kimdir bunlar?” diye Sayın Kaplan sormuştu. Aslında, her lobinin tanımını nasıl yapıyorsak bunu da böyle yapmak gayet mümkün. “Piyasa faizlerinin artmasını isteyen ve bundan istifade edenler” diye faiz lobisini belki tanımlayabiliriz. Döviz lobisini, tabii ki “Döviz kurunun artmasını isteyen ve bundan istifade edenler” diye de yine tanımlayabiliriz.

Sayın Öztrak'ın 2015 yılıyla alakalı ifadeleri vardı yani “2015 yılı daha iyi olmayacak.” diye. Bizim bu tespitlerimiz sadece kendi analizlerimiz değil, uluslararası bütün kuruluşların analizlerine bakın, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, OECD, Avrupa Komisyonu bunların tümünün analizlerinde Türkiye'nin 2015 büyümesinin 2014'e göre daha yüksek olacağı zaten teslim edilmekte. Bu, sadece bizim tespitimiz değil, dünyanın yapmış olduğu tespiti biz burada sizlerle paylaşıyoruz.

Şirketlerin dövizle borçlanmasına gelince, büyük şirketler zaten yurt dışından borçlanabiliyor ya da yurt dışından bir şekilde “offshore”dan borçlanabiliyor. Biz, lüzumsuz yere yurt dışına komisyon verme yerine içeride borçlanmayı açtık; KOBİ'ler için yasak devam ediyor, hane halkı için yasak devam ediyor.

Rezervlerle ilgili son bir konuya daha değinip sözlerimi tamamlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – İki dakika daha rica edebilir miyim.

BAŞKAN – Tabii, Sayın Bakan buyurunuz, tamamlayınız sözünüzü.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, kısa vadeli yükümlülüklerle rezervlerin oranını Sayın Öztrak burada ifade etti. Sayın Öztrak benim Müsteşarımdı, yaklaşık altı ay boyunca beraber çalıştık, onun için kendisi de rakamlara çok hâkimdir. Tabii, rakamlar her zaman doğruyu söyler, istatistikler doğruyu söyler ama onu nasıl yorumladığımız çok çok önemlidir. Ben sadece bir rakam vermek istiyorum: O gün için Merkez Bankamızın rezervi 28 milyar dolar fakat IMF'ye 23 milyar dolar borcumuz var. Yani, asıl o günlerde Türkiye sıfırı tüketmiş, ancak IMF'nin verdiği 23 milyar dolar borçla Merkez Bankası rezervini 28 milyarda tutabilen bir ülkeydi, onu da tekrar kayıtlara geçmesi açısından ben vurgulamakta fayda görüyorum.

Son bir konu: Sayın GÜNAL'ın faiz ödemeleriyle ilgili ifadesi vardı “600 milyar liralık faiz ödedik bu on iki yılda.” diye. Ki rakam doğru, 600 milyar. Ama bu dönem içerisinde biz faizleri düşüremeseydik, aynı faizle Türkiye borçlanmaya devam etseydi on iki yılda ödeyeceğimiz faiz 1 trilyon 612 milyar olacaktı. Yani faizlerin düşmesinden Türkiye 1 trilyon lira yani eski parayla 1 kentrilyon lira istifade etti.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ona itirazımız yok ki, hâlâ faiz ödüyoruz Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Bizim amacımız ve umudumuz tabii ki bu faizlerin daha da düşmesini, daha da makul noktalara gelmesini sağlamak hem hazine borçlanma faizleri açısından hem de piyasa faizleri açısından. Bu amacımız doğrultusunda da tüm ekonomik birimlerimiz yoğun bir şekilde çalışmakta ve büyük bir çaba ortaya koymakta.

Ben tekrar, burada benden önce görüşlerini ifade eden konuşmacılara teşekkür ediyorum. Her biriyle zaten Plan ve Bütçe Komisyonunda da beraber kaç yıldır yoğun çalışıyoruz; çok faydalı, yapıcı eleştiriler, öneriler aldık, yasa düzenlemelerimize de bunları yansıttık ve tekrar saygılarımı sevgilerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Öztrak.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sayın Bakan adımı zikrederek bazı rakamlardan bahsetti, çok da doğru değil, onları düzeltmek isterim.

BAŞKAN – Yani, yanlış bir bilgilendirmede mi bulundu?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Evet, evet, yani 69'a göre söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Öztrak, düzeltiniz.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan biraz önce IMF borcundan bahsetti, “O zaman 23 milyar dolar borç vardı, 23 milyar dolar da rezerv vardı.” dedi. Ben açık söyleyeyim, IMF borcunun seviyesine baktığınız zaman, bugünkü IMF borcu banka borcundan çok farklı değil. Şimdi, bugünkü Türkiye'nin dış borcu o gün 180 milyar dolardı, bugün 400 küsur milyar dolara geldi.

Ha, şimdi diyeceksiniz ki: “Özel sektör borcudur.” Şunu da söyleyeyim: Bakın, Amerika’daki son krizde özel sektör borcu bir gecede nasıl kamu borcu oldu? Çok açık söyleyeyim, “özel sektör borcu” diye bir şey yoktur. Sistemik kriz yaşandığı zaman o borç bir gecede devletin borcu olabilir. Onun için şunu açıkça ifade edeyim: Evet, biz o dönemde Hazine Müsteşarıydık, Sayın Bakan geldi, kendisine ekonomiyle ilgili neler olup neler olmaması gerektiğini de anlattık; beraberce, birlikte çalıştık, kendisi daha uzun kalmamı da istedi ama kalmadım, ayrıldım.

Şimdi, bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Bugün geldiğimiz noktada o günden daha kırılğan bir ekonomiye sahibiz. Bunun bilincinde olmamız lazım, bunun için gerekli önlemleri mutlaka almamız lazım. Yapmayın, yani 2013’ün başında bu şirketlerin borçlanması, devletin dışarıdan borçlanması nedeniyle bir gecede dünyanın ilk 5 kırılğan ekonomisi arasına girdiniz. Niye girdiniz? Çünkü Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankası Başkanı “Ben artık dolar basmayacağım.” dedi. Bu kadar sıcak paraya bağımlı hâle getirdiğiniz ekonomide, biz, efendim, kısa vadeli borcu, IMF borcu ile kısa vadeli borcu karşılaştırmak doğru değildir, o gün olduğu gibi, bir daha anlatayım, hatadır Sayın Bakan, bence bunu düzeltmeniz lazım.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztrak.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kaplan.

Biraz yüksek sesle söylerseniz...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, ben konuşmamda, dövizin artması sonucu işçi, emekçi ve memurların -net rakamlarını vererek- ne kadar düşüş yaşadıklarını beyan ettim. Sayın Başbakan Yardımcımız, orta gelir düzeyinde yüzde 44 rakamlarından bahsetti. Bizim elimizdeki verdiğimiz verilerle tamamen çelişkili. Gerçek verileri vermek istiyorum. Yani bizim açıklamamızda belirttiğimiz işçi ücret ve memur maaşlarındaki düşüş karşısında yoksulluk sınırı arttı.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun siz de düzeltin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Biraz sabırlı olun sayın milletvekilleri, baştan sona izlemediniz, bari şimdi dinleyiniz.

Buyurunuz Sayın Kaplan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan’ın, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan’ın (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, yani gerçekten Sayın Babacan’dan ben bugün burada bir şeyler anlatmasını bekliyordum. İstifa eşliğine gelmek, gerilim yani danışmanlarla kavgalar, bunların hepsi yaşandı, yaşanmadı dersek kendi kendimizi kandırırız. Ama bir gerçek var Sayın Babacan, çok açık söylüyorum: Sizin belirttiğiniz bütün bölgesel negatif savaşlara rağmen Türkiye büyüyor ve nüfusumuzun yüzde 44’ünün orta gelir seviyesine ulaştığı tespiti maalesef, rakamlarla, gerçek değil. Bakın, asgari ücret bu sene 2014 itibarıyla 891, memur maaşı 2.025 liraydı; açlık sınırı 1.205 lira arkadaşlar yani asgari ücretin altındaki 20 milyon asgari ücretli açlık sınırının altında yaşıyor. Yine, TÜRK-İŞ’in 4 kişilik aile asgari geçim indeksi, yoksulluk sınırı açısından bir ölçüdür, 4 bin lira. Burada da memurları, emeklileri, işçileri, bakkalları, esnafları koyduğunuz zaman 50 milyon kişi, 30 milyon da

yoksulluk sınırı altında, 30+20=50 milyon ediyor. Şimdi, 50 milyonu yoksulluk ve açlık sınırı içinde olan bu ülkede ekonominin 18 bankada iyi gitmesi, 28 holdingde iyi gitmesi demek, yüzde 1'in bile değil, çok azınlık bir grubun işine gelen gelişmelerin olduğunu gösteriyor. Türkiye'nin yüzde 99'u açlık, yoksulluk ve geçim sıkıntısıyla karşı karşıyadır.

Tabii ki ben burada Sayın Başbakan Yardımcısının bir şeyler anlatmasını beklemiyordum. Sonra Sayın Cumhurbaşkanı "Sen de mi Brutus?" derdi, yine bir tartışma çıkardı.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım bu açıklamayı yaptırdığınız için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, aynı şekilde, Sayın Bakan ismimi kullanarak bazı verdiğim rakamları çarpıtmıştır, düzeltmek için söz istiyorum. 3 defa "Mehmet Günal" diyerek...

BAŞKAN – Sizin rakamlarınızın doğru olduğunu söyledi Sayın Günal, yanılıyor muyum?

LEVENT GÖK (Ankara) – Ama adını söyledi.

BAŞKAN – Doğru olduğunu söyledi, onun için düzeltecek bir şey görmedim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ondan önce de yapısal önlemlerle ilgili de söyledi, benim söylediğim de...

BAŞKAN – Size bir şeyde bulunmadı, "Doğrudur verdiği rakamlar." dedi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, yapısal önlemlerle ilgili ben kendisinin söylediğini söyledim, onun üzerine de başka yorum yapıyor. Ben bekliyordum ki işi nasıl tatlıya bağladılar, onu söylesin, hâlâ onu merak ediyorum, yani ona da cevap vermedi.

BAŞKAN – Onu da söylemediğine göre merak devam ediyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani gideririz... Herhâlde sizi tatmin etmiş o zaman Sayın Bakanın söyledikleri.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, burada biz farazi gündem oluşturmuyoruz. Gitsin, o magazin haberlerini başka yerden alsın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Günal.

VII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- HDP Grubu adına, Grup Başkan Vekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, ekonominin kötü yönetildiği iddiasıyla Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/55) (Devam)

BAŞKAN – Başbakan Yardımcısı Ali Babacan hakkındaki (11/55) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususunu oylarınıza sunuyorum: Gensoru önergesinin gündeme alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Gensoru önergesinin gündeme alınması kabul edilmemiştir.

On beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Şükran Güldal MUMCU

KÂTİP ÜYELER: Dilek YÜKSEL (Tokat), Mine LÖK BEYAZ (Diyarbakır)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

“Özel Gündemde Yer Alacak İşler”in görüşmelerine devam ediyoruz.

Bu kısmın 2’nci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Umut Oran ve 57 milletvekilinin, başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere, muhalefeti etkisiz kılmaya, muhalefet partisi üyelerinin parlamenter denetim haklarını engellemeye ve bunları karalamaya yönelik girişimlerde bulunduğu, muhalefeti karalayarak suç işleyen medya kuruluşları mensuplarını kayırdığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanunu’nun 114, 257, 283 ve 311’inci maddelerine uyduğu iddiasıyla, Anayasa’nın 100’üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü’nün 107’nci maddeleri uyarınca, İçişleri eski Bakanı Efkan Ala hakkında bir Meclis soruşturması açılmasına ilişkin (9/13) esas numaralı Önergesi üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

IX.- MECLİS SORUŞTURMASI

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1.- İstanbul Milletvekili Umut Oran ve 57 milletvekilinin, başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere muhalefeti etkisiz kılmaya, muhalefet partisi üyelerinin parlamenter denetim haklarını engellemeye ve bunları karalamaya yönelik girişimlerde bulunduğu, muhalefeti karalayarak suç işleyen medya kuruluşları mensuplarını kayırdığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanunu’nun 114, 257, 283 ve 311’inci maddelerine uyduğu iddiasıyla Anayasa’nın 100’üncü ve TBMM İçtüzüğü’nün 107’nci maddeleri uyarınca İçişleri eski Bakanı Efkan Ala hakkında Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/13)

BAŞKAN – Bu görüşmede sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine, şahısları adına 3 üyeye ve son olarak da hakkında soruşturma açılması istenmiş bulunan Başbakan veya Bakana söz verilecektir. Konuşma süreleri onar dakikadır.

Meclis soruşturma önergesi, Genel Kurulun 16/03/2015 tarihli 77’nci Birleşiminde okunmuş veya bastırılarak sayın üyelere dağıtılmıştır. Bu nedenle soruşturma önergesini tekrar okutmuyorum.

Önerge üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Önerge sahibi olarak İstanbul Milletvekili Umut Oran; şahıslar adına Hakkâri Milletvekili Adil Zozani, Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin Türkoğlu, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can.

Hakkında soruşturma açılması istenen eski bakan, İçişleri eski Bakanı Efkan Ala.

Şimdi, önerge sahibi olarak ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Umut Oran’dır. Kendisini kürsüye davet ediyorum.

Buyurunuz Sayın Oran. (CHP sıralarından alkışlar)

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 1 Nisan. Aslında 1 Nisan baharın habercisi ama maalesef Türkiye bir kâbusu yaşıyor. Ben de daha evvelki konuşmacılar gibi Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’ın haince katledilmesini kınıyorum. Kendisine rahmet, yargı dünyasına ve ailesine başsağlığı diliyorum. Terörü kınıyorum. Terör bir insanlık suçudur ve bu provokasyonlara karşı da hepimizin sağduyulu olması gerekiyor. Özellikle seçime altmış altı gün kala yapılan bu terör eylemi çok manidar. Yine birileri, bazı eller Türkiye’yi karıştırmak istiyor. Hepimizi sağduyulu ve dikkatli olmaya davet ediyorum.

Ayrıca, dün başka bir olay yaşadık. Dün bütün Türkiye karanlığa gömüldü, hayat felç oldu, insanlar perişan oldu ve bu konuda da Hükûmetten sağlıklı bir açıklama henüz gelmedi. Hâlâ bu kesintinin gerekçesi bilinmiyor. Burada da bir ilk yaşandı, bir faili meçhul elektrik kesintisi ama Türkiye’yi sarstı. Bunu da dikkatlerinize bir kez daha sunuyorum.

Konumuza dönersek önceki İçişleri Bakanı hakkında soruşturma önergesi verdik. Önergede, Türk Ceza Kanunu’nun birçok maddesiyle ilgili ihlaller var. Onun için detaylara girmiyorum. Bu konuda, sizlerin de bu konuya duyarlı olmanız gerektiğini ifade etmek istiyorum. Sonuç itibarıyla, söz konusu olan Türkiye Cumhuriyeti devleti ve devletin içerisinde oluşan çeteler ve devletin içerisinde oluşan suç örgütleri ve bunlara göz yumulması. Bu konuda çeşitli açıklamalar geliyor zaman zaman, Sayın Cumhurbaşkanının da açıklamaları var, onun da bu konuda bazı itirafları oldu. Dolayısıyla bu çetelerle mücadele etmemiz gerekiyor ve bu çetelere göz yumanlarla ilgili de gereğini yapmamız gerekiyor.

Sayın Cumhurbaşkanının açıklamalarına rağmen -işte “Aldatıldık, kandırıldık.” işte, şudur budur- bu çeteler hâlâ iş başında, bu çeteler hâlâ görevlerinin başında ve Türkiye’deki demokratik, parlamenter hukuk devletine karşı bir mücadeleye devam ediyorlar. Burada tabii, sizler bu konuda samimi iseniz, bundan sizler de rahatsızsanız özellikle iktidar partisi milletvekilleri, o zaman gerçeğin ortaya çıkması için bu önergemizi kabul etmenizi ben sizlerden bekliyorum.

Sayın milletvekilleri, hep konuşuyoruz, işte “medya” diyoruz; medya, demokrasinin olmazsa olmazı. Demokrasinin çalışması için özgür, bağımsız, tarafsız medyaya ihtiyacımız var. Özellikle 2003’ten itibaren medyaya baktığımız zaman medyada çok ciddi bir değişim ve dönüşüm görüyoruz. Bir sürü, eskiden medyada belli patronlar vardı; medyanın belli, temel oyuncular vardı, bunların hepsi oyun dışında kaldı ve bugün kimine baskı kuruldu, kimi sindirildi, kimi tehdit edildi ve medyada büyük bir değişim dönüşüm maalesef gerçekleşti. Medyada bu değişim dönüşüm aslında büyük bir operasyon ve medyada medya patronları eğer taraf olmadıysa işte bertaraf oldular veya yandaş medya oluşmasına katkı sundular. Ya taraf oluyorsunuz ya bertaraf oluyorsunuz; böyle bir şeyle karşı karşıyayız.

“Yandaş medya” dediğimiz zaman da, adını “havuz medyası” da koyduğumuz bir gerçekle karşı karşıya kalıyoruz. Burada da baktığımız zaman, bunu da üstüne basa basa söylemek istiyorum, bu medyadaki değişim dönüşüm, bu medyadaki oluşum, bu medyadaki operasyona baktığımız zaman yani burada nereye çıkıyor? Bütün yollar sonuçta saraya doğru çıkıyor. Yani “Bugün, Türkiye’de, medya üzerindeki en büyük kontrol, güç kimde?” dersiniz o zaman o Beştepe’ye bakmamız gerekiyor.

Bu havuz medyası artık yalan üretim merkezi hâline gelmiş ve çeşitli iftiralar, çeşitli hakaretler, çeşitli tehditler, çeşitli hedef göstermeler üretiyorlar ve bunlarla da halkı aldatıyorlar ve kandırıyorlar. Bir psikolojik operasyonla algı yönetimi ve kara propagandayla işte, bu havuz medyası bir yalan üretim merkezi, bir çamur medyası hâline geliyor.

Geçen hafta da burada medyayla ilgili bir konu vardı, o zaman da ifade ettik orada. Nereden besleniyorlar, bu havuzun suyu nereden doluyor? İşte, nasıl kamu kaynakları aktarılıyor bu medyaya veya nasıl kamudaki ihalelere bu medyadaki patronlar, yandaş patronlar giriyor? Bunların üzerinde çok fazla durmuyorum, zaten hepsini konuştuk, sizler de bunu biliyorsunuz.

Tabii, burada şunu ifade etmek istiyorum özellikle: Son zamanlarda Cumhuriyet Halk Partisine yapılan saldırılar var; Cumhuriyet Halk Partisine, Sayın Genel Başkanımıza, milletvekillerimize ve şahsıma yapılan saldırılar var ve burada da bakıyoruz, nereden geliyor bu saldırılar? İşte, her taşın altında da orada Ethem Sancak çıkıyor. Ethem Sancak'ı da burada çok fazla üzerinde durarak anlatmak istemiyorum, konu yargıya intikal etmiş durumda. Ethem Sancak da sahibinin sesi, havuz medyasının da bekçisi konumunda ve görevini yapıyor; sürekli olarak iftiralar, hakaretler, tehditler, hedef göstermelerle o kara propagandalara da devam ediyor. Tabii, baktığınız zaman, yani bunu söylüyorum, kusura bakmayın, partinizin bir üyesi, partinizin yöneticisi ve Erdoğan'la ilgili de sözlerini zaten söylememe gerek yok, Erdoğan'ın da, Sayın Cumhurbaşkanının da yakın arkadaşı. Dolayısıyla biraz evvel bu yolun neden Beştepe'ye çıktığını ifade ederken burada bunu ortaya koymamız gerekiyor.

Peki, o zaman bütün bunlara bir demokraside, bir demokratik hukuk devletinde neden izin veriliyor, neden bunlara müsaade ediliyor? Sayın milletvekilleri, eğer bir ülkede Millî İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü 77 milyon yurttaşı detaylı veri analiziyle yani DEVA'yla, o programla fişliyorsa o zaman bir sorun var demektir.

Yine, bir ülkede, ana muhalefet partisi lideri çıkıp: "MİT Cumhuriyet Halk Partisine operasyon yapacak." diyor ise, böyle bir ihbarda bulunuyorsa o zaman buna göz yumulmaması gerekiyor. Bir ülkede ana muhalefet partisinin genel başkanı, milletvekilleri izleniyorsa, dinleniyorsa, fişleniyorsa, hatta nefes alışları bile takip ediliyorsa ve bu durum önlenemiyorsa, buna son verilemiyorsa o zaman, bu, dikkate alınması gereken bir durumdur.

Yasama organından, yüce Meclisten, buradaki tüm partilerden, milletvekili arkadaşlardan bizim böyle bir sorgulama isteme, talep etme hakkımız var. Biraz evvel söyledim, daha evvel de söylemiştim; bugün Cumhuriyet Halk Partisine, yarı Adalet ve Kalkınma Partisine. Eğer biz bağımsız medya olsun, çeteler son bulsun, bu çetelerle mücadelede temiz, ahlaklı bir siyaset olsun diyorsak bu mücadeleyi hep beraber vermemiz lazım ve bu soruşturma komisyonunun kurulmasına da karşı çıkmamak lazım. Eğer gerçeklerin ortaya çıkmasını istiyorsak cesaretle bunların üstüne gitmemiz lazım. Bunların ucu 17-25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonuna gidiyorsa da yine bunun üzerine gitmemiz lazım. Arkasında kim varsa siyasetçiye siyasetçi, medyaysa medya, bürokratsa bürokrat, istihbaratsa istihbarat, Emniyetse Emniyet; temiz siyaset için, ahlaklı siyaset için hep beraber bu soruşturmayı yapıp gerçeklerin ortaya çıkmasına müsaade etmemiz lazım.

Bakın, biraz evvel söyledim, 17-25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk olayları dünyaya bomba gibi düştü ve orada durum hâlâ açıklığa kavuşmadı, mutlaka açıklığa kavuşacak. Bu konuda yani sizin içinizde de, AKP'den, iktidardan da sözcüleriniz, Başbakan yardımcılarınız -Sayın Bülent Arınç, Sayın Hüseyin Çelik gibi- bu konuda yeni itirafalarda, yeni açıklamalarda bulundular. Onun için bütün bunlar tek şeyi gösteriyor: Hep beraber bu temiz siyaset için mücadele etmemiz gerekiyor. Önümüzde seçim var, seçim güvenliği söz konusu, seçim süreci söz konusu. Eğer biz temiz, ahlaklı siyaset yapalım diyorsak, biz çetelerle mücadele edelim konusunda samimiysek ve biz bugün parlamenter hukuk devletine karşı -kim olursa olsun- buna karşı gelenlerle mücadele edeceksek o zaman bu soruşturma komisyonunu

işleme sokmamız gerekiyor. Temiz siyasete inanan -bu biraz evvel- medya havuzunun pisliği üzerine bulaşmayan, ben, AKP’li olsun veya diğer bütün milletvekili arkadaşlarımı önergemize destek vermeye, “Evet.” demeye davet ediyorum.

Özellikle, AKP’li milletvekili arkadaşlar bu konuda konuşmak için siz 7 Nisanı bekliyor olabilirsiniz, listeler açıklanacak vesaire ama gelin, temiz siyasetin ilk adımını bugün hep beraber burada atalım.

Evet, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Oran.

Şahsı adına Hakkâri Milletvekili Adil Zozani.

Buyurunuz Sayın Zozani. (HDP sıralarından alkışlar)

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin vermiş olduğu Meclis soruşturma komisyonu kurulmasına dair önerge üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, esasında –bu, Türkiye’ye özgü bir durum olsa gerek- milletvekillerinin, siyasi mekanizmanın yani icra mekanizmasının, Hükûmetin basına niye müdahale etmediği şeklinde eğer bir talepte bulunuluyor, bir suçlamada bulunuluyor ve bunun için bir Meclis soruşturma önergesi talep ediliyorsa bu Türkiye’ye özgü bir durum olur ve işin açıkçası bugünün ehemmiyetiyle de biraz örtüşen bir durum, ironik bir durum. Bu olsa olsa bir 1 Nisan şakası gibi algılanabilir. Ama, biraz sonra vereceğim veriler itibarıyla esasında hâlimizin tümenden bir 1 Nisan şakasını andırdığını ortaya koymaya çalışacağım.

Şimdi, Türkiye’de, artık, basının özgür olduğu teranesini ilkokul 1’inci sınıftaki çocuklara dahi söylerseniz inanmazlar, çünkü böyle bir durum söz konusu değildir.

Tanıklık ettiğim süre içerisinde, yirmi küsur yıl gazetecilik yapmış bir arkadaşınız olarak, son dört yılda da burada milletvekili ve basınla ilgili her bir durum söz konusu olduğunda, bir şey gündeme geldiğinde burada söz alıp konuşan bir arkadaşınız olarak şunu ifade edebilirim: Bir kere Türkiye’de basın bu kadar zapturapt altına alındığı başka bir dönem yaşanmamıştır. Bakın, brifing basınının Genelkurmayın ve Millî Güvenlik Kurulunun talimatıyla habercilik yaptığı dönemlerde bile bu kadar düzeysizlik, bu kadar pervasızlık söz konusu olmamıştı.

Bakın, 23 Kasım 2011 tarihli bir haberin başlıklarını sizinle paylaşacağım. Fırat News -Fırat haber ajansı- 23 Kasım 2011’de bir haber yaptı. Haberin kaynağı İstanbul Emniyet Müdürlüğü. İstanbul Emniyet Müdürlüğünden basın kuruluşlarına, akredite basın kuruluşlarına gönderilen bir haber; hazırlanmış haber, başlıklar ve spotları itibarıyla hazırlanmış bir haberdir bu. Kimlerdi bu gazeteler? Zaman, Yeni Şafak, Bugün, Star, Şok, Cumhuriyet, Taraf, Sabah, Milliyet, Hürriyet, Haber Türk, Akşam, Vatan ve daha başka gazeteler vardı. Tek tek bu gazetelerin hangisinin hangi başlığı atacağı -23 Kasım 2011- tek tek bu gazetelerin hangisinin hangi başlığı atacağı İstanbul Emniyet Müdürlüğünden giden e-mailde belirtilmiş. 23 Kasım 2011 tarihinde Fırat haber ajansı bu maile ulaşıyor, bu habere ulaşıyor ve saat 20.30 itibarıyla -23 Kasımdan söz ediyorum- bu haberi servis ediyor. Ve diyor ki: “Yarın bu adını andığım gazeteler şu, şu, şu başlıklarla çıkacak.” Yanılmamıştı, ertesi gün Vatan gazetesi, Bugün gazetesi, Sabah gazetesi, Akşam gazetesi, Star gazetesi, Cumhuriyet, Milliyet, Hürriyet, Haber Türk hepsi, o gün bir gün önceden Fırat haber ajansının tahmin ettiği başlıklarla çıktı, tahmin ettiği birinci

sayfa spotlarıyla çıktı. Spotlar neye dönüktü? Haber neye dönüktü? O tarihte gerçekleşen KCK basın davasına ait, operasyonuna ait haberdirdi. “Biz operasyon yapıyoruz, siz operasyonu yarın bu başlıklarla servis edeceksiniz.” diye talimat verilmişti ve hepsi “Emir büyük yerden.” deyip bir gün önceden bir ajansın servis ettiği haberi dahi dikkate almadan aynı başlıkta haberleri verdi. Devam ediyorum, bugün, bir kesimi orada muhalif pozisyonuna geçti, muhalif haberler bugün yapıyorlar ama o gün aynı haberleri aynı talimatlar doğrultusunda komiserden giden talimatla manşetlerine atıldılar.

Şimdi, bir başka başlık operasyonu daha. Kaç gazete? Sabah -yine aynı- Vatan, Star, Güneş, Yeni Şafak, Milat, Bugün gazeteleri. Aynı gün hepsi noktası virgüline aynı başlıkla çıktı. Neydi? “Bir Musa Çıkar, Hesabını Sorar.” dedi. Burada. Bir başka operasyon haberi idi bu: “Bir Musa Çıkar, Hesabını Sorar.” Merak edenler varsa o günün gazetelerine girsın, arşive girsın; orada talimat üzerine spotların dahi modu moduna oturtulduğunu, talimatla gönderilen haberin servis edildiğini göreceksiniz.

Meşhur Kabataş olayı... Kabataş olayını hepiniz biliyorsunuz, tekrar etmeme gerek yok. Bugün, iktidar partisinin içinden milletvekilleri çıkıyor, diyor ki: “Biz o gün punduna getirildik, yanlış yönlendirildik.” Milletvekili yanlış yönlendirildi, peki 11 köşe yazarı aynı başlıkta köşe yazısı yazabilir mi? Yan yana oturan iki milletvekili burada eline kalemi alsın, bir cümleyi yazsın, mutlaka bir yerinde bir ima farkı çıkar ama farklı gazetelerin 11 köşe yazarı Kabataş olayıyla ilgili olarak aynı başlığı atıyor ve aynı kalıpta ve aynı puntoda, aynı dizaynda hepsi servis ediyor. Türkiye kamuoyu bilsin diye isimlerini de ifade edeceğim, bir tanesinin başlığını okuyacağım, diğerlerinin hepsi aynıdır, tekrarlamayacağım: “Diliniz Kaba, Vicdanınız Taş.” 11 köşe yazarının, havuz medyasının 11 köşe yazarının başlığı aynı, hepsinde aynı dizayn kullanılmış. Kimlerdi bunlar? Yasin Aktay, Merve Şebnem Oruç, Abdulkadir Selvi, Mahmut Övür, Halime Kökçe, Ahmet Kekeç, Kemal Öztürk, Fuat Uğur, Ardan Zentürk, Murat Çiçek. Köşe yazarı hepsi, hepsi aynı başlıkla çıktı. Sabah gazetesinin -ibret olsun diye- o günkü manşeti bu. Ne diyor? “Kabataş Saldırısı 52 Saniyede Oldu.” Yani, elli iki saniye görüntü kaydı var dedi. O günün üzerinden ne kadar süre geçti? Birisi çıksın burada bir açıklama yapsın.

Yaranmada ölçüyü kaçırınca ne oldular? Son bir örnek buradan vereceğim. Biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda bir konuşma yaptı. Esasında konuşma yaptığı sırada sıralar boştu, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kimse yoktu. Manşetler atıldı. Şimdi, herkes bundan ders çıkarsın diye ifade ediyorum; bu yazarlarla, ismini zikrettiğim insanlarla kişisel olarak hiçbir sorunum, hiçbir husumetim söz konusu değildir. Fikirlerimizi muhtelif zamanlarda karşı karşıya geldiğimizde de tartışırız. Star gazetesinin o günkü birinci sayfası, havuz medyası içerisinde ifade edilen bir gazete: “Yüzlerine Haykırdı.” “Fotoshop”la Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna adam oturtmuşlar. Orijinal fotoğraf bu. Peki, o haberi yapan kim? Sevgili Mustafa Karaalioğlu. Sevgili Mustafa Karaalioğlu o gün yaranmada ölçüyü kaçırınca sonradan Cumhurbaşkanı ile Başbakan arasında bir ihtilaf çıktı ve bu ihtilaftan kendine yer bulabileceğini düşününce hemen Brutusler grubunda ifade edildi. Ne zaman? Daha geçen hafta. Yaranmada ölçü kaçırılınca bu duruma geldi.

Evet, basının tüm fonksiyonları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL ZOZANİ (Devamlı) – ...çürütüldü, artık, yandaşı, şuyu buyu kalmadı; basın ahlakı Türkiye’de çürütüldü. Bu konu gerçekten araştırmaya değer, bu konu gerçekten soruşturmaya değer çünkü bu, hepinize kaybettiriyor. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin Türkoğlu.

Buyurunuz Sayın Türkoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Türk milletin saygıdeğer milletvekilleri; İçişleri eski Bakanı Efkan Ala hakkında bir Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önerge üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sözlerimin başında, dün İstanbul Çağlayan Adliyesinde bir terör örgütünün yapmış olduğu eylemde vazifesi başında şehit olan Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz’a Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyorum. Ailesine, yargı camiasına ve büyük Türk milletine başsağlığı ve sabırcemil diliyorum.

Bir cumhuriyet savcısının 6’ncı kattaki odasında silahlı terör örgütü mensupları tarafından rehlin alınması ve meydana gelen çatışmada şehit olması çok ciddi bir güvenlik zafiyetidir. Eylemci teröristlerin silahları, bombaları, pankart, flama ve benzeri paçavraları adliye binasına sokmaları, bunları binanın 6’ncı katına kadar taşımaları tam bir skandaldır. Bu kişiler, silahlar ve bu sayılan malzemeyle adliye binasının 6’ncı katına, bir savcının odasına nasıl girebilmişlerdir? Adliye binasını, savcısını koruyamayan bir devlet düşünülebilir mi?

Dün gün içinde uzun süre eylemcilerle diyalog kurulduğu, müzakere edildiği ifade edilmektedir. Bu müzakereler nasıl gelişmiştir? Aracılar vasıtasıyla kurulan bu diyaloglar nasıl böyle bir olayla sonuçlanmışır?

Gün boyunca sayıları 3 olduğu söylenen eylemcilerin sonradan sayıları nasıl 2’ye düşmüştür? Olayla ilgili haber yasağı getirilerek uygulanan karartmanın gerekçesi nedir?

Bütün bu karanlık noktalar biran evvel aydınlatılmalı, bu olayda zafiyet gösterenler tespit edilmeli ve sorumlular muhakkak cezalandırılmalıdır.

Dünkü Çağlayan Adliyesinde yaşanan olay bir kez daha göstermiştir ki Türkiye’de istihbarat ve kamu düzeninin sağlanması noktalarında çok büyük zafiyetler vardır. Terör örgütlerinin yasa dışı oluşumlarını, eylemlerini önceden tespit etmek bir istihbarat faaliyetidir. AKP hükûmetleri, maalesef, istihbarat faaliyetlerini yerine getiren kurumları çökertmişlerdi. Emniyet istihbaratı ve Emniyetin KOM ve Terörle Mücadele gibi diğer kritik birimleri “paralel yapılanmayla mücadele” adı altında zayıflatılmışır. İstihbarat başta olmak üzere, bu kritik birimlerde çalışan personel toptan cezalandırılarak bu birimlerin dışına atılmışır.

AKPHükûmetinin bu konudaki gerekçesi 17-25 Aralık soruşturmalarıdır. 17-25 Aralıkta Hükûmetin o zamanki Başbakanı dâhil bazı mensuplarının, rüşvet ve yolsuzluk iddialarıyla olan irtibatları ortaya çıkmış; yolsuzluk ve rüşvet kirli çamaşırları kamuoyunun önüne dökülmüştür. Dönemin Başbakanı Tayyip Erdoğan, bunun bir darbe girişimi olduğunu, ortaya çıkan bilgi ve belgelerin montaj ve dublaj olduğunu iddia etmiş olsa da, bunu yapanların paralelciler olduğunu söylese de geçtiğimiz bir buçuk yıl içerisinde ortaya çıkan bilgi, belge ve hatta bizzat Recep Tayyip Erdoğan’ın kendi sözleri 17-25 Aralık soruşturmalarının aslında düzmece olmadığını, bu iddiaların somut verilere dayandığını, bağımsız, tarafsız bir yargı tarafından incelenmesi hâlinde çok önemli hukuki sonuçların ortaya çıkacağını göstermiştir.

İşte, 17-25 Aralık soruşturmalarında Recep Tayyip Erdoğan tarafından toplumda oluşturulmaya çalışılan algı için Emniyetin diğer birimleri ile birlikte istihbarat birimi de kurban edilmiştir. Nüfusumuzun yüzde 90'ından fazlasının yaşadığı alanlarda önleyici kolluk hizmetini yerine getiren Emniyetin istihbaratı, Recep Tayyip Erdoğan'ın algı operasyonu için kurban edilince Türkiye'de ciddi bir güvenlik zafiyeti doğmuştur.

Bahsettiğim birimlerde çalışan yetişmiş nitelikli Emniyet personeli “paralelci” yaftasıyla görevlerinden alınmış, yerine başka görevliler getirilmiştir. Yerine getirilenler de aynı yaftayla görevlerinden alınmış, başkaları getirilmiş, onlar da görevden alınmıştır. Yani AKP Hükûmeti yolsuzluğa ve rüşvete, hırsızlığa razı olmayanları “paralelci” yaftasıyla görevden uzaklaştırmış, ta ki yolsuzluğa ve rüşvete razı olan personeli buluncaya kadar yer değiştirmeye devam etmiştir. İşte, bu sebeple, Emniyetin gözü kör kulağı sağır hâle gelmiştir. Toplumun güvenliğini sağlayacak birimler yolsuzluk ve rüşvet uğruna iş göremez hâle getirilmiştir. Bu tabloda Sayın İçişleri eski Bakanı Ala'nın çok katkısı vardır.

MİT ise başka bir âlemdir. AKP'liliği tescil edilmiş bir istihbarat birimi söz konusudur. MİT'in uzun zamandan beri devletin değil AKP'nin istihbaratçılığını yaptığı iddiaları henüz hafızalarımızdadır. Muhalefetle ilgili fişleme yaptığı, AKP'li belediye başkan adaylarına referans olduğu, AKP'de siyaset yapmak isteyen kişilerle ilgili rapor hazırladığı iddiaları henüz açıklığa kavuşmamıştır.

İçişleri eski Bakanı İdris Naim Şahin, İstanbul Küçükçekmece'de molotofkokteyliyle yakılan otobüste hayatını kaybeden 18 yaşındaki Serap Eser kızımızın katilinin MİT elemanı olduğunu iddia etmiş idi. İşte, MİT, bu tartışmaların ortasındadır.

Her kötü olayı paralel yapıya havale edip paralel yapıyı sorumlu göstermeye çalışan AKP Hükûmeti, hem MHP üst yöneticileri hem de ana muhalefet partisi genel başkanıyla ilgili olayı paralel yapıya bir türlü bağlamamıştır. Dolayısıyla, bu iki olayda da başta MİT olmak üzere istihbarat birimleri ve AKP Hükûmeti zanlıdır ve aklanmamışlardır.

Bu kurumu ve olayları birlikte değerlendirdiğimizde Türkiye'nin güvenlik politikası ve güvenlik sistemi çökmüştür. Türk devleti AKP'nin hırsı yüzünden kör ve sağır hâle getirilmiştir. Bugünkü tablo bize göstermektedir ki böyle giderse ödediğimiz bedellerden daha fazla bedel ödememiz muhtemeldir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; anayasal düzenin korunmasından sorumlu olan İçişleri Bakanlığı ve Bakan, Anayasa'nın 137'nci maddesindeki “Kanunsuz emir verilemez. Konusu suç olan emir verilemez.” hükmünü bizzat çiğneyerek güvenlik güçlerinin terör örgütüne müdahale etmesini engellemiştir.

Sayın Ala kendisine Bakanlar Kurulunda koltuk veren, Parlamentoda söz hakkı tanıyan Anayasa için “Ben bu Anayasa'yı tanımıyorum.” diyecek kadar hukuk dışına çıkmış ve Anayasa'yı çiğnemiştir.

Sayın Ala, Bakanlık yaptığı dönem içerisinde kamu düzenini bozan terör örgütleriyle mücadele eden politikalara imza atmamıştır, bunun yerine müzakere eden anlayışları desteklemiştir. Bu dönem içerisinde, AKP'nin “açılım” adını verdiği ihanet süreci çerçevesinde geline nokta Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenliğinin belli coğrafyalarda PKK terör örgütüne terk edilmesine göz yummuştur. Bu bölgede PKK terör örgütü AKP Hükûmetinin 2002'de devraldığı seviyenin çok üzerinde bir güce erişmiştir. 2002 yılında terör olayları sıfırlanmış, Türkiye toprakları üzerinde silahlı faaliyet gösteren terörist sayısı 30'lu, 40'lı sayılarla ifade edilirken bugün yüz binlerden bahsedilir hâle gelmiştir. PKK

terör örgütü, KCK yapılanması asayiş timleri oluşturmuş, kimlik ve yol kontrolleri yapıp umuma açık yerlerde denetim yapmaya başlamıştır. Terör örgütü yargı sistemi tesis etmiştir. Terör örgütü şehir yapılanmasıyla sözde vergi sistemi kurmuştur.

Bülent Arınç-Melih Gökçek tartışmasıyla 17-25 Aralık soruşturmasını örtmek için kullanılan paralel yapı tezi çökmüştür. AKP'nin paralel yapı iddiası 17-25 Aralık soruşturmalarını örtmek için uydurduğu bir gerekçeden, örtüden ibarettir. Ve Arınç'ın ifade ettiği, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Gökçek hakkında 8 Haziranda dile getirilecek olan 100 dosya konusunda İçişleri Bakanlığı MHP'li belediyelere gösterdiği şahinliği bu Belediye Başkanına göstermemektedir. Türk Ceza Kanunu'nda belirtilen suçu gizleme, suçluyu koruma ve bunlar gibi çok sayıda suçu 77 milyon gözleri önünde işleyen görevlilere karşı kayıtsız kalınmaktadır.

Sayın Başbakanın “Bu konuyu bir cümleyle kapattık.” demesi ayrı bir trajikomik durumdur. AKP'nin yolsuzluk, rüşvet ve hırsızlığı kapatmak için kullandığı paralel iddiası çökmüştür. Sayısı 100 olduğu iddia edilen dosyalar dile getirilmiş, takke düşüp kel görünmüştür. Bu, Başbakanın bir cümlesiyle kapatılacak bir durum değildir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 28 şubat 2015 günü, Dolmabahçe Sarayı'nda, PKK terör örgütünün İmralı'daki katil liderinin hazırladığı 10 maddelik ihanet metni kabul edilmiştir. Bu metinde, süslü başlıkların içeriğinde, teröristler affedilecek, teröristbaşı çıkarılacak, terör örgütü ve onun yan kuruluşları sivil toplum örgütü hâline getirilecek; çok dilli, çok milletli, çok başkentli, çok bayraklı bir Türkiye için Anayasa değişikliği yapılacaktır. Başbakan Yardımcısıyla beraber Sayın Ala, AKP Grup Başkan Vekili Sayın Ünal tıpkı Mondros'u, Sevr'i imzalayanlar gibi bu anlaşılmaya poz vermişlerdir.

Ülkenin güvenliğini sağlamak yerine tapınak şövalyeleri gibi Recep Tayyip Erdoğan'ın güvenliğini sağlamayı tercih eden Sayın Ala'yla ilgili olarak bu önergede dile getirilen, soruşturma önergesinin içeriğinde bulunan, Efkân Ala'nın Türk Ceza Kanunu'nun 311, 114, 257, 283'e aykırı davranışları olduğu düşüncesiyle Milliyetçi Hareket Partisi olarak Meclis soruşturması açılmasının uygun olacağı kanaatindeyiz.

Bu düşüncelerle yüce heyetinizi ve Türk milletinin milletvekillerini saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Türkoğlu.

Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can.

Buyurunuz Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün şehit düşen Savcımız Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum. Yakınlarının ve milletimizin başı sağ olsun.

Burada (9/13) esas numaralı, 11/3/2015 tarihli Meclis soruşturması açılmasına ilişkin Önerge'yi görüşüyoruz.

Ethem Sancak'tan bahsedildi. Milletın kürsüsünden savunmasız birine, hak arama yeri belliyken savunma hakkı olmayan birine vurmak doğru değildir, haksızlıktır diye düşünüyorum.

Sayın Umut Oran, önergede, aleyhinde yoğun bir karalama kampanyasına, 17 Şubat 2015 tarihinden itibaren psikolojik harekâta başlandığını iddia etmekte ve bunun şahsından ziyade CHP'ye ve Meclisteki milletvekillerine yönelik olduğundan bahsetmekte; milletvekili olarak denetim faaliyetini kullandığından, görevini yaptığından dolayı başına bunların geldiğini iddia etmektedir.

Gerçekte, masumiyet ilkesi gereği kanunsuz suç ve ceza olmaz, hakkında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olmadıkça hiç kimse suçlu ilan edilemez. Yani beraatizimmet asıldır, bu evrensel hukuk kuralı karşısında da herkes eşittir. Bütün bu hükümlere rağmen, gerek Gezi Parkı eylemlerinde gerekse 17-25 Aralık hadiselerinde, hatta Kobani eylemlerinde, gerek Hükümetimizin gerek partimizin ve bizim, milletvekili olarak, aynen Sayın Oran'ın iddia ettiği şeylerin fazlası başımıza gelmişti. Empatiyi zaten yaptık, yapıyoruz ve gerçekten de Sayın Oran'ı iyi anlıyoruz, anlamaya çalışıyoruz ama Sayın Oran'ın da bizi anlamasını diliyoruz. Dolayısıyla, çağrıda ve iddiada bulunduğu hassasiyetin gerekliliğini çok iyi anlıyoruz. Komplolarla, iftira kampanyalarıyla her gün karşılaşılıyor, kendimizi temize çıkarmak için her gün gayret ediyoruz. Asılsız iftiralarla mücadelede idmanlıyız, tecrübeliyiz, aşılıyız.

Ancak iftira kampanyalarına çokça destek vermiş, gerek Gezi Parkı gerekse 17-25 Aralık kampanyalarında Cumhuriyet Halk Partisinin, sizlerin durumu neydi? Sayın Oran başta olmak üzere, bu iftira kampanyalarını yürüten, destekleyen, suçlu olduğu ispat edilmemiş onlarca mağdur hakkında pervasızca saldıran sizler değil miydiniz? Sadece kendinize adalet istemek ne kadar haklı, ne kadar masum olabilir? İftirayı kurumsallaştıran, medya organlarının âdeta tetikçisi olan siz değil miydiniz? İftirayı kurumsal olarak bir müessese hâline getiren partiniz değil miydi? Cumhuriyet Halk Partisi grup toplantı salonu âdeta yasa dışı delillerin, kopyaların, kasetlerin ifşa edildiği yer değil miydi? Evet, adalet ve hukuk bir gün herkese lazım olacaktır, aynen bugün sizlere ve bizlere lazım olduğu gibi; bütün bunlara rağmen, şahsınıza gelen ya da partinize gelen iddia ettiğiniz iftiralarla ilgili empati yapmak şartıyla. Biz hukuka saygılı AK PARTİ'liler olarak sizin hukuki haklarınızı savunmayı da görev telakki ederiz. Şayet gerçekten bir iftirayla karşı karşıyaysanız, bir psikolojik savaşa karşı karşıyaysanız, gerçekten böyle bir durum varsa bilesiniz ki AK PARTİ'liler olarak bizler sizlerin yanınızdayız ama gerçekten böyleyse. Diğer taraftan, Türkiye bir hukuk devletidir, iddialarla ilgili olarak yasal yollara müracaat etmek de hakkınızdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; netice itibarıyla görüşmüş olduğumuz meclis soruşturma önergesi Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri 114, 257, 311, Anayasa'nın 100 ve İç Tüzük'ün 107'nci maddelerine dayanmaktadır. Dolayısıyla, hukuki bir altyapısı olacak ve maddi gerçeğe örtüşecek bir önerge hazırlanmalıydı ama önergeyi hukuki olarak tahlil ettiğimizde bakıyoruz ki ayakları yere basmayan, tamamen mücerret bir önerge.

Önerge sahipleri birinci paragrafta diyor ki: "Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri üzerinden doğrudan ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi hedef alınmaktadır. Olmayan hayali Twitter yazışmalarıyla CHP'ye yönelik çok ağır suçlamalar yapılmakta, geleceğe dönük bazı karanlık senaryoların altyapıları bugünden hazırlanmaya çalışılmaktadır." Güzel.

Aynı önergenin beşinci paragrafına geldiğimizde ise aynen şöyle bir ibare geçiyor: "17-25 Aralık 2013 soruşturmaları sonrası ülke ve dünya gündemine yansıyan gelişmeler, sorumlu bir parlamenter olarak tarafımızca Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün vermiş olduğu görev ve sorumluluklar kapsamında son derece etkin bir şekilde kullanılmıştır." Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! Böyle bir çelişki olabilir mi? Size karşı iftira kampanyası, komplolar düzenlenecek ama 17-25 Aralık'taki aynı şeyi siz yapacaksınız, burada kendi kendinizi de tekzip ediyorsunuz.

Yine, “Bu nedenle her ne kadar şahsıma ve CHP’ye yöneltilmiş gibi görülen bu saldırı, aslında doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, partimize yapılan bir saldırdır. Milletvekilinin denetim fonksiyonu, görevi olan yasama faaliyeti ve TBMM’nin, dolayısıyla milletvekilinin çalışma usul ve esasları, Anayasa ve Meclis İç Tüzüğü’nde belirlenmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin başlıca görev ve yetkileri arasında kanun koymak, değiştirmek...” diye devam ediyor. Önergede böyle bir ibare var. Güzel. Peki, Allah aşkına, iç güvenlik yasasını burada konuşurken sizler kürsüye gelip 312 kişilik bir gruba hitaben “Bu kanunu çıkaramazsınız, bu kanunu size çıkarttırmayız.” diyerek Meclisi abluka altına almadınız mı, kürsüyü işgal etmediniz mi? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Demek ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve milletvekillerinin iradesini hâkim kılmak esastır, bu kürsü dokunulmazdır. Dolayısıyla, 312 kişilik ve Türkiye milletinin vermiş olduğu, 2 kişiden 1 kişinin vermiş olduğu oylara sahip, yüzde 50 oy alan bir partiye siz diyorsunuz ki: “Bu kanunu çıkartamazsınız.” Sevsinler sizi! Bu kanunu tabii ki çıkartırız. Çünkü bize millet kanun çıkarma yetkisini verdi, sizler de zaten bunu önergede teyit ediyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Anayasa çerçevesinde verdi yalnız, bir de Anayasa var. Sen de mi Anayasa’yı yırtıp attın?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Yine önergede diyor ki: “Kamu düzenini ve güvenliği sağlamak Bakanlığın görevi.” Ve şurada, Allah aşkına okuyorum, dikkatinizi çekmek istiyorum, önergeden aktarıyorum aynen: “Zira iktidar yanlısı medya grubu muhalefetin görevini yapmasını engelleme amacıyla suç uyduruyor, ancak kolluk kuvveti –dikkatinizi çekiyorum- herkesin gözü önünde gerçekleşen bu olaylara karşı tek bir adım dahi atmıyor, yaşananları görmezden geliyor yani suçluyu kayırmayı tercih ediyor.” Arkadaşlar, sizler bir aydır, altı aydır burada iç güvenlik yasasını eleştirmediniz mi? Demediniz mi?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya iç güvenlik yasasının bununla ne alakası var, ne alakası var?

RAMAZAN CAN (Devamla) – Dinlersen anlarsın!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bilmiyorsun. Ne alakası var bununla?

RAMAZAN CAN (Devamla) – “İdari koluğa bu yetkileri vermeyin.” diyen siz değil misiniz? Şimdi diyorsunuz ki: “Kolluk, yetkisini kullanmıyor.”

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Olayları çarpıtırıyorsunuz.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Allah aşkına, kolluk ne yapacak? Basının elindeki materyallere el mi koyacak? Sayın Oran, bunu mu kastediyorsunuz?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yalan söylüyorsun, doğru söylemiyorsun!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Materyallere el mi konulsun? Anayasaca teminat altına alınmış haberleşme hürriyetini ihlal mi etsin, ne yapsın?

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yapıyorsun zaten!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bunları gözaltına mı alsın? Bunu mu kastediyorsunuz?

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bu kadar basın mensubu hâlâ içeride.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Sayın Bakanımızın bu konuda kolluk üzerindeki idari denetimini kullanmadığından bahisle de Sayın Bakanın cezalandırılması talebinde bulunuyorsunuz. Allah aşkına, sayın milletvekilleri, ne söylediğinizin, ne yazdığınızın farkında olun.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Sen bilmiyorsun bir şey, bilmiyorsun!

RAMAZAN CAN (Devamla) – Bu Meclis soruşturması hukuki altyapıdan uzak, tamamen, siyasi bile diyemeyeceğim derecede alelade, alelittlak hazırlanmış bir önerge.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Önergeler siyasi olur Beyefendi, önergeler siyasi olur; Anayasa öyle söyler.

RAMAZAN CAN (Devamla) – Şimdi, siz diyorsunuz ki: “İdari kolluk görevini yapsın.” Doğru, görevini yapsın. “Basına sansür konsun, basın materyallerine, bütün binalarına girilsin.” Böyle bir şey olabilir mi? O zaman da “Nerede basın hürriyeti? AK PARTİ haberleşme hürriyetinin önüne engel getirdi.” diyeceksiniz. Böyle bir çelişki olamaz, bu çelişkiyi de ancak Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri yapar diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demin de söylediğim üzere, tamamen soyut, mücerret, günü kurtarmaya matuf bir önergeyle gelinmiştir. Dolayısıyla, bu önergeye savunmayı dahi doğru bulmuyorum. Bütün bunlara rağmen önergenin reddi ya da kabulünü Genel Kurulun takdirine sunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Can.

Buyurunuz Sayın Oran.

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Can hem şahsımla ilgili hem de partimizle ilgili ve grubumuzun verdiği önergeyle ilgili sataşmada bulundu. Kendisine, müsaade ederseniz, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oran. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Umut Oran'ın, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

UMUT ORAN (İstanbul) – Öncelikle şunu ifade etmek isterim: 17-25 Aralıkla ilgili, bir milletvekili olarak, sizin daha evvel “Ne istediniz de vermedik?” dediğiniz, ondan sonra “paralel” deyip ondan sonra bir düşman olarak ilan ettiğiniz bir yapı; bizim de her zaman eleştirdiğimiz, daha evvel de eleştirdiğimiz bir yapı.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Şimdi siz berabersiniz!

UMUTORAN (Devamla) – Onunla ilgili bir sürü “tape”ler, iddianameler hazırlandı, bunlar medyada yer aldı. Bir muhalefet partisinin milletvekili olarak, bir yöneticisi olarak bunları sormak, sorgulamak benim görevim yani bu benim anayasal ve parlamenter görevim. Bundan niye gocunuyorsunuz? Ben bir iftira etmiyorum. Ben sadece soru önergesi veriyorum, araştırma önergesi verdim. Onunla ilgili beni niye eleştiriyorsunuz? Yani, bunu sormak benim en doğal hakkım; siz de ana muhalefette olsanız siz de soracaksınız, sizin de en doğal hakkınız.

Bakın, bizim bu soruşturma önergemizde, bahsettiğiniz “Bu İçişleri Bakanının görev ve yetkilerine girmiyor, bu -okuduğunuz paragrafla ilgili, zamanı verimli kullanmak için söylüyorum- yargının görevi” dediğiniz konuda şöyle bir hadise var: Tabii ki medya özgür olmalı, yargı medyaya müdahale etmemeli...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Gürsel Tekin öyle demiyor ama.

UMUT ORAN (Devamla) - ...buna katılıyoruz ancak ortada kamu düzeni ve kamu güvenliğiyle ilgili bir durum var. Yani, İçişleri Bakanlığının sonuç itibarıyla kamu düzenini ve kamu güvenliğini sağlaması gerekiyor. Öyle iddialar ve iftiralar ortaya atıldı ki... Bakın, ben bu işin mağduru olarak... O konuda da destek verdiğiniz, desteğinizi somut olarak vermenizi istiyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Hangi toplantıda?

UMUT ORAN (Devamla) – Sonuç itibarıyla, insan hayatı söz konusu hâle geldi, insan hayatına kastetmek söz konusu oldu. Bununla ilgili iftiralar ve iddialar...Ki biz bunların hepsini çürüttük sonuçta. E, burada milletvekili sonuç itibarıyla yasama faaliyetleri yapamıyor. Sayın İçişleri Bakanının tabii ki bu konuya bakması lazım, bu konuya bakmayıp da nereye bakacak? İnsan hayatı söz konusu, can güvenliği söz konusu ve milletvekilinin... Bir ana muhalefet partisine yapılan karalamalar ve ana muhalefet partisinin burada bir yasama faaliyetini engelleme söz konusu.

Üçüncü konu: Bakın -Sayın Can yine ifade etti- tabii ki burada kürsü dokunulmazlığı içerisinde bizim temel görevimiz vatandaşa hizmet etmek, vatandaşın sorunlarını çözmek, vatandaşın can ve mal güvenliğini korumak. Ben buradan hiç kimseye herhangi bir şekilde bir iftirada bulunmak istemem ama, şimdi, Ethem Sancak'la ilgili olaya geldiğiniz zaman -havuz medyasının başında duruyor- buradan, medyada bombalamalarla ana muhalefet partisine, genel başkana öyle iddialar, öyle iftiralar atıyor ki akıllara zarar verecek şeyler, insan hayatına kastetmelerle ilgili ve buralarda da asılsız iftiralarda bulunuyor.

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Aydın Doğan medyası...

UMUT ORAN (Devamla) – Şimdi, bunlara karşı buradan söylemeyeceğim de nereden söyleyeceğim? Ve bakın, bu kişi medyaya giriyor. Medyaya girme nedeni olarak da “Sayın Cumhurbaşkanına hizmet etmek için girdim, onu yalnız bırakmamak için girdim ve onu müdafaa etmek için girdim.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT ORAN (Devamla) – E şimdi, bu, bağımsız, özgür medya oluyor mu böyle bir şekilde?

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Aydın Doğan medyası kime hizmet ediyor?

UMUT ORAN (Devamla) – O ayrı bir şey. O geldiği zaman onu da tartışırız. Yani her konuda tartışılır, her konuda ama siz samimiyseniz şuna bakmamız lazım Sayın Can: Yani burada sizin de ortaya getirdiğiniz bir soruşturma önergesi olur, size karşı bir haksızlık yapılır, iftira, hakaret edilir, o zaman biz de bunu değerlendiririz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Oran.

UMUT ORAN (Devamla) – Ama siz madem bana hak veriyorsunuz, madem partimize hak veriyorsunuz, bu mücadeleyi beraber götürelim. Şahıs bazına indirgemenin bir anlamı yok. Siz orada fesada düşmeyin. Hem “Biz hak veriyoruz, bu konuda beraber mücadele edelim.” diyorsunuz...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Oran.

UMUT ORAN (Devamla) – ...o zaman söylemde kalsın, gelin, hep beraber bu soruşturma önergesini işleme koyalım.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

IX.- MECLİS SORUŞTURMASI (Devam)*A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)*

1.- İstanbul Milletvekili Umut Oran ve 57 milletvekilinin, başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere muhalefeti etkisiz kılmaya, muhalefet partisi üyelerinin parlamenter denetim haklarını engellemeye ve bunları karalamaya yönelik girişimlerde bulunduğu, muhalefeti karalayarak suç işleyen medya kuruluşları mensuplarını kayırdığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanunu'nun 114, 257, 283 ve 311'inci maddelerine uyduğu iddiasıyla Anayasa'nın 100'üncü ve TBMM İçtüzüğü'nün 107'nci maddeleri uyarınca İçişleri eski Bakanı Efkân Ala hakkında Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/13) (Devam)

BAŞKAN - İçişleri eski Bakanı Efkân Ala.

Buyurunuz Sayın Ala. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EFKAN ALA – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerimin başında heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Menfur bir terörist saldırı sonucu şehit olan Savcımız Sayın Mehmet Selim Kiraz'a Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine, milletimize ve Meclisimize başsağlığı ve sabır diliyorum.

Metanetin müşahhas timsali babasına buradan saygılarımı iletiyorum. Ailesine de metanetleriyle birlikte sabırlar niyaz ediyorum, metanetlerinden dolayı yine onları hürmetle selamlıyorum.

Kartal ilçe teşkilatımıza ve İstanbul Emniyet Müdürlüğüne yapılan terörist saldırıları da şiddetle kınıyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette fazla izaha gerek yoktur ki önümüzdeki yüzyılda dünyanın bir numaralı sorunu olacağı şimdiden belli olan bu teröre karşı topyekûn durmamız icap eder ve terörün beslenebileceği iklimi oluşturacak siyasal dilden de özenle kaçınmamız gerekir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan; elbette demokrasilerde iktidarlar Meclis denetimine tabidir, soruşturma önergeleri, gensorular verilir ve bunların gereği yapılır. Bunları çok şükür muhalefet öğrenmiş durumda. Ama muhalefete de yaptırımlar vardır demokrasilerde. Bir muhalefet partisi örneğin birkaç seçimi kaybetmişse, bir seçimi kaybetse bile gelişmiş demokrasilerde onun yönetimi yenilenir, genel başkanı yenilenir, teşkilatları yenilenir.

SENA KALELİ (Bursa) – Sana ne?

EFKAN ALA – Ama birkaç seçimi kaybetmişse, gelişmekte olan bir demokrasideyse hiç olmazsa bu saatten sonra yenilenmesi beklenir. Tabii, bu kendi bilecekleri bir iş.

SENA KALELİ (Bursa) – Sen siyasi sorumluluklarını yerine getiriyor musun, siyasi ahlakın var mı?

EFKAN ALA – 3 genel seçim, 3 yerel seçim, 2 referandum, 1 Cumhurbaşkanlığı seçimi kaybetmiş bir muhalefet bunların tamamını kazanmış iktidara sorular soruyor. Sorulacak tabii.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sormayacak mıyız yani?

EFKAN ALA – Hayır, sorulacak tabii, sorulacak. Teşekkür ediyorum çünkü bu bize fırsat veriyor, eleştiriler bizi güçlendirir.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sen daha hesap vereceksin, hesap.

EFKAN ALA – Biz sorulan soruyu bir fırsat olarak değerlendiririz, tehdit olarak değil. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) O soruları fırsat bilip milletimize yaptıklarımızı anlatırız, milletimize yaptıklarımızı anlatırız. Ama enteresan bir durum var -Sayın Milletvekilimiz Zozani de söylediler- gerçekten 1 Nisan şakası gibi çünkü basına neden müdahale etmediğime ilişkin bir soru önergesi, bir önerge var. Tabii, bunun bizim zaviyemizden izahını yapmak oldukça güçtür ama “Biz iktidara geldiğimizde bu gazeteleri kapatacağız.” diyen bir genel başkan yardımcısına sahip bir partinin bu önergeyi vermesinden daha doğal bir şey olamaz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ama biz demokrasiyi içselleştirmiş, zihinsel kodları 1940’larda kalmamış bir partiyiz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Siz ve demokrasiyi içselleştirmek, öyle mi! Hiç yakışmıyor.

EFKAN ALA – Ve biz, arkadaşlar, basın özgürlüğünü savunuruz, basın özgürlüğüne yönelik tehditleri ortadan kaldırmayı da vazife ediniriz. Böyle siyasi kuraklık içerisinde politik çölleşme yaşamak bize yakışmıyor. Biz ana muhalefet partimizin de son derece gelişmiş projeler üreten, bizi sorularıyla sıkıntıya sokacak derecede çalışan ve milletimizin derdine deva olacak çözüm önerilerinde bulunan bir parti olmasını canı gönülden arzu ederiz çünkü milletimize katkının yolu budur.

Ama bir yerde haklısınız değerli arkadaşlarım: Neden CHP’yi savunmamışım ve neden müdahale etmemişim? “E, bizi de savunun.” diyorsunuz. Haklısınız, çünkü biz savunmayı çok iyi biliyoruz. Biz 1960’ta, 1971’de, 1980’de demokrasiyi savunduk.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sen o zaman doğmadın ya!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Biz, siz ve 1960, öyle mi!

EFKAN ALA – Biz 28 Şubatta değerlerimizi savunduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 1960 yılında dünyaya gelmemiştin, dünyaya.

EFKAN ALA – Biz bir hareketiz. Biz 27 Nisanda millet iradesinin ne olduğunu hükûmet bildirisiyle bildirdik.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 1960’ta dünyaya gelmemiştin, çocuk bile değildin, çocuk!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Hadi oradan Efkan Ala!

EFKAN ALA – Biz 367 saçmalığında hukuku savunduk. Biz kapatma davasında partimizi ve Meclisimizi savunduk. Biz 17-25 Aralıkta devletimizi, milletimizi savunduk.

LEVENT GÖK (Ankara) – Konuya gel Efkan Ala, konuya gel.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hırsızlığı savundunuz, yolsuzluğu savundunuz, namussuzluğu savundunuz 17-25 Aralıkta.

EFKAN ALA – Yani, tarih şahittir ki, siz de öğrenmişsiniz, biz savunmayı iyi biliyoruz. Haddini bilmeyene de haddini bildiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Peki, biz bunları savunurken, değerli dostlarım, arkadaşlarım, siz neredeydiniz?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sen neredeydin?

EFKAN ALA – 1960’ta neredeydiniz? 28 Şubatta neredeydiniz? 17-25 Aralıkta neredeydiniz? 27 Nisanda biz bildiriyi bildiriye verenlerin başına geçirirken neredeydiniz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Sen mi geçirdin? Boynuna madalya taktınız, boynuna. Başına geçirmedi. Bildiriyi verenlere araba verdin, madalya taktın.

EFKAN ALA – Şimdi, değerli kardeşlerim, değerli arkadaşlar, çok kıymetli milletvekilleri; elbette bizim ulusal güvenliğimizi tehlikeye sokacak gizli, problemli işlerin içinde olanlarla iş birliği yaptığımız iddia edenleri de savunamayız.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Efkan Ala, ulusal güvenliğe en büyük tehdit sensin, sen!

EFKAN ALA - E, biz onları iyi biliyoruz ama bu öyle bir durum ki bunu savunamayız. Neden? E, çünkü, bakınız, siz çıktınız dediniz ki bu ülkenin, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanına: “Yurt dışına gidecek.” Ben o turnak içerisindeki kelimeyi kullanmak istemiyorum. Hangi bilgiyle dediniz? Hangi odaklarla iş birliği içerisinde o bilgileri aldınız da söylediniz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sen de gideceksin!

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Ya, daha düne kadar sizin yoldaşınız değiller miydi?

EFKAN ALA - Sizin Genel Başkanınız aynı şeyi söyledi. Nasıl oluyor bu? Hangi kirli ilişkilerin sonucunda bu bilgiler elde edilir ki böyle bir şey çıkılıp söylenir. Bunu söyleyen herhangi birisi değil, bunu söyleyen ana muhalefet partisinin yetkilileri, genel başkanı, genel başkan yardımcısı. O zaman, ya yalan söylüyor, ya hangi kaynaktan o bilgileri aldı da bu iftiraları attı, onu çıkıp söyleyecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yalan söyleyen sensin. Yalancı!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Millet tokat attı onlara, tokat!

EFKAN ALA - Değerli kardeşlerim, millet size soruşturma komisyonu kurma önergesini vermiş sandıkta da haberiniz yok.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Millet sandığa gömdü, sandığa!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen kendin bir çık sandıktan da bir görelim bakalım! Çünkü, atanmış kendi, atanmış adam. Seçileceksin ondan sonra!

EFKAN ALA - Siz soruşturma önergesi verseniz ne olur, vermeseniz ne olur? Biz de çıkar anlatırız mevzuları.

Şimdi, AK PARTİ Grubumuzun işi zor ama memleket, millet için bunu yapacağız arkadaşlar. Neden? Çünkü, siz, 2002’de batmış bir ekonomiyi, bitmiş bir siyaseti, perişan bir sosyal politikayı aldınız, düze çıkardınız ve millete, memlekete hizmet ettiniz, bölgemize, dünyaya örnek olacak bir performansı ortaya koyan hükûmeti dizayn ettiniz, arkasında dimdik durdunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

E, şimdi muhalefet de bizden yardım istiyor. İyi şeyler yapın yardım edelim. O zaman sıkıntıya düşerseniz biz sizinle birlikte oluruz.

Ama bir tavsiyem var, hiç buraya eli boş gelmiş değilim. Değerli muhalefet partisinden arkadaşlarımız, milletvekillerimiz; reçetem yok ama tavsiyem var, tavsiyem şudur: Gelin, sandıktan başka güç tanımayan, ileri demokrasi hedefi olan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fakültede hangi yurtlarda kalıyordun? Fakültede kimin yurdunda kalıyordun?

EFKAN ALA - ...Türkiye’yi gelişmiş ilk 10 ülke içinde görmek isteyen, hayal yerine proje üreten bir yapıcı muhalefet olun...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sen fakültede kimin yurdunda kalıyordun?

EFKAN ALA - ...bir yapıcı muhalefete dönüşün; millete de...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fakültede kaldığın yurtları açıkla sen.

EFKAN ALA - ...memlekete de, kendinize de bir faydanız olsun. (CHP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fakültede kaldığın yurtları açıkla.

EFKAN ALA - Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ala.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fakültede kaldığın yurtları açıkla, yurtları. Fakültede kimin yurdunda kaldın? Hangi yurttan kaldın fakültede? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen sessiz ve sakin olalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaldığı yurtları açıklasın, kimin yurdunda kaldı o?

BAŞKAN - Lütfen sakin olunuz.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Bu adamın bu Meclise girmemesi lazım! Özgürlüklerin düşmanı!

BAŞKAN – Sayın Öztürk, sessiz olursanız Sayın Grup Başkan Vekili Hamzaçebi’yi dinleyeceğim, talebini almak istiyorum.

Buyurunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce kürsüde konuşan hatip Genel Başkanımıza ve grubumuza sataşmada bulundu, söz istiyorum efendim.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Bu adam özgürlüklerin düşmanı, demokrasi düşmanı!

BAŞKAN – Sayın Öztürk, lütfen sessiz olur musunuz.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Özgürlüklerin düşmanı! Derin devlete hizmet etmiş...

BAŞKAN – Sayın Öztürk, lütfen sakin olunuz.

Buyurunuz Sayın Hamzaçebi.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, İçişleri eski Bakanı Efkân Ala’nın (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna ve CHP Grup Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir insan tabii, geldiği yerlere hak etmeden gelirse, belli bir projeyi gerçekleştirmek üzere gelirse konuşacağı şeyler bunlar olur. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHYETTİN AKSAK (Erzurum) – Hadi oradan be!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Onu millet tayin eder, millet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Şimdi, biraz önce burada konuşan sayın kişi saygısız bir üslupla grubumuza sataşmada bulundu.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Aynaya bak, aynaya!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Kendisi ne zaman Bakan oldu? 17 Aralıktan sonra Bakan oldu. Niçin Bakan yapıldı sayın hatip?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Oyunu bozdu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – 17 Aralık yolsuzluğunu kapatmak üzere Bakan yapıldı, bütün misyonu budur.

ADNAN YILMAZ (Erzurum) - Görev yapmak için.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Oyunu bozdu, oyunu.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tarih var oldukça, Türkiye’nin bugünlerdeki siyaseti ileride yazıldıkça siz iki şeyle anılacaksınız. Birincisi: O AKP’nin -AKP’nin derken- o Bakanlar Kurulunda yolsuzluğa bulaşanların da, o bulaşanları koruyanların da aklanması projesinin Bakanı. İkincisi de Peygambere saygısızlık yapan bir Bakan.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Hadi oradan sen de!

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Hiç alakası yok. Orada mıydınız Sayın Başkan, ben oradaydım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, şimdi, 4 bakanla ilgili yolsuzluk oylaması burada yapılacaktı. İlkın, o oylamadan önceki perşembe veya cuma günü yapılacaktı, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundan bize böyle bir bilgi geldi. Sonra ertesi hafta salı gününe ertelendi. Neden ertelendi biliyor musunuz?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Neden ertelendi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Davutoğlu’nun Davos toplantısının olduğu güne erteledi. Burada kalarak o yolsuzluk dosyalarına “hayır” oyu vermek istemiyordu.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hayal, hayal, hayal; rüya görüyorsunuz!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İçine sinmiyordu, kendisi yurt dışına kaçtı. Biraz önce burada oturan o proje adamını bu işe memur etti, sizler bu proje adamının söylediklerine uydunuz ve o bakanlara siz hayır oyu verdiniz.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Hayal dünyasındasın gerçeğe gel Sayın Hamzaçebi, hep hayal dünyasındasın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, biraz önce burada konuşan Bakan, o “odaklar modaklar, cemaat, paralel yapı” gibi bir şeylerden söz etti. Yirmi dört saat onlarla beraber oldu. Onlarla beraber camiye girdiniz namaz kıldınız, secdeye vardınız, sonra döndünüz şimdi onu “paralel odak” diye suçluyorsunuz.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Siz niçin berabersiniz?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Asıl paralel sizsiniz, bu devleti tarumar eden sizsiniz, bu devleti talan eden sizsiniz, bu devletin bütün kurumlarını çökerten sizsiniz, Türk Silahlı Kuvvetlerine kumpas kuran sizsiniz. Siz demediniz mi “Bu devlete kumpas kurulmuştur.” diye? Bu kumpası kim kurdu? Siz kurdunuz.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Kumpası kuranlardan hesap soruyoruz şimdi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bugün “paralel” dediklerinize o kumpası Türk Silahlı Kuvvetlerine, bu devlete kurdunuz.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Kumpas kuranlardan hesap soruyoruz. Sayın Hamzaçebi, gelin birlikte soralım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Siz yolsuzlukları aklayan bu Hükûmetin proje adamısınız, yolsuzluğun projesi olarak ortaya çıkmış Bakansınız. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Hadi oradan be!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oran.

UMUT ORAN (İstanbul) – Sayın Ala benimle ilgili de bazı şeyleri çarpıttığımı, yanlış söylediğimi ifade etti. İç Tüzük 69’a göre söz istiyorum lütfen.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – “Başbakan kaçacak.” diyen bu muydu Sayın Başkan?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Kim dedi, nereden duydu?

BÜLENT TURAN (İstanbul) – “30 Martı göremez.” diyen sen miydin? Utanmaz!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Yanlış şifre gelmiş!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oran.

4.- İstanbul Milletvekili Umut Oran’ın, İçişleri eski Bakanı Efkan Ala’nın (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

UMUT ORAN (İstanbul) – Öncelikle, biz hiçbir zaman basına müdahale edilsin demiyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Hadi canım!

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Genel başkan yardımcınının açıklamasına bak.

UMUT ORAN (Devamla) – Ortada kamu düzeni ve kamu güvenliğini tehdit eden unsurlar var.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Allah elinize düşürmesin milleti.

UMUT ORAN (Devamla) – Kamu düzenini, kamu güvenliğini sağlamak, korumak ve kollamak İçişleri Bakanının sorumluluğudur. Bunlara İçişleri Bakanı seyirci kalamaz.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Dikkatli konuş, Fuat Avni dinliyor seni!

UMUT ORAN (Devamla) – Bir ülkede ana muhalefet partisinin genel başkanı “MİT Cumhuriyet Halk Partisinde operasyon yapacak.” diyor ise burada İçişleri Bakanı bu konuda seyirci kalamaz.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Fuat Avni mi söyledi sana?

UMUT ORAN (Devamla) – 15 milyon seçmeni olan Cumhuriyet Halk Partisine seçimlere iki ay kala havuz medyası tarafından operasyon yapılıyorsa İçişleri Bakanı buna seyirci kalamaz. Ortaya deli saçması iddia, iftiralar atılıyorsa; insan hayatlarına kastediliyorsa, insan onuru burada ayaklar altına alınıyorsa; milletvekillerinin, ana muhalefet partisinin yasama faaliyetleri engelleniyorsa İçişleri Bakanı buna seyirci kalamaz.

Bakın, Sayın eski Bakan, Sayın Ala “Nasıl bir kirli ilişkilerde bulundunuz ki bazı ifadeler mi ortaya koydunuz?” dediler. Evet, ben 30 Marttan on gün evvel çıktım, bir basın açıklamasında şunları söyledim, dedim ki: “Allah Allah, 30 Marta on gün var...”

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Fuat Avni mi söyledi sana?

UMUT ORAN (Devamla) – “...ülkedeki Başbakan 36 milyon İnternet kullanıcısının bulunduğu bir alanı yasaklıyor. Seçime on gün var. Burada bir sorun var. Ya o zaman Başbakan kontrolünü kaybetti, bir neden bu ya da çok önemli bir problem var ki Başbakan bunun saklanması istiyor, İnternet’e yasak getiriyor.” Üç, “Benim elimdeki anketlere göre -o zaman elimdeki anketlere baktığım...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Fuat Avni ne söyledi, onu söyle sen. Yanlış bilgi verdi sana Fuat Avni; yanlış bilgi verdi, şifreyi çözemedin.

UMUT ORAN (Devamla) – “...zaman iktidar partisinin oylarının aşağıya indiğini görüyordum- demek ki iktidar elden gidiyor ve 36 milyonun içinde bulunan İnternet, Twitter kapatılıyor, burada bir problem var.”

MUHYETTİN AKSAK (Erzurum) – Kıvırma.

UMUT ORAN (Devamla) – “Dolayısıyla, bunu görüyorsa demek ki koltuğunu kaybedecek.” Beni buradan herhangi bir, efendim, sizin gibi paraleldir maraleldir şey yapmak için aklından zoru olması lazım.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Fuat Avni yanlış bilgi verdi galiba.

UMUT ORAN (Devamla) - Yani, bu konuda sizin Sayın Bakan, en son söz söyleyeceğiniz insanın Umud Oran olması lazım.

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Ya, Genel Kurula hitap et, bize hitap et.

UMUT ORAN (Devamla) - Bu konuyu bir kez daha hatırlatıyorum. Bu konuda lütfen ağzınızdan çıkan söze hâkim olun, kontrolünüzü kaybetmeyin.

Benim Atatürkçülüğüm, benim cumhuriyet duyarlılığım, altı oka bağlılığım ne tartışılır ne de bunu tartışmak, bunu gündeme getirmek sizin haddinizdir Sayın Bakan.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Oran.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Fuat Avni inanmadı.

EFKAN ALA – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

Pardon, sataşma nedeniyle söz istiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konuşamaz, bakan değil, milletvekili değil Sayın Başkan.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, pardon, siz hangi maddeye dayanarak söz veriyorsunuz? Hangi maddeye dayanarak Sayın Başkan? Konuşamaz.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Konuşamaz.

EFKAN ALA – Sayın Başkan, sayın... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, burada savunma için neden gelmişse aynı şekilde sataşmadan dolayı cevap verir. Böyle bir şey olur mu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anayasa’da hüküm var, Bakan değil şu anda, milletvekili değil, konuşamaz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hangi maddeye göre söz verdiniz Sayın Başkan?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Neyi suçluyorsun, savunma hakkı yok mu? O zaman niye suçluyorsun, savunma hakkı yok mu?

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Konuşmasına bile tahammül edemiyorsunuz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – İnsan haklarına aykırı iddia ettikleri şey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İç Tüzük’e aykırı, bırak onu.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Savunma hakkı yok mu?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sen kes sesini!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Güzel konuş, Grup Başkan Vekilisin, sana yakışmıyor. Savunma hakkını vermiyorsun, işte böylesiniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, konuşamaz. On dakikadır konuşma hakkı efendim, söz vermiştiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, Anayasa, İç Tüzük açık; üstelik bakanlık süresi de bitmiş, şu anda sıradan bir vatandaş o.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 69’uncu madde milletvekilline verilen bir haktır efendim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir dakika, sakın olunuz lütfen.

ZEYNEP KARAHAN USLU (Şanlıurfa) – Elinizden gelse yargısız infaz yaparsınız, âdetiniz bu sizin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sataşmadan söz alamaz Sayın Başkan, savunma hakkını yaptı. Milletvekili olmadığı için...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sataşmadan söz almak savunmanın bir parçasıdır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sataşmadan söz alma hakkına sahip değildir.

BAŞKAN – Şimdi, hepiniz bir ağızdan konuşursanız hiçbir şekilde bir şey söyleyebilmek mümkün değil. Lütfen sakın olunuz, Sayın eski Bakan burada geldi, kendi savunmasını yaptı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tamam, bitti efendim.

BAŞKAN – Bu kürsüye gelip konuşma hakkına sahip ise, eğer kendisine herhangi bir şekilde cevap vermesini gerektirecek ve de sataşma mahiyetinde bir şey var ise, bu kürsüye çıkıp konuştuysa ona da cevap verme hakkına sahiptir diyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ne oldu? Ne oldu?

BAŞKAN – Şimdi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, yoktur efendim.

Tutumunuz hakkında usul tartışması açıyorum Sayın Başkan.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Kürsüde konuşmacı var Sayın Başkan, kürsüde konuşmacı var.

BAŞKAN – Tabii açabilirsiniz, açabilirsiniz ama...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tabii, açıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Sayın Ala sizi lütfen... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hayır Sayın Başkan, lütfen konuşmasını yapsın Sayın Bakan.

BAŞKAN – Lütfen...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Hayır efendim, lütfen kürsüde konuşmasını yapsın.

BAŞKAN – Lütfen müdahale etmeyiniz, lütfen. Nasıl yöneteceğim konusunda baskı yapma hakkına sahip değilsiniz. İç Tüzük konusunda... Bu son derece açık ve nettir, çok rica ediyorum.

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Kürsüye davet ettiniz.

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, İç Tüzük son derece açıktır. Ben kürsüye çağırdım fakat arkadaşlarımız, sayın milletvekilleri, bu çağırmanın usule aykırı olduğunu söylediler. İç Tüzük amir hükmüdür ki...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Baskıya boyun eğdiniz.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, benim söyleyeceğimi iyi dinleyiniz: İç Tüzük amir hükmüdür ki eğer ki Başkanın tutumu hakkında bir usul tartışması açılma talebi varsa bu, derhâl yerine getirilir. Açıp okuyunuz.

Onun için Sayın Ala, sizi yerinize davet ediyorum, usul tartışmasını açıyorum.

Buyurunuz efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aleyhinde...

BAŞKAN – Aleyhinde Sayın Günal.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Aleyhte...

BAŞKAN – Hamzaçebi aleyhinde.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Lehte...

BAŞKAN – Lehte Mahir Ünal.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Lehte...

BAŞKAN – Lehte Halaçoğlu.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Derin devletin adamı o! Derin devletin ta kendisi o!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bağır, bağır, bağırınca listeye gireceksin!

BAŞKAN – Sayın Ünal, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Şükran Güldal Mumcu'nun, (9/13) esas numaralı Meclis Soruşturması Önergesi'nin ön görüşmeleri sırasında İçişleri eski Bakanı Eşkan Ala'ya sataşma nedeniyle söz vermesi yönündeki tutumunun İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hakkında

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada tabii ki İç Tüzük'e uygunluk esastır. Ama ben burada bir hususun altını çizmek istiyorum: Dört yıldan beri burada parlamenterim ve Sayın Kemal Kılıçdaroğlu CHP Genel Başkanı olduğu günden beri bu

Mecliste bir şey yaşıyoruz: Her konuda bir meşruiyet krizi; yargıyı gayrimeşru gören, askeri, emniyeti, orduyu, kendisinin yönetmediği her alanı gayrimeşru gören; kendi meselelerinde eğer bir husus kendi iddialarını destekliyorsa o konuda seslerini çıkarmıyorlar ama diğer konularda direnme hakkından, sokaktan, isyandan bahseden, siyasetin meşru zeminine ihanet eden, demokrasiyi sadece CHP seçim kazandığında demokrasi olarak gören, kendisi seçim kazanmadığında, milletin iradesi başka şekilde tecelli ettiğinde Özal’a “diktatör” diyen, Adnan Menderes’e “diktatör” diyen, bugün AK PARTİ’nin uygulamalarına “diktatöryal uygulamalar” diyen bir anlayışla siyasetin zeminini devam ettirmeye çalışıyorlar. Böyle siyaset olmaz!

Bakın, dün çok acı bir olay yaşadık. Günlerden beri sokak çağrısı yapan, günlerden beri antisiyaset yapan, direnme hakkından bahseden, yargıyı meşru görmeyen ve âdeta DHKP-C’nin söylemlerine çanak tutan bir dil kullanılmasının dün sonucunu yaşadık.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) - Bunu inanarak mı söylüyorsunuz?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu dili kim kullandı Sayın Ünal?

MAHİR ÜNAL (Devamla) - Artık bundan sonra siyasetin, demokrasinin, hukukun, İç Tüzük’ün gereğini yerine getiren, demokrasiye ve siyasete saygı duyan bir Cumhuriyet Halk Partisi görmek istiyoruz. Bu da bu ülkenin özgür vatandaşlarının en temel hakkıdır.

Sayın Bakanın konuşma hakkına gelince: Savunma hakkı kutsaldır, bu kürsüye gelip konuşma hakkı varsa aynı birleşim içerisinde kendisiyle ilgili yapılmış sataşmaya da cevap hakkı vardır. İç Tüzük’te bunun aksine bir beyan ya da ifade bulunmamaktadır. Sayın Bakanın konuşamayacağına dair İç Tüzük’te bir ifade yoktur. Burada savunma hakkını kullanan Sayın Bakan kendisine yapılan sataşmaya da cevap verme hakkına sahiptir. Savunma hakkının kutsallığı kadar kendisiyle ilgili sataşmadan dolayı cevap verme hakkı da kutsaldır.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ünal.

Aleyhte Sayın Gunal.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Konuşmaya cevap da savunmanın bir parçasıdır zaten.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Gunal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Ünal’ın hiddetini anlayamadım, her zaman bize İç Tüzük’ü hatırlatır ama İç Tüzük 69’da “Komisyon, bakan, milletvekilleridir.” diyor. Şu anda Sayın Alan’ın herhangi bir görevi yok.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Hangi sıfatla soruşturuyorsunuz burada ya, hangi sıfatla soruşturuyorsunuz Bakanı!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Niye gensoru verdiniz?

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) - Niye soruşturma açtırıyorsunuz?

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Aferin, okuyun orada, okuyun, okuyun; bağırmadan okuyun, benim söylediğimin sizinle alakası yok. Hukuk tanımayan, Anayasa tanımayan Bakana, siz, burada olmayan hukuku veremezsiniz, İç Tüzük’te olmayan hakkı veremezsiniz. Savunmasını yaptı; o Anayasa’yı tanımıyor, İç Tüzük’ü tanımıyor, ona burada savunma bile yaptırmamak lazım. Neymiş efendim, filanca varmış. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Yani ne İç Tüzük tanıyor ne Anayasa tanıyor.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) - Koray Aydın...

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Sayın Arınç burada; bak, Sayın Arınç burada... Sen de İçişleri Bakanydın, “Yüz tane dosyası var.” diyor. Kaç tane soruşturma açtındın Melih Gökçek’le ilgili? Bunları söylemeden gelip burada, efendim, ne güzel hafıza, ileri demokrasi varmış.

SALİM USLU (Çorum) - Sende hafıza sorunu mu var?

AHMET YENİ (Samsun) – Hafıza sorunu var, hafıza.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) - Sen niye rahatsız oluyorsun?

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Hangi demokrasi? Valilere kalkıp kolluk kuvvetinin ötesinde hâkim, savcı yetkisi veriyorsun, olağanüstü hâl getiriyorsun, başında mimar olarak duruyorsun, sonra kalkıp burada demokrasiymiş, savunma hakkıymış... İç Tüzük yazıyor: “Bakan, komisyon milletvekili...”

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) - Koray Aydın ne yaptı?

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Sayın Ala’nın şu andaki sıfatı ne?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) - Bakan.

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Milletvekili aday adayı. Başka bir şey yok. Savunmasını yaptı. Komisyonu kurarsanız, bakın soruşturma komisyonunu kurarsanız oraya gelir yeniden ifadesini de verir, siz aynen o yetkileri kullanırsınız...

SALİM USLU (Çorum) - Tutarlı ol, tutarlı!

MEHMET GÜNAL (Devamla) - ...gelir kendisi orada ifadesini verir, o zaman savunma hakkını yapar. Niye kavga ediyorsunuz? Kuralım soruşturma komisyonunu, burada gelsin, kendisini savunsun.

AHMET YENİ (Samsun) - Sayın Günal, Koray Aydın ne yaptı?

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Değerli arkadaşlar, hukukta olmayan bir şeyi, İç Tüzük’te olmayan bir şeyi siz burada ihdas edemezsiniz.

AHMET YENİ (Samsun) – Sayın Günal, Koray Aydın...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sen İç Tüzük’ü tanımazsın.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – İç Tüzük’te olanları bile uygulamıyorsunuz zaten.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Ya, önergeyi “Bakan” sıfatıyla vermediniz mi? Önerge “Bakan” sıfatıyla verilmiş, “Bakan” sıfatıyla savunma yapıyor.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – 35’inci maddeyi, 87’nci maddeyi kaç defa burada deldiniz. Dolayısıyla, burada diyor ki...

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Ya, yapmayın!

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Boşuna bağırmayın, bağırmayın, ben bağırırsam sesim daha çok çıkıyor, fark etmez.

AHMET YENİ (Samsun) – Koray Aydın ne yaptı?

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Hukukta olmayan bir şeyi veremezsiniz. Zaten kendisi hukuk tanımıyor, Anayasa tanımıyor. Burada da İç Tüzük’teki haklarının ötesinde...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Soruşturma önergesi hangi sıfatla verildi?

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – “Bakan” sıfatıyla vermişsiniz.

SALİM USLU (Çorum) – Bu kadar tutarsızlık olmaz!

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Biriniz çıkın, onu söyleyin o zaman, nerede yazıyor? “Sataşmada, buraya gelen, savunmasını yapan eski bakana söz verilir.” diye bir şey var mı? Yok.

AHMET YENİ (Samsun) – Koray Aydın’a verilmişti.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Koray Aydın komisyona girdi ve aklandı. Kurun komisyonu, o da gelsin; kuralım buradan heyeti, aklanabiliyorsa, o zaman gelsin, savunmasını versin. Ona cevaz veriyor. Bakın, komisyonu kurduğunuz zaman, bunların incelenmesi için İç Tüzük cevaz veriyor.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Yapmayın ya!

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Kurarsınız komisyonu, o da gelir, hesabını verir, istediği kadar da orada savunmasını yapar. Ama şu anda Sayın Efkan Ala eski Bakandır, sadece Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekili aday adaydır.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Soruşturma önergesi hangi sıfatla verildi?

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – “Sayın Bakan” sıfatıyla verildi.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Savunmasını yaptı, bunun dışındakiler, siz konuşabilirsiniz, Sayın Komisyon konuşabilir, sayın bakanlar konuşabilir ama Efkan Ala bu sıfatla konuşamaz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

AHMET YENİ (Samsun) – Ayıp, ayıp!

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Yazık ya!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bu kadar tutarsızlık olmaz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Günal.

Lehte Sayın Türkoğlu, buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, her gruptan bir kişiye söz vermişsiniz.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, İçişleri eski Bakanı burada yapmış olduğu savunmasıyla İç Tüzük’te öngörülen savunma hakkını kullanmıştır. Ona yeniden bir söz verilmesinin, özellikle sataşma üzerine söz verilmesinin doğru olmadığı kanaatindeyim. Lehte söz aldım ama aleyhte ifade edeceğim düşüncelerimi çünkü İç Tüzük’ün 69’uncu maddesi komisyona, bakana ya da ilgili milletvekiline, hükûmete bu konuda yetki vermiştir. Sayın Bakanın tekrar burada söz almasının doğru olmadığını düşünüyorum.

Zaten Sayın Bakan söz alsa da ne söyleyecek, bilemiyorum çünkü soruşturma önergesinin içerisinde bulunan hususların hiçbirine Sayın Bakan cevap vermediler. Sayın Bakan, burada, 40’lardan, 60’lardan, 80’lerden bahsettiler; aynı bu televizyon dizileri gibi, hani, 80’ler, 90’lar var ya; burada hikâye anlattılar...

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Hasan Hüseyin, darbeler hikâye midir? Yapma ya! Ne ayıp ya!

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – ...hamaset yaptılar, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu mensubu arkadaşlarımızı kendi arkasına almak için, konsolide edebilmek için burada bir şov yaptılar.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Yapma Hasan Hüseyin ya! Hasan Hüseyin, darbeler hikâye mi geliyor? Yapma eyleme ya! Ne ayıp ya!

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – Oysa soruşturma önergesine konu olan hususlarla ilgili bilgi verilmesini beklerdik. Hatta bu şovunu yaparken çok da bariz bir hata yaptı. “27 Nisanda verilen muhtırayı kafasına geçirdik.” falan dedi, Sayın Bakanın hafızası -benim meslektaşım- aslında iyidir, bunu hatırlaması lazım ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bakan olunca karışmıştır.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – 27 Nisan bildirisini kaleme alan paşaya devlet övünç madalyası verildi o bildiriden yedi sekiz gün sonra.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Herkes biliyor ne olduğunu, herkes biliyor.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – Sonra bir tane de o günkü değeri 1 trilyon 200 milyar olan yani şimdiki parayla, tahmin ediyorum, 2 milyon liranın üzerinde değeri olan bir zırhlı araç tahsis etti Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti. Dolayısıyla, o muhtırayı veren paşayla iş birliği deşifre olmuş oldu.

Şimdi, bu Sayın Bakan İçişleri Bakanı iken PKK’nın kamu düzenini tesis ettiği belli bölgeyi kontrol ettiğini kendisi ifade etmiş idi; Cizre ve Diyarbakır Belediye Başkanlarıyla ilgili, görevlerini yerine getiremediklerini, suç işlediklerini kendisi ifade etmiş idi.

Sayın Bakanın -Sayın Arınç’ın Melih Gökçek’le girdiği bu diyalogu da hatırlarsanız, temadi eden o 100 dosya, soruşturmayı da düşünürseniz- kendi bakanlığı döneminde o soruşturmaları açmadığı, Arınç tarafından Melih Gökçek’in işlediği ima edilen suçları soruşturmadığı için görevini ihmal ettiği, suçu gizlediği, suçluyu barındırdığı iddialarının gayet yerinde olduğunu, buradaki savunmasında da bunu yapmadığını biliyorsunuz.

Sayın Bakan herhâlde o Mekke’nin fatihlerine, haddini aşarak, kibir yakıştırmıştı. Sayın Bakan tahmin ediyorum kibre boğulmuş, bu boğulma onu 7 Haziranda da, ondan sonraki -eğer bürokrasiye geri dönebilirse- bürokratik hayatında da mevtâ hâline getirecektir.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – 8’inde görüşeceğiz.

ADNAN YILMAZ (Erzurum) – Göreceğiz 7 Haziranda.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Hasan Hüseyin, darbeler “hikâye” dedin; hiç olmadı, yanlış oldu.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Ya Şuay, yürü ya!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Türkoğlu.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – 12 Eylülden en fazla ülkücüler zarar gördü. Darbelere “hikâye” dediniz ya! Ayıp olmadı mı yani? Bunu yapmayın.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Paralelle sevişiyorsun, sonra da gelip burada konuşuyorsun.

BAŞKAN - Aleyhte Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; önce Sayın Mahir Ünal burada...

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Darbelere “hikâye” dedin burada ya! Ve bunlar tutanaklara geçti, yapma ya!

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Yürü ya! Yürü ya!

BAŞKAN – Lütfen sakın olunuz.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Darbelere “hikâye” dedin burada ya! Çok ayıp!

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – İşiniz gücünüz burada...

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – 12 Eylül'den en fazla ülkücüler zarar gördü.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Bugün dediğinize yarın başka bir şey diyorsunuz ya! Her yerinizden yalan akıyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...bir şey söyledi, ona cevap vermek istiyorum.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Darbeciye madalya takan sizsiniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Mahir Ünal “Ben dört yıldır Parlamentodayım. Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun Genel Başkanlığından bu yana Cumhuriyet Halk Partisi her şeye muhalefet ediyor, usul tartışması açıyor.” diye bir şey söyledi.

Sayın Ünal, bir kere bu cümle -cümle diyorum yani Grup Başkan Vekili olmamızdan dolayı bu cümleler diyelim- kendi içinde çelişkili.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Neden?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yani Sayın Kılıçdaroğlu Grup Başkan Vekili olmasından bu yana...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Genel Başkan...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Kılıçdaroğlu Genel Başkan olduğu tarihte sen Mecliste yoktun Ünal, sen 2011’de geldin yani evveliyatını nasıl biliyorsun sen? (CHP sıralarından alkışlar)

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Beyefendi, son dört yılı kastediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ya bırak onu yani!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Son dört yılı kastediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hem dört yıldır Meclistesin hem de dört yıldan öncesini biliyorsun.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Şahitlik ettiğim, tanıklık ettiğim dönemi söylüyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ya, bırak bunları, bırak! Millet yutmuyor bunları, millet yutmuyor.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Kendi tanıklığımdan bahsediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Öyle İstanbul’daki DHKP-C saldırısına falan giderek oralardan güç almaya çalışma, oralardan bir şey bulamazsın, oralardan size ekmek çıkmaz.

Şimdi, değerli milletvekilleri, kürsüde konuşan İçişleri eski Bakanı şu anda bakan değildir, milletvekili de değildir. İç Tüzük'ün 69'uncu maddesi açık; buraya tekrar kim çıkabilir? Kendisine sataşılacak kişi çıkabilir. Sayın Başkan, hangi maddeden söz verdiğini söylemedi kendisine, olsa olsa 69'uncu madde nedeniyle söz vermiş olabilir çünkü bu hâlleri sadece 69'uncu madde düzenliyor. 69'uncu madde de diyor ki: “Şahsına sataşılacak veya ileri sürmüş olduğu görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan Hükümet, komisyon, siyasî parti grubu veya milletvekilleri, açıklama yapabilir ve cevap verebilir.” O, hakkındaki soruşturma önergesiyle ilgili olarak çıktı on dakikalık savunmasını yaptı, bitti; buraya bir daha çıkamaz. İç Tüzük'e aykırı.

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Var mı böyle bir şey, hangi mahkeme bu?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ama şaşırmıyorum tabii ki kendisi Anayasa'yı tanımayan bir Bakan olduğu için elbette İç Tüzük'ü tanımayıp söz alma talebinde bulunacaktır. Sayın Başkan da savunma hakkına saygıdan dolayı kendisine söz verecektir.

“Ben Anayasa'yı tanımıyorum.” diyen Bakan Bakan değildir; ben de onu tanımıyorum, onu tanımıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Demokrasi, hak, hukuk, özgürlük, darbelerle karşı mücadele bu Bakanın ağzına hiç yakışmıyor, hiç yakışmıyor.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Kendinize göre fikir üretiyorsunuz!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Soru önergelerine cevap vermeyen bir adam.

Bizim parti sözcümüz bir açıklama yaptı; Yenimahalle'de 4 kişilik bir birim kurulmuş, yasa dışı birim, Cumhuriyet Halk Partisine organizasyon yapmak üzere. Bunu daha evvel burada gündeme getirdim, kendisi orada oturuyordu, kendisinin yüzüne bakarak getirmiştik. Çıkıp bir şey de söylemedi “Bunu söylerken niye benim yüzüme bakıyorsun?” diye.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Muhatap almamıştır, muhatap!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bu birimin sarayla irtibatını bir bakan sağlıyor, yasa dışı operasyonlar için. Yasa dışı bir bakandır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Devlet hikâyelerle değil gerçeklerle yönetilir.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Başkan, orada oturamaz o kişi.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gök, buyurunuz, talebiniz nedir?

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, bu tartışmalar ışığında...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O kişinin savunma yapıp dışarı çıkarılması lazım, orada oturamaz. Bakan değil, Bakan değil, dışarı çıkarılmalı, gerekirse çağrılır.

BAŞKAN – Bir dakika, sayın milletvekilleri, sakın olunuz, heyecanlanmayınız.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efsan Ala savunmasını az önce yapmıştır. Şu anda ne Bakanlar Kurulu koltuklarına oturabilir ne de bu salonda bulunabilir. Kendisini dışarıya davet etmeniz gerekmektedir. Kendisi şu anda Genel Kurul salonunda bulunacak kişilerden değildir. Savunmasını yapmıştır, kendisinin dışarıya çıkması gerekir, kendisini dışarı çıkarmak gerekir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – İşlem sonuçlanmadı daha.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, işlem sonuçlanmadı. İşlem sonuçlanmadığı için Sayın Bakan orada oturabilir çünkü soruşturma, araştırma önergesi bakan sıfatıyla verilmiştir.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hayır, gerekirse çağrılır yeniden.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İç Tüzük 166 net yazıyor.

BAŞKAN – Şimdi, daha oylamayı bitirmediğimiz için...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, izin verirsiniz, İç Tüzük’ün 166’ncı maddesini okumak isterim: “Genel Kurul salonu ile komisyon odalarına...”

BAŞKAN – Yani şimdi İç Tüzük 166 burada uygulanacak bir şey değil efendim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ama Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri...

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, biz bunları ifade ediyoruz ve itiraz ediyoruz Sayın Bakanın burada olmasına.

MUHYETTİN AKSAK (Erzurum) – Millet ondan fırsat vermiyor bunlara. Sayın Bakanın orada oturmasına bile tahammül edemiyorlar.

BAŞKAN – Şimdi, bakınız...

LEVENT GÖK (Ankara) – İdare amirlerini göreve çağırmanız lazım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Biraz daha akliselim sahibi olalım.

Ben şimdi size şöyle bir şey söylüyorum: Şimdi, benim şahsi görüşüm daha önce belirttiğim gibidir çünkü bir şekilde çağırıyorsanız eğer -eski bir bakanı soruşturma için buraya çağırabiliyoruz- ve hakkında Meclis soruşturması açılması talebiyle gelip burada konuşma yapabiliyorsa benim şahsi fikrim onun buna cevap verebilme hakkına da sahip olmasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fakat biz İç Tüzük’e bağlı olarak çalışmak da zorundayız.

LEVENT GÖK (Ankara) – Elbette, 166 çok açık.

BAŞKAN – Bu İç Tüzük’e bağlı olarak çalışacağımız için burada bu konu açık ve netlikle ifade edilmiş değildir. İfade edilmediği için milletvekilleri ve komisyon üyesi olan milletvekilleri üstüne bir kurgu var 69’da. Bu, soruşturma için çağırılmış milletvekili olmayan bir eski bakanın da böyle bir haktan yararlanacağı konusunda açıklık var, net değil. Onun için ben de İç Tüzük’e uyuyorum ve Meclis soruşturması üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır diyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Başkanım, Bakanlar Kurulu başkadır, o başka.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yok, Sayın Başkan...

IX.- MECLİS SORUŞTURMASI (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Umut Oran ve 57 milletvekilinin, başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere muhalefeti etkisiz kılmaya, muhalefet partisi üyelerinin parlamenter denetim haklarını engellemeye ve bunları karalamaya yönelik girişimlerde bulunduğu, muhalefeti karalayarak suç işleyen medya kuruluşları mensuplarını kayırdığı ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanunu’nun 114, 257, 283 ve 311’inci maddelerine uyduğu iddiasıyla Anayasa’nın 100’üncü ve TBMM İçtüzüğü’nün 107’nci maddeleri uyarınca İçişleri eski Bakanı Efkan Ala hakkında Meclis soruşturması açılmasına ilişkin önergesi (9/13) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, İçişleri eski Bakanı Sayın Efkan Ala hakkında Meclis soruşturması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım. Oylama gizli olarak yapılacak. Oylamaya başlamadan önce oylamanın yöntemiyle ilgili olarak bazı açıklamalarda bulunacağım.

Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum. Yalnız şunu belirtiyim İç Tüzük’e göre...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - O zaman şunu dışarı çıkarmanız lazım. Şimdi, dışarı çıkarmanız lazım oylamadan önce.

BAŞKAN – Şimdi, vekâleten oy kullandırmayacağımı tekrar beyan ediyorum, daha önceki birleşimlerde bunu söylemiştim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, Efkan Ala’yı dışarı çıkarın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, dışarı çıkarmanız lazım artık.

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, lütfen, o da yerine gelecektir, şu sözümü bitireyim, lütfen sakın olunuz.

Komisyon ve Hükûmet sıralarında yer alan kâtip üyelerden komisyon sırasındaki kâtip üye Adana’dan başlayarak Denizli’ye kadar, -Denizli dâhil- ve Diyarbakır’dan başlayarak İstanbul’a kadar -İstanbul dâhil- Hükûmet sırasındaki kâtip üye ise İzmir’den başlayarak Mardin’e kadar -Mardin dâhil- ve Mersin’den başlayarak Zonguldak’a kadar -Zonguldak dâhil- adı okunan milletvekillerine 1’i beyaz, 1’i yeşil, 1’i de kırmızı olmak üzere 3 yuvarlak pul ile mühürlü zarf verecek ve pul ve zarf verilen milletvekilini ad defterinde işaretleyecektir. Milletvekilleri Başkanlık kürsüsünün sağında ve solunda yer alan kabinlerden başka yerde oylarını kullanamayacaklardır. Bildiğiniz üzere, bu pullardan beyaz olanı kabul, kırmızı olanı ret, yeşil olanı ise çekimser oyu ifade etmektedir.

Oylamayı başlatıyorum efendim.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın milletvekili var mı? Yok.

Oy verme işlemi bitmiştir.

Kupalar kaldırılınsın.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, (9/13) esas numaralı İçişleri eski Bakanı Efkan Ala hakkında bir Meclis soruşturması açılmasına ilişkin Önerge’nin gizli oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 291

Kabul : 48

Ret : 234

Çekimser : 7

Boş : 2

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Dilek Yüksel

Mine Lök Beyaz

Tokat

Diyarbakır”

Böylece Meclis soruşturması açılması kabul edilmemiştir.

Saat 21.00’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.26

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Şükran Güldal MUMCU****KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Mine LÖK BEYAZ (Diyarbakır)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince sözlü soru önermelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

XI.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın’ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç’in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (S. Sayısı: 287)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan, Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

3.- Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (S. Sayısı: 616)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

4’üncü sırada yer alan, Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

4.- Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1008) (S. Sayısı: 685)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5'inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

5.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2746) (S. Sayısı: 704) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet? Yerde.

Komisyon Raporu 704 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerine grupları adına söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan.

Buyurunuz Sayın Kaplan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

704 sıra sayılı Yasa Teklifi'nde aslında Yargıtayda bir düzenleme öngörüyor. Faydalı şeylerde muhalefet hep sağduyulu davranmıştır. Biz de bu konuda sağduyulu davranıyoruz ama gerçekten yargının sorunu bu mu yani bununla mı çözülecek?

Şimdi, şuradaki gerekçeyi okuduğumuz zaman çok hukuki, çok felsefi, hepimizin altına imza atacağı bir şey: “Anayasa’ya göre –madde 141, IV. bölüm- adalet hizmetinin işlememesi, geç işlemesi ya da kötü işlemesi, toplumsal düzenin ve barışın bozulmasına neden olmaktadır.” Evet, şu an Türkiye’nin yaşadığı budur aslında. Sadece o değil, bu nedenle “Geciken adalet adalet değildir.” veciz sözüne de vurgu yapılıyor.

Eğer bir ülkede yargı bağımsız değilse, mahkemeler tarafsız değilse, makul bir sürede yargılama yapamıyorsa, makul süre içinde yargılama yapıp silahların eşitliğini, iddia ve savunmanın eşitliğini sağlayamıyorsa; tanıkları, doğru dürüst delilleri ikame edemiyorsa ve adalet, hukuk devletin evrensel kurallarına göre işleyemiyorsa o zaman zaten sorunlu bir adalet sistemi var demektir.

Şimdi, HSYK’da yapılan değişikliklerden sonra, atanan hâkimlerden sonra, bunca yargıda yapılan bunca işlemden sonra, yargı reformunda avukatların dosya evrakını incelemesinin engellenmesinden sonra, CMK’da yapılan değişiklikle makul şüpheli durumu konulduktan sonra, güvenlik paketiyle savcılarının görevleri valilere ve kaymakamlara devredildikten sonra yani şu paket, şu yasa geçmiş ne yazar, ne çözer, ne getirir; hiçbir şeye bunun bir faydası yok.

Şimdi, tabii ki dün kötü bir olay yaşandı, gerçekten acı bir olay ama bu acı olaydan hukuk adına, bağımsız yargı adına zerre kadar ders çıkarılmış değil. Yaşanan acı olayın üzerinden Cumhurbaşkanının, avukatları hedefe koyan açıklamaları insanı şaşırtıyor, üzüyor. Nasıl bir şey ki bu, yargının üçlü sacayağında olan savunma makamını dışlayarak nasıl bir bağımsız yargı olur, bunu birilerinin anlatması

(x) 704 S. Sayılı Basmayazı tutanağına ekli dir.

lazım. Yani, Cumhurbaşkanı bir şiir okuduğu zaman, eğer Diyarbakır DGM’de, olağanüstü mahkemede avukatları onu savunmamış olsaydı, savunmasına rağmen o olağanüstü mahkemede aldığı ceza, belediye başkanlığının düşmesi, Pınarhisar’da cezaevinde yatması gerçeğini bilmesek şunu derdik: “Ya, savunma hakkı gereksizdir.” Napolyon hani diyordu ya “Avukatların dili kesilmelidir.”, bir başka diktatör başka bir şey söylüyordu, aynı şey. 21’inci yüzyılda yaşıyoruz, bunu hak etmiyor 78 milyon, Türkiye’de yaşayan halkımız, yurttaşımız.

Şimdi, burada Yargıtay üyelerinin sorumluluğuna ilişkin bir Genel Kurul prosedürü var, onu dairelere, ön incelemelere tabi tutup hızlandırmak amaçlanıyor. Bakın, size şunu söyleyeyim: Sayın İyimaya tecrübeli, akademisyen yanı olan bir hukukçu ve 2005 Türk Ceza Kanunu, CMK reformu yapıldığı zaman Avrupa Birliği süreci vardı, üyelik süreci vardı. Hatta ondan önceki iktidara, koalisyon dönemlerine de buradan teşekkür etmek lazım çünkü rahmetli Ecevit’in koalisyonu döneminde Anayasa’da tam 17 madde değiştirildi, bunlardan biri de bağımsız yargıyla ilgiliydi. Şimdi, Avrupa Birliği Ulusal Programı çıkarıldığı zaman da çok önemli noktalara vurgu vardı. Bunlardan biri adli kolluktu arkadaşlar. Şimdi ben size bu adli kolluk olayının önemini dün yaşanan acı olayın üzerinden, siyasiler olarak Meclisteki herkesin sorumluluğu üzerinden anlatmak istiyorum.

İyi hoş da siz bu büyük adliyeler yapıldığı zaman... Avrupa’nın en büyük adliyesi, biliyorsunuz -Avrupa Birliği fonlarıyla da yapıldı bu binalar- AVM gibi, betondan, demirden ve camdan fakat bunun işleyişi konusunda, maalesef –maalesef diyorum- ceza mahkemeleri orada, icra mahkemeleri orada, aile mahkemeleri orada, hepsi karmakarışık bir şekilde orada. Adli kolluk denen bir olayı sürekli tartıştık; adliyenin işlemesi, bağımsız yargı için adli kolluk zorunludur diye hep konuştuk bunu. Avukat olarak konuştuk, barolarda konuştuk; geldik burada, Mecliste konuşuyoruz. Maalesef, 2005’ten 2015’e kadar adli kollukla ilgili hiçbir düzenleme yapılmadı ve uygulanmadı arkadaşlar. Uygulanmayınca ne oldu? Bu AVM gibi büyük adliyelerin kapısına önce devletin resmî polisini koydular; sonra, içeri 7-8 kat tabii, her katta da özel güvenlikçileri –bakın, dikkat edin, özel güvenlikçileri- görevlendirdiler sözleşmeli olarak. Yani, özel güvenlikçiler şirketlerine bağlı çalışıyor. Yani, adalet komisyonları var adliyelerde, başsavcılar var, onların emrinde çalışmıyorlar. Polis, yine hâkim veya savcıların veya avukatların veya onların ortak bir kurulunun emrinde çalışmıyor. Nerede çalışıyor? Emniyet Müdürlüğüne bağlı, İçişleri Bakanlığına bağlı çalışıyor. Zaten bu güvenlik paketinden sonra bu da tamamen kaldırıldı. Şimdi, bu güvenlik paketiyle polis yapılandırılmasına da gidilmesiyle... Arada adli kollukla ilgili şöyle bir şey oldu 17 Aralık sürecinde yolsuzluklarla ilgili: Oradaki polisler ilgili Bakana soruşturma yapıyor, Bakanın haberi yok, Adalet Bakanının haberi yok, savcılarının haberi yok. Bununla ilgili bir yönetmelik düzenlendi, bu yönetmelik de İstanbul Barosunun açtığı dava sonucu iptal edildi.

Peki, o dönemde savcılar ne diyordu? Savcılar dediği sözleri aynen size söylüyorum, bunu unutmayınız: “Bizi zabıtaya çevirdiler.” Bütün savcılar böyle söyledi. Savcıları zabıtaya çeviriyorlardı o Adli Kolluk Yönetmeliği’yle. Savcıları sadece zabıtaya çevirmediler, güvenlik paketiyle savcıları polisin emri altına koydular arkadaşlar. Bu paket buradan geçti. Dikkat edin! Güvenlik paketiyle savcılar baypas edildi, onların yetkileri valilere ve kaymakamlara verildi. Yani, zabıtalık bile çok görüldü, adliyede iddia makamı böylesine baypas edildi. Peki, hâkimler ne dedi? Adli kollukla ilgili hâkimlerin söylediği tek sözcük şudur: “Adli kulluk, kulluk, kulluk getirildi.” dediler. Şimdi, savcısı böyle diyor, hâkimi böyle diyor, avukatı zaten karşı çıkıyor.

Şimdi, bu sistemde bu adliyelerin güvenliği kime emanet siz biliyor musunuz arkadaşlar, kime? Hukukçu arkadaşlarıma sesleniyorum: Yani, adliyelerin güvenliği yok, bunu iyi biliniz, kimsenin güvenliği yok adliyede; avukatın da yok, hâkimin de yok savcının da yok, davacının da yok, davalının da yok, tutuksuz yargılanın da yok, tutuklu yargılananın da yok. Şimdi, böyle bir sistemi getirip koyduğunuz zaman, bu sistem her gün provokasyona açık sıkıntılar yarattığı zaman siz neyi çözebilirsiniz? Burada çözülecek bir şey yok. Siz sistemle uğraşmazsanız sistem size arıza üretir, arıza üretmeye devam etmiştir. Bu bağımsız yargının, hukuk devletinin olduğu adliyelerde güvenlik yekten kaybolmuştu; sadece dün yaşanan olay acı bir olay değil, ondan önce de mafya hesaplaşmaları bu adliyelerde yaşandı, birçok insan vuruldu, hesaplaşma alanlarına döndü; orada mağdur ve müştekilerin dövuüdüğü sahneler yaşandı. Peki, bunun güvenliği ne olacak? Kim yapıyor bunun güvenliğini? Yok. Peki, bunun çözümü ne? Bunun çözümünü hiç kimse doğru konuşmuyor; lanetlemek, telin etmek, kınamak çözmüyor hiçbir şeyi arkadaşlar. Çok açık söylüyorum: Bu sistemin değişmesi lazım. Eğer bağımsız yargının kendi güvencesini, kendi özgür işleyişini, yargının bağımsızlığını istiyorsanız onun adli kolluk sistemi içinde savcının vereceği emri yapacak, mahkemenin verdiği kararı uygulayacak, avukatın talep ettiği talebinin inceleneceği bir sistemi getirmek zorundasınız. Bunu getirmedığınız zaman olağanüstü mahkemelerde yaşanan rezaletleri her gün yaşarsınız. Dün Balyoz davası vardı, beş sene yatan subaylar, generaller beraat etti, şimdi çıkıyorlar, “Cezalandırın.” diyorlar. Şimdi, burada çok net bir durum var arkadaşlar. İdari kolluk ile adli kolluğu birbirine karıştırmamanın bir anlamı yok, birbirine karıştırdığınız zaman çok ciddi sıkıntılar doğuyor.

Burada şunu da açıklıkla ifade etmek istiyoruz: Çağlayan’da dün yaşanan olayda oradaki polisin müdahalesi var mı? Yok. Oradaki özel güvenliğin müdahalesi var mı? Yok. “Özel harekât çağrıldı.” dediler, onu kim yönetiyor? Yok. Sonra “TEM şubesi müdahale etti.” dediler. Ya, şimdi, arkadaşlar, böyle büyük adliyelerde böyle bir sistem olduğu takdirde siz neyi çözeceksiniz? Bunun çözülmesi için öncelikle adliyelerde güveni sağlamak gerekiyor, adliyelerde güvenin tesisi gerekiyor.

Şimdi, diyeceksiniz ki bu mümkün mü? Evet, mümkündür. Biz gördük, ben uluslararası hukuk alanında çalışırken birçok ülkedeki yüksek ceza mahkemesine gittim. O yüksek ceza mahkemelerinin giriş kapıları farklıydı. Bir giriş kapısından hâkim, savcı ve avukat girerdi. Hâkim, savcı ve avukat arasında ayrım olmadan x-ray cihazından geçerdi ve cihaz öttüğü zaman çantasını aratırdı. Ne hâkim savcıdan üstün ne savcı avukattan üstün ne avukat savcıdan ne savcı hâkimden. Eğer siz bu düzeni kurmazsanız hâkim de, savcı da, avukat da o kapıdan giriyor. Ayrıca, özel güvenlik silahlı zaten giriyor, polis zaten silahlı giriyor, orada binlerce personel çalışıyor. Şimdi, siz neyin kontrolünü o dev adliyelerde, büyük binaların içinde sağlayabilirsiniz? Sağlayamazsınız.

Şimdi, yüksek ceza mahkemelerinde bir kere tutukluların getirildiği asansör ayrıdır, ayrı bir bölümden sanık bölümüne alınır. Tanıklar ayrı bir bölümden alınıyor. Basın ayrı bir bölümden alınıyor ve bunlar alındığı zaman görevliler onları yerlerine alıyor, bırakıyor, yerlerinde görev yapıyorlar. Hâkim öndedir; savcı ve avukat eşit, marangoz hatası olmayan bir düzeyde yan yana otururlar çünkü iddia ve savunmanın eşitliği budur. Biz, avukat olarak hep savunmanın iddia karşısındaki eşitsizliğinden bahsederdik; silahlarımız eşit değildir, bütün yetki savcılardadır. Şimdi, ne diyeceğiz biz avukatlar? Savunma hakkı kutsaldır; sözleşmeler böyle diyor, Anayasa’nın 90’ıncı maddesi böyle diyor, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi böyle diyor. Böyle diyor demekle bir şey çözemeyiz. Şimdi, marangoz hatası mekanik hataya döndü. Valiler ve kaymakamlar savcılarının yerini aldı, emirleri onlar veriyor, emirleri

onlar uygulatıyor; onların verdiği emirler sonucu suç işleyen güvenlik görevlilerini de hangi olay olursa olsun, hangi görüş olursa olsun, nerede olursa olsun valiler ve kaymakamlar artık korumak, kollamak ve temize çıkarmak zorundadır çünkü onlardan birisi hüküm giydiği zaman emri veren kaymakam ve vali aynı suçun azmettiricisi olarak içeri gireceği için onları koruyacaktır.

Bakın, Gezi olayları sırasında veya toplumsal olaylarda veya Güneydoğu’da hangi davaya bakarsanız bakın, faili eğer güvenlik görevlisi ise dava sürgüne gidiyor: Bir dava Kayseri’ye gidiyor, bir dava Eskişehir’e gidiyor, bir dava İzmir’e gidiyor. Bu ülkenin her yerinde güvenliğini tesis edemeyen bir devletten bahsediyoruz. Ankara’daki davayı, Eskişehir’deki davayı alıyor, Kayseri’ye gönderiyor, başka yerdeki davayı da güvenlik nedeniyle Eskişehir’e gönderiyor.

Şimdi, bunca ciddi sorunları olan bir yargı mekanizmasından bahsediyoruz. Bu yargı mekanizmasında adil yargılanma hakkı, bağımsız liman olma hakkı çok ciddi bir sorundur, sistemsal bir sorundur. Siz istediğiniz kadar “reform paketi” adında baskı paketlerini getirin, sizi konjonktürel olarak bugün, bu yıl, bir yıl, iki yıl belki koruyabilir ama bunlar evrensel hukuk kuralları olmadığı için aşınır ve çabucak terk edilirler ve bu kanunlar kalker ama siz temelini sağlam kurmadığınız zaman bağımsız yargının, istediğiniz kadar yargıyı çabuklaştırmak, kırtasiyeyi kaldırmak, bürokrasiyi kaldırmak için çabaların içine girin, çözüm getiremezsiniz.

Şu an Türkiye’nin en büyük problemi adaletsizliktir arkadaşlar, çok açıkça itiraf ediyorum burada. Otuz yıl ceza avukatı olarak çalışmış bir arkadaşınız olarak, yirmi beş yıl uluslararası hukukta çalışmış bir arkadaşınız olarak söylüyorum: Şu an Türkiye’de yargı felç olmuş durumdadır, felç, işlemez durumdadır. Düşünebiliyor musunuz, Hükûmet, AK PARTİ on iki yıldır iktidar, Anayasa Mahkemesinin en az 12 tane yargıcının seçimini kendi yapmıştır, kendi seçtiği yargıçlara güvenmiyor. HSYK’ya seçilen yargıçlarda da aynı durum oldu. “Paralelci” dedi dün beraber yürüdükleri, beraber iş yaptıkları kişilere. HSYK değişikliğinde bu sefer muhalefetle uzlaşarak seçimlere girildi, karma listelerle yönetimler oluşturuldu. Hiçbirisi bu olayların çözümü değildir. Çözüm, doğru olan, evrensel hukuk kurallarında bu adil yargılamayı sağlayacak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni uygulayacak bir sistemi kurmaktır. Biz bu sistemi kurmadığımız zaman toplumsal barış olmaz arkadaşlar. Toplumsal barışın olmadığı yerde güven olmaz, güvenin olmadığı yerde demokrasi yeşermez, demokrasinin yeşermesi için uygun bir iklime, uygun bir ortama ihtiyaç vardır.

Seçim dönemi yaklaşmış, iki ay kalmış, bu iki aylık seçim döneminde herkes çıkıp en ufak şeyi propaganda aracı olarak kullanılabilir ama bu bile yargıya zarar verir, bu bile yargının bağımsız işlemesine zarar verir. Emrinizdeki güçlere bugün güvenebilirsiniz, iktidarsınız ama 7 Haziranda iktidarınızı yitirdiğinizde emrinizdeki güçlerin kimin emrine gireceğini de düşünmek zorundasınız. Ben bunu düşünmek istemiyorum, hiç kimsenin kimseye karşı kan davası güdeceğini siyaseten düşünmek istemiyorum. Sizler iktidar olarak beraber yürüdüğünüz cemaatle çok çok çok kavgalı oldunuz. Bu davalar ne olacak bilmiyoruz ama eğer bağımsız bir yargı varsa arada masum insanlar... Kuruyla beraber yaş yanmaz; onlar kendi masumiyetleri çerçevesinde aklanırlar. Burada çok ciddi bir kritik durumla karşı karşıyayız. Seçimlere giderken seçim güvenliği sorunu yaşanacak, provokasyonlar için çok uygun bir iklim var, çözüm süreci açısından sıkıntılı anlar var. Bütün bu konularda Meclisin üzerine düşen bir görev vardır; ilk işi, bağımsız yargıyı bu ülkede tesis etmektir. Herkesin sığınacağı bir tek liman vardır, o da bağımsız yargı.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaplan.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Murat Başesgioğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz efendim.

MHP GRUBU ADINA MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 704 sıra sayılı Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hemen sözlerimin başında, değerli milletvekilleri, Çağlayan Adliyesinde şehit edilen Savcımız Mehmet Selim Kiraz’a Allah’tan rahmet diliyorum; ailesine, yargı camiamıza ve milletimize de başsağlığı diliyorum. Gerçekten her yönüyle araştırmaya muhtaç bir olay. Güpegündüz Türkiye’nin en büyük adliyesinde adalet görevini yerine getiren, üstelik de dava konusu soruşturmaya daha henüz iki ay önce atanmış bir cumhuriyet savcısının şehit edilmesi olayını, elbette güvenlik birimlerimiz dikkatli bir şekilde izlemek durumundalar ve bu konuda toplumumuzun da, partimizin de büyük bir dikkatle olayı takip edeceğini ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğumuz teklif, daha çok teknik konulara ilişkin bir teklif. Yargıtayda hukuk daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyumsuzlukları nedeniyle zaman kaybını önlemeye yönelik bir düzenleme; 1’inci maddesi bu. Bir diğer maddesi de Yargıtay üyelerine karşı açılan tazminat davalarının temyiz incelemesinin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu yerine Hukuk Genel Kurulunda yapılmasını düzenleyen, bizim de itiraz etmediğimiz iki değişiklik. Bu değişiklikler hayırlı olsun. İnşallah, Yargıtayımız büyük iş yükü arasında bu zaman kaybını ve davaların makul sürede bitirilme işini yerine getirebilir ama üye sayısı artmış, dava daire sayısı artmış ve dünyanın hiçbir yerinde örneği olmayan, büyük, devasa bir Yargıtayda sorunların çıkması mukadderdir. Sık sık yargıya başvurmak suretiyle Yargıtay kendi içindeki bu sorunları düzeltmeye çalışıyor. Bizim, Yargıtayda görmek istediğimiz esas misyon, bir içtihat mahkemesi olmasıdır. Bunun için de, bir an önce, çıkmış olan istinaf mahkemelerinin Türkiye’de yürürlüğe girmesidir.

Tekrar, bu değişikliklerin hayırlı olmasını diliyorum ve kendilerine başarılar diliyorum. Böyle acılı bir günde tabii, yargı üzerinde çok konuşulabilir ama o konuşmaları inşallah daha başka ortamlarda yerine getiririz diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, Beşinci Yasama Yılıının sonuna geldik. Birçok arkadaşımız milletvekili adayı, aday adayı, olmadığını ifade eden arkadaşlarımız var. Bu sürecin herkese, milletvekili arkadaşlarımıza, aday olanlara, olmayanlara hayırlı olmasını diliyorum; partilerimize, Türk siyasetine hayırlı olmasını diliyorum. Siyaset çok zor bir kariyerdur, siyasetçinin tırnaklarıyla, teriyle kazandığı bir kariyerdur. Onun için bütün arkadaşlarımızın emekleri saygıdeğerdir, yapmış oldukları hizmetlerden dolayı hepsine teşekkür etmek bir borçtur diye düşünüyorum ve bu saygın kariyerin öyle ufak tefek şeylerle zedelenmemesi gerektiği inancındayım.

Bunu söyledikten sonra, değerli milletvekilleri, bir tespit yapmak durumuyla karşı karşıya olduğumuzu da ifade etmek istiyorum. Dönemlerin sonunda bu tespitler yapılır, yasama üyesi olarak bu dört yıllık dönemde nasıl bir faaliyette bulunduk, bir muhalefet olarak, iktidar olarak bu süreci nasıl değerlendirdik? Müsaade ederseniz bu konuya ilişkin görüşlerimi ve tespitlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bunlardan ilki, içinde bulunduğumuz, üyesi olmaktan onur duyduğumuz yasama organına ilişkindir. Yasama organımız kuvvetler ayrılığı ilkesi içerisinde bağımsız, kendi özel çalışması, özerkliği olan, devlet çatımızın önemli bir kuruluşudur. İstenir ki yasama organı diğer kuvvetlere karşı bağımsız olsun, yürütmenin etkisinde olmasın, yargıyla ilişkileri demokratik ülkeler nispetinde olsun. Peki, şu son dört yıllık uygulama performansına baktığımız zaman yasama organı Hükûmetten bağımsız davranabilmiş midir? Hayır, açık yüreklilikle söylemek gerekirse yasama organı yürütmenin inisiyatifinde yürütmektedir. Mesela, başkasından örnek vermeyelim belki incinebilirler... Dün akşam burada üniversitelerle ilgili bir kanun teklifi görüşüldü. Bizim de bir teklifimiz vardı, Kastamonu Candaroğulları sağlık bilimleri üniversitesinin kurulmasına ilişkin bir yeniden madde ihdasıydı. Normal olarak kiminle görüşmem lazım? İlgili bakanla ve Komisyon Başkanıyla görüşmem lazım. Ben onlarla da görüştüm ama Doğan Bey’le görüştüm. Eğer Doğan Bey bu yeni madde ihdasına “Evet.” deseydi Sayın Bakan ve Komisyon da buna “Evet.” diyecekti.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Aa, yok, Adalet Komisyonu için o varit değil.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Devamla) – Adalet için söylemedim.

Onun için, Doğan Bey’i Kastamonulular hiç unutmayacaklar. İnşallah bir dahaki dönemde geleceksiniz, gene bu lafları belki size yeni gelen arkadaşlarımız da tekrar ederler. Yani burada alınmasın, Doğan Bey sevdiğimiz bir kardeşimiz ama bir realiteyi anlatmak istiyorum. Yani...

ALİM IŞIK (Kütahya) - İstanbul’da Kastamonulular bunun hesabını soracak Doğan Bey’den.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Devamla) - ...yürütme tamamen yasamaya hâkim, yasamanın gündemini tanzim ediyor ve burada çıkacak tasarılar, teklifler tamamen yürütmenin inisiyatifıyla oluyor. Mesela kaç tane muhalefet milletvekiline ait kanun teklifi buradan yasalandı?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) - Hiç.

MURAT BAŞESGİOĞLU (Devamla) - Hiç yok denecek kadar az. Bunun böyle olmaması lazım. İdeal parlamentolarda kanun teklifi vermek imtiyazı iktidar ve muhalefet partileri arasında fark etmez.

Gelelim başka bir konuya: Mesela, burada bir tartışma yaşandı. Bir eski Bakanımız savunma hakkını kullandı, sataşmadan dolayı söz istedi ama İç Tüzük’te bir hüküm olmadığı için, Sayın Başkanımız, istemesine rağmen -şahsi tercihi- Sayın Bakana burada sataşmadan dolayı söz veremedi. İç Tüzük bunun gibi birçok boşlukla malul.

Torba yasa... “Torba yasa” diye bir kavram icat ettik. Çok çirkin. Yani hiçbir üretici kendi ürettiği ürünün değersizleşmesine razı olmaz. Biz kanun yapıyoruz ve adına “torba yasa” diyoruz, “torba kanun” diyoruz. Yani böyle bir şey olur mu? İnsan ürettiği ürünü daha iyi pazarlar, daha iyi saygınlığını sağlamak ister. “Torba yasa” ne? Meclis Başkanı Bütçe Komisyonu Başkanı yazı yazıyor, “İlgisi olmayan yasaları birleştirme.” diyor, Komisyon Başkanı diyor ki: “Ben böyle yaptım, benim dediğim doğrudur.” Peki, bunu çözecek merci? Yok. Bunu çözecek merci İç Tüzük ve biz İç Tüzük’ü maalesef değiştiremedik. Gündemin 1’inci sırasında aylardır, yıllardır beklemeye devam ediyor.

Gündemin 2’nci sırasında ne var hep pas geçtiğimiz? Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı var. Önemli bir tasarı. Tarif yok. Komisyonlarda çok acele edildi, “Aman çıksın, çıksın, lazım.” diye. Peki, niye görüşmüyorsunuz? Yarım, açtık kitabın ortasından, masanın üzerine bıraktık, duruyor.

3'üncü sırada ne var? Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı. Cezaevlerinin dış korumasını İçişleri Bakanlığından alıp Adalet Bakanlığına veriyoruz. Binlerce kadro ihdas edildi. Ceza infaz kurumlarında çalışan infaz memurlarına, özlük haklarında iyileştirmeler yapıldı, tazminatlar verildi, yıpranma payları verildi; onlar bekliyorlar şimdi. Peki, bunu niye çıkarmıyorsunuz? Maliye Bakanlığıyla anlaşamadınız ve bunu bloke ettiniz, burada durdu şimdi. E, yazık günah değil mi? O kadar zor şartlarda görev yapan infaz koruma memurlarından bunu niye esirgiyorsunuz?

Başka bir tasarı: Askerî Hâkimler Kanunu'yla ilgili tasarı. Komisyonunda acele ettik, bir an önce çıkardık, geldi buraya, 3 madde, 5 madde görüştük, açtık, masanın üzerinde kanun duruyor. Demek ki usul ekonomisine riayet etmiyoruz.

Şimdi acele ediliyor. Bütün bakanlıklar raflarında ne kanun varsa, tasarı varsa getirdiler, yığdılar, komisyona.

Değerli arkadaşlarım, 8 Hazirandan sonra Meclis duracak mı, Türkiye duracak mı, bu Meclisten kanun çıkmayacak mı? Acele ne? Buna “Dur.” demek lazım. Peki buna kim “Dur.” diyecek? Buna Meclisimizin “Dur.” demesi lazım.

Şimdi, bu noktada grup başkan vekillerimize çok önemli görevler düşüyor, bilhassa iktidar partisindeki grup başkan vekillerimize çok önemli görevler düşüyor. Ben de, kismet oldu, iki dönem grup başkan vekilliği yaptım. Grup başkan vekilinin iki şapkası var: Bir, kendi grubunun hakkını, hukukunu koruyacak; iki, Meclisin hakkını hukukunu koruyacak. Eğer kendi grubunun hakkını korumakla yetinirse işi tamamiyle yapamamış demektir. Onun için, Meclisin tüzel kişiliğini, Meclisin yerleşik kavramlarını, içtihatlarını koruma konusunda grup başkan vekillerinin hassas olması lazım ama bu olmuyor, olmuyor. Hükûmetten ne geldi, bir an önce bunu çıkarma gayreti içerisinde olunuyor.

Aklıma şu geliyor: Bir tarihte Galatasaray'ın İngiltere'de maçı var. Maç devam ederken bir seyirci bölücü pankartla sahaya girdi. İngiliz takımının kaptanı o pankartı aldı elinden, sahanın dışına attı. Kaptanı tenkit ettiler: “Sen niye bunu aldın? Başına bela aldın, husumet çektin.” İngiliz kaptan dedi ki: “Ben bu takımın kaptanıyım. Hakem kadar, sahada olacaklardan ben de sorumluyum ve o risk neyse ben üzerime alıyorum.” dedi. Onun için, buradaki grup başkan vekili arkadaşlarımız –bu dönem için demiyorum, inşallah ileriye dönük- yeni grup başkan vekilliği görevini yapacak arkadaşlarımız Meclisin hukukunu, Meclisin saygınlığını, Meclisin içtihatlarını koruma konusunda inşallah hassas olurlar, sadece kendi gruplarının haklarını korumakla yetinmezler diye düşünüyorum.

Şimdi, temel yasa, iktidar için önemli bir avantaj; çok kapsamlı, özellikle kod kanunlarının çıkarılması için çok önemli ve bundan istifade ederek önemli tasarılar çıktı ama istismar edildi. 15 maddelik bir tasarımı, teklifi temel yasa olarak gördük. Bu, bu temel yasanın istismarı anlamına geliyor. Torba yasa çok çirkin, hiç telaffüz etmememiz gereken bir konu ve inşallah önümüzdeki yasama yılında, yasama dönemlerinde bir daha bu şekilde bir kanun yapma ameliyesi olmaz diye düşünüyorum.

Bütün bunlar tabii, yasa yapma kalitesini bozuyor, yasalarımızın saygınlığını zedeliyor. Bakanlıklar ve bürokrasi çok sık müracaat ediyor Meclise. Mesela, Yargıtay Kanunu defalarca değişti, Ceza Muhakemeleri Kanunu defalarca değişti. Üç ayda, iki ayda bir kanun değiştiriyoruz. Bu, ne oluyor? Ülkede istikrarı bozuyor, hukuk güvenliğini bozuyor; hem bizim vatandaşlarımız hem de yabancılar bu ülkedeki hukuk güvenliğine ve istikrarına çok dikkat ederler. Bu konuda da hem bürokrasinin hem bakanlıkların dikkatli olmasında fayda var diye düşünüyorum.

Bundan başka ne var? Değerli arkadaşlarım, bundan başka... Dikkatle incelediğimiz zaman, çıkan kanun tekliflerinin, tasarılarının iki ana amaca hizmet ettiğini görüyoruz: Birinci ana hedef, sözde açılım sürecinin hukuki altyapısını tanzim etmek; ikincisi, 17 ve 25 Aralıkta başlatılan yolsuzluk iddialarının hukuki delillerini yok etmek üzere bir hukuki karşı mücadele yapıldığını gördük. Hükûmet, böyle bir anlayış içerisinde çıkarmış olduğu yasalara bu damgayı vurdu yani 10 tane kanun olsa 8 tanesinin bu iki amaca hizmet ettiğini çok rahatlıkla görebiliriz.

Tabii, ülkenin başka sorunları var, başka sektörlerin, toplumdaki değerli vatandaşlarımızın başka beklentileri var. Gönül isterdi ki bunlara da bir yasa olarak cevap verelim ve toplumdaki kargaşayı bir an önce giderelim ama maalesef bu iki konu hem bu yasama dönemini aldı, muhtemelen önümüzdeki dönemde de yine önemli ölçüde yasama faaliyetlerini kısıtlayacağı benziyor.

Sayın milletvekilleri, önemli bir süreçten geçiyoruz. Bulunduğumuz coğrafya çok kritik, ülkemizdeki sınır güvenliği başta olmak üzere birçok güvenlik konusu tehdit altında. İşte, akşam Vatan Caddesi'ndeki Emniyet binasına bir saldırı gerçekleştirilmek üzere yine bir olay oldu. Yani hep kulağımız -Allah korusun- tetikte. Ülkenin neresinde silah patlayacak, bomba patlayacak, bu endişeyle şey yapıyoruz. Tabii, onun için hepimize önemli sorumluluklar düşüyor. Terör bir insanlık suçudur, buna karşı hepimizin birbirimizi suçlamadan dikkatli olmamız lazım ama şu anda devleti yöneten, devleti ve kurumlarını korumakla mükellef olan Hükûmet herkesten daha duyarlı olmak zorunda, daha hoşgörülü olmak durumunda.

Sadece güvenlik konusunda değil tabii sorunlarımız, dış politika konusunda yanlış uygulanan politikalar neticesi önemli sorunlarımız var. İfade özgürlüğünün kısıtlanmasında, düşünce hürriyetinin kısıtlanmasında önemli yasal düzenlemeler yapıldı, bu noktalarda sıkıntımız var. Ekonomi konusu son derece sıkıntılı. Bir faiz tartışması bu ülkede yaklaşık 90-95 milyar liralık bir borçlanma maliyetini artırdı. Hem kurumların hem de kişilerin bu tartışmadan dolayı kayıpları oldu, daha doğrusu ülke ekonomimizin bir kaybı oldu. Şimdi de tartışıyoruz "Acaba faizi yükseltsek mi, dünyadaki trendlere uygun olarak bir faiz yükseltmesine mi gitmemiz gerekir?" diye. Ekonomi, dünyadaki gelişmeler ve bizim kendi dinamiklerimizden dolayı sıkıntılı bir noktada. Millî eğitim her yıl yazboz. Sağlık konusunda önemli sorunlar var. Hülâsa çok kritik bir sürece giriyoruz. Bence, işimiz 7 Hazirandan sonra daha zor değerli arkadaşlarım. 7 Hazirandan sonra yeni oluşacak Parlamento'yu ve yeni oluşacak cumhuriyet hükûmetini çok önemli görevler bekliyor.

Böyle sıkı bir döneme bir toplum nasıl hazırlanabilir? Kendi içinde barışık olarak hazırlanabilir. O zaman ilk yapacağımız iş, bizim, siyasal uzlaşmayı gerçekleştirmemiz gerekiyor. Siyasal uzlaşmayı gerçekleştirmeden toplumsal uzlaşmayı yapamazsınız. Bugün itibarıyla özellikle iktidarın tavrına bakarak bir siyasal uzlaşma sağlanma umudu çok zayıf ama bunun mutlaka ve mutlaka olması lazım. Bu toplum bu kadar gergin bir şekilde yoluna devam edemez, bu kadar devasa sorunlarını bu gerginlik ortamında halledemez. Onun için, siyasal bir uzlaşmayı sağlamamız lazım ki siyasette uzlaşmayı sağladıktan sonra vatandaşlarımız arasında da toplumsal uzlaşmayı rahatlıkla sağlayabiliriz.

Dikkat edeceğimiz şeyler var. Şu anda bana göre, sistemin bir hakemi yok. Kurumlar arasında kavga var. Bu kavgayı kimin çözeceği, kimin hakem olacağı Anayasa'da belli ama Sayın Cumhurbaşkanı anayasal sınırlar içerisinde kalmadığı için bu tarafsızlık ve hakemlik unvanını kaybetti. O zaman iş kime kalıyor? Bağımsız yargıya kalıyor. O hâlde hepimizin öncelikle üzerinde durması gereken konu hukuk devleti, yargı bağımsızlığı ve hâkim teminatıdır. Bu konuda da sıkıntılarımız var. Mesela,

Balyoz davasında 236 subay beraat etti. Geçmiş olsun, çok çektiler, çok bedeller ödediler aileleriyle, kendileriyle ve beraat ettiler ama Basra harap olduktan sonra.

Şimdi, belki, bu Meclisin ve toplumun onların iadeyiitibarları konusunda her şeyden erken davranması lazım, onların bu iadeyiitibarlarını sağlamaları lazım. Bu konu, yargının kendi normal akışına müdahale edildiği için oldu. Özel yetkili mahkemeler kurulmasaydı, özel yetkili savcılar olmasaydı Balyoz ve kamuoyuna mal olmuş davaların seyri bence böyle olmazdı.

Şimdi de yargıya bu anlamda bir müdahale var, Hükûmetin inisiyatifine almak için, HSYK seçiminden başlamak üzere Yargıtaydaki daire seçimlerine kadar var. Şimdi, Yargıtayda daire seçimleri var, kilitlendi, kaç tur oldu bilmiyorum. Çoğu tanıdığımız insanlar, saygın, yıllarca daire başkanlığı yapmış insanlar. Eğer Yargıtaydaki üyeleri kendi hâline bıraksanız o üyelerden birini seçecekler ama “İlla ki bu daire başkanı da benim olsun, bura da benim olsun.” deyince şimdi orası kilitlenmiş vaziyette. Hâkimlerimiz odalarını ayırmışlar, birbirlerine selam vermiyorlar. Yani böyle bir yargı husumeti içerisinde, yargının kamplaşmaya girdiği bir dönemde adaletin tecellisi de çok zor. Ama, bütün bunlara rağmen, şu anda içinden geçmekte olduğumuz krizi çözecek, krizin hakemliğini yapacak Türk yargısıdır. Onun için, yüksek yargıçlarımız, hâkimlerimiz, yargı bağımsızlığına, hâkim teminatına dikkat ederek önlerine gelen uyuşmazlıkları tarafsız bir şekilde çözdükleri takdirde, en azından şu geçiş sürecinde ülkemizin önemli sorunlarını halletmiş oluruz; buna yüksek Yargıtay da dâhil, Anayasa Mahkemesi de dâhil. En büyük sıkıntılardan biri yargının siyasallaşmasıdır ve dinimizin siyasallaşmasıdır. Bu iki alandan olduğunca uzak olmamız lazım. Bu, bizi sonu gelmez sıkıntılara düşür eder.

Parlamento olarak da hep birlikte bu konuya çok dikkat etmemiz lazım diyor, bu teklifin, tekrar, hayırlı olması dileğiyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Başesgioğlu.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk. Şahsınız adına da söz talebiniz vardır, ikisini birleştirerek size söz veriyorum.

Buyurunuz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ RIZA ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 704 sıra sayılı Kanun Teklifi’yle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu arada boş sıraları da selamlıyorum!

Değerli milletvekilleri, bu 704 sıra sayılı Kanun Teklifi Adalet Komisyonundan oy birliğiyle geçen bir kanun teklifi. Bunun neler getirip neler götürdüğünü benden önceki arkadaşlarımız açıkladı. Yerel mahkemelerden gelen dosyaların Yargıtaydaki daireler arasında görev uyuşmazlığı nedeniyle dolaşıp durmasını engelleyen bir mekanizma getiriliyor, bu yerinde bir mekanizmadır.

Yine, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nda daha önce kısmi davalar açmak yasaktı, şimdi de burada onun önünü açtık. Bu, aslında, hak arama özgürlüğünün sınırlarının genişletilmesi bakımından yerinde bir düzenlemedir.

Değerli milletvekilleri, bugüne kadar Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı tarafından konjonktür esaslı ve kısa süreli yasalar çıkarıldı. Bu yasalar çıkarılırken esas olarak o günün konjonktürünün getirdiği şeyler düzenlendi. Kanun tekliflerinin içerisinde yargının gereklerine ilişkin, ihtiyaçlarına ilişkin hiçbir husus yer almadı. Hatta, bu kanun tekliflerinin arasına kişiye ve iktidara yakın olanlara özgü özel düzenlemeler de serpiştirildi ve bunun adına “reform” denildi. Sayın iktidar bu “reform”

kelimesinin cılkını çıkardı. Yahu, aynı konuda ardı arkasına reform olmaz. Çünkü siyasi iktidar aslında hukuk devleti ilkesini hazmedememişti, onu bir türlü benimseyememişti. Yürütme organı, önüne gelen her sorunu yasa yaparak aşma yolunu seçti, burada da Parlamentodaki çoğunluğuna dayandı ve bunu yaparken de Anayasa'ya aykırılığı çok açıkça belli olan düzenlemeleri yapmaktan kaçınmadı.

Şimdi, hukuk fakültesine gitmeyen bir vatandaşımızın dahi açıkça Anayasa'ya aykırı olduğunu anlayabileceği düzenlemeleri acaba bu Parlamento neden yaptı? Şundan yaptı: “Biz yapalım. Anayasa Mahkemesi buna iptal kararı verinceye kadar biz istediğimiz değişiklikleri yaparız. Zaten iptal kararı verdikten sonra da nasıl olsa Anayasa Mahkemesinin iptal kararları geriye doğru yürümeyecektir.” anlayışıyla yaptı. Nitekim, HSYK’da yapılan atamalar Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen HSYK Yasası’na dayanarak yapılan atamalardır.

Değerli milletvekilleri, ben hukuk devleti ve demokrasi konusundaki yasama organının yasa yapma faaliyetlerine girmeden önce, İstanbul Adliyesinde meydana gelen ve kendisi de Mersinli olan Savcı Mehmet Selim Kiraz’ın öldürülmüş, katledilmiş olması nedeniyle üzüntülerimizi belirtiyorum ve kendisine Allah’tan rahmet diliyorum; yargı camiasına ve ailesine, eşine, çocuklarına başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, yalnız, bu olayı siyasi iktidarın kamuoyuna sunduğu şekliyle bırakmamak lazım. Yani “Bunu DHKP-C militanları yapmıştır. Hainlerdir. Şunu yapmışlardır...” Bu tip hamasi nutuklarla bu olay geçirilemez. Eğer bir hukuk devleti, rehin alınmış bir savcısını ve onu rehin alan eylemcileri etkisiz bir şekilde bertaraf etme imkânlarını araştırmadan doğrudan doğruya yargısız infaz olacak şekilde bir hareketli operasyon gerçekleştirmişse bunu kabul etmek de mümkün değildir. Bu kürsüde defalarca söyledim; hukuk devletinde teröristlerin de insan haklarından faydalanma hakkı vardır.” dedim, “Hukuk devleti terörizme karşı mücadele ederken bir eli bağlı mücadele etmek zorundadır dedim.

Şimdi, o kişilerin operasyondan yarım saat önce Ahmet Şık’la yaptıkları mülakattan anladığımız kadarıyla, kamuoyunun bu olayın oluş şekliyle ilgili derin şüpheler taşımasının haklılığını ortaya koyuyor. Burada Ahmet Şık şu soruyu soruyor: “İçeri girerken avukat kimliği kullandığınız ya da bizlerin de avukat olduğunuza dair bilgiler dolaşıma girdi. Adliyeye silahlarla nasıl girdiniz?” “İçeri nasıl girdiğimizle ilgili herhangi bir açıklama yapmayacağız. Mutlaka zamanla ortaya çıkacaktır ama şu aşamada açıklama yapmayacağız. Bu tür dedikodular avukatları hedef hâline getiriyor ama bu eylemde avukatların hedef olması için bizim, avukat kimliği ya da cübbesi kullanmamıza gerek yok. Bu ülkede avukatlar defalarca hedef oldu, müvekkillerine sahip çıktıkları için haislere atıldılar, hatta öldürüldüler. Bu yüzden, bizim eylememizle avukatların hedef hâline getirilmesi söz konusu değil çünkü AKP’den ve düzenden yana olmayan herkes zaten bu ülkede hedefdir.” deniliyor ve devam ediyorlar değerli arkadaşlarım: “Talep karşılanmazsa savcı beyi cezalandıracağınızı söylüyorsunuz, bu meşru mu?” Adamların söylediği şu: “Biz bu olmasın diye uğraşıyoruz. Talebimizin karşılanıp karşılanmaması ve savcının başına bir şey gelmemesi kendi ellerinde. Başlarına bir şey gelsin istemiyorlarsa talebimizi yerine getirsinler.”

Şimdi, söylemek istediğim konu şu: Emniyet Müdürü de bu olaydan sonra açıklama yapıyor. Emniyet Müdürünün açıklamasından da... O operasyon yapıldıktan sonra savcının o eylemciler tarafından öldürüldüğünü söylüyor İstanbul Emniyet Müdürü. Ya, arkadaşlar, o operasyon yapıldıktan sonra bu adamlar o savcıyı nasıl öldürecek?

Şimdi bu kürsüden söylüyorum: Bende hem eylemcilerin hem de savcının polis kurşunlarıyla öldürüldüğü konusunda ciddi şüpheler vardır. Bunu bertaraf etmenin, kamuoyundaki bu şüpheleri kaldırmamanın bir tek yolu vardır: Otopsi raporunda, Emniyet, o savcının vücudundaki ile o eylemcilerden çıkan kurşunların aynı olup olmadığını tespit etmelidir. Bu konuda Emniyetten hiçbir açıklama yok; “Vatan hainleri, DHKP-C’liler, PKK’lılar, şunlar bunlar...” Bunlarla, hamasi şeylerle biz bir yere gidemeyiz arkadaşlar, böyle bir şey olmaz.

Şimdi, aynı gün elektrik kesiliyor Türkiye’de ve Bakan hiç açıklama yapmıyor. Ben bu olayların da birbiriyle paralel olduğunu düşünüyorum, sadece ben değil, aldığım tepkiler de bu şekilde. Bu olayın arkasında belli güçlerin olduğu şeklinde kamuoyunda çok ciddi kuşku var ve bilmiyorum Sayın Bakan hissediyor mu elektrikler niye kesildi? Sayın Bakanımızın hissiyatı güçlüdür. Acaba elektrikler niye kesildi? Bugüne kadar açıklanmıyor, teknik arıza olmadığı söylenildi. Değerli milletvekilleri, bu konunun aydınlatılması gerekiyor.

Bir başka konu: Dün çok ciddi bir olay oldu. Balyoz davasından yargılanan 206 sanık beraat etti ve Türkiye’de hiçbir şey yokmuş gibi olayı geçiştiriyoruz yani sanki sıradan bir olay oldu. Bakın, düşünebiliyor musunuz bu generaller yargılanıyor ve darbeden dolayı yargılanıyorlar, bunlar değişik cezalar alıyorlar. Bakın söyleyeyim size, o tarihte, Türkiye Cumhuriyeti hükümetini vazife görmekten cebren menetmeye teşebbüs suçlaması yöneltiliyor, bundan mahkûm oluyorlar. Bu cezalar Yargıtay tarafından onanıyor yani Yargıtay onamasından geçerek kesinleşmiş mahkeme kararıyla kimileri ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alıyor ama ondan sonra ikinci bir yargılamada bunlar beraat ediyor. Şimdi, ya o mahkeme, o tarihte 10. Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi kusurlu ve o kararı onayan Yargıtay 9. Ceza Dairesinin üyeleri kusurlu ya bu beraat kararlarını veren mahkemeler kusurlu. Şimdi, vatandaş olarak ben yargıya nasıl güveneceğim arkadaşlar?

O tarihte de yine Sayın Başbakanın, bugünkü Cumhurbaşkanının o Balyoz davasıyla ilgili söyledikleri çok açık şeyler var: “Ak ile kara belli olacak.” diyor. Evet, ak ile kara belli oldu Sayın Cumhurbaşkanı, bakın, beraat ettiler. Ve diyor ki Sayın Cumhurbaşkanı o tarihte: “Kurumlar Balyoz davasıyla ilgili âdeta temizliğe tabi tutuluyorsa bundan kimsenin rahatsız olmaması gerekir.” Demek ki kurumlar temizliğe tabi tutulmamış. Yine, Bülent Arınç’ın o tarihte söylediği laflar var, diyor ki Bülent Arınç: “Bağırsaklarını temizliyor.” Başbakan, o Balyoz, Ergenekon davalarında “Bu örgütlerin dışarıdan yardım almadan ayakta durması mümkün değildir.” Başbakan Yardımcısı Sayın Yalçın Akdoğan, o tarihte yine “Bu bir hukuki hesaplama.” diyor. Şimdi, arkadaşlar, o tarihte bu kadar övgüler düzüyorsunuz, savcısı olduğunu da söylüyorsunuz bunun ama şimdi kalkıyorsunuz... Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan bir adam dışarı çıkıyor, ondan sonra da serbest kalıyor. Ayıptır ya! Çıkıp da özür dilemek lazım. Bu kadar kolay mı? Tamam, beraat ettiler; peki, bu insanların hapisshane geçirdikleri, yaşamlarından verdikleri süreç ne olacak? Sayın Mehmet Haberal orada oturuyor, dört buçuk yılı hapisshane çürüdü; eşleri, çocukları, yakınları bir sürü işkence gördü, eza çekti, cefa çekti. Bu kadar basit mi? Ama hiç kimseden tık yok. “Balyoz davası sanıkları serbest bırakmış.” Allah Allah! O kadar sıradan bir olay.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bir başka konuya da değinmek istiyorum. Yani bakın, ikide bir buraya çıkıyor arkadaşlarımız, şu paralel yapıya... Yani neredeyse CHP’yi paralel yapıcı yapacaklar, çıkacaklar işin içinden. Yani nedir o paralel yapı, ben anlamadım. Bunun adam gibi adını koyalım. Niye “Fethullah Gülen yapısı” demiyorsunuz, niye “cemaat” demiyorsunuz, “paralel yapı” falan demiyorsunuz?

Bakın, değerli arkadaşlarım, bugünkü tartışmanın özü nerede yatıyor biliyor musunuz? Sizin bugün, geçmişte yol arkadaşınız olan Fethullah Gülen’le ayrışmanız nerede yatıyor biliyor musunuz? 22 Mayıs 2013. Sayın Başkan, 22 Mayıs 2013, Sayın Bülent Arınç, Fethullah Gülen’e gidiyor. Bülent Arınç “Ben bu ziyareti Başbakanımın bilgisiyle gerçekleştirdim.” diyor ve “Sayın Başbakan bu ziyareti kendisine vekilen gerçekleştirdiğimi söyledi. Bana sorulsaydı ben de öyle derdim. Bu ziyaret, hemen hemen kırk yıldan beri kendisini seven sayan bir insanın yüzünü görebilmek için yapılan bir ziyaret. Sayın Başbakanımız da selamlarını ilettiler. ‘Hoca Efendi’nin bizden bir emirleri olur mu?’ diye sormamı istedi.” Bakın, bu cümle çok önemli. Sayın Mahir Ünal, bu cümle çok önemli. Kendisi hakkında...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sataşmana cevap vermeyeceğim.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Bakın “Kendisi hakkında, Hükümetimiz hakkında yazılıp çizilenler var. Bu konularda önerileri var mı?” Yani diyen kim? Recep Tayyip Erdoğan. “Medyada cemaatle ve bizimle ilgili yazılıp çizilenler var, arası bozuldu mozuldu. Bu konuda önerileri var mı? Bizim göremediğimiz konularda bizi uyarmasını istedik.” diyor. Bunu diyen adam Recep Tayyip Erdoğan.

Bu kürsüde Sayın Adalet Bakanı, AKP Grup Başkan Vekili olarak, Cumhuriyet Halk Partili bir milletvekilinin Fethullah Gülen’e “çete” demesi üzerine Grup Başkan Vekili olarak çıktı şunları söyledi burada; diyor ki: “Fethullah Gülen bu ülkenin yetiştirdiği değerli bir kıymettir.” Devam edeceğim, bunları söylemeyeceğim. Diyor ki: “Yapılan hizmetlere baktığınızda siz, buna, hakkında herhangi bir savcının iddiası, mahkûmiyet kararı olmayan birini ‘çete’ diye itham ederseniz ona karşı da büyük bir haksızlık yaparsınız. Kendi de burada yok. Ama çeteden yargılananları, çete iddiasıyla...” Bakın, arkadaşlar, çok önemli: “...çeteden yargılananları, çete iddiasıyla soruşturulanları, kovuşturulanları, demokrasiye darbe vurmak isnat ve iddiasıyla yargılananları milletvekili olmak için Meclise taşıma gayreti içerisinde olurken...” Yani bizi söylüyor, diyor ki: “Mehmet Haberal’ı, Sinan Aygün’ü, Mustafa Balbay’ı, Engin Alan’ı -diyor MHP’ye- bunları, çete iddiasıyla soruşturulanları, demokrasiye darbe vurmak isnat ve iddiasıyla yargılananları siz milletvekili olmak için buraya taşıma gayret içerisinde olurken temiz insanları çete diye suçlamak kabul edilemez.”

Arkadaşlar, ben söylemiyorum bunu, bunu Bekir Bozdağ söylüyor.

Şimdi, biraz utanmanız lazım. Bakın, insanlar başkalarını suçlarken utanacak.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ya yapma... Kendi kurduğun kelimelerden yola çıkarak ahlak üretiyorsun. Yapma ya!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Siz daha 2013 yılında bunları söylerken Hüseyin Çelik...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Biz utanılacak hiçbir şey yapmadık.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Utanacaksınız Sayın Başkan, utanacaksınız! Siz CHP’ye bunları söylerken utanacaksınız! Bu lafları söylerken utanacaksınız!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Biz utanılacak hiçbir şey yapmadık.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Daha ne yapacaksınız? Daha ne yapacaksınız?

Bak, bak, Hüseyin Çelik ne diyor? “Cemaat devleti ele geçirmiş, devlete sızmış. Bunlar kargaları güldürür. Bu paranoyaları bir tarafa bırakın.”

Evet, şimdi söylüyorum size: Cemaatle uğraşma paranoyasını bir kenara bırakın. En büyük tarikatçı, paralel yapı sizsiniz.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi oradan! Hadi oradan!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Tamam mı?

Emniyetteki bu çeteler, Efkân Ala döneminde

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Senin zaman algın yok mu? Sen hukukçusun, senin zaman algın yok mu? Öncelik, sonralık yok mu sende? Suç öncesi, suç sonrası yok mu?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Bu çeteler Oğuz Kağan Köksal Emniyet Genel Müdürlüğü yaparken vardı. Bu çeteleri devlete AKP yerleştirdi, Recep Tayyip Erdoğan yerleştirdi, Abdullah Gül yerleştirdi.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, kalpten gideceksin ya!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Oğuz Kağan Köksal Emniyet Genel Müdürüydü, Emniyet Genel Müdürü. Bu yargıyı siz bu hâle getirdiniz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ben seninle kavga etmeyeceğim, bağırma.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – En büyük çete sizsiniz. Bakın, en büyük çete bu ülkede sizsiniz. Sizin varlığınız demokratik hukuk devletine en büyük tehdittir.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Seninle kavga etmeyeceğim, hepsini sana iade ediyorum, hepsini iade ediyorum söylediklerinin. Söylediklerinin bir kıymeti de yok senin.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – En büyük çete var ya buraya çıkıp da “Bu Anayasa’yı tanımıyorum.” diyen adamlardır en büyük çete. Sizin hukuka saygınız yok.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Kendi gazınla devam et sen! Kendi gazınla devam et! O gaza ben gelmem.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Siz Fethullah Gülen’le el ele, gönül gönüle vermişsiniz, yürüyorsunuz. Bülent Arınç diyor ki, Bülent Arınç...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sen geç onları, geç, geç!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Bülent Arınç diyor ki: “Melih Gökçek parsel parsel paralel yapıya sattı.” Melih Gökçek de diyor ki...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sen ne diyorsun, ona bak!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Mahir Ünal... Mahir Ünal, Melih Gökçek de diyor ki: “Bülent Arınç, Başbakan Yardımcısı paralel yapıcı.”

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sen lafını söyle, lafını!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Zor geldi değil mi? Kaldıramıyorsun değil mi?

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Birgül Ayman Güler ne dedi? Paralel yapıyla...

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Kaldıramıyorsun değil mi? Bak, sana ben bir şey söyleyeceğim...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Şişli’yi konuş sen! Sen Şişli’ye bak, Şişli’deki tehditleri anlat!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Sen demin dedin ki burada: “CHP kendi hâkimiyetinde olmayan her yapıyı gayrimeşru ilan etti.”

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Aynen öyle yapıyorsunuz, aynen öyle yapıyorsunuz!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Bu Anayasa’yı burada gayrimeşru ilan eden sizsiniz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Siz yönetmediğiniz için devleti gayrimeşru ilan ediyorsunuz.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – “Bu ülkede kuvvetler ayrılığı olmaması gereken...” diyen senin Cumhurbaşkanın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu ülkede hukuku katleden sizsiniz, bu ülkede yargıyı bu hâle getiren sizsiniz, şimdi de günah çıkarıyorsunuz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Biz her şeyi milletin önünde yapıyoruz.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Utanacaksınız!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Utanması gereken sensin!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Yargıyı paralel yapının emrine verdiniz, demiyorsunuz ki...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bir siyasetçi olarak böyle konuştuğun için sen utanmalısın!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Emniyeti peşkeş çekti. Sen Grup Başkan Vekili olarak çık önce bunların hesabını ver.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sen utanmalısın! Sen utanmalısın!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir grup başkan vekili böyle davranır mı?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Değerli milletvekilleri...

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Pensilvanya’dan emir alıyorsunuz, Pensilvanya’dan emir geliyor size!

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Tabii, tabii!

BAŞKAN – Lütfen, karşılıklı konuşmayınız Sayın Öztürk.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Bakın, Fethullah Gülen’le kol kola gidenler, yurt dışında -biz gittiğimiz zaman- Fethullah Gülen’i ziyaret edenler AKP’nin milletvekilleriymi. Bizi otel odasında bırakıp da Fethullah Gülen’in okullarını ziyaret edenlerin kim olduğunu ben biliyorum.

Bakın, ne diyor Bülent Arınç? “Biz kimin nerede havladığını çok iyi biliriz.” diyor. Bunu ben söylemiyorum, Bülent Arınç söylüyor, Bülent Arınç.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ya, sakın ol, kalpten gideceksin biraz sonra.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Tamam mı? Bunlar sizin gücünüze gitmiş olabilir.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Rahatla, bir bardak su iç.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Kimin nerede havladığını Bülent Arınç çok iyi biliyormuş, Bülent Arınç biliyormuş kimin nerede havladığını, tamam mı?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, iyi ki konuştu, iyi ki malzeme verdi.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Siz onu söyleyin, tamam mı?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Başka konuşacak bir şeyin yok mu senin? Hep bu, bu. Malzemeniz yok mu sizin ya?

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Sizin alnınızda kara bir lekedir bu. Bakın, bu “paralel yapı” dediğiniz olay sizin alnınızda kara bir lekedir, tamam mı? Kara bir lekedir! Siz bu lekeyle bu toplumda daha fazla gezemezsiniz.

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Pensilvanya’da kim emir alıyor? CHP kimle iş birliği yapıyor seçimde?

BAŞKAN – Sayın Öztürk, biraz sakın olunuz lütfen.

ALİ RIZA ÖZTÜRK (Devamla) – Şimdi, “Cemaat devlete sızmış, kargalar güler, bu paranoyadır.” diyor. Bunu söyleyen Hüseyin Çelik. Şimdi siz söylüyorsunuz “Cemaat ele geçirmiş.” diyorsunuz, Hüseyin Çelik de diyor ki: “Bu paranoyadır.”

Değerli milletvekilleri, sizinle ilgili çok söylenecek laf var ama hukuktan anlamayan, hukuk devletinden kopmuş bir Cumhurbaşkanı Anayasa’yı tağyir, tebdil, ilga ediyorsa ve bu Mecliste millî iradenin temsilcisi olan milletvekilleri buna boyun eğiyorsa bunlara söylenecek hiçbir sözüm yok. Yazıklar olsun size! (CHP sıralarından alkışlar)

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Sana yazıklar olsun! Yürü!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, şahsı adına on dakika.

Buyurunuz.(CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Sayın Öztürk’ün bıraktığı yerden birazcık devam etmek istiyorum.

Tabii, belki 24’üncü Dönemin son konuşmasını yapıyoruz. Tarihe not düşmek amacıyla ve kayda geçmesi amacıyla, dün sonuçlanan Balyoz davasıyla ilgili ben de birkaç düşüncemi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle söylemek isterim ki Cumhuriyet Halk Partisi olarak AKP’nin kendi muhaliflerini susturmaya dönük davaların tamamında yer aldık, hiç ayırmadık. Ergenekon’da, Balyoz’da, KCK’de, Oda TV’de, Devrimci Karargâhta, şike davalarını izledik ve buradaki hukuksuzlukları Türkiye kamuoyuyla paylaştık. Bu davalarda yaşanan kepezelikleri, bu davalarda yaşanan haksızlıkları hem bu Meclis kürsüsünde söyledik hem zaman zaman AKP’li milletvekillerine anlattık. Kamuoyunun yönlendirildiği bu davalara “siyasi” denildiği ve izleyenlere “darbeci” denildiği ve o davaları izlediği için o davalara yaklaştığı için darbeci ilan edildiği günlerde, kamuoyunun, basının etkilediği günlerde Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu davaların yanında olduk, onları izledik. Övünerek söylemek isterim ki buradan, bu davalarda en net tutumu alan tek parti Cumhuriyet Halk Partisidir.

Değerli milletvekilleri, bakın Balyoz’la ilgili şimdi yan çizenler, “Kandırıldık.” diyenler geçtiğimiz yıllarda basın aracılığıyla neler söylüyorlardı, basın neler yazıyordu? Bakın değerli milletvekilleri, daha yüzünüzü yıkamadan okuduğunuz, feyiz aldığınız, sizi yönlendiren bir gazetenin attığı manşet: “Fatih Camii bombalanacak, suikastlar düzenlenecek.” Bunları kahvaltıda önce, yüzünüzü yıkamadan okuyordunuz. Şimdi, kahvaltıda yumurta soyulurken okuduğunuz bir gazete -bakın, bunu görün, yumurta soyulurken, yumurtayı soyarken okuyordunuz- “Darbeciye ibret olsun.” diyor. Bu sizin okuduğunuz bir gazete arkadaşlar, sizin yayın organınız, resmî yayın organınız sizin. Burada yazıyor, kahvaltıda yumurtayı soyduktan sonra okuyorlar bu gazeteyi. Şunu yüzlerini yıkamadan okuyorlar. Şimdi, bir haram medyası, kahvaltıda ikinci çayı içerken okuyorsunuz bunu, kahvaltıda ikinci çayı içerken bunu okuyorsunuz. Ardından, ne yazıyor? Evet, “Darbeye teşebbüs ettiler.” yazıyor. Bu da aynı şekilde: “Balyoz’a adil diyemem.” Sizin hocanız bu da, bunu tanıyorsunuz. Bu da kendi ordusuna komutanlık

yapmış ama bu darbenin... Şimdi ne düşünüyor, utanıyor mu, bilmiyorum. Bu da Başbakanın “Hoca” dediği arkadaş. Şimdi, değerli arkadaşlar, bir de Hoca Efendi’ye yani Fetullah Hoca Efendi’ye “Sağlığı yerinde olsun. Allah uzun ömürler versin.” diyordunuz bu gazeteyi okurken de. Hatırlayın, bunu, bütün belediyelerinizde, bütün devlet kurumlarında ücretsiz dağıtıyordunuz. Evet, bunları görün, varsa belki biraz alınırsınız, belki biraz utanırsınız arkadaşlar. Bakın, şuraya bakın, şuraya bakın.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Şimdi siz okuyorsunuz...

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Recep Özel, buraya bak. Bunu ne yapıyordun sen? “Aman, Zaman gazetesi gözüksün.” diye dışa dönük şekilde koltuğunun altında gezdiriyordun. Bu ne? Arkadaşlar, bunu okurken de Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a dua ediyorsunuz, “Allah seni başımızdan eksik etmesin, bizi milletvekili yaptın.” diyorsunuz. Ve bakın, bunu da siz yaptınız, bu manşeti ben atmadım. Şimdi, arkadaşlar, geldik dönem dönem herkesi hedef gösteren bir başka gazeteye. “Rövanşı değil.” diyorsunuz ya. “Muhtar bile olamaz.”ın rövanşını nasıl almışsınız? Manşete baksanıza: “Artık onbaşı bile olamazlar.” Şimdi, size arada telefonda ağılıyor ya, o da böyle bir manşet atmış bir başka gazetede, arada hapiste ağlayan, bunu da kahvaltıda sonra kahve içerken okuyorsunuz. Şimdi, bir gazete daha var, “Yargıtay darbedir.” diye başlık atmış, bunu da öğle yemeğine doğru okuyorsunuz, açlığınızı gideriyor herhâlde bu da. Bunu da biliyorsunuz, “Balyoz kararı emsal olacak.” Sayın Bakan da belki görür.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu davaların tamamında anormal haksızlıklar vardı. Malumun ilamı gerçekleşti, Balyoz kumpasının başına bir balyoz indirildi. AKP’nin cemaatle birlikte oynadığı, birlikte kurduğu, birlikte ürettiği beş yıllık oyun son buldu, yalan rüzgârı bitti ama ben şunu da merak ediyorum, sizlere de huzurlarınızda sormak istiyorum, birazcık vicdanınız varsa vicdanınıza danışarak bu sorularıma lütfen cevap verin: Sadece bu kumpası kuranlar, bu kumpası destekleyenler, biz her kürsüye çıktığımızda bize “darbeci” diyenler acaba o insanlarla karşılaşınca utanacaklar mı?

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Sen utanacaksın!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, bizim yüzümüze bakarak örneğin sen utanıyor musun, bilmiyorum, birazcık utanıyor musunuz, bilmiyorum. Hakikaten insan söylediği sözün... Beş yıldan beri Ergenekon’a, Balyoz’a “darbe” dediniz. Acaba sizde vicdan var mı? Birazcık bunları söylerken düşünüyor musunuz?

Bakın, değerli arkadaşlar, bugün mahkemenin “Sahte deliller.” Dediği deliller hakkında, dönemin Başbakanı Erdoğan ne demişti? “CD’leri dinliyorum, şok oluyorum. YAŞ toplantılarında beraber olduğumuz bir arkadaş, yolculuklarımızın olduğu bir arkadaş ve ben bunu CD’deki sesinden dinleyince... İnanın, o CD’yi dinlemesem inanmayacağım ama CD’yi dinleyince şoklara giriyorum, ‘Bu nasıl olur?’ diyorum.”

Değerli arkadaşlar, yine, sizin Bakanınız Sayın Bekir Bozdağ Balyoz davası kararı için ne demişti hatırlayalım: “Bu kararlar şüpheler kanaate dönüştü.” Şimdi, “Balyoz darbe planı şüphesi vardı, kanaat oluştu.” diyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, herkes beraat etti.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ama başından sonuna herkes...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Başından sonuna kadar gözleriniz kapalı.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bu şüpheler...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sizler... Bakın, değerli arkadaşlar bu kürsü, bakın bu kürsü var ya, bu kürsü şahit buna.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Siz de keşke aynı hassasiyeti gösterseniz.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bu kürsü şahit, kimin ne dediğine şahit. Bu kürsü ne dediğine şahit, bak, senin dediğine de şahit.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Size de şahit, size de! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bizim Balyoz’la ilgili konuştuğumuza şahit, bu kürsü şahit, kim ne demiş yazıyor, şahit arkadaşlar. Bu kürsüde, Balyoz’a kim “darbe” demiş, sonra geçip askerlerin karşısına “Biz kandırıldık.” kim demiş, bu kürsü şahit. (CHP sıralarından alkışlar)

CUMA İÇTEN (Diyarbakır) – Paralel yapı şahit olmasın diye...

VELİ AĞBABA (Devamla) – “Paralel yapı” diyor. Biraz önce Ali Rıza Bey söyledi, bunları demekte ustasınız. Ne diyorsunuz? Murat Karayılan’la görüşmeye “Kandil’le görüştük.” diyorsunuz, sanki dağla görüşüyorsunuz. Öcalan’la görüşüyorsunuz, ne diyorsunuz “İmralı’yla görüştük.” Şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Double yolları bunlar yapıyor, Oslo görüşmesini devlet yapıyor.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Evet, double yolları AKP yapıyor, Öcalan’la görüşmeyi devlet yapıyor, aynen öyle. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi, değerli arkadaşlar, geçmişte birlikte yiyip içtiğiniz, sizin iktidara gelmenizde çok emeği olan cemaate ne diyorsunuz, Fethullah Hoca Efendi’ye ne diyorsunuz?

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Terörist.

VELİ AĞBABA (Devamla) – “Paralel yapı”, “terörist” diyorlar.

Bu konuda müthişsiniz arkadaşlar, onlar çeteyse kusura bakma Recep Özel, siz de çetesiniz.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Yok canım, hadi oradan!

VELİ AĞBABA (Devamla) – O çeteyse siz de çetesiniz, siz double çetesiniz arkadaşlar.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi oradan!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, beş sene önce bunları söyledik, bakın beş sene önce araştırma önergeleri verdik, beş sene önce...

Bakın, bir kitap var arkadaşlar, AKP’nin sayesinde, sizin sayenizde bu Meclis 3-4 tane yazar çıkardı: Özgür Özel, Nurettin Demir, Muharrem Işık, bendeniz Veli Ağbaba. Bu kitabı kim yazdı? Bu kitabı vallahi biz yazmadık, bu kitabı siz yazdınız, AKP yazdı. (CHP sıralarından alkışlar) Sayenizde yazar olduk. Bu “Balyoz Kumpası”nı hepimize gönderdik, biriniz kapağını açıp okumadınız, okusaydınız buna daha önce hâkim olacaktınız.

Değerli arkadaşlar, bakın, biz bu Balyoz davasındaki yaşanan hukuksuzluğu her yerde söyledik. Bu davada insanlar katledildi. Şimdi, kenara geçip “Ben bir şey bilmiyordum.” deyip oturamazsınız. Bu davada Tarık Akça isminde bir emekli albay gururuna yediremedi, intihar etti; Halil Yıldız intihar etti...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ali Tatar.

VELİ AĞBABA (Devamla) – ...Murat Özenalp, bu davalar, bu kumpas -sizin söyleminizle kumpas- ortaya çıktıktan sonra Mamak Cezaevinde kalp krizinden öldü.

Ayrıca, bu ailelerin yaşadığı dramları sizin huzurunuzda söylemek istiyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Aldatıldılar ama.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, Murat Özenalp’in eşi Sema Özenalp işsiz bırakıldı. Balyoz darbesinden yargılandığı için subayların çocukları okullardan atıldı, özel okullardan atıldı. Balyoz davasından mağdur edilmiş eşleri, kadınlar işlerinden edildi. Birazcık sizde vicdan varsa... Geçtiğimiz günlerde Akif Hamzaçebi de buraya getirdi “Balyoz’dan ceza yemiş insanların haklarını iade edin.” diye... Eğer buna “kumpas” diyorsanız, biraz vicdan varsa, biraz insanlık varsa Balyoz davasında mağdur edilmiş insanların haklarını iade edersiniz arkadaşlar.

Bakın, bu davada, değerli arkadaşlar, çok şey yaşandı. Bu davada, bizim Cumhuriyet Halk Partisi Cezaevi Komisyonu olarak hiç ayırmadan gitmediğimiz yer kalmadı. (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Burada Sayın Özgür Özel, birileri utanabilir, bunların başında da silah arkadaşlarına sahip çıkmayan askerler gelir, alınmaları normaldir. Geçmişte birlikte silah arkadaşlığı yapan insanlar utanabilir, utanması da normaldir, utanması da normaldir çünkü utanacaklar onlar. Sadece siyaset için, bir yere gelmek için arkadaşını satanlar, makama gelmek için arkadaşını satanlar utanacaktır, utanmalıdır değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, sizin en büyük hatanız sürekli Erdoğan’a inanmak, Cumhurbaşkanına inanmak. O ne dedi? “Kabataş var.” dedi, izlemeden inandınız.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kılıçdaroğlu’na mı inanacağız yani?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Size ne dedi? “Balyoz yok, kumpas var.” dedi, okumadan inandınız. Bakın, şimdi ne diyor? “400 milletvekili istiyorum.” diyor. Aslında onun istediği 400 tane beyin değil, 400 tane milletvekili değil, 400 tane parmak.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Hadi oradan!

VELİ AĞBABA (Devamla) – 400 tane o parmağı çıkarırsa bilin ki sizin de kıymetiniz olmayacak, siz de sadece parmaktan ibaret olacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ben, bu Balyoz davasını kim desteklemişse, kim göz yummuşsa hepsinin yargılanacağı günlerin yakın olduğunu söylemek istiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ağbaba.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

YARGITAY KANUNU İLE HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 2797 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dava dosyalarının Yargıtaya gönderilmesi ve Hukuk İşbölümü İnceleme Kurulu

MADDE 60- Adliye mahkemelerinden Yargıtay hukuk dairelerine temyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının temyiz dilekçesinde gösterilen daire ismiyle bağlı kalınmaksızın mahkeme hâkimi tarafından Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca yapılan işbölümüne göre görevli dairesi de belirtilerek ilgili daireye gönderilmesi sağlanır.

Temyiz üzerine gelen dosyalarda çıkabilecek görev ve işbölümü uyumsuzluklarını çözmekle görevli, Hukuk Genel Kurulu Başkanı olarak görevlendirilen Yargıtay Birinci Başkanvekilinin başkanlığında, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca aynı daireden birden fazla olmamak kaydıyla Yargıtay üyeleri arasından bir yıllık süre için görevlendirilen dört asıl ve dört yedek üyeden oluşan Hukuk İşbölümü İnceleme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul bünyesinde bir büro kurulur; burada çalışmak üzere yeteri kadar tetkik hâkimi ve personel görevlendirilir.

Birinci fıkra uyarınca dosya kendisine gönderilen ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda işbölümü bakımından kendisini görevli görmez ise, gerekçesiyle birlikte dosyayı Hukuk İşbölümü İnceleme Kuruluna gönderir. Bir aylık sürenin bitiminden sonra gönderme kararı verilemez. Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda verilen işbölümüne ilişkin karar kesindir.

Kurul, Başkanvekili ve dört asıl üyenin katılımıyla toplanır ve oyçokluğuyla karar verir. Başkanvekilinin bulunmadığı durumlarda asıl üyelerden en kıdemlisi toplantıya başkanlık eder; asıl üyelerin eksikliği yedek üyelerin katılımıyla tamamlanır.

Kurul, ayda en az iki hafta çalışır. Bu süre zarfında Kurul üyeleri dairelerindeki çalışmalara katılmaz.”

BAŞKAN – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür. Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise, yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, karan veren başkan ile üyeler katılamaz.”

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 6100 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

6'ncı sırada yer alan, 687 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

6.- *İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Burdur Milletvekili Hasan Hami Yıldırım ve İzmir Milletvekili Aydın Şengül ile 50 Milletvekilinin; Adana Milletvekili Ali Demirçalı ve İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in; İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in; Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın; İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku'nun; Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın; Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün; Manisa Milletvekili Hasan Ören ve 2 Milletvekilinin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ile 2 Milletvekilinin; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (1/1006, 2/1449, 2/1511, 2/1664, 2/1670, 2/1691, 2/1788, 2/2068, 2/2182, 2/2183, 2/2205, 2/2235, 2/2295, 2/2534, 2/2541, 2/2546) (S. Sayısı: 687)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 2 Nisan 2015 Perşembe günü, alınan karar gereğince, saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.28

XII.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

1.- 01/07/2014-31/12/2014 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2014 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararname, tasarılar, teklifler, tezkereler (x)

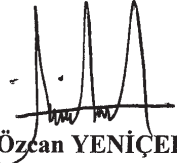
(x) Komisyonlar Bülteni tutanağa eklidir.

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2005-2015 yılları arasında yurt dışından satın alınan mal ve hizmetlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık Yakut'un cevabı (7/59405)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Cemil ÇİÇEK tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 13.01.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. 2005 – 2015 yılları arasında, yıllara ve aylara göre başkanlık ve başkanlığa bağlı kurum ile kuruluşlarca yurt dışından satın alınan mal ve hizmetler hangileridir?
2. Anılan mal ve hizmetlerin her biri ayrı olarak belirtilmek suretiyle hangi usul ve bedeller ile kimlerden satın alınmıştır? Aynı hizmetler için teklif veren diğer kişi, kurum, kuruluş ve firmalar verdikleri teklifler ile birlikte hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 222649
Konu : Soru önergesi

01.04.2015

Sayın Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

İlgi : a) 18.08.2014 tarihli ve (7/50482) esas numaralı yazılı soru önergeniz.
b) 20.11.2014 tarihli ve 43452547-120.07-203270 sayılı yazımız.
c) 15.01.2015 tarihli ve (7/59405) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi (a) yazılı soru önergenize ilgi (b) yazımız ile cevap verilmiştir. Benzer konulu ilgi (c) önergenizde yer alan sorularımız ile ilgili olarak, ilgi (b) yazımız tarihinden itibaren gerçekleştirilen harcamalara ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Sadık YAKUT
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

- 01.09.2014 – 16.03.2015 Tarihleri Arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Tarafından Yurt Dışından Satın Alınan Mal ve Hizmetleri Gösteren Tablo
- Kamu Denetçiliği Kurumunun cevabi yazısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK-1

**01.09.2014 – 16.03.2015 Tarihleri Arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
İdari Teşkilatı Tarafından Yurt Dışından Satın Alınan Mal ve Hizmetler**

Sıra No	Mali Yıl	Bütçe Tertibi	Alınan Mal / Hizmet	Bütçe Gideri (TL)
1	2014	Seyahat Giderleri	Uçak Bileti	656.990,22
2		Bilgiye Abonelik Giderleri	Yayın Alımı	13.689,37
3	2015	Seyahat Giderleri	Uçak Bileti	202.603,40
4		Yurt Dışı Tedavi	Tedavi Giderleri	22.840,89

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Sayı : 76452903-610.00-656

29/01/2015

Konu : Soru Önergesi Hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 22/01/2015 tarihli ve 43452547-120.07-212051 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile, ekinde Ankara Milletvekili Sayın Özcan YENİÇERİ'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yönelttiği 15/01/2015 tarihli ve 2015/3769 sayılı yazılı soru önergesi gönderilerek, Kurumumuz tarafından cevaplandırılması istenmiştir.

Belirtilen yazılı soru önergesine ilişkin Kurumumuz cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi

EK :
Cevap Metni

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZCAN YENİÇERİ'YE AİT YAZILI SORU
ÖNERGESİNE (15.01.2015 tarihli ve 2015/3769 sayılı) İLİŞKİN OLARAK
HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Soru 1: 2005-2015 yılları arasında, yıllara ve aylara göre başkanlık ile başkanlığa bağlı kurum ile kuruluşlarca yurt dışından satın alınan mal ve hizmetler hangileridir?

Cevap 1: Kurumumuz tarafından yurt dışından mal ve hizmet satın alınmamıştır.

Soru 2: Anılan mal ve hizmetlerin her biri ayrı olarak belirtmek suretiyle hangi usul ve bedeller ile kimlerden satın alınmıştır? Aynı hizmetler için teklif veren diğer kişi, kurum kuruluş ve firmalar verdikleri teklifler ile birlikte hangileridir?

Cevap 2: Kurumumuz tarafından yurt dışından mal ve hizmet satın alınmamıştır.

2.- Ankara Milletvekili Özcan Yeniçeri'nin, 2002-2015 yılları arasında TBMM ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık Yakut'un cevabı (7/60927)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Cemil ÇİÇEK tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 02.02.2015

Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

1. 2002 – 2015 yılları arasında, yıllara göre başkanlık ile başkanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarca dışarıdan satın alınan kurulum ve montaj hizmetleri hangileridir?
2. Bahsi geçen hizmetlerin her biri için yapılan ödemelerin miktarı TL cinsinden ne kadardır?
3. Anılan hizmetlerin her biri hangi bedel ve usuller ile kimlerden satın alınmıştır? Aynı hizmetler için teklif veren diğer kişi, kurum, kuruluş ve şirketler verdikleri teklifler ile birlikte hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 222651
Konu : Soru önergesi

01.04.2015

Sayın Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

İlgi : 12.02.2015 tarihli ve (7/60927) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM ile bağlı kurum ve kuruluşlarca satın alınan kurulum ve montaj hizmetlerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Sadık YAKUT
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1. TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Bütçesinden Yapılan Harcamalara İlişkin Tablo
2. Kamu Denetçiliği Kurumunun cevabi yazısı

EK - 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TBMM BAŞKANLIĞI İDARİ TEŞKİLATI BÜTÇESİNDEN YAPILAN HARCAMALARA İLİŞKİN TABLO

Bütçe Tertibi Hesap Adı ve Hesap Kodu						
Büro ve İşyeri Makine ve Teçhizat Alımları Hesabı (03.7.1.2)	Büro Makinaları Alımları Hesabı (06.1.2.1)	Bilgisayar Alımları (06.1.2.2)	Tıbbi Cihaz Alımları Hesabı (06.1.2.3)	İşyeri Makine Teçhizat Alımları Hesabı (06.1.2.5)	Diğer Makine Teçhizat Alımları Hesabı (06.1.2.90)	
2005	209.509,70 TL	200.449,99 TL	758.202,39 TL	-	1.769.617,19 TL	99.592,00 TL
2006	224.451,14 TL	220.177,14 TL	941.979,54 TL	-	2.900.594,00 TL	373.223,14 TL
2007	293.694,53 TL	370.404,35 TL	991.464,54 TL	224.591,40 TL	2.570.148,80 TL	196.346,84 TL
2008	291.842,79 TL	83.875,06 TL	864.560,76 TL	-	2.153.381,33 TL	343.427,20 TL
2009	335.626,00 TL	375.038,81 TL	703.030,86 TL	-	2.421.764,58 TL	374.450,01 TL
2010	294.949,36 TL	77.966,81 TL	548.283,43 TL	-	4.365.234,04 TL	1.123.776,98 TL
2011	378.353,59 TL	240.304,23 TL	2.564.653,89 TL	12.390,00 TL	1.641.706,61 TL	2.100.700,79 TL
2012	285.558,41 TL	92.235,29 TL	1.326.387,29 TL	-	464.330,80 TL	3.524.992,05 TL
2013	330.606,49 TL	4.917.946,13 TL	48.405,96 TL	-	5.443.546,39 TL	1.511.217,50 TL
2014	462.486,66 TL	1.691.906,33 TL	864.827,92 TL	-	13.734.933,05 TL	2.019.453,00 TL
2015*	34.849,65 TL	-	-	-	115.879,07 TL	-

* 18.03.2015 tarihi itibarıyla

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Sayı : 76452903-610.00-1378

25/02/2015

Konu : Soru Önergesi Hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 19/02/2015 tarihli ve 43452547-120.07-216379 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile, ekinde Ankara Milletvekili Sayın Özcan YENİÇERİ'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yönelttiği 11/02/2015 tarihli ve 2015/4452 sayılı yazılı soru önergesi gönderilerek, Kurumumuz tarafından cevaplandırılması istenmiştir.

Belirtilen yazılı soru önergesine ilişkin Kurumumuz cevapları ekte sunulmaktadır.
Bilgi ve gereğini arz ederim.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi

EK :
Cevap Metni

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZCAN YENİÇERİ'YE AİT YAZILI SORU
ÖNERGESİNE (11.02.2015 tarihli ve 2015/4452 sayılı) İLİŞKİN OLARAK
HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Soru 1: 2002-2015 yılları arasında, yıllara göre başkanlık ile başkanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarca dışarıdan satın alınan kurulum ve montaj hizmetleri hangileridir?

Cevap 1: 29/06/2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu" ile kurulan Kurumumuz 29/03/2013 tarihinde şikayet başvurularını kabul etmeye başlamıştır.

Kurumumuz kurulduğu tarihten bugüne kadar genel olarak teçhizat, donanım ve yazılım satın almalarında, kurulum ve montaj hizmetleri dahil alınmıştır.

Şubat 2014 döneminde televizyon sökümü ve takımı için hizmet alımı yapılmıştır.

Soru 2: Bahsi geçen hizmetlerin her biri için yapılan ödemelerin miktarı TL cinsinden ne kadardır?

Cevap 2: Şubat 2014 döneminde bir kez kurulum ve montaj hizmeti satın alınmış olup, Vasfi Elektronikten yapılan bu alım için 800,00 TL ödeme yapılmıştır.

Soru 3: Anılan hizmetlerin her biri hangi bedel ve usuller ile kimlerden satın alınmıştır? Aynı hizmetler için teklif veren diğer kişi, kurum kuruluş ve şirketler verdikleri teklifler ile birlikte hangileridir?

Cevap 3: Söz konusu alım işlemi 4734 sayılı kamu ihaleleri Kanununun 22 nci maddesinin (d) fıkrası gereğince doğrudan temin usulü ile yapılmıştır. Teklif verenler ve teklif miktarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2014	
İşin Adı	: Tv Söküm ve Takım Hizmet Alımı
Alım Usulü	: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 22. maddesinin d fıkrası
Yapılan Ödeme tutarı(KDV hariç)	: 800,00 TL
Alımın kimden yapıldığı	: Vasfi Elektronik (Vasfi GÜLTAKTI)
Aynı İş için diğer teklifler	: 1. Gülen Elektrik-Elektronik (Engin AYDOĞDU) 950,00TL
	: 2. Ceylan Elektronik (Lokman CEYLAN) 900,00 TL
Dönemi	: Şubat/2014

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, TBMM Kreşi ile ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sadık Yakut'un cevabı (7/61260)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın Cemil ÇİÇEK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 100. maddeleri gereğince arz ederim. 19.02.2015

Levent GÖK
Ankara Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

TBMM Kreşi'nde gerekli temizliğin zamanında yapılmadığı, detaylı temizliğin de çocuklar kreşe geldikten sonra yapıldığı, halıların çocukların gelmesine yakın bir zamanda ıslatılarak temizlendiği ve ıslak biçimde kullanıldığı; halıların kuruması için camların açık bırakıldığı ve bu nedenle de çocukların sık sık hastalandığı TBMM personeli arasında konuşulmaktadır.

Özellikle son dönemde salgın hastalıkların yaygınlaştığı, tuvaletlerin gerektiği kadar temizlenmediği, alt yapı sorunundan ötürü kanalizasyon taşmalarının yaşandığı da sıkça yakınılan konular arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1-TBMM Kreşi'nin yeteri kadar temizlenmediği, tuvaletlerinde temizlik işleminin gereği gibi yapılmadığı doğru mudur?

2-TBMM kreşinde sınıf temizlik işleminin çocuklar kreşteyken yapıldığı doğru mudur? Doğru ise, temizliğin çocukların olmadığı bir zamanda yapılmasını sağlamak için bir talimat verecek misiniz?

3-Kreşte bakteriler için ilaçlama yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise hangi sıklıkta yapılmaktadır?

4-Kreşte salgın hastalıkların arttığı doğru mudur? Doğru ise önlenmesi konusunda herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu işlemler nelerdir?

5-TBMM kreşinin alt yapı sorunundan ötürü kanalizasyon taşmalarının yaşandığı doğru mudur? Doğru ise önlem almak amaçlı neler yapılmıştır?

6-TBMM kreşini bulunduğu konum itibarı ile fiziki şartlar bakımından yeterli buluyor musunuz? Kreşin kampüs içerisinde yeterli büyüklükte daha elverişli bir ortama taşınarak hizmet vermesi düşünülmekte midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 22266
Konu : Soru önergesi

21.04.2015

Sayın Levent GÖK
Ankara Milletvekili

İlgi : 20.02.2015 tarihli ve (7/61260) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM Kreşi ile ilgili bazı iddialara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Sadık YAKUT

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

CEVAPLAR:

CEVAP 1, 2.- TBMM Kreşinde temizlik ve sınıfların havalandırılması saat 07:30'da başlamakta olup sabah çocuklar kreşe girmeden görevli personel tarafından yapılmaktadır. Her gün yapılan işler, kalite yönetim sistemi dahilinde hazırlanan formlara görevli personel tarafından kaydedilmektedir. Temizlik işlemi saat 09:00'da tamamlandıktan sonra kreşe çocuk alımı başlamaktadır. Ayrıca giriş katında ve ara koridorlarda ihtiyaç duyulduğunda temizlik yapılmaktadır. Katlarda personelin kullandığı tuvaletlerin temizliği sabah 08:30 - 09:00, öğlen 13:00 - 13:30 saatlerinde olmak üzere iki kez yapılmaktadır. Kreşte ortak yaşam alanları, tuvaletler ve lavabolar sınıf sorumluları tarafından temizlenip dezenfekte edilmektedir. Bu işlem sınıf öğretmeni tarafından da kontrol edilmektedir. Ayda bir gün, Destek Hizmetleri Başkanlığına bağlı temizlik ekibi genel temizlik yapmaktadır. Bu günler belirlenirken çocukların tiyatro salonunda veya en üst katta bulunan yatakhane de oldukları saatler seçilmekte ve çocuklarla temas sağlanmamasına dikkat edilmektedir. Genel temizlik günü sınıf öğretmenleri ile temizlik ekibi, çocukların temizlik alanı ile ilgili temasını engellemek için koordineli olarak çalışmaktadır.

CEVAP 3, 4.- TBMM Kreşinde haşere ve kemiriciler için ilaçlama üç haftada bir cuma gününde çocukların kreşten ayrılış saatinden sonra yapılmakta ve ardından ortam havalandırılmaktadır. TBMM Kreşinde salgın hastalık vakası görülmemiştir. Ancak mevsimsel üst solunum yolu enfeksiyonları görülebilmektedir. Bu durumlarda hastanın velisi aranmakta ve hasta çocuk velisine teslim edilerek kreşten uzaklaştırılmaktadır. TBMM Kreşinde TS EN ISO 20000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında periyodik olarak mutfakta yüzey analizi, ortam analizi, yemek ve su analizi, personel el swap analizi yapılmaktadır. Bakteriler için ise su bazlı, nano teknoloji ürünü olan geçirimli ya da geçirimsiz, akla gelebilecek tüm yüzeylerde uygulanabilen, uygulandığı yüzeylerde anti-bakteriyel bir koruma oluşturarak söz konusu yüzeylere bakterilerin tutunmasını engelleyen ve üremelerini de imkansız kılan ürün ile dezenfeksiyon yapılmaktadır.

CEVAP 5, 6.- TBMM Kreşinin alt yapı sorunundan ötürü kanalizasyon taşmaları yaşanmamıştır. Ancak 8 Eylül 2014 tarihinde Ankara'daki aşırı yağışlar esnasında ana caddedeki kanalizasyon yapısının zayıf olmasından dolayı kreş bodrum katında saat 23:00'da taşma yaşanmıştır. Bu nedenle bodrum katındaki su tahliye edilerek temizlik ve dezenfekte işlemleri yapılmıştır. Ayrıca kanalizasyon taşmalarını önlemek amacıyla atık suların geri dönüşümünü engelleyen valf takılmıştır. TBMM Kreşinin fiziki şartları bakımından TBMM İş Sağlığı ve Güvenliği Ekibi tarafından risk ölçüm analizleri yapılmış olup eksikliklerin büyük bir bölümü giderilmiş, tamamlanmayanlar için de çalışmalar devam etmektedir.

4.- Bilecik Milletvekili Bahattin Şeker'in, bir fabrikadaki işçilerin yaşadığı iddia edilen mağduriyete ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in cevabı (7/61538)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını talep eder, saygılarımla arz ederim. 17.02.2015

Bahattin ŞEKER

Bilecik Milletvekili

Türkiye Şişe Cam fabrikasına bağlı Bilecik'teki Cam-iş Madencilik A.Ş. İşletmesinde çalışan işçiler sendika ve toplu iş sözleşme kanununa göre Kristal İş Sendikasına üye olmuşlardır. Çoğunluğu tespit olunmuştur.

Bunun üzerine işveren tarafından itiraz edilmiş, iş kolu tespitinde bulunulmuş, yeterli inceleme yapılmadan sendika yetkileri iptal edilmiş, yüzlerce işçi mağdur olmuş ve birçok işçinin de iş akdi feshedilmiştir. Bu konudaki ilgili belge ve bilgileri Çalışma Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkan Vekili Hulusi AY'a göndermiş bulunmaktayız.

Bu anlamda;

1-Sendikanın üyeleri bu konuda büyük bir mağduriyet yaşamıştır. Bakanlığın çok acil ve yanlış bir şekilde inceleme yapıp karar vermiş olması yeniden değerlendirilecek midir?

2-Cam-iş madencilik A.Ş. 'de çalışan işçilerin mağduriyetleri adalet ve hakkaniyet duyguları içerisinde giderilecek midir? İşten çıkarılan işçiler tekrar işe alınacak mıdır?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 89456481/610/ 197
Konu : Yazılı soru önergesi (7/61538)

01 Nisan 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.03.2015 tarihli ve 218113 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Bilecik Milletvekili Sayın Bahattin ŞEKER tarafından verilen 7/61538 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap

BİLECİK MİLLETVEKİLİ SAYIN BAHATTİN ŞEKER'İN 7/61538 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Merkez 2. Organize Sanayi Bölgesi BİLECİK adresinde faaliyet gösteren Camiş Madencilik A.Ş.'ye ait işyerinde Kristal-İş Sendikası tarafından 23.09.2014 tarihi itibarıyla yetki tespiti başvurusunda bulunulmuştur. Kanunun aradığı gerekli çoğunluğu sağladığına ilişkin Bakanlığımızca taraflara gönderilen yetki tespit yazısına işveren tarafından belirtilen işçi ve üye sayısının hatalı olduğu, merkezi İstanbul'da bulunan işyerlerinin Bilecik dışında Yalıköy/İstanbul, Düvertepe/Balıkesir, Çine/Aydın, Karabük, Mersin, Sivrihisar/Eskişehir, Milas/Muğla ve Safaalan/Tekirdağ illerinde de maden üretim tesisleri ile maden ocakları bulunduğu ve madencilik sektöründe faaliyet gösterdiği gerekçesiyle, Kristal-İş Sendikasının yetki tespiti başvurusuna Bilecik 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde (İş Mahkemesi sıfatıyla) 21.10.2014 tarih ve 2014/246 Esas sayılı dosyasında dava açılmıştır. Dava halen devam etmektedir.

Camiş Madencilik A.Ş. işverenliği, Bakanlığımıza göndermiş olduğu 21.10.2014 tarihli dilekçe ile 2. Organize Sanayi Bölgesi BİLECİK adresinde bulunan Bilecik Üretim Tesis işyerinde yürütülen işlerin hangi işkoluna girdiğinin tespit edilmesini talep etmiştir.

Söz konusu işkolu tespiti başvurusu, Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından incelenerek 04.12.2014 tarihinde rapor düzenlenmiştir. Söz konusu rapora göre, 2. Organize Sanayi Bölgesi BİLECİK adresinde bulunan Bilecik Üretim Tesisinde işlerin kum hattı, ince öğütme hattı, kalker dolomit hattı olmak üzere üç hat üzerinde gerçekleştiği, bu tesislerde kuvars kumu, kalker dolomit, kaolen ve kolemanitin müşteri talepleri doğrultusunda yıkama, kırma eleme, öğütme, kurutma aşamalarından geçirildiği ve satışa hazır hale getirilerek satışı yapıldığı, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliğinin 03 sıra numaralı "Madencilik ve taş ocakları" işkolunda yer aldığı tespit edilmiştir. Buna ilişkin 2014/89 sayılı işkolu tespit kararı, 17.12.2014 tarih ve 29208 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yayımlanan işkolu tespitine Kristal-İş Sendikası tarafından Bilecik 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 201/339 esas sayılı dosyasında dava açmış olduğu ve davanın halen devam ettiği belirlenmiştir.

Bahse konu işyerinden sendikal nedenlerle işten ayrıldığı iddiası ile ilgili olarak 23.09.2014 tarihinden itibaren, Bakanlığımız kayıtlarına intikal etmiş olan herhangi başvuru bulunmamaktadır.

5.- Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın, bir kurumun internet sitesinde kadınları aşağılayıcı ifadeler bulunduğu iddialarına ilişkin sorusu ve Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş'un cevabı (7/62527)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Yardımcısı Sayın **Numan KURTULMUŞ** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

Türk Dil Kurumu'nun sitesinde yer alan "müsaid" kelimesinin anlamı "Kolayca flört edebilen (kadın) şeklinde yazılmıştır.

Buna göre:

1. Kadını aşağılayan bu tanım ne zaman düzeltilecektir?
- 2.TDK kayıtlarında bulunan ve özellikle kadını aşağılayan ifadelerle ilgili genel anlamda bir düzeltme çalışması yapılması planlanmakta mıdır?

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 64443507- 303

Konu : Soru önergesi

30 Mart 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :T.B.M.M. Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı'nın 20.03.2015 tarihli ve sayılı 120.00-220801 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Diyarbakır Milletvekili Altan TAN ve İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından Başbakan Yardımcılığıma cevaplandırılması istemiyle yöneltilen **7/62527 ve 7/62528** esas numaralı soru önergelerinde sorulan hususlara ilişkin cevaplar hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ
Başbakan Yardımcısı

EK:

Soru önergeleri cevapları

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(PROF. DR. NUMAN KURTULMUŞ)

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Önergeyi Veren Milletvekili : Altan TAN / Diyarbakır Milletvekili

Önerge Esas No : 7/62527

CEVAP

Başbakan Yardımcılığıma bağlı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesindeki Türk Dil Kurumu Başkanlığı'nı ilgilendiren ve yazılı soru önergesinde sorulan hususlar aşağıda cevaplandırılmıştır:

1. Türk Dil Kurumu Sözlük Kolu tarafından 9-10-11 Mart 2015 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen "Büyük Türkçe Sözlük Çalışma Toplantısı (Köken Bilgisi)"nda *Türkçe Sözlük*'ün mevcut maddelerinin tanımı görüşülmüş, *Sözlük*'teki tanımların baştan sona yeniden okunmasına, düzenlenmesine karar verilmiştir. Bir yönden cinsiyet ayrımcılığı güden, bir yönden de bu anlamıyla kullanılışı neredeyse hiç bilinmeyen bu kelime, *Türkçe Sözlük*'ün yeni baskısında ve Genel Ağ ortamındaki kullanımlarında gerekli taramalar yapıldıktan sonra yeniden düzenlenecektir.
2. Kamuoyunda tartışmalara sebep olan bu ve benzeri konularla ilgili TDK olarak çalışma yapılacak ve kamuoyuyla paylaşılacaktır.

SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Önergeyi Veren Milletvekili : Mahmut TANAL / İstanbul Milletvekili

Önerge Esas No : 7/62528

CEVAP

Başbakan Yardımcılığıma bağlı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesindeki Türk Dil Kurumu Başkanlığı'nı ilgilendiren ve yazılı soru önergesinde sorulan hususlar aşağıda cevaplandırılmıştır:

1. Sözlükçünün görevi bir kelimeye kendi başına, masa başında yeni bir anlam katmak değil, yazı dilinde ve günlük dilde kullanılışlarına bakıp var olanı tespit ederek sözlüğe yansıtmaktır.

Kelime ilk defa 1918'de tespit edilmiştir. *Teklz.* Flörte temayülü olan: Ne müsait kız. Bana tuhaf tuhaf gülüyor. Eliyle manâsını anlamadığım işaretler yapıyor. Ömer Seyfeddin. “Nakarat”, Yeni Mecmua, C. 3, S. 63, 3 Teşrinievvel 1918, s. 218.

Kelimenin bu anlamı ilk defa Meydan Larousse Ansiklopedisi'nde (1972, 1981, C. 9, s. 155, sol sütun) yer almıştır.

Kelimenin cinsiyet ayrımcılığı güden bu anlamının 1983'te yayımlanan 7. baskıya bu yolla girmiş olduğu düşünülmektedir.

2. Söz konusu anlam bu hâliyle ilk kez 1983'te Türkçe Sözlük'e girmiştir (682. sayfa, sol sütun). O dönem sözlüğü hazırlayanların hangi düşünce ile bu anlamı müsait kelimesine ilave ettiklerini bilinmemektedir. Ancak bu anlam, 1983'ten beri Sözlük'ün her baskısında aynı şekilde devam etmiştir. 32 yıldan beri bu anlam sözlükte aşağıdaki şekliyle mevcuttur.

müsait s. (müsa:it) Ar. musâ'id **1.** Uygun, elverişli: Müsait bir gün geleceğim. **2.** tkz. Flört etmeye hazır olan, kolayca flört edebilen (kadın).

3. Türk Dil Kurumu Sözlük Kolu tarafından 9-10-11 Mart 2015 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen “Büyük Türkçe Sözlük Çalışma Toplantısı (Köken Bilgisi)”nda *Türkçe Sözlük*'ün mevcut maddelerinin tanımı görüşülmüş, *Sözlük*'teki tanımların baştan sona yeniden okunmasına, düzenlenmesine karar verilmiştir. Bir yönden cinsiyet ayrımcılığı güden, bir yönden de bu anlamıyla kullanılışı neredeyse hiç bilinmeyen bu kelime, *Türkçe Sözlük*'ün yeni baskısında ve Genel Ağ ortamındaki kullanımlarında gerekli taramalar yapıldıktan sonra yeniden düzenlenecektir.

4. Kamuoyunda tartışmalara sebep olan bu ve benzeri konularla ilgili TDK olarak çalışma yapılacak ve kamuoyuyla paylaşılacaktır.

DÖNEM: 24

YASAMA YILI: 5

88 İNCİ BİRLEŞİM

1 NİSAN 2015 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4/10/2011 tarihli 2 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 287 ve 280 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi,

287 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 ve 2 dahil olmak üzere 8 ila 13 üncü maddelerden oluşması,

280 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün 9 uncu maddeye bağlı birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 8 ila 11 inci maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 19/6/2012 tarihli 121 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 156 Sıra Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İttüzük Teklifinin İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 18 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 31/1/2012 tarihli 58 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 297 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 41 inci maddelerden, üçüncü bölümünün çerçeve 55 inci maddeye bağlı Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeler ile Geçici 1 inci madde dahil olmak üzere 42 ila 59 uncu maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16/1/2013 tarihli 53 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- 477 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 6 ncı maddeye bağlı Ek 2 ve Ek 3 üncü maddeler dahil olmak üzere 1 ila 6 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 7 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30/10/2013 tarihli 10 uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 521 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 8 inci maddelerden, ikinci bölümünün 9 ila 16 ncı maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 2/1/2014 tarihli 42 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- 616 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 19 uncu maddelerden, ikinci bölümünün çerçeve 20 nci maddeye bağlı (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralar, (5) numaralı fıkranın (a) ve (b) bentleri, (6) ve (7) numaralı fıkralar, (8) numaralı fıkranın (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentleri, (9) numaralı fıkra, (10) numaralı fıkranın (a) ve (b) bentleri, (11) numaralı fıkra ile Geçici 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeler dâhil olmak üzere 20 ila 22 nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4/11/2014 tarihli 9 uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

6.- 685 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 25 inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 51 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10/2/2015 tarihli 53 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

7.- Genel Kurulun 31 Mart 2015 Salı günü Birleşiminde Sözlü Sorularla diğer denetim konularının görüşülmeyle Bu Birleşiminde gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18/2/2015 tarihli 57 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

8.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 3, 4 ve 5 Nisan 2015 Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri saat 14:00'te toplanması ve bu birleşimlerinde "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

1 Nisan 2015 Çarşamba günü Birleşiminde saat 14:00'te toplanması ve bu Birleşiminde Sözlü Soruların görüşülmemesi ve 627 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

2 Nisan 2015 Perşembe günü Birleşiminde saat 14:00'te toplanması ve bu Birleşiminde 634 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

3 Nisan 2015 Cuma günü Birleşiminde 636 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

4 Nisan 2015 Cumartesi günü Birleşiminde 678 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

5 Nisan 2015 Pazar günü Birleşiminde 51 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarına devam etmesi;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24:00'te günlük programların tamamlanamaması halinde günlük programların tamamlanmasına kadar;

çalışmalarına devam etmesi;

687 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 30 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 31 ila 60 ıncı maddelerden, üçüncü bölümünün Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 61 ila 89 uncu maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 2/3/2015 tarihli 67 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**

1.4.2015 Çarşamba - Saat: 14.30

*** Meclis Araştırması Komisyonu**

(Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi)

1.4.2015 Çarşamba - Saat: 14.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

88 İNCİ BİRLEŞİM

1 NİSAN 2015 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - **(S. Sayısı: 156)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (Dağıtma tarihi: 31.1.2012) (*) (**)

2. - **(S. Sayısı: 287)** Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (Dağıtma tarihi: 18.6.2012) (*) (**)

3. - **(S. Sayısı: 616)** Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (Dağıtma tarihi: 3.7.2014) (*) (**) (X)

4. - **(S. Sayısı: 685)** Askeri Hakimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/1008) (Dağıtma tarihi: 3.2.2015) (*) (**)

5. - **(S. Sayısı: 704)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2746) (Dağıtma tarihi: 18.3.2015)

6. - **(S. Sayısı: 687)** İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Burdur Milletvekili Hasan Hami Yıldırım ve İzmir Milletvekili Aydın Şengül ile 50 Milletvekilinin; Adana Milletvekili Ali Demirçalı ve İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in; İstanbul Milletvekili Abdullah Levent Tüzel'in; Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın; İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'in; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun; Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın; Balıkesir Milletvekili Haluk Ahmet Gümüş'ün; Manisa Milletvekili Hasan Ören ve 2 Milletvekilinin; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın; İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ile 2 Milletvekilinin; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı Tezkereleri (1/1006, 2/1449, 2/1511, 2/1664, 2/1670, 2/1691, 2/1788, 2/2068, 2/2182, 2/2183, 2/2205, 2/2235, 2/2295, 2/2534, 2/2541, 2/2546) (Dağıtma tarihi: 13.2.2015) (**) (X)

7. - **(S. Sayısı: 696)** Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Merkez Anlaşmasının Ekinde Değişiklik Yapılmasına ve KEİ Merkezinin Kalıcı Olarak Taşınmasının Usullerine İlişkin Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1036) (Dağıtma tarihi: 5.3.2015) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Görüşmeleri yarım kalan Kanun Tasarı ve Tekliflerini gösterir.

(**) İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

8. - **(S. Sayısı: 212)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/348) (Dağıtma tarihi: 2.4.2012) **(X)**

9. - **(S. Sayısı: 686)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Tarımsal İşbirliği ve Ortaklığına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1001) (Dağıtma tarihi: 13.2.2015) **(X)**

10. - **(S. Sayısı: 658)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/549) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

11. - **(S. Sayısı: 54)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/292) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

12. - **(S. Sayısı: 162)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/392) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) **(X)**

13. - **(S. Sayısı: 296)** Dünya Turizm Örgütü Statüsünün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/624) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

14. - **(S. Sayısı: 316)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı İle Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/285) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

15. - **(S. Sayısı: 422)** Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/731) (Dağıtma tarihi: 26.2.2013) **(X)**

16. - **(S. Sayısı: 353)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/664) (Dağıtma tarihi: 21.11.2012) **(X)**

17. - **(S. Sayısı: 501)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/801) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

18. - **(S. Sayısı: 552)** Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/860) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

19. - **(S. Sayısı: 401)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/713) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

20. - **(S. Sayısı: 526)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/814) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) **(X)**

21. - **(S. Sayısı: 308)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/617) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) **(X)**

22. - **(S. Sayısı: 346)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/659) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) **(X)**

23. - **(S. Sayısı: 582)** Türkiye Cumhuriyeti ile Kosova Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/883) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

24. - **(S. Sayısı: 604)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiye'de Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/910) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) **(X)**

25. - **(S. Sayısı: 494)** Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/800) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

26. - **(S. Sayısı: 145)** Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/502) (Dağıtma tarihi: 20.1.2014) **(X)**

27. - **(S. Sayısı: 599)** İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Değişiklik Getiren 15 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/911) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) **(X)**

28. - **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/450) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**

29. - **(S. Sayısı: 58)** Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/422) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

30. - **(S. Sayısı: 146)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/351) (Dağıtma tarihi: 23/1/2012) **(X)**

31. - **(S. Sayısı: 20)** Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri komisyonu Raporu (1/398) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011)

32. - **(S. Sayısı: 290)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/491) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

33. - **(S. Sayısı: 252)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/574) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) **(X)**

34. - **(S. Sayısı: 182)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/331) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) **(X)**

35. - **(S. Sayısı: 402)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/723) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

36. - **(S. Sayısı: 386)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/686) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

37. - **(S. Sayısı: 354)** Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/691) (Dağıtma tarihi: 23.11.2012) **(X)**

38. - **(S. Sayısı: 433)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/738) (Dağıtma tarihi: 6.3.2013) **(X)**

39. - **(S. Sayısı: 344)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/657) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) **(X)**

40. - **(Sayısı: 305)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/550) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) **(X)**

41. - **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/281) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**

42. - **(S. Sayısı: 4)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/381) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) **(X)**

43. - **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/409) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

44. - **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/400) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

45. - **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye’de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/420) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

46. - **(S. Sayısı: 60)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/340) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) **(X)**

47. - **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/315) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

48. - **(S. Sayısı: 95)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Polis Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/376) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

49. - **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/378) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

50. - **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

51. - **(S. Sayısı: 148)** Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/406) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) **(X)**

52. - **(S. Sayısı: 151)** Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında Ek-G’nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/468) (Dağıtma tarihi: 26.1.2012) **(X)**

53. - **(S. Sayısı: 154)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/452) (Dağıtma tarihi: 27.1.2012) **(X)**

54. - **(S. Sayısı: 203)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/533) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) **(X)**

55. - **(S. Sayısı: 225)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/290) (Dağıtma tarihi: 20.4.2012) **(X)**

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

56. - **(S. Sayısı: 373)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/670) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

57. - **(S. Sayısı: 374)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/677) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

58. - **(S. Sayısı: 389)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/711) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

59. - **(S. Sayısı: 412)** Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/680) (Dağıtma tarihi: 7.2.2013) **(X)**

60. - **(S. Sayısı: 430)** İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyanada Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/729) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) **(X)**

61. - **(S. Sayısı 470)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/775) (Dağıtma tarihi: 18.6.2013) **(X)**

62. - **(S. Sayısı: 510)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/821) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

63. - **(S. Sayısı: 511)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/823) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

64. - **(S. Sayısı: 516)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/841) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

65. - **(S. Sayısı: 519)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/849) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

66. - **(S. Sayısı: 525)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tayland Krallık Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/805) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) **(X)**

67. - **(S. Sayısı: 539)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/810) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

68. - **(S. Sayısı: 541)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/815) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

69. - **(S. Sayısı: 542)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/824) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

70. - **(S. Sayısı: 544)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/842) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

71. - **(S. Sayısı: 549)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/836) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

72. - **(S. Sayısı: 553)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/861) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

73. - **(S. Sayısı: 557)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/854) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

74. - **(S. Sayısı: 558)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/863) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

75. - **(S. Sayısı: 566)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/858) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

76. - **(S. Sayısı: 567)** Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/868) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

77. - **(S. Sayısı: 568)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/871) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

78. - **(S. Sayısı: 570)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/881) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

79. - **(S. Sayısı: 575)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/848) (Dağıtma tarihi: 29.04.2014) **(X)**

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

80. - (S. Sayısı: 581) Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşmasının Gözden Geçirilmiş Statüsüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/872) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) (X)

81. - (S. Sayısı: 583) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/885) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) (X)

82. - (S. Sayısı: 597) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/899) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) (X)

83. - (S. Sayısı: 600) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/917) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

84. - (S. Sayısı: 603) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/886) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

85. - (S. Sayısı: 607) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/921) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

86. - (S. Sayısı: 608) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/926) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

87. - (S. Sayısı: 621) Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 2 Haziran 1987 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/895) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

88. - (S. Sayısı: 622) Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/914) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

89. - (S. Sayısı: 627) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/922) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

90. - (S. Sayısı: 633) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/896) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) (X)

91. - (S. Sayısı: 634) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Varlığının Yasa Dışı İthal ve İhracının, Transitinin ve Mülkiyet Transferinin Yasaklanması ve Önlenmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/898) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) (X)

92. - (S. Sayısı: 635) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/901) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) (X)

93. - **(S. Sayısı: 636)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/909) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) **(X)**

94. - **(S. Sayısı: 647)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/960) (Dağıtma tarihi: 4.11.2014) **(X)**

95. - **(S. Sayısı: 678)** Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/970) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

96. - **(S. Sayısı: 51)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/430) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

97. - **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/396) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**

98. - **(S. Sayısı: 318)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/321) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

99. - **(S. Sayısı: 331)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/634) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) **(X)**

100. - **(S. Sayısı: 351)** Mucavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/704) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) **(X)**

101. - **(S. Sayısı: 496)** Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/803) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

102. - **(S. Sayısı: 500)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/799) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

103. - **(S. Sayısı: 503)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/811) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

104. - **(S. Sayısı: 504)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/817) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

105. - **(S. Sayısı: 66)** Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/366) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) **(X)**

106. - (S. Sayısı: 485) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/786) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) (X)

107. - (S. Sayısı: 551) Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 1/2013 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/844) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

108. - (S. Sayısı: 606) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/912) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

109. - (S. Sayısı: 630) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/929) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) (X)

110. - (S. Sayısı: 547) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/826) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

111. - (S. Sayısı: 447) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arama ve Kurtarma Hizmetlerinin Koordinasyonuna Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/753) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) (X)

112. - (S. Sayısı: 120) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/329) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) (X)

113. - (S. Sayısı: 121) 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/460) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) (X)

114. - (S. Sayısı: 403) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/720) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

115. - (S. Sayısı: 56) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/385) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) (X)

116. - (S. Sayısı: 497) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/804) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

117. - (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/529) (Dağıtma tarihi: 1.3.2012) (X)

118. - **(S. Sayısı: 116)** Kıta Sahanelığında Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/307) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**

119. - **(S. Sayısı: 406)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/665) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) **(X)**

120. - **(S. Sayısı: 449)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/755) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) **(X)**

121. - **(S. Sayısı: 419)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/692) (Dağıtma tarihi: 21.2.2013) **(X)**

122. - **(S. Sayısı: 166)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (1/352) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

123. - **(S. Sayısı: 256)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/593) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) **(X)**

124. - **(S. Sayısı: 400)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/678) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

125. - **(S. Sayısı: 352)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/654) (Dağıtma tarihi: 23.11.2012) **(X)**

126. - **(S. Sayısı: 307)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/610) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) **(X)**

127. - **(S. Sayısı: 282)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ile Dışışleri Komisyonu Raporları (1/354) (Dağıtma tarihi: 21.6.2012) **(X)**

128. - **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/394) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

129. - **(S. Sayısı: 123)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/283) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**

130. - **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/319) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

131. - **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/322) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

132. - **(S. Sayısı: 52)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/431) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

133. - **(S. Sayısı: 53)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/436) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

134. - **(S. Sayısı: 65)** Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/317) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) **(X)**

135. - **(S. Sayısı: 79)** Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/462) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

136. - **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/455) (Dağıtma tarihi: 5.12.2011) **(X)**

137. - **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu, Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/375) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) **(X)**

138. - **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/334) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

139. - **(S. Sayısı: 234)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/531) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) **(X)**

140. - **(S. Sayısı: 236)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/359) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) **(X)**

141. - **(S. Sayısı: 263)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/380) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) **(X)**

142. - **(S. Sayısı: 264)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/383) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) **(X)**

143. - **(S. Sayısı: 265)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/388) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) **(X)**

144. - **(S. Sayısı: 273)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/616) (Dağıtma tarihi: 14.6.2012) **(X)**

145. - **(S. Sayısı: 294)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/621) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

146. - **(S. Sayısı: 295)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/622) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

147. - **(S. Sayısı: 319)** Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşmeye Değişiklikler Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/339) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

148. - **(S. Sayısı: 320)** Ortak Savunma Araştırma ve Teknoloji Projeleri Konulu 1 Numaralı Avrupa Araştırma Grubu Düzenlemesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/387) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

149. - **(S. Sayısı: 321)** Araştırma Organizasyonu, Programları ve Faaliyetleri İçin Avrupa Anlayışı Hakkında (EUROPA) Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/389) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

150. - **(S. Sayısı: 326)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/636) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

151. - **(S. Sayısı: 330)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/631) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) **(X)**

152. - **(S. Sayısı: 372)** Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/661) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

153. - **(S. Sayısı: 407)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/675) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) **(X)**

154. - **(S. Sayısı: 431)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/732) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) **(X)**

155. - **(S. Sayısı: 438)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/712) (Dağıtma tarihi: 21.3.2013) **(X)**

156. - **(S. Sayısı: 442)** Trans- Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/743) (Dağıtma tarihi: 26.3.2013) **(X)**

157. - **(S. Sayısı: 446)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/752) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) **(X)**

158. - **(S. Sayısı: 448)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/754) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) **(X)**

159. - **(S. Sayısı: 457)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/761) (Dağıtma tarihi: 13.5.2013) **(X)**

160. - **(S. Sayısı: 465)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/767) (Dağıtma tarihi: 28.5.2013) **(X)**

161. - **(S. Sayısı: 468)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/772) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) **(X)**

162. - **(S. Sayısı 469)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/773) (Dağıtma tarihi: 18.6.2013) **(X)**

163. - **(S. Sayısı: 486)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/793) (Dağıtma tarihi: 1.10.2013) **(X)**

164. - **(S. Sayısı: 487)** Türkiye Cumhuriyeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/790) (Dağıtma tarihi: 1.10.2013) **(X)**

165. - **(S. Sayısı: 498)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/812) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

166. - **(S. Sayısı: 499)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/822) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

167. - **(S. Sayısı: 502)** Türkiye Cumhuriyeti ile Peru Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Düzeltme Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/807) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) **(X)**

168. - **(S. Sayısı: 508)** 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/797) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

169. - **(S. Sayısı: 509)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/809) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

170. - **(S. Sayısı: 512)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/831) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

171. - **(S. Sayısı: 513)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/833) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

172. - **(S. Sayısı: 514)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/857) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

173. - **(S. Sayısı: 515)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/859) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

174. - **(S. Sayısı: 518)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/846) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

175. - **(S. Sayısı: 527)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/835) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

176. - **(S. Sayısı: 528)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/840) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

177. - **(S. Sayısı: 529)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/852) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

178. - **(S. Sayısı: 530)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/856) (Dağıtma tarihi: 28.01.2014) **(X)**

179. - **(S. Sayısı: 535)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/808) (Dağıtma tarihi: 30.1.2014) **(X)**

180. - **(S. Sayısı: 537)** Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/830) (Dağıtma tarihi: 30.1.2014) **(X)**

181. - **(S. Sayısı: 540)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/813) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) **(X)**

182. - **(S. Sayısı: 550)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/837) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

183. - **(S. Sayısı: 556)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/853) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) **(X)**

184. - **(S. Sayısı: 548)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/829) (Dağıtma tarihi: 21.2.2014) **(X)**

185. - **(S. Sayısı: 555)** 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/839) (Dağıtma tarihi: 21.2.2014) **(X)**

186. - **(S. Sayısı: 572)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/828) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

187. - **(S. Sayısı: 574)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/845) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

188. - **(S. Sayısı: 576)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/851) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

189. - **(S. Sayısı: 577)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/864) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

190. - **(S. Sayısı: 579)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/816) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

191. - **(S. Sayısı: 580)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/820) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

192. - **(S. Sayısı: 584)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/891) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

193. - **(S. Sayısı: 587)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/825) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) **(X)**

194. - **(S. Sayısı: 588)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/875) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) **(X)**

195. - **(S. Sayısı: 589)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/888) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) **(X)**

196. - **(S. Sayısı: 594)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/887) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) **(X)**

197. - **(S. Sayısı: 595)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/890) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) **(X)**

198. - **(S. Sayısı: 596)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/897) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) **(X)**

199. - **(S. Sayısı: 598)** Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/902) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) **(X)**

200. - **(S. Sayısı: 618)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/874) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

201. - **(S. Sayısı: 619)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/880) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

202. - **(S. Sayısı: 620)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Enerji ve Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

203. - **(S. Sayısı: 624)** 3 Mart 2005 Tarihinde Pretoriada İmzalanan Türkiye Cumhuriyeti İle Güney Afrika Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/935) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

204. - **(S. Sayısı: 631)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/930) (Dağıtma tarihi: 11.7.2014) **(X)**

205. - **(S. Sayısı: 637)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/920) (Dağıtma tarihi: 22.7.2014) **(X)**

206. - **(S. Sayısı: 661)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/951) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

207. - **(S. Sayısı: 662)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/952) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

208. - **(S. Sayısı: 666)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/958) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

209. - **(S. Sayısı: 667)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/962) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

210. - **(S. Sayısı: 668)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/969) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

211. - **(S. Sayısı: 669)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/972) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

212. - **(S. Sayısı: 670)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/989) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

213. - **(S. Sayısı: 677)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/967) (Dağıtma tarihi: 8.1.2015) **(X)**

214. - **(S. Sayısı: 432)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/737) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) **(X)**

215. - **(S. Sayısı: 610)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/903) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) **(X)**

216. - **(S. Sayısı: 612)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/907) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) **(X)**

217. - **(S. Sayısı: 471)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/776) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) **(X)**

218. - **(S. Sayısı: 641)** Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2282) (Dağıtma tarihi: 19.7.2014)

219. - **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/391) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**

220. - **(S. Sayısı: 187)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/371) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) **(X)**

221. - **(S. Sayısı: 163)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/428) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) **(X)**

222. - **(S. Sayısı: 188)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/458) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) **(X)**

223. - **(S. Sayısı: 168)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/312) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

224. - **(S. Sayısı: 247)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/586) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) **(X)**

225. - **(S. Sayısı: 317)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/286) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

226. - **(S. Sayısı: 382)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/633) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

227. - **(S. Sayısı: 324)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/560) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

228. - **(S. Sayısı: 244)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Kamu Yönetimi ve Kamu Personel Sisteminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/525) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) **(X)**

229. - **(S. Sayısı: 590)** Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve Mehmet Hilal Kaplan'ın; 22/05/2003 Tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/1210) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014)

230. - **(S. Sayısı: 89)** Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/397) (Dağıtma tarihi: 8.12.2011) **(X)**

231. - **(S. Sayısı: 521)** Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/865) (Dağıtma tarihi: 27.12.2013) **(**)**

232. - **(S. Sayısı: 377)** Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (Dağıtma tarihi: 3.1.2012) **(X)**

233. - **(S. Sayısı: 159)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/386) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

234. - **(S. Sayısı: 157)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/347) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

235. - **(S. Sayısı: 158)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/349) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

236. - **(S. Sayısı: 477)** Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/774) (Dağıtma tarihi: 2.7.2013) **(**)** **(X)**

237. - **(S. Sayısı: 297)** Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı ile ve Çevre Komisyonu Raporu (1/627) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(**)**

238. - **(S. Sayısı: 392)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/718) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) **(X)**

239. - **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/343) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) **(X)**

240. - **(S. Sayısı: 170)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/413) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

241. - **(S. Sayısı: 3)** Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/379) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) **(X)**

242. - **(S. Sayısı: 280)** Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile İçişleri Komisyonu Raporları (1/584) (Dağıtma tarihi: 15.6.2012) **(**)**

243. - **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Yeni Sınır Kapıları Oluşturulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/399) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

244. - **(S. Sayısı: 93)** Iraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/306) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

245. - **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/356) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

246. - **(S. Sayısı: 169)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/393) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

247. - **(S. Sayısı: 172)** Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/367) (Dağıtma tarihi: 28.2.2012) **(X)**

248. - **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/545) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) **(X)**

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

249. - (S. Sayısı: 269) Elektrik Dağıtım Şirketlerince Kayıp/Kaçak Kullanım Bedelinin Elektrik Faturalarına Haksız Olarak Yansıtıldığı ve Talep Edilmemesine Karşın Elektrik Sayaçlarının Değiştirilerek Bedelinin Tüketicilere Haksız Şekilde Yüklendiği İddiasını İçeren Dilekçelere İlişkin Verdiği 2/3/2012 Tarihli ve 6 Sayılı Kararına, İzmir Milletvekili Erdal Aksünger, Hatay Milletvekili Hasan Akgöl, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan, Ankara Milletvekili Levent Gök ve Mersin Milletvekili Vahap Seçer'in İtirazları ve Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Raporu (5/4) (Dağıtma tarihi: 8.6.2012)

250. - (S. Sayısı: 270) Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/585) (Dağıtma tarihi: 8.6.2012)

251. - (S. Sayısı: 314) Belediye İmar Planlarında Okul Alanı Olarak Ayrılan Gayrimenkuller Hakkında İlgili İdari Makamlar Tarafından Yasal Süresinde Kamulaştırma veya İmar Planında Revizyon İşlemi Yapılmadığı İçin Mülkiyet Haklarının Anayasaya Aykırı Olarak Sınırlandığı İddiasını İçeren Dilekçelere İlişkin Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Raporu (5/5) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012)

252. - (S. Sayısı: 341) Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/597) (Dağıtma tarihi: 14.11.2012)

253. - (S. Sayısı: 390) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/715) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

254. - (S. Sayısı 398) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/696) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) (X)

255. - (S. Sayısı: 408) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/726) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

256. - (S. Sayısı: 461) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Kanunu Teklifi ile Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdil'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emeklilerine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/1505, 2/695) (Dağıtma tarihi: 21.5.2013) (X)

257. - (S. Sayısı: 474) Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (1/756) (Dağıtma tarihi: 25.6.2013) (X)

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

---

258. - **(S. Sayısı: 484)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/784) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) **(X)**

259. - **(S. Sayısı: 586)** 2013 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/7) (Dağıtma tarihi: 20.6.2014)

260. - **(S. Sayısı: 611)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/906) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) **(X)**

261. - **(S. Sayısı: 614)** Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekilleri Umut Oran ve Melda Onur ile 20 Milletvekilinin; 24/06/2004 Tarihli 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre Komisyonu Raporu (1/685, 2/770) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014)

262. - **(S. Sayısı: 644)** Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (1/893) (Dağıtma tarihi: 1.8.2014)

263. - **(S. Sayısı: 659)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Müteahhitlik ve Müşavirlik Alanında Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/908) (Dağıtma tarihi: 11.12.2014) **(X)**

264. - **(S. Sayısı: 682)** Şanlıurfa Milletvekili Zeynep Armağan Uslu ve 32 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Devleti Resmi Armasının Belirlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/2549) (Dağıtma tarihi: 23.1.2015)

265. - **(S. Sayısı: 671)** Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/915) (Dağıtma tarihi: 17.2.2015) **(X)**

266. - **(S. Sayısı: 689)** Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/942) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

267. - **(S. Sayısı: 690)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Acil Durumlar Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

268. - **(S. Sayısı: 691)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/971) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

269. - **(S. Sayısı: 692)** Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/991) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

270. - **(S. Sayısı: 693)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisine Dair Anlaşmaya Yönelik GTÖ Orta Asya Alt Bölge Ofisinin Güçlendirilmesi Konulu Tamamlayıcı Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/993) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

271. - **(S. Sayısı: 694)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kurak Alanlar Tarımsal Araştırma Merkezi Arasında Yapılan İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/999) (Dağıtma tarihi: 2.3.2015) **(X)**

272. - **(S. Sayısı: 698)** Antarktika Antlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1007) (Dağıtma tarihi: 9.3.2015) **(X)**

273. - **(S. Sayısı: 699)** Tıbbi Ürün Sahteciliği ve Halk Sağlığına Tehditler İçeren Benzeri Suçlar Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/924) (Dağıtma tarihi: 13.3.2015) **(X)**

274. - **(S. Sayısı: 700)** Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/966) (Dağıtma tarihi: 13.3.2015) **(X)**

275. - **(S. Sayısı: 701)** Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/992) (Dağıtma tarihi: 13.3.2015) **(X)**

276. - **(S. Sayısı: 702)** Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; İnsan Zararları Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevlerine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/2203) (Dağıtma tarihi: 18.3.2015)

277. - **(S. Sayısı: 703)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile 224 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/2737) (Dağıtma tarihi: 18.3.2015)

278. - **(S. Sayısı: 708)** Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA II) Çerçevesinde Birlik Tarafından Türkiye Cumhuriyetine Yapılacak Mali Yardımın Uygulanmasına İlişkin Düzenlemeler Hakkında Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/1040) (Dağıtma tarihi: 27.3.2015) **(X)**

279. - **(S. Sayısı: 709)** Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın; Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli ve 1 Milletvekilinin; Çeşitli Adlar Altında Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İzmir Milletvekili Alaattin Yüksel'in; Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 1 Milletvekilinin; Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Antalya Milletvekili Osman Kaptan'ın; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirler Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (1/1014, 2/1190, 2/1619, 2/2609, 2/2612, 2/2658, 2/2661) (Dağıtma tarihi: 30.3.2015) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 704

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8
Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk
Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi
Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında
Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu

(2/2746)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2746 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 5

• Adalet Komisyonu Raporu 6

• Teklif Metni.....12

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

Yılmaz Tunç

Bartın

İdris Şahin

Çankırı

Hilmi Bilgin

Sivas

Yusuf Başer

Yozgat

Ramazan Can

Kırıkkale

Ekrem Çelebi

Ağrı

Hakan Çavuşoğlu

Bursa

Hüseyin Filiz

Çankırı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2746)

ESAS

Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir (AY, m. 141,IV). Anayasanın bu hükmü, aynı zamanda medenî usul hukukunun temel ilkelerinden biri olup, toplumsal barışın da teminatıdır. Adalet hizmetinin işlememesi, geç işlemesi ya da kötü işlemesi, toplumsal düzenin ve barışın bozulmasına neden olmaktadır. Veciz şekilde ifade edildiği gibi “geciken adalet, adalet değildir”. Bu nedenle, mahkemelerin ve Yargıtay’ın etkinliği ile verimliliğinin artırılması ve özellikle yargılama sürelerinin kısaltılması toplum ve devlet hayatı açısından hayati bir öneme sahiptir.

Mevcut Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinde göre, Yargıtay Başkanı, Daire Başkanı ve Yargıtay Üyelerinin yargılama faaliyetlerinden doğan tazminat davaları Hukuk Genel Kurulunda açılmaktadır. 47 kişilik Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından yargılama faaliyetinin gerçekleştirilmesinde bir takım güçlükler yaşanmaktadır. Teklifte, bu davaların ilgili dairelerde görülmesi ve Hukuk Genel Kurulu’nun asli görevi olan hukuki denetimle sınırlı olarak çalışarak, bu tür uyuşmazlıkların ortalama görülme süresinin kısaltılması amaçlanmaktadır.

Yargıtay hukuk daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlığı nedeniyle zaman zaman dosyaların bir yıla yakın bir süreyle daireler arasında gidip geldiği görülmektedir. Böylece dosyanın Yargıtay’da bekleme süresi uzamakta ve yargılama için öngörülen makul süre aşılabilmektedir. Bu nedenle Teklifte, Yargıtay’da hukuk daireleri arasında çıkabilecek görev uyuşmazlıklarını çözmek amacıyla Hukuk Ön İnceleme Kurulu kurulmaktadır.

Teklifle ayrıca, salt yargılama giderlerinden dolayı dosyaların Yargıtay’a gelmesinin önlenmesi ve Yargıtay’ın iş yükünün azaltılması amacıyla Ceza Muhakemesi Kanununda düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle bu Teklif hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Yargıtay Kanununun 60 ıncı maddesinde yapılan değişiklikle “Hukuk Ön İnceleme Kurulu” kurulması ve bu Kurul tarafından görev ve işbölümü bakımından çıkabilecek uyuşmazlıkların giderilmesi öngörüldüğünden aynı konuyu düzenleyen Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

Madde 2- Yargıtay hukuk daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlığı nedeniyle zaman zaman dosyaların bir yıla yakın bir süreyle daireler arasında gidip geldiği görülmektedir. Böylece dosyanın Yargıtay’da bekleme süresi uzamakta ve yargılama için öngörülen makul süre aşılabilmektedir.

Mevcut durumda Yargıtay Kanununun 17 nci maddesi gereği daireler arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlıkları Hukuk Başkanlar Kurulunca çözülmektedir. Bununla birlikte görev ve iş bölümü uyuşmazlıklarını çözmek için bu Kurulun ayda bir kez toplanması dairelerdeki işleri aksatmakta, daire başkanları Başkanlar Kuruluna katılmakta zorluklar yaşayabilmektedirler.

Maddede yapılan değişiklikle, yerel mahkemeden gönderilen hukuk dava dosyalarının öncelikle ilgili hukuk dairesine gelmesi, bu dairenin kendisini görevli görmemesi halinde gerekçesiyle birlikte görevli daireyi de belirtmek suretiyle dosyanın Hukuk Ön İnceleme Kuruluna gönderilmesi öngörülmektedir. Hukuk Ön İnceleme Kurulu tarafından yapılan ön inceleme sonucunda işbölümüne ilişkin verilen kararın kesin olması öngörüldüğünden hukuk dava dosyalarının daireler arası gidip gelmesi engellenecek, böylelikle davaların makul sürede sonuçlanması amaçlanmaktadır.

Madde 3- Maddenin mevcut halinde Yargıtay başkan ve üyeleriyle kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı açılacak tazminat davalarının ilk derece mahkemesi sıfatıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda görüleceği, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun vermiş olduğu kararlara karşı temyiz incelemesinin ise Yargıtay Büyük Genel Kurulunca yapılacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte, ilk derece mahkemesi sıfatıyla davaya bakacak Hukuk Genel Kurulunun 47 üyeye duruşma yapması, temyiz incelemesini yapacak Yargıtay Büyük Genel Kurulunun ise 469 üyeye toplanmak zorunda kalması birtakım sıkıntılar da beraberinde getirmekte ve yargılamalar uzamaktadır.

Maddede yapılan düzenlemeyle, Yargıtay başkan ve üyeleriyle kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı açılacak tazminat davalarında görevli daireler yeniden belirlenmekte, bu dairelerin kararlarına karşı yapılacak temyiz incelemesinin ise Yargıtay Büyük Genel Kurulu yerine Hukuk Genel Kurulunca yapılması öngörülmektedir.

Madde 4- Maddeye eklenmesi öngörülen fıkra ile salt yargılama giderlerinde yapılan hatadan dolayı kanun yolu olarak itiraz müessesesi öngörülmekte, böylelikle sadece yargılama giderleri nedeniyle dosyanın Yargıtay’a gelmesi engellenerek Yargıtay’ın iş yükünün azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, temyiz veya istinaf nedeni yapılmayan yargılama giderlerine ilişkin hukuka aykırılıklar re’sen incelenemeyecektir.

Madde 5- Yürürlük maddesidir.

Madde 6- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

18/3/2015

Esas No: 2/2746

Karar No: 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve 8 Milletvekilinin; Yargıtay Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2746)” 13/3/2015 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen 17/3/2015 tarihli toplantıda Adalet Bakanı Kenan İpek ile Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu temsilcileri ile Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Cumhur Şahin ve Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Murat Atalı’nın katılımlarıyla görüşülmüştür. Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlamıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile Bursa Milletvekili Mustafa Kemal Şerbetçioğlu özel sözcü seçilmişlerdir.

Teklif ile ilgili olarak aşağıdaki görüşler dile getirilmiştir:

Teklif Yargıtay’ın iş yükünün kısmen de olsa azaltılması ve dosyaların daha kısa sürede sonuçlandırılması amacıyla bazı değişiklikler içermektedir. Bu bağlamda yapılması öngörülen en önemli değişiklik Yargıtay bünyesinde “Hukuk Ön İnceleme Kurulu” kurulmasına yönelik olmaktadır. Mevcut durumda Yargıtay daireleri arasındaki görev ve iş bölümü uyuşmazlıkları Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulu tarafından çözümlenmektedir. Görev ve iş bölümü uyuşmazlıklarını çözmek için mezkûr Kurulun ayda bir kez toplanması ise dairelerdeki işleri aksatmakta ve daire başkanlarının Başkanlar Kuruluna katılmasında kimi zorlukların yaşanmasına neden olmaktadır. Dosyaların ilk görevsizlik kararı üzerine görevli dairenin belirlenmesini teminen Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gitmemesi nedeniyle dosyalar, bir yıla varan sürelerle daireler arasında gidip gelebilmektedir. Bu süreçte sarf edilen zaman, çoğu zaman bir dosyanın esastan karara bağlanması için gereken süreye

denk gelmekte hatta daha uzun olabilmektedir. Bu nedenle ilk derece mahkemelerinden gönderilen hukuk dava dosyalarının öncelikle ilgili hukuk dairesine gitmesi, bu dairenin kendisini görevli görmemesi halinde gerekçesiyle birlikte görevli daireyi de belirtmek suretiyle dosyayı Hukuk Ön İnceleme Kuruluna göndermesi usulü benimsenmekte ve böylece birden fazla gönderme kararı verilmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

Teklifle getirilen diğer bir düzenleme ise Yargıtay üyeleri hakkında açılan tazminat davalarının görüleceği yargı mercii hakkındadır. Yargıtay Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı açılan tazminat davaları ilk derece mahkemesi sıfatıyla Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda görülmekte; verilen kararların temyiz incelemesi ise Yargıtay Büyük Genel Kurulunda yapılmaktadır. İlk derece mahkemesi sıfatıyla davaya bakacak olan Hukuk Genel Kurulu ve temyiz incelemesini yapacak Yargıtay Büyük Genel Kurulunun toplantı yeter sayısı beraberinde birtakım sıkıntıları getirmekte ve yargılamaların uzamasına neden olmaktadır. Yapılması amaçlanan değişiklikle Yargıtay başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı açılacak tazminat davalarında görevli mercilerin yeniden belirlenmesi, bu suretle Hukuk Genel Kurulu ile Büyük Genel Kurulun iş yükünün azaltılması ve daha hızlı yargılama yapılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Teklifin geneli üzerinde yapılan müzakereden sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerinde yapılan değişiklik ve kabuller aşağıdaki gibidir:

Ceza Muhakemeleri Kanununda değişiklik öngören çerçeve 4'üncü madde metinden çıkarıldığından Teklifin adı "Yargıtay Kanunu ile Hukuk Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" şeklinde değiştirilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 2 ve 3'üncü maddeleri yapılan redaksiyon doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Hukuk Muhakemeleri Kanununun miktar itibarıyla kesin alacaklarda kısmi dava açılması yasağını öngören 109/2 hükmünün değiştirilmesi yönünde bir madde ihdası önergesi verilmiştir. Önerge, gerekçesi ile birlikte aynen şöyledir:

“ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşülmekte olan 2/2746 esas numaralı Kanun Teklifine Çerçeve 3 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yılmaz TUNÇ

Bartın Milletvekili

MADDE 4- 6100 Sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“(2) Talep konusunun miktarı, taraflar arasında tartışmasız veya açıkça belirli ise **birden fazla** kısmi dava açılmaz.”

GEREKÇE

Kısmi dava ikame etme hakkının pozitif ve süpra pozitif sınırı, hakkın kötüye kullanılması yasağı (usuli dürüstlük ilkesi)dır (TMK.m.2, HMK.m.29, Any.m.2, Milletlerarası Adalet Divanı Statüsü, m.38/1-c). Açılmış bir kısmi davanın dürüstlük kuralına uygunluğu veya aykırılığı sorunu, her davanın niteliğine ve somutlandırılmasına göre çözülebilecek bir sorundur.

Açıkça belirli veya tartışmasız alacaklar bakımından öngörülen “**kısmi dava açma yasağı**”, gerek maddi ve gerekse şekli hukuk, özellikle usuli dürüstlük ilkeleriyle bağdaşmaz. Gerçekten;

a) Kesin alacağa vücut veren hukuki sebebe yönelik geçersizlik itirazlarının talebi çökertme olasılığı daima mevcuttur. Bu risklere karşı alacaklıyı koruma işlevi gören kısmi dava hakkından yoksun bırakılma, temel haklar rejimi ve yargılama hukuku ilkeleri içinde açıklanamaz (Any.m.13,36). Sözelimi kesin alacağın tecessüm ettiği senedin, alacaklının bilgisi dışında olan ehliyetsizlik sebebiyle butlanı riskinin tam dava halinde yolaçacağı dava yüklerinden korunmayı sağlayacak yegane mekanizma, ön-kısmi davadır.

b) Alacaklının, kestirilemeyen riskler karşısında, kesin gibi görülen ve mahiyetinde bölünebilen edimler konusunda **en çok bir def’a** kısmi dava açabilme hakkı tanınmalıdır; daha doğrusu mevcut olan bu dava hakkı, bu şekilde sınırlandırılmalıdır. Teklif, maddeye “**bir defadan fazla**” kaydı eklenerek, alacaklının bu davayı ikamede hukuki menfaatinin

varolduğunu farzetmektedir. Kaldı ki bu gibi hallerde bir defalık kısmi dava açılmasında hukuki menfaat, fiilen de mevcuttur (HMK.m.114/h). Bu bağlamda kesinliğe rağmen dava açılmasına sebebiyet veren borçlunun direnci(temerrüdü/irâdi ifadan kaçınması), bölünebilen edimlerde kısmi ifa gibi maddi hukuk normları da gözetilmeyerek alacaklıyı tam-eda davasına zorlamak, tasarruf hakkını yok saymakla özdeştir (Any.m.36, HMK.m.24, AİHS.m.6). Dava konusunun kapsam ve miktarını belirlemek, tasarruf hakkının bir unsuru olduktan başka hak arama özgürlüğün de kaçınılmaz bir gereğidir.

Öteyandan “davanın” bir medeni savaş olduğu, tarafların iddia-savunma stratejilerine taalluk eden alanların -olabildiğince- extra-legal olarak kalması gerektiği hususu unutulmamalıdır. Teklifin usûl ekonomisi ve hakka hızlı erişim ilkeleriyle de bağdaşmaz bir yanı yoktur. Hakka güvenli erişimi ıskalayan bir hız, usul ekonomisi ilkesinin içselleştiremeyeceği bir irrasyonalityeyi ima eder. Esasen mukayeseli hukuk verileri de kesin alacaklar bakımından mutlak bir kısmi dava yasağını öngörmemektedir.

c) Kesin (tartışmasız veya açıkça belirli) alacaklar bakımından kısmi davayı izleyen ek-dava dışında, aynı konuda bir üçüncü dava ikamesinde (taleplerin parçalara bölünmesinde) alacaklının hukuki menfaati yoktur ve bu hal usuli dürüstlük ilkesi ile bağdaşmaz.

d) Kesin olmayan alacaklar bakımından kısmi davanın ikamesi ve taaddüdü (dava sayısı), anlaşmazlığın somut yapısı içinde dava hakiminin ve içtihat hukukunun takdirindedir. Sözgelimi, onlarca yıl süren bir iş göremezlik tazminatı davasında alacağın varsayımlarında yaşanan gerçekleştirmelerin zarara zorunlu yansıtılmasının getireceği kısmi dava hakları önlenemez. (Kontrol kaydını muhtevi/temadi eden zararlar da durum böyledir). Alacaklının bu hallerde belirsiz alacak davası ikame etme hakkı da vardır.

Teklif, yürürlükteki kuralın (HMK.109/2 hükmünün) aynı maddenin üçüncü fıkrasının dayandığı felsefe ile kısmi çatışmasını önlemekte(I), özellikle belirsiz alacak davalarında yaşanan yargısal sorunlarda seçenek üretme(II) ve giderek hakka etkili ve güvenli erişim amacını öne almaktadır(III). (Bkz. Prof.Dr. Arslan, Ramazan, Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, Ank.1989; Dr. Hanağası Emel, Davada Menfaat, Ank.2009; Dr.Akil, Cenk, Kısmi Dava, Ank.2013; Prof.Dr. Pekcanıtez, Hakan, Belirsiz Alacak Davası, Ank.2011; Prof.Dr.Özkes Muhammet, Anayasa Mahkemesinin Kararı Karşısında Kısmi Dava İle Belirsiz Alacak Davası Arasındaki Sınırın Belirlenmesi Sorunu (Prof.Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan içinde); Dr. Simil, Cemil, Belirsiz Alacak Davası, İst.2013. (Özellikle, s.98

ve dev., 111 ve dev. 132 ve dev.). Dr.Ercan, İbrahim, Belirsiz Alacak ve Tespit Davası, Konya 2013; Çil Şahin-Kar Bektaş, İş Yargısında Belirsiz Alacak Davası ve Kısmi Dava, Ank.2012. Anayasa Mahkemesi K. 24.5.2012 t, 134/83-E/K).”

Önerge, ihdas talebinin kabulü ile yeni bir madde olarak müzakereye açılmış ve Komisyonca ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

Bölünebilen edimlerde, alacak kesinlik görüntüsü içinde olsa dahi kısmi dava hakkının yasaklanamayacağı(I), giderek bu konuda sayı sınırının da konamayacağı(II), davanın somut niteliğine göre dürüstlük kuralına aykırılık var ise bu konuda bir usulî ve içtihadî boşluğun bulunmadığı (HMK m. 29, TMK m.2,3) (III), Hukuk Muhakemeleri Kanunun 109/2 hükmünün hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkı ile çatışma içinde olduğu (Anayasa m. 36) (IV), tasarruf ilkesiyle de çeliştiği (Anayasa m. 35, HMK m. 29/1) (V) ortaya konmuş ve fıkranın yürürlükten kaldırılması eğilimi, Komisyon bütününde yoğunluk kazanmıştır. Beliren eğilim doğrultusunda “MADDE 4- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.” biçimindeki değişiklik öngören ilga önergesi kabul edilerek çerçeve 4’üncü madde olarak ihdas edilmiştir.

Yargılama giderlerinin hükümden ayrı olarak karara bağlanacağı ve bu karara karşı itiraz yoluna gidilebileceği ancak hüküm hakkında temyiz veya istinaf kanun yoluna başvurulması halinde açıkça belirtilmesi koşuluyla yargılama giderlerinin de hükümle birlikte inceleneceği şeklinde Ceza Muhakemesi Kanununun 324’üncü maddesinde değişiklik öngören çerçeve 4’üncü madde, yargılama giderlerine ilişkin bölümün hükmün bir parçası olması nedeniyle metinden çıkarılmıştır.

Teklifin 5 ve 6’ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin tümü, yapılan oylama sonucunda oy birliği ile kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri görüşmeler sırasında redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Ankara	Kastamonu	Bartın
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mustafa Kemal Şerbetçioğlu</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Bilal Uçar</i>
Bursa	Bursa	Denizli
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Şuay Alpay</i>	<i>Oktay Öztürk</i>	<i>Recep Özel</i>
Elazığ	Erzurum	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Bülent Turan</i>	<i>Celal Adan</i>	<i>Murat Başesgioğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Son oylamada bulunamadı)	(Son oylamada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Mevlüt Akgün</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Turgut Dibek</i>
Karaman	Kırıkkale	Kırklareli
		(Toplantıya katılamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Gülray Samancı</i>	<i>Harun Tüfekçi</i>	<i>Erol Dora</i>
Konya	Konya	Mardin
(Toplantıya katılamadı)		(Toplantıya katılamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Öztürk</i>	<i>İsa Gök</i>	<i>Ömer Süha Aldan</i>
Mersin	Mersin	Muğla
Üye	Üye	Üye
<i>Murat Göktürk</i>	<i>Ali İhsan Yavuz</i>	<i>Dilek Akagün Yılmaz</i>
Nevşehir	Sakarya	Uşak
		(Toplantıya katılamadı)
Üye	Üye	
<i>Yusuf Başer</i>	<i>Ali İhsan Köktürk</i>	
Yozgat	Zonguldak	

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP
BAŞKANVEKİLİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ELİTAŞ VE 8 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİ (2/2746)

**YARGITAY KANUNU, HUKUK MUHA-
KEMELERİ KANUNU İLE CEZA MUHA-
KEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2797 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hukuk dava dosyalarının Yargıtaya gönderilmesi ve Ön İnceleme Kurulu

MADDE 60- Adliye mahkemelerinden Yargıtay hukuk dairelerine temyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının temyiz dilekçesinde gösterilen daire ismiyle bağlı kalınmaksızın mahkeme hâkimi tarafından Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca yapılan işbölümüne göre görevli dairesi de belirtilerek ilgili daireye gönderilmesi sağlanır.

Temyiz üzerine gelen dosyalarda çıkabilecek görev ve işbölümü uyumsuzluklarını çözmekle görevli, Hukuk Genel Kurulu Başkanı olarak görevlendirilen Yargıtay Birinci Başkanvekilinin başkanlığında, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca aynı daireden birden fazla olmamak kaydıyla Yargıtay üyeleri arasından bir yıllık süre için görevlendirilen dört asıl ve dört yedek üyeden oluşan Hukuk Ön İnceleme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul bünyesinde bir büro kurulur; burada çalışmak üzere yeteri kadar tetkik hakimi ve personel görevlendirilir.

Birinci fıkra uyarınca dosya kendisine gönderilen ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda iş bölümü bakımından kendisini görevli görmez ise,

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**YARGITAY KANUNU İLE HUKUK MUHA-
KEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2797 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dava dosyalarının Yargıtaya gönderilmesi ve Hukuk İşbölümü İnceleme Kurulu

MADDE 60- Adliye mahkemelerinden Yargıtay hukuk dairelerine temyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının temyiz dilekçesinde gösterilen daire ismiyle bağlı kalınmaksızın mahkeme hâkimi tarafından Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca yapılan işbölümüne göre görevli dairesi de belirtilerek ilgili daireye gönderilmesi sağlanır.

Temyiz üzerine gelen dosyalarda çıkabilecek görev ve işbölümü uyumsuzluklarını çözmekle görevli, Hukuk Genel Kurulu Başkanı olarak görevlendirilen Yargıtay Birinci Başkanvekilinin başkanlığında, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunca aynı daireden birden fazla olmamak kaydıyla Yargıtay üyeleri arasından bir yıllık süre için görevlendirilen dört asıl ve dört yedek üyeden oluşan Hukuk İşbölümü İnceleme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul bünyesinde bir büro kurulur; burada çalışmak üzere yeteri kadar tetkik hâkimi ve personel görevlendirilir.

Birinci fıkra uyarınca dosya kendisine gönderilen ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda işbölümü bakımından kendisini görevli görmez ise,

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve
8 Milletvekilinin Teklifi) (2/2746)

gerekçesiyle birlikte dosyayı Hukuk Ön İnceleme Kuruluna gönderir. Bir aylık sürenin bitiminden sonra gönderme kararı verilemez. Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda verilen işbölümüne ilişkin karar kesindir.

Kurul, Başkanvekili ve dört asıl üyenin katılımıyla toplanır ve oyçokluğuyla karar verir. Başkanvekilinin bulunmadığı durumlarda asıl üyelerden en kıdemlisi toplantıya başkanlık eder; asıl üyelerin eksikliği yedek üyelerin katılımıyla tamamlanır.

Kurul, ayda en az iki hafta çalışır. Bu süre zarfında Kurul üyeleri dairelerindeki çalışmalara katılmaz.”

MADDE 3- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür. Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise, yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, karara katılan başkan ile üyeler katılamaz.”

MADDE 4- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gerekçesiyle birlikte dosyayı Hukuk İşbölümü İnceleme Kuruluna gönderir. Bir aylık sürenin bitiminden sonra gönderme kararı verilemez. Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda verilen işbölümüne ilişkin karar kesindir.

Kurul, Başkanvekili ve dört asıl üyenin katılımıyla toplanır ve oyçokluğuyla karar verir. Başkanvekilinin bulunmadığı durumlarda asıl üyelerden en kıdemlisi toplantıya başkanlık eder; asıl üyelerin eksikliği yedek üyelerin katılımıyla tamamlanır.

Kurul, ayda en az iki hafta çalışır. Bu süre zarfında Kurul üyeleri dairelerindeki çalışmalara katılmaz.”

MADDE 3- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür. Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise, yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, kararı veren başkan ile üyeler katılamaz.”

MADDE 4- 6100 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve
8 Milletvekilinin Teklifi) (2/2746)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(6) Yargılama giderleri hükümden ayrı olarak karara bağlanır. Bu karara karşı itiraz yoluna başvurulabilir. Ancak, hüküm hakkında temyiz veya istinaf kanun yoluna başvurulması halinde, açıkça belirtilmesi koşuluyla, yargılama giderleri de hükümle birlikte incelenir.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

